

საქართველოს პარლამენტის ი. ჭავჭავაძის სახ. ეროვნული ბიბლიოთეკა

საქართველო

ანოტირებული ბიბლიოგრაფიული საძიებელი

წიგნი 8

თბილისი
2009

UDC (უკ) 016 : 908 (479. 22)

ს-322

საძიებელზე მუშაობდნენ: დ. თეთრაშვილი ე. იმნაძე, ლ. კარბელაშვილი, ლ. მარინაშვილი, ნ. მაჭავარიანი, თ. ხიზამბარელი

გამოცემის რედაქტორი: ვ. კიკილაშვილი

რედაქტორი: ჟ. ქვათაძე

ბიბლიოგრაფიული რედაქტორი: გ. თაყნიაშვილი

კონსულტანტი კლასიფიკაციის საკითხებში: ლ. კაკულია

კომპიუტერული უზრუნველყოფა: თ. ქურციკიძე

დაკაბადონება: შ. პაპალაშვილი

საქართველო : ანოტირ. ბიბლიოგრ. საძიებელი / საქ. პარლამენტის ეროვნული ბიბ-კა. [რედ. ჟ. ქვათაძე] . _ თბ. , 2009 . _ 20 სმ. წ. 8 / [საძიებელზე მუშაობდნენ : ე. იმნაძე, ლ. კარბელაშვილი, ლ. მარინაშვილი და სხვ. ; გამოც. რედ. ვ. კიკილაშვილი] . _ 288 გვ.

ISSN 978-9941-0-2019-3 (ყველა წიგნის)

ISBN 978-9941-0-2020-9 (წ. 8)

რედაქტორის აგან

საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკის ქართველოლოგიის განყოფილების ერთ-ერთი ძირითადი საქმიანობაა შეაგროვოს, ფართოდ წარმოაჩინოს და საქართველოს საკითხებით დაინტერესებულ პირებს მიაწოდოს ინფორმაცია საქართველოს შესახებ გამოქვეყნებულ ლიტერატურაზე.

განყოფილება აგრძელებს საინფორმაციო საძიებელ «საქართველოს» გამოცემას, რომელიც საქართველოს მცოდნეობით დაინტერესებულ პირებს და სამეცნიერო დაწესებულებებს მიაწვდის ინფორმაციას ბიბლიოთეკაში შემოსულ ახალ წიგნებზე, ჟურნალებსა და კრებულებში გამოქვეყნებულ სამეცნიერო თუ პოპულარული ხასიათის საინტერესო სტატიებზე.

წინამდებარე საძიებელი წინა საძიებლების გაგრძელებაა. ეს და შემდეგი რამდენიმე გამოცემაც ხარვეზების შევსებას ითვალისწინებს, რაც საშუალებას მოგვცემს საძიებლის შემდეგი ნომრები გამოცემის წლების მიხედვით წარმოვადგინოთ.

საძიებელში წარმოდგენილი მასალა განლაგებულია უნივერსალური ათწილადი კლასიფიკაციის მიხედვით. იგი ანოტირებულია, რაც მკითხველს დასახელებული ლიტერატურის შინაარსისა და ძირითადი მონაცემების გაცნობის საშუალებას მისცემს.

მაჩვენებელს ერთვის პირთა ანბანური საძიებელი და აღწერილი ჟურნალების სია.

საინფორმაციო საძიებელზე მომუშავე თანამშრომლები სიამოვნებით მიიღებენ დაინტერესებულ პირთა შენიშვნებსა და წინადადებებს.

დამწერლობა

1. ალექსიძე, ზ. კავკასიის ალბანეთის დამწერლობა, ენა და მწერლობა : აღმოჩენა სინას მთის წმ. ეკატერინეს მონასტერში . – თბ. , 2003 . – 224 გვ.

ქართველების, ქართული სიძველეების, ახალი კოლექციის და ქართულ-ალბანური პალიმფსესტის აღმოჩენა სინას მთაზე; კავკასიის ალბანეთი; ცნობები ალბანური დამწერლობის შესახებ; ალბანური «ლექციონარი» და სხვ.

2. ქირია, ზ. ოსური ანბანის შექმნა // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2002 . – ტ. 5 . – გვ. 182 – 190. რეზ. ინგლ. ენაზე.

პროგრესულად მოაზროვნე ქართველების წვლილი ოსთა განათლებასა და განვითარებაში. ქართული ალფაბეტის საფუძველზე ოსური დამწერლობის განვითარება XVIII ს-ის 50-იან წლებში. მეფის რუსეთის თვითმპყრობელური პოლიტიკის შედეგად ოსური ანბანის სლავიანურ და შემდგომ ლათინურ ალფაბეტზე გადაყვანა. გასაბჭოების შემდგომ პერიოდში, ადგილობრივი «პარტოკრატის» წინააღმდეგობის მიუხედავად, ახალი ოსური ალფაბეტის ქართული ანბანის საფუძველზე შექმნა და ამ მოვლენის განსაკუთრებული მნიშვნელობა ოსთა ეროვნული კულტურის განვითარებისათვის.

3. ხურცილავა, ბ. ქართული ასომთავრული ანბანის შექმნის ეპოქის, გარემოებისა და ავტორთა ვინაობის საკითხისათვის . – თბ. , 2002 . – 149 გვ.

რეც. : სტეფანაძე, ჯ. მნიშვნელოვანი ნაშრომი ქართული ასომთავრული ანბანის კვლევის საქმეში // ცისკარი . – 2003 . – №3_4 . – გვ. 149 – 152.

მეცნიერება

4. ჩხარტიშვილი, ც. ქართული მეცნიერება XIX საუკუნის 80-იან წლებში // საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები . – 2001 . – ტ. 5 . – გვ. 210 – 215. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართული კულტურის საერთო აღმავლობა და მისი გამოხატულება მეცნიერების, განსაკუთრებით საზოგადოებრივი მეცნიერების განვითარებაში.

5. Ментешашвили, А. Курдология в Грузии // история – филология . – 2000 . – ტ. 2 . – გვ. 70 – 77. რეზ. ინგლ. ენაზე.

Курдская тематика в работах грузинских ученых.

წიგნი. კოლექციონერები

6. ახალაია, გ. ბიბლიოფილოზია ჩემთვის თვითმიზანი არ ყოფილა // მწიგნობარი . – 2004 . – გვ. 93 – 100

წიგნის ცნობილ კოლექციონერს და ბიბლიოფილს გურამ ახალაიას ესაუბრება დარეჯან კაციტაძე.

7. წიგნის მოყვარულთა საერთაშორისო კავშირის 30 წლისთავისათვის // მწიგნობარი'05 . – თბ. , 2005 . – გვ. 149 – 150.

წიგნის მოყვარულთა საერთაშორისო კავშირის დაარსების ისტორია. საქართველოს წიგნის მოყვარულთა საზოგადოების გაწევრიანება ამ ორგანიზაციაში 1992 წლიდან.

კულტურა

8. მღებრიშვილი, ა. XX საუკუნის ცხინვალის ლიტერატურულ-კულტურული ცხოვრების ისტორიისათვის. ნაწ. 1 . – თბ. , 2003 . – 132 გვ.

ქართულ-ოსური კულტურული თანაცხოვრების საკითხები. მეოცე საუკუნის ცხინვალის ხელოვნების, სამეცნიერო, ჟურნალისტური თუ საგანმანათლებლო ტრადიციები. გაზეთ «შიდა ქართლის» დაარსება.

ბიბლიოგრაფია. ბიბლიოგრაფიული მაჩვენებლები

9. გორგაძე, ი. იაკობ გოგებაშვილი : ცხოვრებისა და შემოქმედების მატთანე : ბიბლიოგრაფიული ქრონიკა : 1840 – 1912 / ი. გორგაძე, ნ. გურგენიძე, ნ. საჯაია . – თბ. , 2003 . – 298 გვ.

ი. გოგებაშვილის თხზულებების გამოცემები, სიტყვები, მოხსენებები და წინადადებები, საქმიანი და პირადი მიმოწერა, პოლემიკა.

10. კაციტაძე, დ. ვალერიან გაბაშვილი – ბიობიბლიოგრაფია = Valerian Gabashvili – Biobibliography . – თბ. , 2001 . – 153 გვ.

აღმოსავლეთმცოდნის, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორის, პროფესორ ვალერიან გაბაშვილის ცხოვრება, სამეცნიერო-ედაგოგიური მოღვაწეობა და ნაშრომების ნუსხა. ტექსტი ქართულ და ინგლისურ ენებზე.

11. ვლადიმერ (ლადო) აღნიაშვილი = Владимир (Лад) Агниашвили: ბიბლიოგრაფია / შეადგინა... ციური ბერიძემ . – თბ. , 2002 . – 82 გვ.

რეცენზია ციური ბერიძის მიერ შედგენილ მე-19 საუკუნის ქართველი მოღვაწის ლადო აღნიაშვილის ბიობიბლიოგრაფიის შესახებ // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №4 . – გვ. 56 – 57.

12. მუმლაძე, მ. ბიბლიოგრაფია საქართველოს არქეოლოგიის საკითხებზე : («დროებისა» და «ივერიის» პუბლიკაციების მიხედვით) // ძიებანი . – 2001 . - №7 . – გვ. 99 – 103.

«დროება» – ქართული პოლიტიკური და ლიტერატურული გაზეთი (1866 – 1885 წწ.); «ივერია» – ქართული პოლიტიკური და ლიტერატურული პერიოდული გამოცემა (1877–1906 წწ.).

საბიბლიოთეკო საქმე

13. აბრამიშვილი, ლ. პატარებისაგან ახმაურებული მყუდრო სავანე // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №1 . – გვ. 27 – 28.

რუსთავის №11 ბიბლიოთეკა-ფილიალი.

14. არავიაშვილი, მ. თელავის იაკობ გოგებაშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკა // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №4 . – გვ. 9 – 12.

ისტორია, საქმიანობა, ფონდები, პერსონალი.

15. ახალაშვილი, ლ. დუშეთის რაიონის ბიბლიოთეკები // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №3 . – გვ. 14 – 16.

საბიბლიოთეკო საქმე დუშეთში და ბიბლიოთეკების მდგომარეობა დღეს.

16. ბჟალავა, თ. ჩვენი მეგობარი // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №1 . – გვ. 8.

გერმანელი მეცნიერის ჰენგელბერტ პლასმანის ურთიერთობა სულხან-საბა ორბელიანის სახელობის პედაგოგიური უნივერსიტეტის სამეცნიერო ბიბლიოთეკასთან და ბიბლიოთეკათმცოდნეობისა და ბიბლიოგრაფიის კათედრასთან.

17. გაჯიევა, ჯ. ბიბლიოთეკები სახეს იცვლიან // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №4 . – გვ. 20 – 21.

ლიტვაში ქართული დელეგაციის ვიზიტის შთაბეჭდილებები.

18. გვარამია, მ. ზუგდიდის მთავარი ბიბლიოთეკა // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №3 . – გვ. 9 – 10.

ისტორია და საქმიანობა.

19. გიორგაძე, გ. მხოლოდ თანადგომით გვაქვს კარგი ბიბლიოთეკა // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №3 . – გვ. 27-28.

საქართველოს სახელმწიფო სამედიცინო აკადემიის ბიბლიოთეკის 65-ე წლისთავის გამო.

20. დიდი გზის დასაწყისი : (გენო ჯორჯაძის გამოსათხოვარი) // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №1 . – გვ. 71.

გურჯაანის ცენტრალიზებული საბიბლიოთეკო სისტემის ყოფილი დირექტორი. ნეკროლოგი.

21. ზარიძე, ი. ჩემი მშობლიური ბიბლიოთეკა : (მოკლე ცნობა თიანეთის რაიონის ცენტრალური ბიბლიოთეკის შესახებ // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №4 . – გვ. 17 – 18.

22. თაყნიაშვილი, გ. დაკომპლექტების საიმედო წესი // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №4 . – გვ. 33 – 35.

საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის დადგენილებასა და კანონში საქართველოში საბიბლიოთეკო საქმის შესახებ მითითებულ სახელმწიფოს ვალდებულებაზე დადგენილი ნუსხის მიხედვით ბიბლიოთეკებისათვის უფასო სავალდებულო ცალების მიწოდების თაობაზე.

23. თაყნიაშვილი, გ. საქართველოს საბიბლიოთეკო კანონმდებლობა თანამედროვე ეტაპზე // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №3 . – გვ. 7 – 9.

საბიბლიოთეკო კანონმდებლობა 1992 წლის შემდეგ და მისი სრულყოფისათვის საჭირო აუცილებელი ცვლილებები.

24. თბილისის უმაღლესი სასწავლებლების ბიბლიოთეკების სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია თემაზე : «უმაღლესი სასწავლებლების ბიბლიოთეკების მართვა თანამედროვე ეტაპზე» / რეკომენდაციები // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №4 . – გვ. 6 – 8.

25. კაპანაძე, ი. იქნებ საჭიროა მეტი ვიცოდეთ... // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №4 . – გვ. 49 – 50.

ცნობები ქუთაისელი თავადის, საჩხერეში მოღვაწე ბეჟან წერეთლის სახლის კარის ბიბლიოთეკარის ილიკო ნიჟარაძის შესახებ. კაციტაძეების ოჯახში შემონახული მისი 2 პორტრეტი.

26. კობახიძე, თ. არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის ბიბლიოთეკა 2000 წელს // ძიებანი . – 2001 . - №7 . – გვ. 117.

ინფორმაციული ხასიათის მასალა.

27. კოტეტიშვილი, დ. ღვაწლის უკვდავსაყოფად // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №1 . – გვ. 57.

ბიბლიოთეკათმცოდნის, მკვლევარისა და მეცნიერის ნიკო ლორთქიფანიძის დაბადებიდან 100 წლისთავისადმი მიძღვნილი იუბილე თბილისის სულხან-საბა ორბელიანის სახელობის პედაგოგიურ უნივერსიტეტში.

28. მაყიშვილი-საათაშვილი, დ. სვენეთელების სიხარული და საწუხარი // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №4 . – გვ. 40 – 41.

სასოფლო ბიბლიოთეკის მდგომარეობა.

29. მაჭარაშვილი, კ. საქმისათვის თავდადებული მოღვაწე // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №1 . – გვ. 46 – 47.

თბილისის ი. გოგებაშვილის სახელობის სახელმწიფო პედაგოგიური ბიბლიოთეკის მთავარი ბიბლიოთეკარის თინათინ მერმანიშვილის მოღვაწეობა.

30. მახარაძე, გ. თანამედროვე ტექნოლოგიები ბიბლიოთეკაში : სიახლე აჭარის სახელმწიფო რესპუბლიკურ ბიბლიოთეკაში // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №2 . – გვ. 39.

ინგლისური ენის კაბინეტის პრეზენტაცია.

31. მახარაძე, გ. სიახლე აჭარის სახელმწიფო რესპუბლიკურ ბიბლიოთეკაში // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №1 . – გვ. 29.

გაიხსნა ინგლისური ენის კაბინეტი.

32. მელქაძე, ნ. ტფილისის საჯარო ბიბლიოთეკის მატთანე (1846 – 1868) / ნ. მელქაძე, ა. ლორია // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №3 . – გვ. 41 – 46.

ეროვნული ბიბლიოთეკის ისტორიის საწყისი პერიოდი – დაარსებიდან კავკასიის მუზეუმთან შეერთებამდე.

33. ოქრუაშვილი, თ. ჩვენი სოფლის ბიბლიოთეკა // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №4 . – გვ. 42 – 43.

ინფორმაციული ხასიათის მასალა დუშეთის რაიონის სოფ. ყვავილის №23 სასოფლო ბიბლიოთეკის შესახებ.

34. რაზმაძე, მ. გამოცდილების გაზიარება _ საერთაშორისო კონტაქტები // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №4 . – გვ. 18 – 20.

საქართველოს საბიბლიოთეკო ასოციაციის კავშირი ლიტველ კოლეგებთან. ქართული დელეგაციის ვიზიტი ლიტვაში.

35. საბიბლიოთეკო კვირეული საქართველოში : (მიმოხილვა) // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №2 . – გვ. 10 – 31.

36. სალაყაია, თ. ვინ მართავდა ქ. ფოთის ცენტრალურ ბიბლიოთეკას // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №4 . – გვ. 61.

ფოთის საბიბლიოთეკო გაერთიანების დირექტორის ნიკოლოზ გუჯაბიძის გახსენება.

37. სალაყაია, თ. ქ. ფოთის ცენტრალური საქალაქო ბიბლიოთეკა // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №3 . – გვ. 11 – 13.

დაარსება და ბიბლიოთეკის დღევანდელი სახე.

38. სარაჯიშვილი, გ. წარჩინებულ ოჯახთა წარჩინებული შთამომავალი : (ნიკოლოზ ტარსაიძე) // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №1 . – გვ. 51 – 54.

ტარსაიძეების ცნობილი ოჯახის ერთ-ერთი წარმომადგენლის, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამეცნიერო ბიბლიოთეკის კლასიფიკაციის განყოფილების გამგის საბიბლიოთეკო მოღვაწეობა.

39. საქართველოს ბიბლიოთეკების ინტეგრირებული ქსელის კონსორციუმის დებულება // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №2 . – გვ. 7 – 10.

კონსორციუმი შექმნილია საქართველოს პარლამენტის ეროვნულ ბიბლიოთეკასთან არსებულ «საქართველოს ბიბლიოთეკების დირექტორთა საკოორდინაციო საბჭოსა» და «საქართველოს საბიბლიოთეკო ასოციაციის» ერთობლივი გადაწყვეტილებით.

40. სოლოდაშვილი, მ. გურჯაანის შოთა რუსთაველის სახელობის ცენტრალური რაიონული ბიბლიოთეკა // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №3 . – გვ. 16 – 18.

საქმიანობა.

41. სტურუა, გ. საუნივერსიტეტო ბიბლიოთეკის მართვა თანამედროვე ეტაპზე // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №3 . – გვ. 47 – 52.

საბიბლიოთეკო მენეჯმენტი თბილისის ი. ჭავჭავაძის სახელობის ენისა და კულტურის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკაში.

42. ფალავა, რ. ჩემი ბიბლიოთეკა // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №1 . – გვ. 24 – 25.
თბილისის №53-ე ბიბლიოთეკა-ფილიალის ისტორია და დღევანდელი მდგომარეობა.

43. ფილაური, ი. შესანიშნავი პედაგოგი და მეცნიერი // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №1 . – გვ. 45 – 46.

ბიბლიოთეკათმცოდნე და ბიბლიოგრაფი ოთარ ოსაძე. მოღვაწეობა.

44. ფირცხალავა, ნ. საქართველოს სახელმწიფო საბიბლიოთეკო ქსელის შენარჩუნებისა და განვითარების 2001 – 2005 წლების სახელმწიფო პროგრამა და საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ცენტრალური სამეცნიერო ბიბლიოთეკის განვითარების კონცეფცია // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №2 . – გვ. 12 – 16.

45. ღარიბაშვილი, ი. საქართველოს ბიბლიოთეკების ინტეგრირებული საბიბლიოთეკო-საინფორმაციო სისტემის კონსორციუმი // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №1 . – გვ. 9 – 13.

შექმნის წინაპირობები და ისტორია, ორგანიზაციული სტრუქტურა, სტრატეგია და პროექტები.

46. ღვაწლმოსილი მწიგნობარი და პედაგოგი // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №4 . – გვ. 50 – 51.

ბიბლიოთეკათმცოდნისა და პედაგოგის, დოცენტ ოთარ ოსაძის დაბადების 75-ე წლისთავის გამო. მოღვაწეობა.

47. ყანდარელი, თ. საქართველოს საპატრიარქოს ბიბლიოთეკა // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №1 . – გვ. 26.

ისტორია და ფონდები.

48. ყაულაშვილი, ლ. პერსპექტივის გათვალისწინებით // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №3 . – გვ. 25 – 27.

თბილისის კულტურისა და ხელოვნების უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკის წარსული და დღევანდელი.

49. შედეგების სამეფოს მეხოტბე // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №2 . – გვ. 64.

თბილისის 42-ე ბიბლიოთეკაში მოღვაწე ბიბლიოთეკათმცოდნის ალექსანდრე ნამორაძის ცხოვრება და შემოქმედებითი მოღვაწეობა. ეროვნული ბიბლიოთეკისადმი მიძღვნილი ლექსის ფრაგმენტები.

50. შეყილაძე, ვ. ასპინძის ცენტრალური ბიბლიოთეკა // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №1 . – გვ. 23 – 24.

ისტორია და დღევანდელი მდგომარეობა.

51. შმიტი, მ. თანამშრომლობის სურვილით // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №1 . – გვ. 30 – 31.

თბილისის ი. ჭავჭავაძის სახელობის ენისა და კულტურის უნივერსიტეტში მოღვაწე ფინო-უნგრული ენის სპეციალისტის მერლენ დე შმიტის წერილი ორი სხვადასხვა ტიპის ნიდერლანდური და ფინური საუნივერსიტეტო ბიბლიოთეკების შესახებ. შედარება თბილისის ბიბლიოთეკებთან.

52. შოთაშვილი, ო. საქართველოს მირზა გელოვანის სახელობის ახალგაზრდობის სახელმწიფო ბიბლიოთეკა მოსწავლე ახალგაზრდობის სამსახურში // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . -

№1 . – გვ. 20 – 23.

ბიბლიოთეკის ისტორია და დღევანდელი მდგომარეობა.

53. ჩიკვაიძე, ბ. ქართული კულტურის მოამაგე – ფსევდონიმით «მწიგნობარი» : (ვ. ბროსეს დაბადების 100 წლისთავთან დაკავშირებით) // მწიგნობარი . – 2003 . – გვ. 207 – 217.

ვიქტორ ლავრენტის ძე ბროსეს (1893 – 1937 წწ.) ცხოვრება და ღვაწლი საქართველოში საბიბლიოთეკო-საარქივო საქმის განვითარებაში.

54. ცერცვაძე, ვ. ბიბლიოთეკა და ელექტრონული ტექსტების ცენტრი // მწიგნობარი . – 2003 . – გვ. 195 – 206.

საქართველოს პარლამენტის ეროვნული ბიბლიოთეკის ელექტრონული ტექსტების ცენტრის საქმიანობა.

55. ცინარიძე, ო. წიგნს არ ედება არასოდეს ხავსი // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №4 . – გვ. 44 – 47.

შუახვევის რაიონული ბიბლიოთეკის ისტორია და საქმიანობა.

56. ხორავა, ც. ღვაწლმოსილება // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №3 . – გვ. 18 – 20.
სენაკის რაიონის სოფელ ეკის ბიბლიოთეკა-ფილიალის გამგის ნაზი ელიავას მოღვაწეობა.

57. ჯანგველაძე, ლ. მეაბრეშუმეობის საკოორდინაციო ცენტრის _ «აბრეშუმის სახლის» ბიბლიოთეკა // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №3 . – გვ. 20 – 23.

«აბრეშუმის სახლი», მისი მუზეუმი და ბიბლიოთეკა. წარსულში შენობაში განთავსებული კავკასიის მეაბრეშუმეობის სადგურის დაარსება და ისტორია.

58. ჯარიაშვილი, ნ. პატარა ბიბლიოთეკის დიდი ისტორია // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №3 . – გვ. 23 – 25.

თბილისის საბიბლიოთეკო გაერთიანების №24-ე ბიბლიოთეკის წარსული და აწმყო.

ენციკლოპედია. ლექსიკონი

59. ინგლისურ-ქართული ლექსიკონი / შემდგენლები : თამარ და ისიდორე გვარჯალაძეები . – თბ. , 2003 . – 1050 გვ.

60. თბილისი : ენციკლოპედია . – თბ. , 2002 . – 1056 გვ.

რეც. : სიხარულიძე, ფ. თბილისი – პირველი სამეცნიერო ენციკლოპედია // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №4 . – გვ. 47 – 48.

61. მარშევი, ი. გერმანულ-ქართული ლექსიკონი = Deutsch-Georgisches Wörterbuch . – თბ. , 2007 . – 606 გვ.

რეც. : სულაქველიძე, ქ. გერმანულ – ქართული ლექსიკონი // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №2 . – გვ. 59 – 60.

ჟურნალისტიკა. პრესა

62. ბაძაღუა, ე. «ბედი ქართლისა» (1948 – 1964) . – ქუთაისი , 2003 . – 224 გვ.

1948 – 1964 წლებში საფრანგეთში გამოშვებულ ჟურნალ «ბედი ქართლისას» ისტორია, მიხაკო წერეთლის, გრიგოლ რობაქიძის, აკაკი პაპავას, კალისტრატე სალიას, ნინო სალიას პუბლიცისტიკა, რელიგიის საკითხები და ემიგრანტთა პოეზია, ჟანრობრივი თავისებურებანი და ტექნიკური გაფორმება.

63. Ананишвили, Н. История журналистики : Литературный процесс в русской журналистике первой трети XX века : (Краткий курс лекций) . – М. , 2002 . – 76 с.

Литературно – критический поток газеты «Новая Речь» (1908 – 1910); эмигрантская печать («Свободная Речь», София, 1921; «Последние новости», Париж, 1922) ; Тематический спектр журн. «Ars», «Феникс» и «Орион» и др.

64. არდაშელია, ც. «დაიღალა ხალხი» : ... ტელეპარადოქსები // ცისკარი . – 2001 . - №7 . – გვ. 110 – 119.

2000 – 2001 წლების რამდენიმე სატელევიზიო გადაცემის მიმოხილვა ავტორისეული კომენტარებით.

65. გაჩეჩილაძე, დ. ტელევიზიის პლურალიზაცია საქართველოში და მისი სოციალურ – პოლიტიკური ასპექტები // ისტორია – ფილოლოგია . – 2000 . – ტ. 2 . – გვ. 964 – 974.

ტელესტრუქტურების სამი ფორმა : 1. ლოკალური საკაბელო სტუდიები, 2. გადაცემების მწარმოებელი სტუდიები, რომლებიც თანამშრომლობენ სახელმწიფო სტრუქტურებთან, 3. კომერციული სამაუწყებლო ტელეკომპანიები – მათი დანიშნულება და ფუნქციები.

66. გერსამია, მ. პუბლიცისტური ინფორმირების თავისებურებანი . – თბ. , 2004 . – 181 გვ.

რეც. : შამილიშვილი, მ. პრობლემის ორიგინალურად წარმოჩენა // ჟურნალისტური მივანი . – 2005 . – ტ. 7 . – გვ. 224 – 227.

67. გიორგი სანაია გულრიფშელი იყო... // რიწა . – 2001 . - №3 – 4 . – გვ. 94 – 96.

ტელეკომპანია «რუსთავი-2»-ის თანამშრომლის, ჟურნალისტ გ. სანაიას გახსენება.

68. გორგიშელი, გ. გაზეთი «ცნობის ფურცელი» – ისტორიული ექსკურსი // მწიგნობარი . – 2005 . – გვ. 135 – 148.

გაზეთის დაარსების ისტორია, პროგრამა, თემატიკა, მიმართულებები და ცენზურის ზეგავლენა რედაქციაზე.

69. დათუკიშვილი, მ. «პატარა გაზეთი» // ჟურნალისტური ძიებანი . – 2005. – ტ. 8 . – გვ. 42 – 52.

ყოველდღიური პერიოდული ორგანოს «პატარა გაზეთის» სოციალურ – პოლიტიკური შეხედულებები : ბრძოლა ეროვნული აღორძინების, თვითმპყრობელობის დამხობისა და მშრომელი ხალხის თავისუფლებისათვის (1906 წ. , რედაქტორ-გამომცემელი _ რეჟისორი და მსახიობი კოტე მესხი).

70. კოპაძე, ხ. სანდრო შანშიაშვილის ადრეული პუბლიცისტიკა // ჟურნალისტური ძიებანი . – 2004 . – ტ. 6 . – გვ. 65 – 70.

მისი რედაქტორული და პუბლიცისტური საქმიანობა 1903 – 1915 წწ-ში.

71. ლევანიძე, მ. მცირე სატელევიზიო ფორმები // თეატრმცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი . – 2004 . - №1 . – გვ. 115 – 121. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მცირე სატელევიზიო ფორმები – მუსიკალური კლიპი, სარეკლამო რგოლი და ფილმის ანონსი – ქართულ ტელევიზორებში.

72. მღებრიშვილი, ალ. ცხინვალის გაზეთის რედაქტორები // ჟურნალისტური ძიებანი . – 2004 . – ტ. 6 . – გვ. 81 – 86. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ისაკ ჟვანიას, არჩილ მამისაშვილის, ვ. გელაშვილის და სხვათა მოღვაწეობა გაზეთ «საბჭოთა ოსეთში».

73. ნიკოლეიშვილი, ა. ნიკოლოზ ინასარიძის (ინდო ინასარის) პუბლიცისტიკა // ჟურნალისტური ძიებანი . – 2005 . – ტ. 7 . – გვ. 103 – 120. რეზ. ინგლ. ენაზე.

XX ს-ის 30-იან წლებში მოღვაწე ემიგრანტი მწერლისა და პუბლიცისტის ეროვნულ-პოლიტიკური ხასიათის წერილები მისივე რედაქტორობით გამოცემულ ჟურნალ «ადამიანოსანსა» (1930 – 32 წწ.პარიზი) და გაზეთ «მუზარადში» (1937 – 38 წწ. პარიზი).

74. ოდიკაძე, რ. დევნილი პრესა ცხოვრების შუაგულში // ჟურნალისტური ძიებანი . – 2005 . – ტ. 7 . – გვ. 121 – 128. რეზ. რუს. ენაზე.

«საბჭოთა ოსეთის» სამართალმემკვიდრის «შიდა ქართლის» (გამოვიდა გორში, 1991 წლის 27 ივნისს) როლი ცხინვალის რეგიონის მატთანის შექმნასა და ქართულ-ოსური კონფლიქტის მშვიდობიან მოწესრიგებაში. გაზეთის დევიზი და თემატიკა 1991 – 2004 წლებში. 1996 წელს დაარსებული ცხინვალის რეგიონის მწერალთა ყოველთვიური გაზეთი «ლიტერატურული ცხინვალი».

75. ოსეფაშვილი, დ. ინფორმაციული შენიშვნების ტრანსფორმაცია : (თანამედროვე ქართული პრესის მიხედვით) // ისტორია-ფილოლოგია . – 2000 . – ტ. 2 . – გვ. 959 – 963. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ინფორმაციული შენიშვნის შინაარსობრივი ევოლუციის პროცესის ანალიზი 1983 წლიდან დღემდე. სხვა ჟანრთა ელემენტების შემოჭრა, სწრაფვა ანალიზის ელემენტების დამკვიდრებისაკენ. სათაურების, როგორც შინაარსობრივი ასევე ფორმისეული ევოლუცია.

76. ოსეფაშვილი, დ. პუბლიცისტიკის ჟანრთა ტრანსფორმაცია თანამედროვე ქართული პრესის მიხედვით . – თბ. , 2004 . – 168 გვ.

რეც. : მახარაძე ნ. ჟურნალისტიკამცოდნეობის მნიშვნელოვანი შენაძენი // ჟურნალისტური ძიებანი . – 2005 . – ტ. 7 . – გვ. 220 – 223.

77. ოსეფაშვილი, დ. რეპორტაჟის ტრანსფორმაცია : (თანამედროვე ქართული პრესის მიხედვით) // ისტორია-ფილოლოგია . – 2000 . – ტ. 2 . – გვ. 954 – 957. რეზ. ინგლ. ენაზე.

რეპორტაჟის ფორმისეული ევოლუციის ძირითადი ტენდენციები : სხვა ჟანრთა ელემენტებისა და მეთოდების შემოჭრა და ანალიტიკური საწყისების დამკვიდრებისკენ სწრაფვა.

78. პაპავა, ნ. გაზ. «კავკაზი» XIX ს. მეორე ნახევარში – (გაზეთის ისტორია და ზოგადი დახასიათება) // საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები . – 2003 . – ტ. 6 . – გვ. 126 – 154. რეზ. რუს. ენაზე.

გაზეთის მნიშვნელოვანი როლი საქართველოს ისტორიაში. «კავკაზი», როგორც სახელისუფლო პოზიციის მატარებელი ორგანო და პარალელურად მის ფურცლებზე ქართველთმცოდნეობითი მასალის უხვად გამოქვეყნება და პოპულარიზაცია.

79. ტაბიძე, ნ. აკაკის პუბლიცისტიკის მხატვრული ნირი // ჟურნალისტური ძიებანი . – 2005 . – ტ. 8 . – გვ. 106 – 118.

რაციონალურისა და ემოციურის შერწყმა-შეზავება ა. წერეთლის პუბლიცისტურ ტექსტებში.

80. ტაბიძე, ნ. გაზეთი «მთლიანი საქართველო» // ჟურნალისტური ძიებანი . – 2004 . – ტ. 6 . – გვ. 105 – 127.

1920 წ. ტიციან ტაბიძის რედაქტორობით გამოცემული გაზეთის სამი ნომრის მიმოხილვა.

81. ტაბიძე, ნ. ზაქარია ჭიჭინაძე – ქართული ჟურნალისტიკის მკვლევარი // მწიგნობარი . – 2004 . – გვ. 29 – 41.

ზ. ჭიჭინაძის 1902 წელს გამოცემული წიგნის – «ისტორია ქართულის გაზეთების და ჟურნალებისა» განხილვა.

82. ტაბიძე, ნ. «საქართველოს მოამბე» (გამოცემის 140 წელი) // მწიგნობარი . – 2003 . – გვ. 44 – 80.

«საქართველოს მოამბის» დაარსების ისტორია (1863 წ.), მისი წინამორბედები, ჟურნალის პროგრამა და შინაარსობრივ-იდეური ღირსებები, იმდროინდელი პრესის გამოხმაურება და საზოგადოების თვალსაზრისი ამ გამოცემაზე.

83. ქობალიანი, გრ. გაზეთი «ქართლი» // ჟურნალისტური ძიებანი . – 2005 . – ტ. 8 . – გვ. 128 – 137. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართველ გამომცემელთა ამხანაგობა «ქართლის» მიერ გორში გამოცემული სასოფლო-სამეურნეო და სალიტერატურო პერიოდული ორგანოს – «ქართლის» – დაარსების ისტორია და შემდგომი ბედი (1912 წ. ნოემბერი – 1913 წ. თებერვალი). რედაქტორ-გამომცემელი ია ეკელაძე (იაკობ ცინცაძე).

84. ყულოშვილი, ნ. მოსე ჯანაშვილის საზოგადოების «მოამბე» // ჟურნალისტური ძიებანი . – 2005 . – ტ. 8 . – გვ. 138 – 151.

საინგილოში დაარსებული არაპოლიტიკური გაერთიანების – «მოსე ჯანაშვილის საზოგადოების» პერიოდული გამოცემის 1990 წლის ნომრების მიმოხილვა.

85. ჩხიკვაძე, მ. ანტონ ფურცელაძის პუბლიცისტური ოსტატობის შესახებ // ჟურნალისტური ძიებანი . – 2005 . – ტ. 8 . – გვ. 168 – 173.

პუბლიცისტის შეხედულებები კრიტიკა-პოლემიკის არსსა და დანიშნულებაზე.

86. ჭკადუა, გ. ჟურნალი «რიწა» – ერის და ლიტერატურის სამსახურში // რიწა . – 2003 . – №1 – 2 . – გვ. 112 – 117.

«რიწის» 2001 – 2002 წლების ნომრების მიმოხილვა.

87. ჭკადუა, მ. «ყაზაყიში გაზეთი» : (ზოგადი მიმოხილვა) // ჟურნალისტური ძიებანი . – 2005 . – ტ. 8 . – გვ. 174 – 183.

1930 წელს, ზუგდიდში დაარსებული საქართველოს კომუნისტური პარტიის ზუგდიდის მაზრის კომიტეტის, მუშათა, გლეხთა და წითელარმიელთა დეპუტატების საბჭოების აღმასკომის ორგანო. გაზეთის ფორმა, შინაარსი და დანიშნულება.

88. ჭუმბურიძე, დ. კირილე ლორთქიფანიძე // საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები . – 2003 . – ტ. 6 . – გვ. 155 – 183. რეზ. ინგლ. ენაზე.

XIX ს-ის II ნახევრის ეროვნული მოღვაწის, პუბლიცისტისა და რედაქტორის კ. ლორთქიფანიძის საზოგადოებრივი მოღვაწეობა.

89. ჯანელიძე, ო. «დღიად საქმეს დღიად ენთუზიაზმი შობს» : (სპირიდონ კედია და გაზეთ «საქართველოს» დაარსება) // ცისკარი . – 2003 . – №1 – 2 . – გვ. 134 – 138.

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიის თავმჯდომარის ს. კედიას როლი პოლიტიკურ-ლიტერატურულ გაზეთ «საქართველოს» დაარსების საქმეში 1915 წელს.

მუზეუმები

90. დადიანების სასახლეების საგანძური = Le tresor de palais de la famille Dadianu / [პროექტისა და გამოც. ავტ. გ. კალანდია] . – თბ. , 2003 . – 57 გვ.

ზუგდიდის ისტორიული მუზეუმის – დადიანების სასახლეთა ექსპონატების საინფორმაციო კატალოგი.

91. ანდრონიკაშვილი, ლ. ალექსანდრე ჭავჭავაძის მამული წინანდალში // ძეგლის მეგობარი . – 2001 . - №1 . – გვ. 41 – 47.

XIX ს-ის სათავადაზნაურო კარ-მიდამოს არქიტექტურის ერთ-ერთი იშვიათი ნიმუშის, ალ. ჭავჭავაძის წინანდლის სასახლის (დღეს მუზეუმი) ისტორია და დღევანდელი მდგომარეობა.

92. ბუბულაშვილი, ე. საეკლესიო მუზეუმის დაარსების ისტორიიდან // საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები . – 2003 . – ტ. 6 . – გვ. 219 – 222.

1811 წ. საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის გაუქმებით გამოწვეული მძიმე შედეგები _ საეკლესიო სიწმინდეებისა და ძვირფასი ხელნაწერების განადგურება. 1888 წ. 15 ივლისს საქართველოს საეკლესიო მუზეუმის გახსნა, რომელიც მიზნად ისახავდა საეკლესიო სიძველეების თავმოყრასა და დაცვას.

93. თვაური, მ. ბორჯომის რაიონის მხარეთმცოდნეობის მუზეუმის დაარსების ისტორიისათვის // საისტორიო ვერტიკალები . – 2003 . - №4 . – გვ. 101 – 105. რეზ. რუს. ენაზე.

ბორჯომის ტყის მუზეუმის დაარსება პ. ზ. ვინოგრადოვ-ნიკიტინისა და პროფესორ გ. პახარის მიერ 1913 წელს. მუზეუმი, ერთი პერიოდი, განთავსებული იყო დიდი მთავრის მიხეილ ნიკოლოზის ძე რომანოვის სასახლეში.

94. მალაზონია, დ. თბილისის საეკლესიო მუზეუმი – ისტორიული კვლევის უმნიშვნელოვანესი კერა // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2003 . – ტ. 7 . – გვ. 158 – 164. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საეკლესიო მუზეუმის დაარსება თბილისში, დავით ბაქრაძის უშუალო ხელმძღვანელობით, XIX ს-ის II ნახევარში.

95. მუმლაძე, მ. საეკლესიო მუზეუმი თბილისში // ძიებანი . – 2000 . - №6 . – გვ. 101 – 104. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მუზეუმის დაარსების (1889) ისტორია და მნიშვნელობა.

96. ნათიძე, თ. გაიხსნა კულტურის კიდევ ერთი კერა // გურია . – 2001 . – ტ. 3 . – გვ. 305 – 309. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ექვთიმე თაყაიშვილის სახელობის გურიანთა-ვაშნარის მუზეუმ- ნაკრძალის შექმნის მნიშვნელობა გურიის ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა მოვლა-პატრონობის, აღრიცხვის, შესწავლისა და პოპულარიზაციის საქმეში.

ხელნაწერები

97. Каталог арабских рукописей института рукописей им. К. С. Кекелидзе : (Коллекция L – вып. II) . / Сост. Р. Гварамиа, Н. Канчавели, Л. Мамулиа, Л. Самкурашвили . – Тб. , 2002 . – 588 с.

Второй выпуск каталога содержит описание рукописей, поступившие из Дагестана.

98. კოჭლამაზაშვილი, ე. იოვანე ოქროპირის «მარგალიტის» ფრაგმენტები ეფთვიძე მთაწმინდელის თარგმანთა ერთ კრებულში // რელიგია . – 2003 . - №7_8_9 . – გვ. 13 – 25. რეზ. რუს. ენაზე.

ხელნაწერთა ინსტიტუტში დაცული XI ს-ის ეტრატის კრებულის (A – 445) აღწერილობა. ახლავს კრებულში შესული ფრაგმენტების ტექსტი.

99. მიქაძე, გ. ისტორიულ – ფილოლოგიური ძიებანი : ვ. მხითარ სევასტიელის «რიტორიკის» გადამწერის ვინაობისათვის // მწიგნობარი . – 2004 . – გვ. 136.

ავტორის აზრით, ანტონ I-ის მიერ სომხურიდან თარგმნილი ხელნაწერი ძეგლი გადაუწერია ზოსიმე დიაკვანს 1772 წელს.

100. სიხარულიძე, ლ. კარაბადინის ახალი სიცოცხლე // ძეგლის მეგობარი . – 2001 . - №2 . – გვ. 3 – 5. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მეცნიერებათა აკადემიის ვ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ინსტიტუტში დაცული ზაზა ფანასკერტელ-ციციშვილის სამკურნალო ხელნაწერი წიგნის «კარაბადინის» აღწერილობა, მისი სავალალო მდგომარეობა, აღდგენა-რესტავრაციისათვის გაწეული სამუშაოები.

101. ფერაძე, გრ. ქართული ხელნაწერების შესახებ ავსტრიაში (1) // მწიგნობარი . – 2004 . – გვ. 160 – 181.

მიმოხილულია ვენის და გრაცის ბიბლიოთეკებში დაცული ქართული ხელნაწერები.

102. ქავთარია, მ. ვახუშტი ბატონიშვილის «ისტორიის» ახალი ხელნაწერი : (კოდიკოლოგიური დაკვირვებანი) // მწიგნობარი . – 2003 . – გვ. 121 – 171.

ვ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ინ-ტში ახლადშემოსული ხელნაწერის (Q – 1606) აღწერილობა. ტექსტს თან ერთვის საქართველოს მეფეთა ჩამონათვალი, რომელიც ქვეყნდება მთლიანად. ვრცლადაა მიმოხილული ხელნაწერზე დართული გადამწერის – ნიკოლოზ მაღალაძის \ მაღალაშვილის ანდერძი.

103. ჭუმბურიძე, ზ. დიდი აღმოჩენა : ალბანული პალიმფსესტები // მწიგნობარი . – 2005 . – გვ. 101 – 112.

ისტორიკოს ზაზა ალექსიძის მიერ სინას მთის ეკატერინეს მონასტერში აღმოჩენილი ქართულ – ალბანური წარწერები და ამავე მონასტერში დაცული სხვადასხვა წლებში აღმოჩენილი ქართული ხელნაწერების მიმოხილვა.

104. ჯოჯუა, თ. XII საუკუნის გარეჯულ კრებულში (VEN. 4-ში) დაცული ერთი დოგმატიკურ-პოლემიკური ტრაქტატის შესახებ («წვალებისა წინამძღუართა შეჩუენებაჲ») // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2003 . – ტ. 7 . – გვ. 54 – 113. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ვენის ნაციონალურ ბიბლიოთეკის ქართულ ხელნაწერთა ფონდში დაცული მხატვარ-კალიგრაფ ნიკოლოზ ნიკრაის მიერ 1160 წელს გადაწერილი კრებული «სანატრელი», რომელიც საინტერესო ცნობებს გვაწვდის საქართველოს ეკლესიის ისტორიისათვის.

ფილოსოფია. ფსიქოლოგია

105. გიორგაძე, ე. კონსტანტინე კაპანელი . – თბ. , 2003 . – 22 გვ.

ფილოსოფოსის, ლიტერატურული კრიტიკოსის, ორატორის, კონსტანტინე კაპანელის (ჭანტურაია) ცხოვრების გზა, ლიტერატურული და პედაგოგიური მოღვაწეობა, მისი წვლილი ფილოსოფიურ აზროვნებაში.

106. ამალღობელი, ხ. ადამიანის ცნება გურჯიევის ფილოსოფიაში // აფხაზეთის მოამბე . – 2001 . - №5 . – გვ. 146 – 148.. რეზ. ქართ. , რუს. და ინგლ. ენებზე.

ფილოსოფოს გიორგი გურჯიევის კვლევის სფერო: ადამიანი და მისი პრობლემები.

107. ამალღობელი, ხ. გიორგი გურჯიევი – «მამიებელი სული» // აფხაზეთის მოამბე . – 2002 . - №6 – 7 . – გვ. 130 – 133. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

გ. გურჯიევის ცხოვრება და მოღვაწეობა, მისი პიროვნების დახასიათება.

108. ბენდიანიშვილი, ალ. არ. ჯორჯაძის ღვაწლი ქართული საზოგადოებრივი აზრის კვლევაში // საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები . – 2001 . – ტ. 5 . – გვ. 216 – 244. რეზ. ინგლ. ენაზე.

არჩილ ჯორჯაძის ფილოსოფიური და საზოგადოებრივ – პოლიტიკური შეხედულებანი, მისი ნააზრევი XIX ს-ის მოღვაწეთა, 60-იანელთა და მათი მეთაურის ილია ჭავჭავაძის საქმიანობაზე, თერგდალეულებზე, პოლიტიკურ მიმდინარეობებსა და დასებზე.

109. გელოვანი, ნ. სოლომონ დოდაშვილი, როგორც «ევროპეიზმის» ფუძემდებელი საქართველოში // საისტორიო ვერტიკალები . – 2005 . - №7 . – გვ. 28 – 34. რეზ. რუს. ენაზე.

XIX ს-ში მოღვაწე ფილოსოფოსის ს. დოდაშვილის «ევროპეიზმისაკენ» სწრაფვა და მის მიერ ქართული კულტურის ფართო აგიტაცია ევროპის სხვადასხვა ქვეყნებში.

110. გივი მარუაშვილი // საისტორიო ვერტიკალები . – 2003 . - №4 . – გვ. 9.
ფილოსოფიის მეცნიერებათა დოქტორის, ჟურნალ «საისტორიო ვერტიკალები» მთავარი რედაქტორის გ. მარუაშვილის გახსენება, ბიოგრაფიული ცნობები.
111. ვლადიმერ ჭანუყვაძე // საისტორიო ვერტიკალები . – 2003 . - №4 . – გვ. 10.
ფილოსოფიის მეცნიერებათა დოქტორის, პროფესორ ვლადიმერ (ლადო) ჭანუყვაძის მოსაგონარი.
112. ლორია, ალ. დიმიტრი უზნაძე ბავშვთა კითხვის შესახებ // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №4 . – გვ. 27 – 32.
დ. უზნაძის შრომების მე-5 ტომში შესული _ «სასკოლო ასაკის ფსიქოლოგიის» კვლევა.
113. მთიბელაშვილი, თ. მერაბ მამარდაშვილი და ქართული ეროვნული გონი // ცისკარი . – 2003 . - №1 – 2 . – გვ. 139 – 142.
ფილოსოფოს მ. მამარდაშვილის მსოფლმხედველობა.
114. ტალახაძე, გ. პეტრე იბერი, ანუ გაცხადებული სიბრძნე // ცისკარი . – 2002 . – №2 . – გვ. 128 – 130.
პეტრე იბერის (Vs.) ფილოსოფიური მსოფლმხედველობა, მის მიერ ჩამოყალიბებული არეოპაგეტიკის სისტემა.

რელიგია

115. ამბროსი ნეკრესელი. ქადაგებანი : ტექსტები გამოსაც. მოამზადა და გამოკვლ. დაურთო დეკანოზმა მიქაელ ჭაბაშვილმა . – თბ. , 2003 . – 279 გვ.
ამბროსი ნეკრესელის აქამდე უცნობი 27 ჰომილია და 7 შესხმა.
116. ბერის დიაღემა / [შემდგ. : დ. მშვენირაძე; რედ. : ლ. სიხარულიძე] . – თბ. , 2003 . – 144 გვ.
ეპიზოდები არქიმანდრიტ გაბრიელის ცხოვრებიდან; სამთავროს წმიდა ნინოს დედათა მონასტრის მონოზონთა და ახლო მეზობლების მოგონებები.
117. ითონიშვილი, ვ. ნარკვევები ქართული ქრისტიანობის ისტორიიდან . – თბ. , 2003 . – 91 გვ.
დემოგრაფიული და სარწმუნოებრივი მონაცემების ზოგადი მიმოხილვა. ქრისტიანობის გავრცელება და მართლმადიდებელი ეკლესია საქართველოში, ქრისტიანული სარწმუნოების განმტკიცებისათვის ბრძოლა ფეოდალიზმის ხანის აღმოსავლეთ საქართველოს მთიანეთში.

118. კიკნაძე, ვ. ცხოვრება და ღვაწლი ეპისკოპოს პეტრე კონჭოშვილისა . – თბ. , 2003 . – 213 გვ.

საეკლესიო მოღვაწის, ალავერდისა და გორის ეპისკოპოსის ცხოვრება და მოღვაწეობა, მოგზაურობა პალესტინის წმინდა მიწაზე და ათონის მთაზე, მისი წვლილი ქართული საეკლესიო გალობის აღდგენაში.

119. მამისტვალიშვილი, ე. ქრისტეს კვართის ისტორია . – თბ. , 2003 . – 191 გვ.

ბიბლიური მონაცემები სიწმინდის შესახებ და შუა საუკუნეების ქრისტიანულ ლიტერატურაში დაცული ცნობები; კვართის საქართველოში მოხვედრის ისტორია, მისი როლი შუა საუკუნეების საქართველოსა და რუსეთის დიპლომატიაში.

120. ქანთარია, რ. შუმერულ – ბიბლიური პარალელები = Шумеро – библейские параллели . – მოსკოვი, 2003 . – 53 გვ.

უცხოელი და ქართველი სპეციალისტების შეხედულებები ბიბლიის პარალელების თაობაზე. ტექსტი ქართულ და რუსულ ენებზე.

121. ქართველ წმინდანთა ცხოვრებანი . – თბ. , ათენი, 2003 . – 272 გვ.

წმიდა ექვთიმე ღვთისკაცის (თაყაიშვილი), წმიდა მოწამე აბო თბილელის, წმიდა ნინოს მოციქულთასწორის და სხვათა ცხოვრება და დამსახურება ქართველი ერის წინაშე.

122. ჯაფარიძე, ა. საქართველოს ეკლესიის მოკლე ისტორია . – თბ. , 2003 . – 66 გვ.

ნაშრომი დაყოფილია პერიოდებად და მოიცავს ჩვენი წმ. სამოციქულო მართლმადიდებელი ეკლესიის ისტორიას პირველი საუკუნიდან მე – 20 ს-ის ჩათვლით და წარმოაჩენს საქართველოს ეკლესიის ღვაწლს ერის სულიერი გადარჩენისათვის.

123. Роль православия в государствах и обществах Грузии и России : Материалы второй грузино-российской рабочей встречи на неправи-тельствственном уровне, Москва 11 – 13 июля, 2003 . – [Тб.], 2003 . – 51 с.

Доклады Н. Ладариа, Н. Митрохина, С. Тимофеевой, А. Кордзаиа-Самадашвили и А. Верховского.

124. აბაშიძე, ნ. ქართველთა მისია ასირიელთა გამართლმადიდებლობაში // კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული . – 2003 . – ტ. 8 . – გვ. 203 – 208. რეზ. რუს. ენაზე.

სტატია გვაცნობს საქართველოს ეკლესიის როლს ასირიელთა მართლმადიდებლებად მოქცევაში. კერძოდ, მამა დავით გურგენიძის ღვაწლს, რომელიც შემდგომ თბილისის წმ. თომას სახელობის ასირიული ეკლესიის წინამძღვარი გახდა.

125. აბზიანიძე, თ. კათოლიციზმი საქართველოში // ცისკარი . – 2001 . - №3 . – გვ. 132.

ქრისტიანული რელიგიის ერთ-ერთი ძირითადი მიმართულების – კათოლიციზმის პროპაგანდა და მისი გავრცელების ცდები საქართველოში: ისტორიული მიმოხილვა.

126. არაბიძე, ი. «განახლების მოძრაობის» საკითხისათვის საქართველოს ეკლესიაში : (XX საუკუნის 20-იანი წლები) // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2004 . – ტ. 8 . – გვ. 113 – 126. რეზ. ინგლ. ენაზე.

რუსეთში მიმდინარე პოლიტიკური პროცესების გავლენით საქართველოს სამღვდელოების გაყოფა «პროგრესულ» და «რეაქციულ» ჯგუფებად.

127. ახალაძე, ვ. რწმენისა და ცოდნის ურთიერთმიმართების საკითხები სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის ილია მეორის ეპისტოლეებში // რელიგია . – 2002 . – №10_11_12 .

გვ. 13 – 23. რეზ. ინგლ. ენაზე.

128. ბაინდურაშვილი, ვ. რინდი-იდეოლოგიური ფენომენი // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2004 . – ტ. 8 . – გვ. 80 – 91. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სუფიური მოძღვრების შემოჭრა თბილისში X ს-ში; «ორთოდოქსალური» და «ერეტიკული» სუფიზმის გავრცელება, როგორც მაღალ, ისე დაბალ ფენებში. რინდები ლაშა-გიორგის (1213 – 1223) სამეფო კარზე და სამღვდელოებისა და ქართველი დიდებულების დამოკიდებულება ქართული წყაროების მიხედვით.

129. ბაინდურაშვილი, ხ. ისლამის თანამედროვე მდგომარეობა აჭარაში (ქობულეთი-ბათუმის მაგალითი) // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2002 . – ტ. 5 . – გვ. 148 – 156. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართული ეთნოსის მიერ ისლამის შეთვისება, დამხვდურ ქართულ ქრისტიანულ რელიგიასთან მისი შერწყმა და «აჭარული ისლამის» დღევანდელი სახე.

130. ბაინდურაშვილი, ხ. ისლამის თანამედროვე მდგომარეობა თბილისში // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2003 . – ტ. 6 . – გვ. 171 – 188. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1864 წ. ყაზანელი თათრების მიერ აგებული სუნიტური მეჩეთი, სადაც შიიტები და სუნიტები ერთად ლოცულობენ, მუსლიმურ-რელიგიური დღესასწაულები, «მოჰარამის» მისტერია, თბილისის მედრესე, ქართულ ენაზე გამოცემული მუსლიმური კალენდარი «პლანეტა 2002», «მუსლიმთა აღორძინების ფონდი» და სხვ.

131. ბარბაქაძე, თ. სამოქალაქო საზოგადოებისა და ეკლესიის ურთიერთმიმართების საკითხისათვის // რელიგია . – 2002 . – №10_11_12 . – გვ. 91_96. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სამოქალაქო საზოგადოებისა და საქართველოს მართმადიდებლური ეკლესიის ურთიერთდამოკიდებულების პრობლემები პოსტკომუნისტურ საქართველოში.

132. ბახტაძე, ნ. ქართული სამონასტრო მოძრაობის სათავეებთან // ძეგლის მეგობარი . – 2001 . – №1 . – გვ. 17 – 27.

აღმოსავლეთის ქრისტიანული მონასტიციზმის მოწინავე ტრადიციების გათვალისწინებით მოწყობილი სამონასტრო სტრუქტურები VI-VII სს-ის საქართველოში.

133. ბეთხოშვილი, დ. «სახე ჭემმარიტებისაი...» // რელიგია . – 2003 . - №7–8–9 . – გვ. 93 – 96. რეზ. რუს. ენაზე.

XVII ს-ის I ნახევრის ეროვნული მოღვაწის, წმინდა ქეთევან დედოფლის ცხოვრება და მოწამეობრივი აღსასრული.

134. ბერიძე, თ. თბილელი // ძეგლის მეგობარი . – 2001 . - №1 . – გვ. 10 – 16.

თბილელი – ქალაქ თბილისის ეპისკოპოსის ზედსახელი. ქართულ წყაროებში დაცული ცნობები და თბილელიობის ნუსხა 506 წლიდან 1810 წლამდე.

135. ბუბულაშვილი, ე. აჭარის შემოერთება და ქართველი სამღვდელოება // საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები . – 2001 . – ტ. 5 . – გვ. 198 – 209. რეზ. რუს. ენაზე.

ქართველი საზოგადოებისა და სამღვდელოების სათუთი მოპყრობა 1878 წელს შემოერთებული ქართველი მაჰმადიანების რელიგიური გრძნობისადმი. სამღვდელოების მიერ მიღებული ზომები იმ პროცესის შესაჩერებლად, როცა გაქრისტიანების შიშით ბევრმა ქართველმა მაჰმადიანმა მშობლიური კერა დატოვა და თურქეთის შიგა ოლქებში გადასახლდა.

136. ბუბულაშვილი, ე. ცარიზმის საეკლესიო პოლიტიკა საქართველოში და მისი შედეგები : (XIX ს. II ნახევარი) // რელიგია . – 2003 . - №1–2–3 . – გვ. 11–21 ; №4–5–6. – გვ. 27 – 49. რეზ. რუს. ენაზე.

საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის გაუქმება, საზღვარგარეთ არსებული ქართული ქრისტიანული ცენტრების სავალალო მდგომარეობა, რუსეთის უწმინდეს სინოდს დაქვემდებარებული ქართული ეკლესიის რუსიფიკაციის მცდელობა რუსეთის სასულიერო ხელისუფალთა მხრიდან.

137. გაბისონია, პ. XI-XII საუკუნეების ქუთათელ ეპისკოპოსთა ქრონოლოგიური რიგი // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2004 . – ტ. 8 . – გვ. 67 – 79. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქუთათელი მთავარეპისკოპოსების გამორჩეული პატივი ერთიანი საქართველოს და მოგვიანებით იმერეთის სამეფო კარზე. ქუთათელი ეპისკოპოსების ქრონოლოგიური რიგი XI ს-ის დასაწყისიდან XII ს-ის 90-იან წლებამდე.

138. გაბისონია, პ. ქუთაისის საეპისკოპოსოს დაარსების საკითხისათვის // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2003 . – ტ. 6 . – გვ. 23 – 33. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ვახუშტი ბატონიშვილისა და «მატიანე ქართლისაის» ავტორის ცნობები ბაგრატ III-ის (978-1014) მიერ ქუთაისში მარიამ ღვთისმშობლის სახელობის კათედრალის აშენების შესახებ. IX–X საუკუნეთა მიჯნაზე ქუთაისის საეპისკოპოსო კათედრის დაარსება.

139. გაბისონია, პ. ქუთაისის საეპისკოპოსოს საზღვრები (X-XVIII სს.) // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2003 . – ტ. 7 . – გვ. 114 – 124. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქუთაისის საეპისკოპოსოს საზღვრების ცვალებადობის ეტაპები: საეპისკოპოსოს დაარსებიდან XV ს-მდე; XV ს-დან – XVI ს-ის I ნახევრამდე; XVI ს-დან XIX ს-ის დასაწყისამდე.

140. გაჩეჩილაძე, ი. იოსებ სამებელი : [ქობულაშვილი] // მწიგნობარი . – 2004 . – გვ. 101 – 106.

XVIII ს-ის სასულიერო მოღვაწე, მწერალი, მწიგნობარი და მესტამბე. ცხოვრება და მოღვაწეობა.

141. გეგეშიძე, თ. ქრისტიანობა და ქართული სინამდვილე / თ. გეგეშიძე, დ. გეგეშიძე // რელიგია . – 2002 . - №1_2_3 . – გვ. 88 – 94. რეზ. რუს. ენაზე.

მართლმადიდებლობის პრინციპების ჩანაცვლება ქართულ წარმართულ ცნობიერებაში, ქრისტიანობის დამკვიდრების პროცესში ძველი ტრადიციების გათვალისწინება და ღვთისმსახურების თანდათანობითი სრული გაეროვნება.

142. გვენეთაძე, ე. დღევანდელი სამტრედიის რაიონის ტერიტორიაზე მოქმედი ეკლესია-მონასტრების სია (XIX–XX სს.) /ე. გვენეთაძე, ა. სიჭინავა // საისტორიო ვერტიკალები . – 2003 . - №4 . – გვ. 111 – 112.

143. გოგუაძე, ე. ნარკვევი გურიის მხარის ახალი და უახლესი ისტორიიდან // გურია . – 2001 . – ტ. 3 . – გვ. 149 – 166. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

პოლიტიკური ვითარება ოზურგეთის მაზრაში მე-20 ს-ის პირველ მეოთხედში. უდიერი დამოკიდებულება ეკლესია-მონასტრებისადმი, ტაძრების ძარცვა, ტერორისტული აქტები სასულიერო პირების მიმართ.

144. გოილაძე, ვ. ეპისკოპოს ანანია ჯაფარიძის ნაშრომი // ცისკარი . – 2001 . - №7 . – გვ. 129 – 131.

«საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ისტორიის» შესახებ, რომელიც ქართული ეკლესიის თვრამეტსაუკუნოვან (ახ. წ. I ს. – XVIII ს.) მოღვაწეობას ეხება.

145. გრიგალაშვილი, ი. «მიქელ-გობრონის მარტვილობა» და ბიბლია // რელიგია . – 2000 . - №7_8_9 . – გვ. 27 – 31. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ავტორის აზრით სტეფანე მტბევარი ეპისკოპოსი თავის თხზულებაში ხშირად იმოწმებს ცნობილი ბიბლიური პირების სიტყვებს, რათა მკითხველი დაარწმუნოს ნათქვამის ჭეშმარიტებაში.

146. გრიგოლია, ლ. დამოკიდებულება ქართველ საეკლესიო მოღვაწეებსა და რომის კათოლიკე ბერებს შორის // შუა საუკუნეების ისტორიის საკითხები . – 2000 . - №2 . – გვ. 140 – 150. რეზ. რუს. ენაზე.

XVII ს-ის დასაწყისის საქართველოს მძიმე საგარეო და საშინაო პოლიტიკა : ირან-ოსმალეთის აგრესიის მომძლავრება, ფეოდალური ანარქია, ბრძოლა ეროვნულობის შესანარჩუნებლად. მისიონერთა ჩამოსვლა საქართველოში (1628 წ. პიეტრო დელა ვალე და

ჯაკომო სტეფანი). მათ ჩანაწერებში არსებული ცნობები, ქართველების, როგორც – «დასრულებული ქრისტიანული კულტურის» მატარებლების შესახებ.

147. გრიგოლია, ლ. კათოლიკე მისიონერების კულტურულ-საგანმანათლებლო საქმიანობა XVII–XVIII საუკუნეების საქართველოში // შუა საუკუნეების ისტორიის საკითხები . – 2002 . - №4 . – გვ. 101 – 112. რეზ. რუს. ენაზე.

ხელსაყრელი პირობების შექმნა კათოლიკე მისიონერების მოღვაწეობისათვის საქართველოში XVII ს-ის დასაწყისისთვის. XVII_XVIII სს-ში მისიონერების აქტიური მონაწილეობა საქართველოს კულტურულ ცხოვრებაში და მათი ძირითადი მიზნის – რომაულ ეკლესიასთან საქართველოს ეკლესიის შეერთების – კრახი.

148. გუგუშვილი, გ. ჟამთააღმწერლის ასწლოვანი მატიანის საღვთისმეტყველო საფუძვლები // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2002 . – ტ. 5 . – გვ. 202 – 208. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ძეგლის უდიდესი მნიშვნელობა XIII_XIV საუკუნეთა საქართველოს და მისი მეზობელი ქვეყნების ისტორიის შესწავლაში, ჟამთააღმწერლის თეოლოგიური განსწავლულობა და ასწლოვან მატიანეში ასახული ისტორიული ეპოქის ზნეობრივი იდეალების ქრისტიანული საფუძველი.

149. გუგუშვილი, გ. ჟამთააღმწერისეული ცოდვათა კლასიფიკაციის საღვთისმეტყველო ანალიზი // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2004 . – ტ. 8 . – გვ. 103 – 112. რეზ. ინგლ. ენაზე.

თამარის შემდეგდროინდელი (XIII ს.) ერთსაუკუნოვანი ისტორიული მონაკვეთის გადმოცემისას ჟამთააღმწერლის მიერ ვნების მიზეზთა ჩამოთვლა, სადაც მემატიანე წმ. საეკლესიო სწავლებას ეყრდნობა.

150. გულბანი, ნ. ქრისტიანობის გავრცელება სვანეთში // საისტორიო ვერტიკალები . – 2005 . - №9 . – გვ. 72 – 80. რეზ. რუს. ენაზე.

სვანეთში ქრისტიანობის გავრცელების თარიღის დადგენის მცდელობა.

151. გუჯეჯიანი, რ. კიდევ ერთხელ კალის წმ. კვირიკესა და წმ. ივლიტეს სახელობის მონასტერში დაცული «შალიანის» ხატის შესახებ : (ეთნოგრაფიული მასალის მიხედვით) // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2003 . – ტ. 7 . – გვ. 246 – 268. რეზ. ინგლ. ენაზე.

X_XI სს-ის დარბაზული ტიპის ეკლესიის კალის «ლაგურკის» (სვანეთი) ისტორია და ტაძრის ყველაზე დიდი სიწმინდე ჯვარცმის გამომსახველი სანაწილე ხატი ე. წ. «შალიანი» (თარიღდება IX–XI სს-ით).

152. დანელია, დ. სულიერების ახალ კერათა აღმშენებლობა საქართველოში // რელიგია . – 2002 . - №1_2_3 . – გვ. 16 – 24. რეზ. რუს. ენაზე.

ქართული მართლმადიდებელი ეკლესიის ისტორია და დღევანდელი მდგომარეობა.

153. ვარდოსანიძე, ს. საქართველოს და სომხეთის ეკლესიების ურთიერთობა 1917 – 2000 წლებში // რელიგია . – 2002 . - №7_8_9 . – გვ. 45 – 51. რეზ. რუს. ენაზე.

154. ვარდოსანიძე, ს. საქართველოს ეკლესიის მართვა-გამგეობისა და ეპარქიების საკითხი 1917 – 1952 წლებში // რელიგია . – 2001 . - №4_5_6 . – გვ. 14 – 28. რეზ. რუს. ენაზე.

155. ვარდოსანიძე, ს. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია 1917 – 1927 წლებში . – თბ. , 2000 . – 152 გვ.

რეც. : ხაჩიძე, ლ., კოჭლამაზაშვილი, ე. ახალი ნაშრომი საქართველოს ეკლესიის ისტორიაში // რელიგია . – 2001 . - №7_8_9 . – გვ. 93 – 96. რეზ. რუს. ენაზე.

156. ვარდოსანიძე, ს. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია 1927 – 1952 წლებში . – თბ. , 2001 . – 214 გვ.

რეც. : ხაჩიძე, ლ., კოჭლამაზაშვილი, ე. ახალი ნაშრომი საქართველოს ეკლესიის ისტორიაში // რელიგია . – 2001 . - №7_8_9 . – გვ. 93 – 96. რეზ. რუს. ენაზე.

157. ვარდოსანიძე, ს. ცხუმ-აფხაზეთის ეპარქია და მისი მღვდელმთავრები XX საუკუნეში // რელიგია . – 2003 . - №4_5_6 . – გვ. 50 – 54. რეზ. ინგლ. ენაზე.

რთული ვითარება ცხუმ-აფხაზეთის ეპარქიაში XX საუკუნის დასაწყისში. საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის იურისდიქციის შეზღუდვისა და ქართველი სასულიერო პირების გამოძევების მცდელობა გასაბჭოების შემდგომ პერიოდში. აფხაზური სეპარატიზმი და ეპარქიის თანამედროვე მდგომარეობა.

158. კეკელია, ვლ. სომხური წყაროები იერუსალიმში მათი სამონასტრო მშენებლობის შესახებ // შუა საუკუნეების ისტორიის საკითხები . – 2002 . - №4 . – გვ. 143 – 152. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართველების, სომხებისა და ბერძნების მიერ პერიოდულად გამოთქმული პრეტენზიები სიონის მთაზე მდებარე წმ. იაკობის მონასტრის მფლობელობასთან დაკავშირებით. კრიტიკული განხილვა იმ სომხური წყაროებისა, რომლებზე დაყრდნობით სომხურ ისტორიოგრაფიაში მიღებულია აზრი, რომ სომეხთა სამონასტრო მშენებლობას იერუსალიმში IV ს-დან ჩაეყარა საფუძველი (ანასტას ვარდაპეტი).

159. კვაშილავა, ი. რელიგიური ვითარება და XIX – XX საუკუნეების ეკლესია-მონასტრები სამურზაყანოში // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2004 . – ტ. 8 . – გვ. 218 – 231. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქრისტიანული სარწმუნოების აღდგენის პროცესის ეტაპები აფხაზეთში XIX ს-ში და XX ს-ის დამდეგს. ცარიზმის მიერ აფხაზეთის გარუსების პოლიტიკა. სამურზაყანოს კულტურის ძეგლების მიმოხილვა.

160. ლაცაბიძე, გ. ტარხონის ფენომენი // რელიგია . – 2001 . – № 4_5_6 . – გვ. 86 – 96. რეზ. გერმ. ენაზე.

ეტრუსკულ რელიგიაში გავრცელებული გმირი – ღვთაება ტარხონის ფენომენი და მისი კავშირი პროტოქართველურ სამყაროსთან.

161. ლომაშვილი, ჯ. ვაჟა-ფშაველას შეხედულებანი წარმართობის შესახებ // საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები . – 2001 . – ტ. 5 . – გვ. 102 – 136.

პოეტის ნააზრევი წარმართობის, ქრისტიანობის და ზოგადად რელიგიის საკითხებზე მის კუბლიცისტიკასა და მხატვრულ შემოქმედებაში.

162. ლომაშვილი, ჯ. ილია ჭავჭავაძე და ქართველთა წარმართული რელიგიის საკითხები // საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები . – 2003 . – ტ. 6 . – გვ. 187 – 210. რეზ. რუს. ენაზე.

1889 წ. გაზეთ «ივერიის» ფურცლებზე გამოქვეყნებული ილია ჭავჭავაძის წერილები სათაურით «აი ისტორია», სადაც სხვა თემებთან ერთად ქართველთა წარმართობასთან დაკავშირებული საკითხებია განხილული.

163. მანია, ქ. «იესოს წიგნი» «წმინდა ნინოს ცხოვრების» მიხედვით // რელიგია . – 2001 . – №10-11-12 . – გვ. 77 – 81. რეზ. რუს. ენაზე.

ანგელოზის მიერ წმ. ნინოსთვის მიცემული დეკალოგის (ათი მცნების), როგორც ქართულ ენაზე დაწერილი პირველი ქრისტიანული ტექსტის მნიშვნელობა.

164. მესხია, ე. ქართველ მაჰმადიანებთან ურთიერთობისათვის XX ს. 10-იანი წლები // რელიგია . – 2003 . – №4_5_6 . – გვ. 93 – 96. რეზ. რუს. ენაზე.

სარწმუნოებრივი განსხვავების წინა პლანზე წამოწევა და სამუსლიმანო საქართველოს მოსახლეობის თანამომხმეებთან დაპირისპირება ანტიქართული ძალების მიერ. სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოში მოღვაწე ქართველი მამულიშვილების ბრძოლა საქართველოს სულიერი და ფიზიკური გამთლიანებისათვის.

165. მღებრიშვილი, ლ. იელოველთა სექტა : (სოფ. ძალისის ეთნოგრაფიული მასალების მიხედვით) // კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული . – 2003 . – ტ. 8 . – გვ. 224 – 230. რეზ. რუს. ენაზე.

«იეჰოვას» მოწმეთა მოღვაწეობის შესახებ მცხეთის რაიონის სოფელ ძალისში მოპოვებული ეთნოგრაფიული მასალის ანალიზი.

166. პაპაშვილი, მ. ეპისკოპოს ქრისტეფორე ორბელიანის რომში სტუმრობის მიზანი // საისტორიო ვერტიკალები . – 2005 . – №8 . – გვ. 90 – 96. რეზ. ინგლ. ენაზე.

კათოლიკე ეპისკოპოსის ქრისტეფორე ორბელიანის მოღვაწეობა და სტუმრობა (1741 – 1742წწ.) რომის პაპ ბენედიქტე XIV-თან , რათა იგი დახმარებოდა ქართველ კათოლიკეებს თავიდან აეცილებინათ სომეხთა მიერ შევიწროების მცდელობა.

167. რცხილაძე, ვ. ქრისტიანობა და საქართველო საუკუნის გადმოსახედიდან // რელიგია . – 2001 . - №7_8_9 . – გვ. 3 – 29. რეზ. გერ. ენაზე.

ცნებების – სარწმუნოება, ეროვნულობა, ქვეყნობა, სამშობლოს სიყვარული, ქრისტიანული პატრიოტიზმი – მიმოხილვა.

168. სამსონიშვილი, თ. ფიქრი «დედა ეკლესიაზე» // ცისკარი . – 2003 . - №3-4 . – გვ. 139 – 143.

ეკლესიის განსაკუთრებული როლი საქართველოს ისტორიაში; საზოგადოებასა და ეკლესიაში მიმდინარე პროცესები, ქვეყანაში სულიერ-რელიგიური ცხოვრების განახლების მიზნით ქორიკოზის (ეკლესიის ცხოვრების მართვის სტრუქტურული რგოლი) ინსტიტუტის აღდგენის იდეა.

169. სანიკიძე, ლ. კირიონ მეორე და აფხაზეთი // რელიგია . – 2002 . - №10_11_12 . – გვ. 24 – 28. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ეპისკოპოს კირიონის ერთწლიანი მოღვაწეობა სოხუმის ეპარქიაში (1906-1907 წწ.), მისი ღვაწლი აფხაზეთში ქრისტიანული სარწმუნოების დამკვიდრებისა და ცარიზმის კოლონიზატორულ-რუსიფიკატორული პოლიტიკის წინააღმდეგ ბრძოლის საქმეში.

170. სულავა, ნ. XII _XIII საუკუნეების ქართული ჰიმნოგრაფია . _ თბ. , 2003 . _ 348 გვ.

რეც. : რუხაძე, ლ. ახალი ჰიმნოლოგიური მონოგრაფია // მწიგნობარი . _ 2004 . _ გვ. 221 _ 225.

171. ქართველიშვილი, თ. ნარკვევი გურიის სამთავროს საეპისკოპოსოების ისტორიიდან // გურია . – 2001 . – ტ. 3 . – გვ. 128 – 148. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

შემოქმედის, ჯუმათის და ნინოწმინდის საეპისკოპოსო კათედრების დაარსების ისტორია, ეპარქიებში შემავალი ტაძრებისა და იქ მოღვაწე მღვდელმთავრების ჩამონათვალი (XVI – XVIII სს.).

172. ქარჩავა, თ. ეკლესიის კრიტიკა საქართველოში და მისი პარალელები დასავლურ აზროვნებაში // შუა საუკუნეების ისტორიის საკითხები . – 2001 . - №3 . – გვ. 112 – 115. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ეკლესიის ნაკლოვანებების კრიტიკა ორი სხვადასხვა ეპოქის, ეროვნების და კულტურის წარმომადგენლის მიერ _ XVIII ს-ის ქართველი ფილოსოფოსი ალექსანდრე ამილახვარი და XIV ს-ის ინგლისელი სწავლული ჯონ უიკლიფი.

173. ქოქრაშვილი, ხ. კათოლიკოს-პატრიარქი კირიონ II – საქართველოს ეკლესიის ისტორიის მკვლევარი // საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები . – 2001 . – ტ. 5 . – გვ. 306 – 331. რეზ. რუს. ენაზე.

კირიონ სამაგლიშვილის ღვაწლი ქართული საეკლესიო ისტორიოგრაფიის განვითარების საქმეში.

174. ქუთათელაძე, ქ. კონფესიური ვითარება ქვემო ქართლში (X – XI საუკუნეები) // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2002 . – ტ. 5 . – გვ. 32 – 55. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქვემო ქართლის კონფესიური ისტორიის კვლევის მნიშვნელობა ქართულ-სომხური ურთიერთობებისათვის. სომეხი ბაგრატიუნების მიერ ქვემო ქართლის მიტაცების ისტორიული მიზეზები, აღნიშნულ რეგიონში ქართული ეკლესიის ძლიერი გავლენისა და ქართული ეპარქიების არსებობის დასაბუთება.

175. ღამბაშიძე, ნ. სკვნილის გენეზისი და განვითარების ისტორია // რელიგია . – 2001 . – №7_8_9 . – გვ. 38 – 54. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ცნობები ლოცვებისა და მეტანიების დასათვლელი ნივთის – სკვნილის წარმოშობა-გავრცელების შესახებ აღმოსავლეთისა და დასავლეთის ეკლესიებში. ქართული სკვნილის ნაირსახეობა და დამზადების ტექნიკა.

176. შაკიაშვილი, თ. 1764 წლის ოქტომბრის საეკლესიო კრების განჩინების ერთი მუხლის განმარტებისათვის // საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები . – 2003 . – ტ. 6 . – გვ. 211 – 218.

ანტონ I-ის მოღვაწეობა რუსეთში (1757–1763 წწ.). იქ მიმდინარე გამწვავებული ბრძოლა სახელმწიფოსა და ეკლესიას შორის საეკლესიო მიწების სეკულარიზაციის თაობაზე (არსენ მაცევეიჩის საქმე). ამ დაპირისპირების ასახვა 1764 წ. ქართლ-კახეთის სამეფო კარზე სამეფო კარის მოძღვრის ზაქარია გაბაშვილის გამო მოწვეულ საგანგებო საეკლესიო კრების განჩინების ერთ-ერთ მუხლში.

177. შაკიაშვილი, თ. «სიცოცხლე მისი სიხარული იყო ქვეყნისთვის” (გაბრიელ ეპისკოპოსის წმიდა მღვდელმთავრად შერაცხვის გამო) // საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები . – 2001 . – ტ. 5 . – გვ. 137 – 183. რეზ. ინგლ. ენაზე.

XIX ს-ის დასასრულისა და XX ს-ის დასაწყისის სასულიერო და საერო პრესა ქართველი მღვდელმთავრის გაბრიელ ეპისკოპოსის (ქიქოძე) ცხოვრებასა და ღვაწლზე – საინსპექტორო, სასულიერო, პედაგოგიურ და სამეცნიერო მოღვაწეობაზე.

178. შაორშაძე, მ. XVII საუკუნის ნინოწმინდელ ეპისკოპოსთა ქრონოლოგიური რიგის დაზუსტებისათვის // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . – 2005 . – ტ. 7 . – გვ. 472 – 496. რეზ. ინგლ. ენაზე.

179. შიოლაშვილი, ნ. ქართლის ეკლესიის დაქვემდებარების საკითხისათვის IV ს-ში : (ეკლესიების ურთიერთობის ისტორიიდან) // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2002 . – ტ. 5 . – გვ. 83 – 89. რეზ. ინგლ. ენაზე.
აზრთა სხვადასხვაობა ქართლის ეკლესიის დაქვემდებარების საკითხთან დაკავშირებით. ურთიერთობა ანტიოქიასა და იერუსალიმთან.

180. შოშიაშვილი, ქ. ონის სინაგოგა // ისტორია-ფილოლოგია . – 2000 . – ტ. 2 . – გვ. 117 – 121. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ონში ქართველი ებრაელების მიერ XVII–XVIII ს-ის დასაწყისში აგებული, მცირე ლოცვის სახელით ცნობილი ტაძრის ისტორია და აღწერილობა.

181. შუბითიძე, ვ. ნოე ჟორდანიას წვლილი საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის საქმეში // საისტორიო ვერტიკალები . – 2003 . - №4 . – გვ. 109 – 110. რეზ. რუს. ენაზე.

ლიტერატურის მუზეუმში დაცული დეკანოზ ნიკიტა თალაკვაძის ფონდის დოკუმენტების მიხედვით.

182. ჩხარტიშვილი, ც. ჯუმათის მონასტერი // საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები . – 2003 . – ტ. 6 . – გვ. 241 – 247. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საქართველოს ეკლესია-მონასტრების გაქურდვა რუსი მოხელეებისა და სინოდის წარმომადგენლების მიერ XIX ს-ში. ჯუმათის მონასტრის განძეულობა და ხატები, ჯუმათის მთავარანგელოზის ხატის «ორი მინანქრის მედალიონი» ნიუ-იორკის მეტროპოლიტენ მუზეუმში.

183. ჭაბაშვილი, მ. ამბროსი ნეკრესელის თარგმანება «მამაო ჩვენოსი» // რელიგია . – 2001 . - №10-11-12 . – გვ. 12 – 15. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ცნობები მე-18 ს-ის სასულიერო მოღვაწის ამბროსი ნეკრესელის (მიქაძის) შესახებ. მის მიერ შესრულებული «მამაო ჩვენოსი» თარგმანის ანალიზი.

184. ჭანჭალეიშვილი, ლ. ქართველი ძველმართლმადიდებლები // კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული . – 2003 . – ტ. 8 . – გვ. 231 – 239. რეზ. რუს. ენაზე.

სტაროვერთა მოძრაობის ჩამოყალიბება, მათი რწმენა-წარმოდგენები, პირველი ძველმართლმადიდებლური მრევლი საქართველოში (XX ს-ის 70-იანი წლები), ჟურნალი «ძველმართლმადიდებელი» და ქართული ძველმართლმადიდებლური ეკლესიები.

185. ჭუმბურიძე, ზ. ერთი წიგნის თავგადასავალი // მწიგნობარი . – 2004 . – გვ. 122 – 130.

ლოცვათა კრებულის – «ჟამნის» გამოცემები და 1822 წლის მოსკოვური გამოცემის ერთ-ერთი ეგზემპლარის საქართველოში მოხვედრის ისტორია.

186. ჯოლბორდი, მ. ისლამური სამყაროს ისტორიის ზოგიერთი საკითხი ჯუანშერის თხზულებაში // შუა საუკუნეების ისტორიის საკითხები . – 2000 . - №2 . – გვ. 56 – 64. რეზ. ინგლ. ენაზე.

«ქართლის ცხოვრების» ერთ-ერთი ავტორის ჯუანშერის თხზულებაში ლაკონური და საკითხის ღრმა ცოდნით გადმოცემული ცნობები ისლამის გავრცელებისა და არაბთა სახელმწიფოს წარმოქმნის შესახებ (მუჰამედის (570 – 632), აბუ-მეჟრის (632 – 634 წწ.), ომარის (634 – 644 წწ.) ბრძოლები ბიზანტიის კეისრის ჰერაკლეს (610 – 641 წწ.) წინააღმდეგ).

187. ჯოჯუა, თ. მოქვის უცნობი ეპისკოპოსი ლუკა ოძრხელი (1360-იანი წწ.) და მისი ხუთი მინაწერი XII საუკუნის გარეჯული კრებულის (VEN. 4) აშიებიდან // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2003 . – ტ. 6 . – გვ. 33 – 52. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1160 წლის გარეჯული კრებულის აშიებზე შესრულებული რამდენიმე ანდერძ-მინაწერი, რომელიც ლიხთ-იმერეთის ეკლესიის ისტორიასთანაა დაკავშირებული. კოლოფინების ავტორის ვინაობის გარკვევა.

188. ჯოჯუა, თ. წმიდა მღვდელმონაწამე გრიგოლ ფერაძე და 160 წელს გარეჯში გადაწერილი ერთი უცნობი ხელნაწერი // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2002 . – №5 . – გვ. 91 – 141. რეზ. ინგლ. ენაზე.

განხილულია ემიგრაციაში მოღვაწე მეცნიერის გრიგოლ ფერაძის გერმანულ ენაზე დაწერილი სტატია “ქართული ხელნაწერების შესახებ ავსტრიაში”. (დაიბეჭდა 1940 წელს, ვენაში გამომავალ ჟურნალში “Wiener Zeitschrift für die Kunde des Morgenlandes”).

189. ჯუკაშვილი, ი. ახალი ტენდენციები საქართველოს მუსულმანი მოსახლეობის სულიერ ცხოვრებაში // კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული . – 2003 . – ტ. 8 . – გვ. 215 – 223. რეზ. რუს. ენაზე.

ავტორის აზრით, საქართველო, როგორც გეოპოლიტიკურად და ისტორიულად ისლამისა და ქრისტიანობის აქტიური ურთიერთობების რეგიონში მყოფი სახელმწიფო, შეიძლება პოლიტიკური ისლამის გავრცელების არეალში მოექცეს, რაც ქვეყანას არასახარბიელო პერსპექტივას უქადის.

190. ჯუკაშვილი, ი. ქრისტიანული რელიგიის ნიშნები საქართველოში მცხოვრები აზერბაიჯანელების ფოლკლორში // კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული . – 2003 . – ტ. 8 . – გვ. 209 – 214. რეზ. რუს. ენაზე.

საველე-ეთნოგრაფიული კვლევების შედეგად გამოიკვეთა საქართველოში მცხოვრებ აზერბაიჯანელებს შორის გავრცელებული ქრისტეს ცხოვრების გადმოცემის რამდენიმე ვარიანტი. მოპოვებულ მასალაში იგრძნობა ბევრად უფრო შემწყნარებლური დამოკიდებულება ქრისტიანობის მიმართ ვიდრე ეს გადმოცემულია შუასაუკუნეების თურქულენოვან ეპიკურ ძეგლში – «დედე ქორქუთის წიგნი».

სოციოლოგია. სოციოგრაფია

191. მეტრეველი, ვ. ქვეყანას მთაც სჭირდება / ვ. მეტრეველი, გ. ბურდილაძე // ცისკარი . – 2001 . – №9 – 10 . – გვ. 92 – 94.

რაჭისა და ონის რაიონის პრობლემებზე და პერსპექტივებზე «ცისკრის» კორესპონდენტს სოსო ბაჯელიძეს ესაუბრნენ ონის რ-ის გამგებელი ვასილ მეტრეველი და კულტურის განყოფილების გამგე გოგი ბურდილაძე.

192. ხეცურიანი, ნ. ლეჩხუმის სოციალური სტრუქტურებიდან (XVII – XIX სს.) (გლეხი, მსახური, აზნაური, თავადი) // ისტორიულ – ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2002 . – ტ. 5 . – გვ. 308 – 319.

საქართველოს ისტორიული კუთხის, ლეჩხუმის სოციალური სტრუქტურის ფორმა და შინაარსი. ლეჩხუმის მოსახლეობის შემადგენელი სოციალური წოდებების დახასიათება.

193. ჯაფარიძე, მ. საქართველოს მუშათა კლასის დემოგრაფიული ვითარება და სოციალური მდგომარეობა 1921 – 25 წლებში (არაყ-სპირტ-კონიაკის და ლუდის საწარმოთა მასალების მიხედვით) // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2003 . – ტ. 7 . – გვ. 165 – 177. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საკვლევი პერიოდისთვის დამახასიათებელი ნიშნები : კუსტარული საწარმოები, მცირერიცხოვანი ფაბრიკა-ქარხნები, მუშა-მოსამსახურეთა რიცხვის მუდმივი მერყეობა, საწარმოების მრავალფეროვანი ინფრასტრუქტურა.

დემოგრაფია

194. საქართველოს მოსახლეობა : სტატისტიკური კრებული / [რედ. ი. არჩვაძე. პასუხისმგ. გამოც. ა. ვადაჭკორია] . – თბ. , 2003 . – 75 გვ.

მოსახლეობაში მიმდინარე დემოგრაფიული და სოციალური პროცესების ამსახველი მონაცემები, განსაკუთრებით 1989 – 2001 წლების მიხედვით.

195. აბესაძე, ნ. ეთნიკური პროცესები ქალაქ რუსთავში // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . – 2004 . – ტ. 6 . – გვ. 64 – 72. რეზ. ინგლ. ენაზე.

რუსთავში მიმდინარე ეთნიკური პროცესების ბუნება და ხასიათი, ამ პროცესებში მონაწილე ეთნოსების ეროვნულობის დადგენა, შერეულ ქორწინებათა სიმრავლე და მრავალფეროვნება. 1948 – 1999 წლების საარქივო მასალების შესწავლის საფუძველზე.

196. აბესაძე, ნ. ეროვნული უმცირესობანი საქართველოს ქალაქებში // ისტორიულ – ეთნოგრაფიული ძიებანი . – 2005 . – ტ. 7 . – გვ. 82 – 89. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საარქივო მასალა და ეთნოგრაფიული მონაცემები საქართველოში მცხოვრებ ეროვნულ უმცირესობათა შესახებ _ სხვადასხვა ეროვნების წყვილები რუსთავში, ქართულგვარიანი ასირიელები ზესტაფონში, სამტრედიასა და ქუთაისში, «ქართველი ებრაელების” საკითხი და სხვ.

197. ნაზღაიძე, ალ. მთიულეთის მოსახლეობის განსახლების სტრუქტურა XVII ს. II ნახევარში // ისტორიულ – ეთნოგრაფიული ძიებანი . – 2004 . – ტ. 6 . – გვ. 274 – 284. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მონაცემები ხადას, გარემემოს, მრევლის და ცხავატის თემებში შემავალი სოფლების შესახებ ამოკრეფილია 1774 წელს ერეკლე II-ის ბრძანებით ჩატარებული სტატისტიკური აღწერილობიდან – «აღწერა არაგვის ხეობისა”. ინფორმაცია გადატანილია ტოპოგრაფიულ

რუკაზე, რომელზეც ნათლად ჩანს, რომ ზღვის დონიდან 1600 მეტრს ზევით სოფელთა და კომლთა რაოდენობა მატულობს, რაც აიხსნება მესაქონლე მოსახლეობის საცხოვრებელი ადგილის ტყისა და ალპური ზონის მიჯნასთან მაქსიმალური მიახლოების საჭიროებით.

198. ტყავაშვილი, მ. დაღესტნის (ქ. თემირ-ხან-შურისა და ქ. პეტროვსკის) ქართველობა და ქართული საზოგადოებრიობა : 1832 – 1900 წლები // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . – 2004 . – ტ. 6 . – გვ. 360 – 378. რეზ. ინგლ. ენაზე.

დაღესტნის კასპიისპირეთში, ქ. თემირ-ხან-შურასა (ახლანდელი შურა) და ქ. პეტროვსკში (ახლანდელი მახაჩკალა) მცხოვრები ქართველი სამხედროები და სხვადასხვა სოციალური წარმომავლობის (ვაჭრები, გლეხები, მოხელეები) მოქალაქეები. მონაცემები აღებულია საარქივო დოკუმენტებიდან და მე-19 ს-ის ჟურნალ – გაზეთებიდან.

199. ჩიქოვანი, გ. დასავლეთ საქართველოში ოსთა ჩასახლების ისტორიისათვის (რაჭა) // კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული . – 2003 . – ტ. 8 . – გვ. 163 – 182. რეზ. რუს. ენაზე.

ეთნოგრაფიული მასალის, ლიტერატურული და საარქივო მონაცემების შეჯერების საფუძველზე განხილულია ზემო რაჭაში ოსური დასახლებების წარმოქმნის ისტორია – ჩამოსახლების პერიოდი, მიზეზები და მარშრუტები.

200. ხეცურიანი, ნ. შუა საუკუნეების ლეჩხუმის სოციალური სტრუქტურა // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . – 2005 . – ტ. 7 . – გვ. 494 – 508. რეზ. ინგლ. ენაზე.

წერილობითი წყაროები ლეჩხუმის მოსახლეობის სოციალური შემადგენლობის – გლეხის, მსახურის, აზნაურის და თავადის შესახებ XVI – XIX სს-ში.

201. Бадурашвили, И. Некоторые аспекты современных миграционных процессов в Грузии / И. Бадурашвили , Е. Капанадзе , Р. Чеишвили // Центральная Азия и Кавказ . – 2001 . - № 2 . – с. 220 – 224.

Материалы исследования специального выборочного обследования (“Барометр потребителя”) и детальный анализ направленности и социально – экономического состава эмигрантов (90-е годы XX столетия), проведенные при поддержке Кавказского офиса международной организации по миграции центром по исследованиям населения Грузии в 2000 году.

202. Бадурашвили, И. Проблемы репатриации месхов в Грузию / И. Бадурашвили , Г. Цуладзе , Г. Анчабадзе // Центральная Азия и Кавказ . – 2000 . - № 1 . – с. 189 – 196.

Результаты экспертного опроса и социологического обследования по проблеме репатриации т. н. турков – мусульман и вопросы о необходимости принятия закона о реабилитации.

203. Дарчиашвили, Д. Южная Грузия : вызовы и задачи безопасности // Центральная Азия и Кавказ . – 2000 . - № 1 . – с. 178 – 188.

История, этнический состав населения Самцхе – Джавахети и внутригосударственные процессы в Грузии.

204. Топилин, А. Содружество независимых государств : проблемы и возможности социально – демографического развития / А. Топилин, В. Шульга // Центральная Азия и Кавказ . – 2001 . - № 3 (15) . – с. 189 – 203.

Социально – экономические показатели, динамика численности и национальный состав населения стран СНГ.

პოლიტიკა. პოლიტიკური პარტიები. ეროვნული საკითხი

205. ბლუაშვილი, უ. უცნობი ლავრენტი ბერია . – თბ. , 2003 . – 80 გვ.

ლავრენტი ბერია – პიროვნება და სახელმწიფო მოღვაწე. მის მიმართ წაყენებული ბრალდებების ანალიზი და მკვლევლობის მოტივები.

206. ვადაჭკორია, შ. საქართველოს პოლიტიკური ისტორიის საკითხები (XX საუკუნე). წ. 1 . – თბ. , 2003 . – 538 გვ.

საბჭოთა რუსეთის მიერ დამოუკიდებელი საქართველოს ანექსია და მისი ასახვა ქართულ პოლიტიკურ აზროვნებაში. პოლიტიკური აზრი ქართული ენისა და კულტურის დაცვის სამსახურში. ლტოლვილთა საკითხი და საქართველო. ქართული პოლიტიკური აზრი აფხაზეთის «დამოუკიდებლობის» და «სამხრეთ ოსეთის» ავტონომიური ოლქის თაობაზე და სხვ.

207. იაკაშვილი, პ. ეროვნული იდეა : კრებული . – თბ. , 2003 . – 742 გვ.

1992 – 2000 წლებში პრესის ფურცლებზე გამოქვეყნებული ეროვნული ღირებულებების და ინტერესების ამსახველი ესსეების კრებული.

208. სადისკუსიო მასალები ქართულ – აფხაზეთი კონფლიქტის შესახებ / რედ. ა. ჭაბაშვილი . – თბ. , 2003 . – 176 გვ.

სადისკუსიო სავარჯიშოების კრებული ქართულ-აფხაზეთი კონფლიქტის მიზეზების, მხარეთა წარსულისადმი დამოკიდებულების, ურთიერთობის ფორმების და სხვ. თაობაზე.

209. ქართული დიპლომატიის ისტორია : [მთ. რედ. : რ. მეტრეველი] . – თბ. , 2003 . – 640 გვ.

საქართველოს საერთაშორისო ურთიერთობებისა და დიპლომატიის ისტორიის წყაროები და მეცნიერული შესწავლის ძირითადი ეტაპები.

210. ქიქოძე, გ. თანამედროვის ჩანაწერები . – თბ. , 2003 . – 144 გვ.

მოგონებები ქართველ პოლიტიკურ მოღვაწეებზე: (ნ. ჟორდანიას, ნ. რამიშვილი, ა. ჯორჯაძე, ს. ორჯონიკიძე, ლ. ბერია, ი. სტალინი). 1937 წლის სისხლიანი რეპრესიები, სტალინის გარდაცვალება და საბჭოთა კავშირის ისტორიის მნიშვნელოვანი პერიოდის დასასრული.

211. ციციშვილი, გ. სიმართლე 1921–1923 წლების ეროვნული მოძრაობისა და მიხეილ ჯავახიშვილის პოლიტიკური ცხოვრების შესახებ. წ. 1 . – თბ. , 2003 . – 168 გვ.

ქართული ეროვნული მოძრაობის პირველი ეტაპის ისტორია და ამ პერიოდის თვალსაჩინო მამულიშვილების ანტისაბჭოთა პოლიტიკური ცხოვრება.

212. წიქარიშვილი, გ. ჟამი ჭემმარიტი : (დამარცხებული მოძრაობის ქრონიკა) . – თბ. , 2003 . – 671 გვ.

1988 – 1993 წლების ეროვნული მოძრაობა.

213. Гусяров, Е. Сталин в жизни : Систематизированный свод воспоминаний современников, документов эпохи версий историков . – М. , 2003 . – 74 с.

Книга о том, как Сталин выглядел в оттолкновении с мелкими и более значительными обстоятельствами. Как он выходил из ситуации, которые составляют суть повседневной жизни, как он любил, ненавидел и т.д.

214. Джин, Н. И. Сталин. Моя исповедь в записях Нодара Джина . – с.- Пб. , 2003 . – 416 с.

Роман о Сталине.

215. Радзинский, Э. Сталин : жизнь и смерть . – М. , 2003 . – 639 с.

216. ახალაია, თ. ალუზია და რემინისცენცია მერაბ კოსტავას პუბლიცისტურ ბიოგრაფიაში : (მისტიკური «ეგოსა» და ტრადიციის წილი მოღვაწეობაში) // ჟურნალისტური ძიებანი . – 2004 . –

ტ. 6 . – გვ. 3 – 7.

ეროვნული გმირის პუბლიცისტური მემკვიდრეობა და მისი მონაწილეობით დაარსებული არალეგალური აღმანახები.

217. ახალაია, თ. მერაბ კოსტავა – პუბლიცისტი, პოეტი, პოლიტიკოსი // ჟურნალისტური ძიებანი . – 2005 . – ტ. 8 . – გვ. 3 – 21.

მ. კოსტავას ბიოგრაფია, წარმომავლობა. პიროვნული თვისებები და ეროვნული მოღვაწეობა.

218. ბატიაშვილი, ე. ზბიგნევ ბზეჟინსკი და «ევრაზიული ბალკანეთის» დილემა : საქართველო და კავკასია ევრაზიულ ინტეგრაციულ პროცესებში // საისტორიო ვერტიკალები . – 2004 . - №6 . – გვ. 36 – 42.

პოლიტოლოგის გახმაურებული წიგნი «დიდი საჭადრაკო დაფა» და ანალიზი, რომელიც კავკასიის აწმყოსა და მომავალს ეხება, კერძოდ ზ. ბზეჟინსკი ხსნას სავაჭრო-ეკონომიკური კავშირ-ურთიერთობების გაფართოებასა და კავკასიის კონფედერაციულ გაერთიანებაში ხედავს.

219. ბერია, ლ. ლავრენტი ბერია და კომუნისტური ეპოქის უცნობი ფურცლები : (წერილი სტალინს) // საისტორიო ვერტიკალები . – 2003 . - №4 . – გვ. 114 – 115.

საქართველოს პრეზიდენტის არქივში დაცული – 1937 წ. 16 ივნისს ლავრენტი ბერიას მიერ სტალინისადმი მიწერილი წერილი ეროვნულ საკითხთან დაკავშირებით / მასალა მოამზადა ტექნიკური უნივერსიტეტის პოლიტოლოგიისა და საერთაშორისო ურთიერთობების კათედრის დოცენტმა ნათელა ჯორჯიკიამ.

220. გაჩეჩილაძე, გ. სამდღიანი დიალოგი პოლიტიკური ტექნოლოგიის მაესტროსთან : (ი. სტალინი-ჯუღაშვილი, ნ. ბერძენიშვილი) // საისტორიო ვერტიკალები . – 2005 . - №8 . – გვ. 48 – 89. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ნ. ბერძენიშვილისა და ი. სტალინის სამდღიანი საუბრების თემატიკა (1945 წ. ოქტომბერი), საიდანაც იკვეთება ბელადის ავტოპორტრეტი.

221. გელანტია, რ. თუ ძარღვებში სისხლი არ დაგვშვრეტია... // რიწა . – 2001 . - №3 – 4 . – გვ. 17 – 22.

რამდენიმე თვალსაზრისი გალში დევნილთა დაბრუნებასთან დაკავშირებით. გაეროსა და ეუთოს ერთობლივი შემფასებელი მისიის (ემმ-ა) დასკვნის შინაარსი. უცხოელთა თვალთ დახახული სიტუაცია გალის რაიონში.

222. გვანცელაძე, თ. უმეცრება, უცხოური გრანტები და საქართველოს მომავალი // რიწა . – 2003 . - №1 – 2 . – გვ. 3 – 11.

რეცენზია რანი ჭაბუკიანის რუსულ ენაზე გამოქვეყნებულ წიგნზე «აფხაზეთი წინაპართა ნაკვალევზე (შერიგების საკითხისათვის)» . – ქუთაისი, 2001 . – 120 გვ.

223. გრიგოლია, თ. სამხრეთ კავკასიაში არსებული «გაყინული» კონფლიქტების ისტორიულ – პოლიტიკური ასპექტები // საისტორიო ვერტიკალები . – 2005 . - №9 . – გვ. 59 – 63. რეზ. ინგლ. ენაზე.

კავკასიის რეგიონში არსებული სამი კონფლიქტი (აფხაზეთი, სამხრეთ ოსეთი, ყარაბაღი) დაკავშირებული ტერიტორიული მთლიანობის საკითხთან და მისი გამომწვევი მიზეზები.

224. დოლონაძე, შ. საქართველოს საგარეო პოლიტიკა საუკუნეთა გზაგასაყარზე // საისტორიო ვერტიკალები . – 2005 . - №7 . – გვ. 88 – 97. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საქართველოს საგარეო პოლიტიკის პირველი ნაბიჯები საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ (1991 წ.), ურთიერთობების დარეგულირება საერთაშორისო საზოგადოებრიობასთან და პრიორიტეტები.

225. ეპგვერაძე-ოდუშვილი, ლ. ივანე ჯავახიშვილი და ნაროდნიკული მოძრაობა რუსეთში // საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები . – 2001 . – ტ. 5 . – გვ. 90 – 101. რეზ. რუს. ენაზე.

ქართველი რევოლუციონერ-ხალხოსნის ივ. ჯაბადარის პოლიტიკური მოღვაწეობისა და იმ სოციალურ-რევოლუციური მოძრაობის ახლებური გააზრება, რომელსაც იგი ემსახურებოდა.

226. თხილავა, ე. ნიკო ლორთქიფანიძე ქართული ენის შესახებ : (გაზეთ «სამშობლოს» მიხედვით) // ჟურნალისტური ძიებანი . – 2005 . – ტ. 8 . – გვ. 54 – 62. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ეროვნულ-დემოკრატიკა პერიოდული ორგანოს – «სამშობლოს» 1917 წლის პუბლიკაციებში ერის სულიერი დეგრადაციის მიზეზად ინტელიგენციის ერთი ნაწილის ეროვნული საკითხისადმი ინდიფერენტული დამოკიდებულებისა და სოციალ-დემოკრატიკა მიერ მშობლიური ენის უარყოფის დასახელება.

227. ირემაშვილი, ნ. სოციალისტ-ფედერალისტები და აფხაზეთის საკითხი // საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები . – 2003 . – ტ. 6 . – გვ. 248 – 265. რეზ. რუს. ენაზე.

ეროვნული საკითხისადმი პრიორიტეტის მინიჭება სოციალისტ-ფედერალისტთა პარტიაში. ცარიზმის კოლონიური პოლიტიკა აფხაზეთში და მისი შედეგები. სოციალისტ-ფედერალისტების მიერ აფხაზი ხალხის ინტერესების დაცვა საერთაშორისო არენაზე და ქართველ-აფხაზთა შორის ჩატეხილი ხიდის აღდგენის მცდელობა.

228. ირემაშვილი, ნ. სოციალისტ-ფედერალისტთა ფრაქციის მოღვაწეობა ქართულ პარლამენტში // საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები . – 2001 . – ტ. 5 . – გვ. 332 – 344. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მათი მონაწილეობა ეროვნული საბჭოს (შემდგომში – «საქართველოს პარლამენტი») და დამფუძნებელი კრების მუშაობაში (1918 – 1921).

229. კალანდია, გ. ჩვენი მთავარი სატკივარი // რიწა . _ 2001 . - №1-2 . – გვ. 8 – 10.

ინტერვიუ მარტში უკრაინის მთავრობისა და გაეროს ინიციატივით იალტაში გამართულ ქართულ-აფხაზური მოლაპარაკების მორიგ რაუნდში მონაწილე საქართველოს მწერალთა საერთო-ეროვნული კავშირის აფხაზეთის ორგანიზაციის თავმჯდომარე გენო კალანდიასთან შეხვედრის მიზანსა და განხილულ პოლიტიკურ საკითხებზე / ესაუბრა ივანე ამირხანაშვილი.

230. კვესელავა, ი. აფხაზეთის საკითხი ქართულ პოლიტიკაში : (საქართველოს მესამე რესპუბლიკა და აფხაზეთი) // საისტორიო ვერტიკალები . – 2005 . - №7 . – გვ. 74 – 82. რეზ. რუს. ენაზე.

უცხოეთის სპეცსამსახურების, რუსეთის, ზ. გამსახურდიას და ე. შევარდნაძის ხელისუფლების პოლიტიკა აფხაზეთის საკითხთან დაკავშირებით.

231. კვესელავა, ი. აფხაზეთის საკითხი ქართულ პოლიტიკაში... წარსული, აწმყო, მომავალი : წერილი მესამე // საისტორიო ვერტიკალები . – 2005 . - №8 . – გვ. 128 – 138. რეზ. რუს. ენაზე.

ქართულ-აფხაზური დაპირისპირება და აფხაზეთი რუსეთ-ამერიკის პოლიტიკურ არეალში.

232. კვესელავა, ი. ეროვნული იდეა : (საისტორიო-პოლიტიკური შტრიხები) // საისტორიო ვერტიკალები . – 2003 . - №5 . – გვ. 119 – 135. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1991 – 1992 წლების პოლიტიკური მოვლენები.

233. კვესელავა, ი. ზვიად გამსახურდიას პოლიტიკური პორტრეტისათვის // საისტორიო ვერტიკალები . – 2004 . - №6 . – გვ. 73 – 82. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ზვიად გამსახურდია – დისიდენტი, «ჰელსინკის კავშირის» მოღვაწეობა, გზა 1989 წ. 9 აპრილიდან 1990 წ. 28 ოქტომბრამდე, მრავალპარტიული არჩევნები, ეროვნული ხელისუფლების პირველი ნაბიჯები, სამოქალაქო ომი და კანონიერი ხელისუფლების დამხობა.

234. კობრეიძე, ა. სიმონ ხუნდაძე – სოლომონ რაზმაძის შემოქმედების მკვლევარი // საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები . – 2001 . – ტ. 5 . – გვ. 76 – 89. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ნაშრომი ეხება XX ს-ის I ნახევრის პოლიტიკური მოღვაწის საქმიანობას.

235. კუტუბიძე-ზუბაშვილი, ლ. ჯორჯ ბუშის ვიზიტის რეზონანსი ქართულ პრესაში // ჟურნალისტური მივანი . – 2005 . – ტ. 8 . – გვ. 68 – 77.

საინფორმაციო გამოხმაურება ამერიკის პრეზიდენტის ვიზიტზე საქართველოში.

236. ლაცუზბაია, დ. მოსაზრებები აფხაზეთის სტატუსთან დაკავშირებით / Dდ. ლაცუზბაია, მ. პატარია // რიწა . – 2001 . - №3 – 4 . – გვ. 23 – 31.

დამოკიდებულება აღნიშნული პრობლემის სამართლებრივ-პოლიტიკური ასპექტისადმი.

237. მარშანია, ლ. სახალხო დიპლომატია კონფლიქტის მოგვარების გარანტია // რიწა . – 2001 . - №3 – 4 . – გვ. 12 – 16.

აფხაზეთის კონფლიქტის მოგვარების გზები.

238. მელიქიშვილი, ლ. «მტრის ხატი» პანკისის საზოგადოებაში // კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული . – 2003 . – ტ. 8 . – გვ. 47 – 51. რეზ. რუს. ენაზე.

პანკისის ხეობაში შექმნილი ვითარება ჩეჩნების ლტოლვილებად შემოსვლის შემდეგ – ქისტების ორიენტაცია ჩეჩნებისაკენ და გაუცხოება – დაშორება ქართველებისა და ოსებისაგან, უკმაყოფილების ზრდა ქართველებში ქისტების და ზოგ შემთხვევაში ჩეჩენი ლტოლვილების მიმართ.

239. ნადარეიშვილი, თ. სახელმწიფოს ერთიანობის, ტერიტორიული მთლიანობის აღსადგენად, მის დასაცავად ყველა ხერხი გამართლებულია... // რიწა . – 2001 . - №3 – 4 . – გვ. 5 – 9.

ინტერვიუ აფხაზეთის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე თ. ნადარეიშვილთან აფხაზეთის პრობლემებზე.

240. ოდიშარია, ბ. «უკვდავებით დათრგუნული სიკვდილი» // აფხაზეთის მოამბე . – 2002 – 2003 . - №6 – 7 . – გვ. 193 – 197.

ეროვნულ-განმათავისუფლებელი მოძრაობის თვალსაჩინო მოღვაწის ვლადიმერ (ვოვა) ვეკუას დაბადებიდან 55 და ტრაგიკულად დაღუპვიდან 15 წლისთავის აღსანიშნავ ღონისძიებაზე წარმოთქმული სიტყვა.

241. პეტრიაშვილი, ნ. აფხაზეთის პრობლემის მშვიდობიანი გადაჭრის ზოგიერთი ასპექტი // საისტორიო ვერტიკალები . – 2003 . - №5 . – გვ. 146 – 148. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სახალხო დიპლომატიის როლი ქართულ-აფხაზური კონფლიქტის მოგვარების საქმეში.

242. საითიძე, გ. მან იცოდა, რაც სურდა // საისტორიო ვერტიკალები . – 2003 . - №4 . – გვ. 11 – 18. რეზ. რუს. ენაზე.

პოლიტიკური მოღვაწის, სოციალ-დემოკრატიული პარტიის ერთ-ერთი ლიდერის, რუსეთის მეორე სახელმწიფო სათათბიროს დეპუტატის, ირაკლი წერეთლის (1882 – 1959 წწ.) ბიოგრაფიული ცნობები, საზოგადოებრივი მოღვაწეობა.

243. სურგულაძე, გ. სეთ კადროვის ინციდენტი // ისტორიულ – ეთნოგრაფიული მტუდიები . – 2002 . – ტ. 5 . – გვ. 166 – 181. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საკავშირო პარტიული კომისიის წევრის ს. კადროვის მოხსენება საქართველოში ეროვნებათშორისო ურთიერთობებზე. ნაციონალურ პრობლემასთან დაკავშირებული პოლიტიკური კრიზისი XX საუკუნის 20-იან წლებში.

244. ფაფია, ვ. პოლიტიკური სოციალიზაციის თავისებურებანი თანამედროვე საქართველოში // საისტორიო ვერტიკალები . – 2005 . - №9 . – გვ. 108 – 113. რეზ. ინგლ. ენაზე.

პოლიტიკური სოციალიზმის ფორმების განხილვა და მისი სწორი მიმართულებით წარმართვის აუცილებლობა.

245. ქარქაშაძე, ნ. «როგორც ფრანგებმა ვერ აპატიეს კორსიკელ ბონაპარტეს...» // ცისკარი . – 2001 . - №4 . – გვ. 116 – 118.

საუბარი საქართველოს აგრარული უნივერსიტეტის რექტორ ნაპოლეონ ქარქაშაძესთან მის დაინტერესებაზე პიროვნების კულტის თემით, 1930-იანი წლების რეპრესიებით და ამ ეპოქის ამსახველი 1999 – 2000 წლების გამოცემულ მის ორ წიგნზე : «სტალინი» და «ხრუშჩოვი».

246. ყურულიშვილი, ს. ი. ოჯახური მოგონებები სერგო ყურულიშვილზე // ახალი პოლონეთი . – 2001 . – გვ. 115 – 116; 2004 . – გვ. 115 – 116.

1918 – 1924 წლებში პოლონეთში საქართველოს კონსულის, მოყვარული პოეტისა და პროზაიკოსის, ჟურნალ “Glos Wschodu”-ს რედაქტორის (იბეჭდებოდა ფსევდონიმით «ტაიფუნი») ს. ყურულიშვილის ბიოგრაფიული მონაცემები / თარგმნა ნანული ბურდული – ტალიაშვილმა.

247. შტრიხები სლავიკის პორტრეტისათვის // რიწა . – 2002 . - №1 – 2 . – გვ. 82 – 85.

ვლადისლავ არძინას პირადი ცხოვრებიდან. გადმობეჭდილია გაზეთიდან «სვობოდნაია გრუზია» (1999 წ. 14 აგვისტო) / თარგმნა აზა გერანტიამ.

248. ჩაფიჩაძე, ხ. თანამედროვე ქართული შიდარეგიონალური პოლიტიკის ზოგიერთი ასპექტის შესახებ // საისტორიო ვერტიკალები . – 2005 . - №7 . – გვ. 111 – 118. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ახალი ტიპის რეგიონალური პროგრამებისა და პროექტების მომზადება-განხორციელება ქვეყნის პოლიტიკური ეკონომიკური, სოციალური და ეკოლოგიური განვითარებისათვის.

249. ჩიტაია, დ. სეპარატიზმი – სახელმწიფოთა ტერიტორიული მთლიანობის დარღვევის საშიში ფაქტორი // აფხაზეთის მოამბე . – 2002 – 2003 . - №6 – 7 . – გვ. 139 – 144. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

აფხაზური სეპარატიზმისათვის დამახასიათებელი ნიშან-თვისებები.

250. ჩიქავა, ი. კიდევ ერთხელ აფხაზეთის კონფლიქტის პოლიტიკური გზით მოგვარების თაობაზე // საისტორიო ვერტიკალები . – 2003 . - №4 . – გვ. 44 – 48. რეზ. ინგლ. ენაზე.

აფხაზეთის კონფლიქტის მოგვარების ახალი გზების ძიება.

251. ცოტნიაშვილი, ზ. ობიექტური კრიტიკა // ჟურნალისტური ძიებანი . – 2005 . – ტ. 7 . – გვ. 206 – 210.

1998 წ. 25 სექტემბრის «საქართველოს რესპუბლიკაში» დაბეჭდილი გურამ პავლიაშვილის გამოხმაურება ცხინვალში, გაზეთ «იუჟნაია ოსეტიაში» გამოქვეყნებულ ჩერმენ ბაგათის ანტიქართულ წერილზე – «ფაშიზმი, რასიზმი და შოვინიზმი – ტყუპი ძმები არიან».

252. ცოტნიაშვილი, ზ. ობიექტური პოზიციის დასაცავად // ჟურნალისტური ძიებანი . – 2004 . – ტ. 6 . – გვ. 169 – 177. რეზ. ინგლ. ენაზე.

თბილისში გამომავალ ქართულ-ოსური კავშირის «იბერ-ირონის» რუსულენოვანი გაზეთის «Ибер – Ирон»-ის როლი ქართულ – ოსური კონფლიქტის მოგვარების საქმეში. გაზეთის 2003 წლის თებერვლის №2-ში გამოქვეყნებული მასალები ორი ხალხის წარმომადგენელთა პოზიციებსა და სამომავლო ურთიერთობებზე.

253. ცოტნიაშვილი, მ. 26 მაისის მოვლენები ცხინვალში // ცისკარი . – 2001 . - №5 – 6 . – გვ. 128 – 130.

1918 წლის 26 მაისის დეკლარაციის ცალკეული მუხლების განხილვა, ბოლშევიკებისაგან მართული ოს სეპარატისტთა ბანდების თარეში 1918 – 1921 წლებში, ოსებით დასახლებული შიდა ქართლის ტერიტორიის საქართველოდან გამოყოფისა და საბჭოთა რუსეთთან შეერთების პროპაგანდა ბოლშევიკური ცენტრების მიერ, 26 მაისის აღნიშვნა ცხინვალში 1989 წელს.

254. წივწივამე, თ. დავაბრუნოთ აფხაზეთი საქართველოს იურისდიქციაში! // რიწა . – 2001 . - №3 – 4 . – გვ. 10 – 11.

საქართველოს მწერალთა კავშირის თავმჯდომარის თ. წივწივამის სხვადასხვა დროს გაკეთებული სამი განცხადება ამ თემასთან დაკავშირებით.

255. ჭილაძე, თ. მედუზა გორგონა // რიწა . – 2002 . - №1 – 2 . – გვ. 5 – 7.

პუბლიცისტური წერილი ეროვნული ღირსების შენარჩუნების აუცილებლობაზე დღევანდელ რთულ საერთაშორისო პოლიტიკურ ცხოვრებაში.

256. ხრუმჭოვი, ნ. ხრუმჭოვის მონანიების წერილი ი. ბ. სტალინს // საისტორიო ვერტიკალები . – 2003 . - №4 . – გვ. 113.

ბელადის შენიშვნის შედეგად დაწერილი წერილი, რომელიც ნიკიტა სერგის ძის 1951 წლის 4 მარტის გამოსვლას ეხება.

257. ჯვებენავა, ს. საქართველოს პრეზიდენტის ინაუგურაციასთან დაკავშირებული მასალები «ნიუ-იორკ თაიმსის» ფურცლებზე // ჟურნალისტური მიეზანი . – 2005 . – ტ. 7 . – გვ. 211 – 219. რეზ. ინგლ. ენაზე.

2003 წლის 25 იანვრის გაზეთში გამოქვეყნებული ორი პუბლიკაციის მიმოხილვა.

258. ჯიჯეიშვილი, ქ. კონსტანტინე ტოტოჩავა ჰერმენევტიკის პრობლემის შესახებ // საისტორიო ვერტიკალები . – 2004 . - №6 . – გვ. 67 – 72. რეზ. რუს. ენაზე.

ტექნიკური უნივერსიტეტის პოლიტოლოგიისა და საერთაშორისო ურთიერთობების კათედრის პროფესორის კონსტანტინე ტოტოჩავას პოლიტოლოგიური ნაშრომი (არ არის გამოცემული) ჰერმენევტიკის პრობლემებზე : მიმოხილვა და მნიშვნელობა.

259. ჯორჯიკია, ნ. ეროვნულ – სახელმწიფოებრივი საკითხისადმი დამოკიდებულების ერთი ეპიზოდი 20-იანი წლების საქართველოში : (თენგიზ ჟღენტის ნაციონალური პოზიციის შესახებ) // საისტორიო ვერტიკალები . – 2003 . - №4 . – გვ. 19 – 23. რეზ. რუს. ენაზე.

ბოლშევიკი მოღვაწის თენგიზ ჟღენტის თვალსაზრისი ამიერკავკასიის ფედერაციის პირობებში საქართველოს სახელმწიფოებრივი მდგომარეობის განმტკიცების შესახებ. მისი სამართლიანი შენიშვნების «ნაციონალიზმად» შეფასება.

260. ჯორჯიკია, ნ. ქართულ – აფხაზური ურთიერთობები გასული საუკუნის 20 – იანი წლების მეორე ნახევარში // საისტორიო ვერტიკალები . – 2005 . - №7 . – გვ. 59 – 68. რეზ. რუს. ენაზე.

ეროვნული ურთიერთობების პოლიტიკა, პრობლემები და კრემლის დამოკიდებულება აღნიშნული საკითხისადმი.

261. Акаба, Н. Грузино-абхазский конфликт : Исторические корни и перспективы решения // Центральная Азия и Кавказ. – 2000 . - № 6 . – с. 132 -137.

Истоки грузино-абхазского конфликта и пути вывода переговорных процессов из тупика.

262. Антадзе, И. И вновь Эдуард Шеварднадзе : К итогам президентских выборов в Грузии // Центральная Азия и Кавказ . – 2000 . - № 3 . – с. 13 – 20.

Победа Эдуарда Шеварднадзе на президентских выборах 9 апреля 2000 года и предвыборная стратегия других кандидатов в президенты Грузии.

263. Араз, Б. Турция: Некоторые особенности отношений с государствами Закавказья // Центральная Азия и Кавказ . – 2001. - № 5 . – с. 94 – 107.

Дипломатические, промышленные и военные связи Грузии с Турцией на нынешнем этапе.

264. Ардзинба, В. «Мы хотим иметь самые добрые отношения с Россией» // Центральная Азия и Кавказ. – 2000 . - № 2 . – с. 18 – 24.

Интервью с т.н. президентом Республики Абхазия Владиславом Ардзинба о статусе автономии, предпосылки грузино-абхазского конфликта, т.н. выборы и конституция Абхазии. Интервью записал корреспондент журнала «Азия и Африка сегодня» Леонид Миронов.

265. Бердзенишвили, Д. Особенности политического процесса в постсоветской Грузии / Д. Бердзенишвили, Ф. Сакварелидзе // Центральная Азия и Кавказ . – 2001 . - № 6 . – 79 – 88.

Избирательная система в постсоветской Грузии и сравнительный анализ выборов, проходивших в 1990 – 2000 годах.

266. Бубенок, О. Межэтнические конфликты на Центральном Кавказе: предпосылки , развитие и прогнозы на будущее // Центральная Азия и Кавказ . – 2001 . - № 3 . – с. 108 – 122.

Предпосылки возникновения грузино-осетинского конфликта и возможные пути ее предотвращения.

267. Дарчиашвили, Д. Возвращение в Европу ? : Некоторые аспекты ориентации системы безопасности Грузии / Д. Дарчиашвили, Т. Патарая // Центральная Азия и Кавказ . – 2001 . - № 1 . – с. 64 – 77.

Стремление Грузии к интеграции с Европой и с Западом и установление всех возможных контактов с целью обеспечения политической безопасности страны.

268. Джинчарадзе, П. Некоторые аспекты ситуации в Грузии в контексте возможного вывода российских баз из региона // Центральная Азия и Кавказ . – 2000 . - № 5 . – с. 136 – 142.

Исторические предпосылки вооруженных конфликтов на территории Грузии, внешнеполитическая ориентация республики и стратегические планы России с целью сохранения влияния на Кавказе.

269. Дзедзидзе, К. Российско-грузинский диалог : будущее непредсказуемо // Центральная Азия и Кавказ . – 2000 . - № 3 . – с. 57.

Неопределенность во взаимоотношениях России и Грузии в конце второго тысячелетия, неразбериха в торгово-экономических связях, «холодная война» между военно-политическими кругами и чеченский фактор в обострении напряжения.

270. Зоидзе, О. Противостояние между Тбилиси и Батуми , или о проблемах собранности нации и полноте государства / О. Зоидзе, Д. Бердзенишвили // Центральная Азия и Кавказ . – 2000 . - № 2 . – с . 213 – 221.

Анализ проблемы изоляции Аджарской автономной республики от центра и пути решения тбилиско-батумского противостояния.

271. Искандарян, А . Государственное строительство и поиск политической идентичности в новых странах Закавказья // Центральная Азия и Кавказ . – 2000 . – № 2 . – с . 172 – 179.

Этнополитическая ситуация в постсоветском Закавказье, этапы развития общества и факторы, осложняющие государственное строительство в регионе.

272. Квдиашвили, Л. Военные приготовления СССР в Грузии в начальном периоде холодной войны (1949 – 1970) : (По материалам архива Президента Грузии) : Подготовка Грузии к Мировой Войне в 1949 – 1959 гг. /Л. Квдиашвили, Г. Авалишвили // სასაზღვრო ვებგვერდი . – 2003 . – № 5 . - ტ. 38 – 54.

273. Комиссина, И . Перспективы интеграции республик Закавказья в Европейский Союз // Центральная Азия и Кавказ . – 2001 . - № 1 . – с. 105 – 113.

История развития отношений и перспективы вступления Армении, Азербайджана и Грузии в Европейский Союз.

274. Коэн, А . Причина для беспокойства : последние тенденции российской политики на Южном Кавказе // Центральная Азия и Кавказ . – 2001 . - № 2 . – с . 7 – 12.

Введение визового режима с Грузией и дальнейший вывод российских войск с ее территории. Поставки энергоресурсов в Грузию с целью оторвать Тбилиси от НАТО, а

также привлечение европейских союзников США к участию в создании более мирного климата на Кавказе с целью обеспечения независимости и территориальной целостности трех государств региона.

275. Коэн, А . США , страны Центральной Азии и Кавказа : проблемы и перспективы взаимоотношений // Центральная Азия и Кавказ . – 2000 . - № 2 . – с . 29 – 45.

Грузия как стратегический центр Кавказа, кризис в Абхазии и интересы США в возобновлении Великого Шелкового пути.

276. Крылов, А . Грузино-абхазский конфликт : роль внешнего фактора // Центральная Азия и Кавказ . – 2001 . - № 4 . – с . 200 – 208.

Грузино-абхазский конфликт, особенности русской дипломатии, геополитические интересы НАТО и Турции в регионе и особенности политического мышления Э. Шеварднадзе в развитии этого конфликта.

277. Крылов, А . Проблемы этногенеза и грузино-абхазский конфликт // Центральная Азия и Кавказ . – 2001 . - № 2 . – с . 122 – 129.

Исторические корни грузино-абхазского конфликта, проблемы этногенеза абхазов и грузин, статус Абхазии в пределах Грузии и пути решения конфликта мирным путем.

278. Кулиев, Г . Трубопроводная стратегия Азербайджана : геополитическая реальность «трубы» // Центральная Азия и Кавказ . – 2001 . - № 3 . – с . 25 – 34.

Грузия как транзитная страна трубопровода Баку-Тбилиси-Джейхан.

279. Малышева, Д . Проблемы безопасности на Кавказе // Центральная Азия и Кавказ . – 2001 . - № 1 . – с . 41 – 56.

Коллективная безопасность в рамках СНГ и ее альтернативы (90-е годы), затрагивающие неурегулированные конфликты на Кавказе, взгляд России и позиция Запада по решению конфликтов в регионе.

280. Мамулия, Г . Грузия в первые годы холодной войны : (Неизвестные страницы иранского и турецкого кризиса 1945 – 47 гг .) // საისტორიო ვერტიკალები . – 2003 . – № 5 . - с. 55 – 73.

Активизация советской дипломатии по отношению к грузинам-ферейданцам, проживающих в Иране.

281. Мурадян, И . Геоцивилизационный выбор Грузии // Центральная Азия и Кавказ . – 2000 . - № 2 . – с . 88 – 97.

Геополитические ориентации политических партий Грузии, геоэкономические интересы Грузии, грузино-российские отношения и развитие отношений с Атлантическим альянсом (НАТО).

282. Надареишвили, Т . «Я не надеюсь , что абхазский вопрос решится мирным путем» // Центральная Азия и Кавказ . – 2000 . - № 2 . – с . 24 – 28.

Интервью с Председателем Верховного Совета Абхазской автономной республики Тамазом Надареишвили о грузино-абхазском конфликте и путях урегулирования этого конфликта. Интервью записал корреспондент грузинской еженедельной газеты «Ахали Швиди дге («Новые Семь дней») Хатуна Джапава.

283. Наумкин, В . О стабилизации ситуации в регионах , соседних с Чечней // Центральная Азия и Кавказ . – 2000 . - № 4 . – с . 124 – 133.

Совместная деятельность России и Грузии, на двусторонней основе обеспечить непроницаемость чеченского участка границы с Грузией.

284. Нижарадзе, Г . Современное грузинское общество в аспекте политического поведения // Центральная Азия и Кавказ . – 2000 . - № 4 . – с . 72 – 80.

Из истории грузинской политической культуры и стиль работы государственного аппарата.

285. Нисимура, М . Национальное самоопределение в странах Закавказья : роль международного сообщества в решении проблемы // Центральная Азия и Кавказ . – 2001 . - № 5 . – с . 68 - 79.

Международные переговоры (1995 – 1999 гг.) по проблемам грузино-абхазского конфликта и анализ подходов международного сообщества к сложившейся ситуации, которые повлияли на внутреннюю политику противоборствующих сторон.

286. Нуриев, Э . Ни мира , ни войны : геополитическая игра на Кавказе продолжается // Центральная Азия и Кавказ . – 2000 . - № 6 . – с . 7 – 20.

Межэтнические конфликты в Закавказье, интересы России и НАТО в этом регионе.

287. Папуашвили, Т . К вопросу об основах религиозного экстремизма // Центральная Азия и Кавказ . – 2000 . - № 5 . – с . 26 – 36.

История поселения чеченцев в Панкисском ущелье и интересы Грузии на фоне конфликта на Северном Кавказе (Чечня).

288. Пашаева, Г . Система региональной безопасности Южного Кавказа : мифы и реальность // Центральная Азия и Кавказ . – 2001 . - № 1 . – с . 25 – 31.

Анализ перспектив развития региона, затрагивающий проблемы урегулирования существующих этнополитических и территориальных конфликтов и возможные пути развития Южного Кавказа.

289. Скаков, А . Грузино-чеченские отношения // Центральная Азия и Кавказ . – 2000 . - № 2 . – с . 196 – 213.

Современное состояние и основные перспективы грузино-чеченских отношений, чеченское национальное меньшинство в Грузии и угроза чеченского терроризма для Грузии.

290. Султанов, Ш . Проблемы и перспективы развития СНГ : К итогам московского саммита глав государств Содружества от 25 января 2000 года // Центральная Азия и Кавказ . – 2000. - № 2 . – с . 7 – 14.

Углубление разностороннего экономического сотрудничества как одно из приоритетных направлений дальнейшего совершенствования деятельности СНГ и принятие Программы действий по развитию СНГ на период до 2005 года.

291. Тания, Л . Выбор Абхазии // Центральная Азия и Кавказ . – 2001 . - № 4 . – с . 193 – 200.

Представлены возможные пути (три варианта сценариев) дальнейшего развития ситуации в Абхазии.

292. Таргамадзе, Г . Грузия : большая семья в политической и экономической жизни страны // Центральная Азия и Кавказ . – 2000 . - № 4 . – с . 81 – 85.

Политика балансирования Эдуарда Шеварднадзе, имеющая массу противопоказаний в политической жизни Грузии.

293. Хаиндрава, И . Грузия покончила с выборами : К итогам парламентских выборов // Центральная Азия и Кавказ . – 2000 . - № 1 . – с . 15 – 23.

Технология, процедуры и итоги парламентских выборов (31 октября 1999 года) в Грузии.

294. Хаиндрава, И . Путь к стабильному хаосу : К итогам десятилетия новой независимости Грузии // Центральная Азия и Кавказ . – 2001 . - № 6 . – с . 66 – 79.

Политические и экономические итоги Грузии за период 1990 – 2000 гг. и зарождение конфликтов, неподконтрольность в Панкисском ущелье и в Джавахетии.

295. Хоштария – Броссе, Э . Кавказский политический узел в прошлом и настоящем // Центральная Азия и Кавказ . – 2001 . - № 5 . – с . 80 – 86.

Идея единства кавказских народов в прошлом и реализация государственного устройства горских народов на примере создания Кавказского комитета в Турции (1915 г.), Конфедерации горских народов Кавказа (1991 г.) и целесообразности образования «Общекавказского дома».

296. Церетели, В . Россия и Грузия : «постсоветский развод» // Центральная Азия и Кавказ . – 2001 . - № 3 . – с . 135 – 145.

Историко-культурологический экскурс русско-грузинских взаимоотношений в свете введения жесткого визового режима между Россией и Грузией.

297. Циклаური, Г. О проблеме автономий в Грузии : международный и национальный опыт , перспективы развития / Г. Циклаური, Т. Гиоргобиანი // Центральная Азия и Кавказ . – 2001 . - № 4 . – с . 188 – 193.

Территориальное разделение власти Грузии, истоки противостояния в Абхазии и методы «этнического манипулирования» на примере абхазского конфликта.

298. Чернявский, С . Кавказский вектор российской дипломатии // Центральная Азия и Кавказ . – 2000 . - № 5 . – с . 102 – 111.

Внешнеполитическая линия России в Закавказье и российские приоритеты на кавказском направлении с целью сбалансирования отношений с Азербайджаном, Грузией и Арменией.

299. Шенгелаია, И . Исследуют историю «Холодной войны» // საისტორიო ვერტიკალები . - № 5 . – с . 9 – 11.

Международные конференции «Грузия, Армения, Азербайджан и «Холодная война» (Тбилиси, 2 октября 2000 г.; Цинандали, 8 – 9 июля 2002 г.), проведенные Архивом документов по национальной безопасности США, Центром Вудро Вальсона (США) и Центром изучения истории Америки при ТГУ с целью рассекречивания архивных материалов (1945 – 53 гг.) по ключевым проблемам международной безопасности.

300. Шугарян, Р . Стабильность на Кавказе : восемь принципов регионального сотрудничества // Центральная Азия и Кавказ . – 2001 . - № 1 . – с . 7 – 13.

Проблемы и принципы регионального сотрудничества закавказских республик. Идея «Общего Кавказского дома», выдвинутая Э. Шеварднадзе в 1992 – 1993 гг., которая впоследствии трансформировалась в инициативу «За мирный Кавказ».

ეკონომიკა. მრეწველობა

301. ქისტაური, შ. ფინანსური მეცნიერება საქართველოში : (წარსული, აწმყო, მომავალი) / შ. ქისტაური, თ. ხორგუაშვილი . – გორი, 2003 . – 115 გვ.

ფინანსური მეცნიერების განვითარების ეტაპები, თავისებურებები და ტენდენციები საქართველოს სახელმწიფოებრივი არსებობის მანძილზე.

302. აკადემიკოსი ვახტანგ ბურკაძე // საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მოამბე . – 2001 . - №8 . – გვ. 18 – 19. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი, სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი : ბიოგრაფიული ცნობები – დაბადების 70 წლისთავი.

303. აკადემიკოსი ნოდარ ჭითანავა // საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მოამბე . – 2001 . - №8 . – გვ. 20 – 21. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ეკონომიკის მეცნიერებათა დოქტორი: ცხოვრების გზა – დაბადების 65 წლისთავის მილოცვა.

304. ბასილაია, კ. საქართველოს სასოფლო-სამეურნეო საწარმოთა რეორგანიზაცი-რესტრუქტურირების მიმართულებები // აფხაზეთის მოამბე . _ 2002_03 . _ №6_7 . _ გვ. 147_148. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

მიწების განსახელმწიფოებრიობისა და მეურნეობრიობის ახალი ფორმების ჩამოყალიბება-დამკვიდრება საბაზრო სისტემაზე გადასვლის პროცესში.

305. ბენდიანიშვილი, ალ. ვაჭრობა და კრედიტის ფორმები თბილისში 1865 – 1917 წწ. / ალ. ბენდიანიშვილი, ლ. ბერძენიშვილი-ამირეჯიბი // საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები . – 2001 . – ტ. 5 . – გვ. 258 – 280. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ვაჭრობის სპეციალიზაცია, ფორმები და სახეობები, ბაზრები, მაღაზიები, ფირმები, სააქციო საზოგადოებები, ამხანაგობები, ბანკები, სავაჭრო სახლები, სავექსილო ბიუროები, საკრედიტო დაწესებულებები, საბანკო კაპიტალის შერწყმა სავაჭრო-სამრეწველო კაპიტალთან და სხვა.

306. გრიგოლია, თ. XX საუკუნის 90-იანი წლების საქართველოს საინვესტიციო პოლიტიკის ზოგიერთი ასპექტი // საისტორიო ვერტიკალები . – 2003 . - №4 . – გვ. 49 – 51. რეზ. ინგლ. ენაზე.

უცხოური ინვესტიციების მოზიდვის დამახასიათებელი ნიშნები და პრობლემები. ეფექტური ეკონომიკური პოლიტიკის გატარების აუცილებლობა.

307. თვალავაძე, ვ. მრეწველობა და ხელოსნობა სამტრედიამში (1870 – 1914 წწ.) // ისტორია-ფილოლოგია . – 2000 . – ტ. 2 . – გვ. 807 – 808. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მაფსალები ანუ აბრეშუმსახვევი ქარხნის, ბამბის გასარჩევი მანქანის (ჯინი) მუშაობა; აბრეშუმის, შალის, ბამბის ქსოვილების, ხისა და თიხის ჭურჭლის დამზადება და სხვა.

308. მირიანაშვილი, მ. «პატრიოტი პესიმისტი» // ცისკარი . – 2003 . - №11 – 12 . – გვ. 148 – 150.

მრეწველისა და მეცენატის დავით სარაჯიშვილის ბიოგრაფია _ დაბადებიდან 155-ე და კონიაკის ქარხნის გახსნის 115-ე წლისთავის გამო.

309. ორჯონიკიძე, ე. რუსული ხელისუფლების აგრარული პოლიტიკის ისტორიიდან საქართველოში : (XIX ს.-ის პირველი ნახევარი) // საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები . – 2001 . – ტ. 5 . – გვ. 68 _ 75. რეზ. რუს. ენაზე.

310. ლუდუშაური, გ. მინერალური წყლების მნიშვნელობა საქართველოს ეკონომიკურ განვითარებაში // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . – 2004 . – ტ. 6 . – გვ. 239 – 251. რეზ. ინგლ. ენაზე.

აღმოსავლეთ საქართველოს მთიანეთის (ფშავი, ხევსურეთი, ხევი) მინერალური წყაროების ადგილმდებარეობის გამოკვლევისა და ფიზიკურ-ქიმიური თვისებების შესწავლის მნიშვნელობა მათი ექსპლოატაციის ეკონომიკური რენტაბელობის ობიექტური შეფასებისა და სამომავლო საკურორტო თუ საწარმოო მშენებლობის განვითარების მასშტაბების დადგენის თვალსაზრისით.

311. ჩიქოვანი, ლ. აკაკი წერეთლისა და ნიკო ნიკოლაძის უცნობი გაპაექრება თბილისური რუსულენოვანი გაზეთის «ნოვოე ობოზრენიეს» ფურცლებზე XIX საუკუნის 90-იან წლებში : ვუძღვნი ნიკო ნიკოლაძის დაბადებიდან 160 წლისთავს. – «ნოვოე ობოზრენიე» – («ახალი მიმოხილვა») №3557, 1894 წ. 4 მაისი // საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები . – 2003 . – ტ. 6 . – გვ. 111 – 125. რეზ. რუს. ენაზე.

ნიკო ნიკოლაძისა და აკაკი წერეთლის გაპაექრება ეხება საქართველოში პირველი საადგილმამულო ბანკების (თბილისის გუბერნიის სათავადაზნაურო, იპოთეკური, საადგილმამულო ბანკისა და ქუთაისის გუბერნიის თავადაზნაურთა საადგილმამულო იპოთეკური ბანკის) ჩამოყალიბების ისტორიულ პროცესს.

312. ჩხიკვაძე, მ. ანტონ ფურცელაძე კაპიტალიზმის შესახებ // ჟურნალისტური ძიებანი . – 2005 . – ტ. 7 . – გვ. 201 – 205.

ა. ფურცელაძის ნაშრომის – «კაპიტალიზმი და კაპიტალური წარმოება» – განხილვა.

313. ჩხიკვაძე, მ. ანტონ ფურცელაძე სოფლის მეურნეობის და ეკონომიკის შესახებ // ჟურნალისტური ძიებანი . – 2005 . – ტ. 7 . – გვ. 187 – 200.

ა. ფურცელაძის მიერ XIX ს.-ის ქართულ პრესაში გამოქვეყნებული წერილები კაპიტალისტური წარმოების როლზე სოფლის მეურნეობისა და მრეწველობის განვითარებაში.

314. ჭითანავა, ნ. საქართველოს ეკონომიკის პოლიტიკური ასპექტები : (დილემები და პარადიგმები) // საისტორიო ვერტიკალები . – 2004 . – №6 . – გვ. 21 – 29.

XX ს.-ის საქართველოს ეკონომიკის პოლიტიკური ასპექტების მოკლე მიმოხილვა და ეროვნული ეკონომიკური განვითარების პრობლემების არსებობა.

315. ჯაფარიძე, მ. საქართველოს მრეწველობის ისტორიიდან (გარდამავალი პერიოდი) 1921 – 1922 წწ. : (ღვინისა და ალკოჰოლიანი სასმელების საწარმოთა მასალების მიხედვით) // ისტორიულ – ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2003 . – ტ. 6 . – გვ. 83 – 93. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საქართველოს მრეწველობის ძირითადი თავისებურებანი ღვინისა და ალკოჰოლიანი საწარმოების მაგალითზე : 1. საწარმოს არასტაბილური, წყვეტილი მუშაობა; 2.

ტექნოლოგიური პროცესების გაუმართაობა, სანედლეულო ბაზის ნაკლებობა; 3. კერძო კაპიტალის აქტივობა.

316. ჯაფარიძე, მ. საქართველოს მუშათა კლასის სოციალური მდგომარეობა და კულტურულ-საგანმანათლებლო დონე 1921 – 1925 წწ. : (ლუდისა და ალკოჰოლურ საწარმოთა მასალების მიხედვით) // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2004 . – ტ. 8 . – გვ. 127 – 144. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ახალი ეკონომიკური პოლიტიკის შედეგად მუშათა მატერიალურ-კულტურული დონის ამღობვა : ხელფასის დროზე დარიგება, სამომხმარებლო ბიუჯეტის გაზრდა, ზენორმირებული სამუშაოს ანაზღაურება, წერა-კითხვის შემსწავლელი კურსების გახსნა და სხვა სახის ღონისძიებები.

317. Барбасов, М . Интеграция государств евразийского экономического сообщества и ВТО // Центральная Азия и Кавказ . – 2001 . - № 2 . – с . 31 – 39.

Стремление и процессы присоединения ряда постсоветских государств – Кыргызстана, Армении, Грузии и Молдовы к Всемирной торговой организации (ВТО) с целью ускорения экономических реформ и либерализации внешней торговли.

318. Гончар, М. Транзит каспийских энергоресурсов на мировой рынок : взгляд из Украины / М. Гончар, А. Москалец // Центральная Азия и Кавказ . – 2001 . - № 3 . – с . 7 – 15.

Экономические показатели проекта нефтепровода Баку-Тбилиси-Джейхан и американская трубопроводная стратегия клинтонской администрации, направленная на реализацию маршрута.

319. Горовой, В. ГУУАМ : проблемы и перспективы / В. Горовой, Н. Омельян // Центральная Азия и Кавказ . – 2001 . - № 3 . – с . 80 – 91.

Внутриполитические проблемы, влияющие на реализацию экономических проектов и перспективы развития сотрудничества стран-участниц ГУУАМ.

320. Гоциридзе, Р. Грузия : половинчатость реформ как фактор экономического кризиса / Р. Гоциридзе, О. Канделаки // Центральная Азия и Кавказ . – 2001 . - № 6 . – с . 201 – 212.

Экономические трудности, особенности формирования среднего класса, узурпация экономической политики представителями «номенклатуры» Грузии и о необходимости принятия Национальной антикоррупционной программы.

321. ГУУАМ : экономические основы кооперации // Центральная Азия и Кавказ . – 2000 . - № 6 . – с . 160 – 169.

Экспортно-импортные операции, геоэкономическая структура внешней торговли, основные макроэкономические показатели и уровень среднедушевых показателей стран-участниц ГУУАМ.

322. Дидебулидзе, А . Энергетический кризис в Грузии : причины возникновения и перспективы преодоления // Центральная Азия и Кавказ . – 2001 . - № 2 . – с . 55 – 62.

Правовая база в сфере энергообеспечения, причины кризиса, практические шаги по переводу энергетики на рельсы рыночной экономики и интеграция Грузии в объединенную энергосистему Закавказья.

323. Комаров, В . Инвестиции в странах Центральной Азии и Закавказья // Центральная Азия и Кавказ . – 2000 . - № 5 . – с . 176 – 186.

Индексы основных макроэкономических показателей стран Закавказья в 1992-1999 годах и развитие инвестиционных соглашений и программ, разработанных Исполнительным Комитетом СНГ.

324. Мартиросян, А . Великий Шелковый путь : этапы восстановления // Центральная Азия и Кавказ . – 2000 . - №6 . – с . 198 – 204.

К истории восстановления Великого Шелкового пути и обеспечение транспортных коридоров для выхода в страны Европы и Азии.

325. Мацнев, Д . Страны Центральной Азии и Кавказа в СНГ : Экономический аспект // Центральная Азия и Кавказ . – 2000 . - № 1 . – с . 55 – 68.

Регионализация экономического пространства Содружества независимых государств и анализ интеграционных тенденций в региональных объединениях СНГ.

326. Мурадян, И . Геоэкономическая ситуация в странах закавказского региона и экономическая структура этих государств // Центральная Азия и Кавказ . – 2000 . - № 1 . – с . 68 – 87.

Приведены данные о доходной и расходной частях государственного бюджета, инвестиций, структура экспорта и импорта в странах Закавказья, в том числе и Грузии.

327. Парахонский, Б . ГУУАМ : путь к стратегической стабильности на Кавказе // Центральная Азия и Кавказ . – 2000 . - № 6 . – с . 32 – 39.

Идея о формировании объединения ГУУАМ с целью обеспечения политической и экономической региональной безопасности и перспективы развития этой организации.

328. Парахонский, Б . Формирование модели регионального сотрудничества в системе ГУУАМ // Центральная Азия и Кавказ . – 2000 . – № 2 . – с . 98 – 105.

Цели и задачи ГУУАМ, экономическое сотрудничество, проблемы региональной стабильности и безопасности регионов, позиция России относительно ГУУАМ.

329. Перепелица, И . ГУУАМ в новом геополитическом и геоэкономическом окружении // Центральная Азия и Кавказ . – 2001 . - № 5 . – с . 179 – 187.

Роль США в развитии регионального образования ГУУАМ, основы взаимоотношения Европейского союза с ГУУАМ, разногласия стран ГУУАМ с Россией и экономические интересы Турции и Ирана к Черноморско-Каспийскому региону.

330. Пирожков, С . Развитие интеграционных процессов в СНГ в контексте глобальных и региональных измерений // Центральная Азия и Кавказ . – 2001 . - № 4 . – с . 7 – 19.

Плюсы и минусы глобализации, роль Интернета в интеграционных процессах СНГ и переход от регионального к трансрегиональному сотрудничеству в формате интеграционных группировок «СНГ – ЕврАзЭС – ГУУАМ» для развития сотрудничества по проекту ТРАСЕКА.

331. Расизаде, А . Миф об углеводородном изобилии Каспия и геополитическая стратегия «трубы» // Центральная Азия и Кавказ . – 2001 . - № 4 . – с . 19 – 33.

Пути реализации проекта трубопровода «Баку-Тбилиси-Джейхан».

332. Рахимова, З . Узбекистан в системе ГУУАМ и Шанхайской организации сотрудничества // Центральная Азия и Кавказ . – 2001 . - № 5 . – с . 188 – 198.

Экономические интересы Узбекистана в системе ГУУАМ и основные задачи ГУУАМ по мнению экспертов, выраженные в процентах.

333. Ростиашвили, К . Социально-экономическое развитие Грузии в период разрядки (1968 – 1974 гг .) по материалам Президентского архива Грузии // საისტორიო ვერტიკალები . – 2003 . - № 5 . – გვ . 86 – 105.

Основные тенденции развития Грузии и проблема коррупции.

334. Стратегические ориентиры и этапы экономических реформ в государствах содружества // Центральная Азия и Кавказ . – 2001. - № 4 . – с . 72 – 86.

Анализ национальных реформаторских программ, их этапов, прошедших в 1991 – 2000 годах, и достигнутых результатов в странах Содружества (СНГ).

335. Топилин, А . Демографический потенциал стран Закавказья, Центральной Азии и общий рынок труда СНГ // Центральная Азия и Кавказ . – 2000 . - № 3 . – с . 177 – 187.

Значение совокупного трудового потенциала стран как интегрирующего, факторы экономики в условиях регионализации Сотрудничества и о неравномерности проведения реформ в странах СНГ, в том числе и в Грузии.

336. Хачатрян, А . Проблемы энергетической безопасности стран Южного Кавказа // Центральная Азия и Кавказ . – 2001 . - № 2 . – с . 40 – 46.

Политические и геополитические проблемы, усложняющие энергетическую безопасность в регионе и о необходимости строительства в Грузии второго газопровода для устранения этих проблем.

337. Чиаберашвили, З . Грузия : стабильность вместо демократии // Центральная Азия и Кавказ . – 2000 . - № 4 . – с . 66 – 72.

Значение экономических преобразований в деле построения демократического общества и политической стабильности в Грузии.

338. Экономические интересы ГУУАМ в лабиринтах Великого Шелкового пути // Центральная Азия и Кавказ . – 2001 . - № 3 . – с . 15 – 24.

Формирование евроазиатского транспортного коридора как главного элемента ТРАСЕКА и пути реализации этого проекта.

სახელმწიფო და სამართალი

339. მონიავა, პ. სამართალწარმოების თავისებურებანი და პატივისა და ღირსების დაცვა სამეგრელოს სამთავროში (1801 – 1867 წ.წ.) . – თბ. , 2003 . – 35 გვ.

დავით დადიანის სასამართლო რეფორმა და პატივისა და ღირსების დაცვის თავისებურებები; სამეგრელოს სამთავროს გაუქმება.

340. ბერეკაშვილი, მ. სასამართლო სისტემა ქუთაისის გუბერნიაში : (XIX ს. II ნახევარი) // ქუთაისის სამეცნიერო ცენტრის შრომები . – 2000 . - №6 . – გვ. 13 – 22. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ქუთაისის საგუბერნიო სასამართლოს დაარსება, სასამართლო რეფორმები რუსეთის იმპერიაში XIX ს-ის 60-იან წლებში და მათი შეზღუდული სახით გატარება საქართველოში.

341. ვარდუკაძე, შ. ძველ საქართველოში მოქმედი სამართალი // ცისკარი . - №2 . – გვ. 132 – 133.

ქართული სასამართლო განჩინების ნიმუშები (XI – XVIII სს.).

342. იოსელიანი, ხ. სასჯელთა და გარდასახდელთა ფორმები შუა საუკუნეების სვანეთში : (წერილობითი ძეგლების მონაცემების მიხედვით) // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . – 2004 . – ტ. 6 . – გვ. 163 – 177. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სვანურ დოკუმენტებში ხშირად გვხვდება ტერმინები – «სისხლი», «პატიჟი», «საპატიჟო». ავტორი განმარტავს, რას ნიშნავს თითოეული მათგანი და რა შემთხვევაში გამოიყენებოდა აღნიშნული ტერმინებით სახელდებული სასჯელები.

343. კაპანაძე, გ. ქართული მედია კორუფციის შესახებ : (1989 – 1992 წწ.) // ჟურნალისტური ძიებანი . – 2004 . – ტ. 6 . – გვ. 58 – 63. რეზ. რუს. ენაზე.

344. კაპანაძე, გ. ჩრდილოვან ეკონომიკასთან ბრძოლა ქართულ მედიაში // ჟურნალისტური ძიებანი . – 2004 . – ტ. 6 . – გვ. 50 – 56. რეზ. რუს. ენაზე.

პრესაში, ტელევიზიასა და რადიოში გამოთქმული მოსაზრებები 1997 წელს მიღებული საგადასახადო კოდექსის, საგადასახადო პოლიტიკის შემცირების, საბაჟოებზე წესრიგის დამყარების შესახებ.

345. კვესელავა, ი. 1978 წლის საქართველოს კონსტიტუცია და კომუნისტური ხელისუფლება // საისტორიო ვერტიკალები . – 2003 . – №4 . – გვ. 35 – 43. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1978 წ. წარმოდგენილი ახალი კონსტიტუცია, ქართული ენის სახელმწიფოებრივი სტატუსის დაკარგვის საფრთხე, საზოგადოების დამოკიდებულება აღნიშნული საკითხისადმი, 14 აპრილის საპროტესტო გამოსვლა.

346. კილასონია, ა. ადამიანებით ვაჭრობა XVI – XVII სს. საქართველოში და ქართული საეკლესიო სამართალი // აფხაზეთის მოამბე . – 2001 . – №5 . – გვ. 43 – 45. რეზ. ქართ., რუს. და ინგლ. ენებზე.

XVI ს-ის შუა ხანებში იმერეთის მეფე ბაგრატ III-ისა და კათალიკოსის ინიციატივით მოწვეული საეკლესიო კრების მიერ შემუშავებული «კატალიკოზთა სამართალი» – ძირითადი საკანონმდებლო ბაზა ადამიანებით ვაჭრობის წინააღმდეგ გვიანი შუა საუკუნეების მთელ მანძილზე.

347. ნიჟარაძე, რ. სასჯელის უმაღლესი ზომა ძველი ქართული და ბერძნული წიგნების მიხედვით // აფხაზეთის მოამბე . – 2001 . – №5 . – გვ. 46 – 48. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ავტორი განიხილავს როგორც ქართული, ასევე უცხოური სამართლის წიგნებს და მათი მუხლობრივი ანალიზის საფუძველზე ასკვნის, რომ ძველი ბერძნული სამართლისგან განსხვავებით ქართული საერო სამართალი არ ცნობს სიკვდილით დასჯას, ხოლო რაც შეეხება საეკლესიო სამართალს, აქ, როგორც უცხოური, ისე ქართული სამართალი ქრისტიანული რჯულის საფუძველზე სასჯელის უმაღლეს ზომად ადგენს სიკვდილით დასჯას.

348. ტორაძე, მ. საარჩევნო კანონი და პრესა // ჟურნალისტური ძიებანი . – 2005 . – ტ. 7 . – გვ. 148 – 168.

1990 – 2003 წწ. საქართველოში მიმდინარე პოლიტიკური პროცესები და საარჩევნო კანონპროექტების შესახებ პრესაში გამოქვეყნებული სტატიების ანალიზი.

349. ცქიტიშვილი, თ. გენოციდისა და ეთნიკური წმენდის პოლიტიკა აფხაზეთში – აგრესიული სეპარატიზმის მთავარი იარაღი // აფხაზეთის მოამბე . – 2002–2003 . - №6 – 7 . – გვ. 52 – 57. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

სტატიაში სამართლებრივი კუთხითაა გაშუქებული 1992 – 93 წლებში ქართველთა წინააღმდეგ განხორციელებული დანაშაულებრივი ქმედებები, რასაც საქართველოს პარლამენტის მიერ მიეცა «ეთნიკური წმენდის» კვალიფიკაცია.

350. Комиссина, И. Преодолеет ли наркотрафик Кавказский хребет ? // Центральная Азия и Кавказ . – 2001 . - № 3 (15) . – с. 95 – 107.

Борьба с наркоманией, с незаконным оборотом наркотиков и международное сотрудничество стран Закавказья по решению этих проблем.

351. Папуашвили, Т. К вопросу о принципах взаимоотношений между государством и православной церковью Грузии // Центральная Азия и Кавказ . – 2001 . - № 3 (15) . – с. 169 – 172.

Конституционное соглашение между православной церковью и государством, принятое парламентом Грузии 30 марта 2001 года.

ადმინისტრაციული მმართველობა

352. კომახიძე, თ. ივანე ანდრონიკაშვილი . – ბათუმი, 2003 . – 183 გვ.

1902 – 1916 წლებში ბათუმის ქალაქის თავის, ი. ანდრონიკაშვილის როლი ქალაქის აღმშენებლობასა და საზოგადოებრივ საქმიანობაში.

353. კომახიძე, თ. ლუკა ასათიანი . – ბათუმი, 2003 . – 274 გვ.

1894 – 1901 წლების ბათუმის ეკონომიკური, სოციალურ-კულტურული ყოფა და ქალაქის თავის, ლ. ასათიანის ღვაწლი ბათუმის აღმშენებლობის, კეთილმოწყობის, კულტურისა და განათლების აღორძინების საქმეში.

354. გახოკიძე, ჯ. საქართველოს აწმყო-მომავლის ეროვნული უსაფრთხოების ზოგიერთი თავისებურება // საისტორიო ვერტიკალები . – 2004 . - №6 . – გვ. 43 – 50. რეზ. რუს. ენაზე.

საქართველოს ეროვნული უსაფრთხოების სისტემის ჩამოყალიბების ძირითადი საფუძვლები : 1. საერთო-საკაცობრიო უსაფრთხოებისათვის დამახასიათებელი მოთხოვნები და ნორმები; 2. ისტორიული საქართველოს სახელმწიფოებრივი მშენებლობისა და ფუნქციონირების ეროვნული გამოცდილება.

355. დავითაია, პ. ადგილობრივი თვითმმართველობა საქართველოში // აფხაზეთის მოამბე . – 2001 . - №5 . – გვ. 49 – 53. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

1990-იან წლებში მოქმედი მმართველობის ადგილობრივი ორგანოების სხვადასხვა მოდელის მიმოხილვა: საკრებულოებისა და პრეფექტურების უფლებამოსილების

გარკვევა, დამოკიდებულება ცენტრალურ და ადგილობრივ ხელისუფლებას შორის. ადგილობრივი მმართველობის ფორმების შემდგომი ცვლილებები რეფორმების გზით, რაც დამთავრდა 1997 წლის 16 ოქტომბრის საქართველოს ორგანული კანონის შემუშავებით – «ადგილობრივი თვითმმართველობისა და მმართველობის შესახებ».

356. ვახტანგიშვილი, თ. ადგილობრივი თვითმმართველობა და კლასები საქართველოში XIX – XX საუკუნეების მიჯნაზე // საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები . – 2001 . – ტ. 5 . – გვ. 245 – 257. რეზ. ინგლ. ენაზე.

თავადაზნაურთა წოდებრივ-წარმომადგენლობითი ორგანიზაციის და გლეხთა წოდებრივი დაწესებულების – სოფლის საზოგადოებრივი მმართველობის დაარსება და საქმიანობა. ბრძოლა ყველა წოდებისათვის საერო საზოგადოებრივი მმართველობის შემოღებისათვის. საერო რეფორმის გატარება 1918 წელს, საერო თვითმმართველობის ორგანიზების ფუნქციონირება 1921 წლამდე.

357. თვალავაძე, ვ. ადმინისტრაციული მმართველობა სამტრედიის რეგიონში // შუა საუკუნეების ისტორიის საკითხები . – 2001 . – №3 . – გვ. 121 – 125. რეზ. რუს. ენაზე.

XIX ს-ის ბოლოსა და XX ს-ის დასაწყისში ადმინისტრაციული მმართველობის სისტემა სამტრედიის რეგიონში.

358. მაისურაძე, დ. სიღნაღის საქალაქო თვითმმართველობა 1896 – 1920 წლებში // საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები . – 2001 . – ტ. 5 . – გვ. 281 – 305. რეზ. ინგლ. ენაზე.

თვითმმართველობის განმკარგულებელი ორგანოს რწმუნებულთა კრების (იგივე საკრებულო) შექმნა, საქმიანობის ფორმა, შინაარსი. საბიუჯეტო შემოსავლები, საერთო სახელმწიფოებრივ ხარჯებში, კერძოდ პოლიციის დაფინანსებაში მონაწილეობა. მუნიციპალურ მოღვაწეთა საქმიანობა.

359. Гончаренко, А. ГУУАМ и проблемы безопасности черноморско-кавказского региона. Центральная Азия и Кавказ . – 2001 . – № 3 (15) . – с. 91 – 95.

Поиск и разработка механизмов согласования базовых национальных интересов с целью решения безопасности стран ГУУАМ.

სამხედრო საქმე

360. დოლიძე, ლ. გენერლები საქართველოდან : საქართველოს გენერალიტეტის სამსაუკუნოვანი მატრიანე . – თბ. , 2003 . – 752 გვ.

ნაშრომში ქრონოლოგიურად არის წარმოდგენილი საქართველოს სამხედრო, სახელმწიფო უშიშროების, სასაზღვრო სამსახურების, პროკურატურის, იუსტიციისა და შინაგან საქმეთა ორგანოების ყველა ხელმძღვანელი 1918 – 2002 წლების მანძილზე.

361. Джавахишвили, Н. Грузины под российским флагом : [Грузинские военные и государственные деятели на службе России в 1703 – 1917 гг.) . – Тб. , 2003 . – 207 с.

В книге, которая посвящается 300-летию со дня основания Санкт – Петербурга, изложены заслуги грузинских военных и государственных деятелей, служивших под российским флагом, связанных с Санкт – Петербургом.

362. Мамулия, Г. Грузинский легион в борьбе за свободу и независимость Грузии в годы Второй мировой войны . – Тб. , 2003 . – 188 с.

Участие сформированных в составе Вермахта грузинских воинских частей в борьбе против коммунистического режима СССР за свободу и независимость Грузии и Кавказа. История грузинской и кавказской эмиграции в период Второй мировой войны.

363. Соколов, Б. В. Василий Сталин – сын “Отца народов” . – М. , 2003 . – 366 с.

Счастливое детство, генеральство в 26 лет, кончина отца, заточение в тюрьму, освобождение и смерть сына Сталина.

364. ბერიძე, ნ. პიროვნებათშორისი ურთიერთობების ზოგიერთი ასპექტი საქართველოს შეიარაღებული ძალების ქვედანაყოფებში

// ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . – 2005 . – ტ. 7 . – გვ. 458 – 471. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ზემოხსენებული ასპექტის შესწავლა საკონტრაქტო სისტემაზე გადასულ «კომანდო»-ს, «შავნაბადა»-ს და ჯავშანსატანკო ბატალიონებში.

365. ზოგვერაძე, გრ. მე-11 წითელი არმიის სარდლობა 1920 – 1921 წლებში // ქუთაისის სამეცნიერო ცენტრის შრომები . – 2000 . - №6 . – გვ. 23 – 32. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

სარდლები, რომლებიც უშუალოდ ხელმძღვანელობდნენ წითელი არმიის საომარ ოპერაციებს ამიერკავკასიაში: კარლ ლევნდოვსკი, ანატოლი ჰეკერი, სიმონ პუგაჩოვი, მიხეილ ველიკანოვი, ნიკოლოზ კუიბიშევი, მიხეილ ეფემეროვი. მოკლე ბიოგრაფიული ცნობები და სამხედრო კარიერა.

366. კარაბინი, რ. პრომეთეიზმი : 1918 – 1921 წლების პოლონეთის დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლაში კავკასიელი ხალხის მონაწილეობა // ახალი პოლონეთი . – 2001 . – გვ. 93 – 98; 2004 . – გვ. 93 – 98.

პოლონეთ-საქართველოს სამხედრო და პოლიტიკური კონტაქტები. 1918 – 1920 წლებში კავკასიის კონფედერაციის ფორმირება. თბილისში მოქმედი პოლონური კომიტეტი. სიდამონ ერისთავის მისია პოლონეთში. ცნობები პოლონეთში მოღვაწე ქართველი სამხედროების _ გენერალ ივანე ყაზბეგის, კაპიტან პლატონ მიქელაძის შესახებ / თარგმნა ნანული ბურდული-ტალიაშვილმა.

367. კარაბინი, რ. ქართველი ოფიცრები პოლონურ ჯარში // ახალი პოლონეთი . – 2001 . – გვ. 99 – 105; 2004 . – გვ. 99 – 105.

1921 წელს ბოლშევიკების მიერ საქართველოს დაპყრობის შემდეგ პოლონეთის სამხედრო სასწავლებელში გაგზავნილი იუნკრები, საქართველოდან გადამზადებაზე გაგზავნილი უმაღლესი წოდების ოფიცრები, პოლონეთის ჯარში კონტრაქტით ჩარიცხულები, მათი მონაწილეობა II მსოფლიო ომში გერმანელების წინააღმდეგ, ემიგრაციაში დარჩენილები / თარგმნა რუსუდან კიკალეიშვილი-დომუხოვსკამ.

368. ჭანტურია, ნ. გული, რომელიც ქალაქში დარჩა // რიწა . – 2001 . - №1 – 2 . – გვ. 16 – 36.

პუბლიცისტურ-დოკუმენტურ ნარკვევში სოხუმის დაცემამდე დარჩენილ უკანასკნელ დღეებს იხსენებს საქართველოს შინაგანი ჯარების სოხუმის ცალკეული ბატალიონის შტაბის უფროსის მოადგილე – ჯემალ (გურამ) კვარაცხელია.

ქველმოქმედება. სოციალური უზრუნველყოფა

369. აბაშიძე, რ. «ქართული საქველმოქმედო საზოგადოების» როლი აჭარაში სასკოლო განათლების განვითარების სფეროში // საზრისი . – 2001 . - №5 . – გვ. 119 – 124. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ინტელიგენციის თაოსნობით დაარსებული საქველმოქმედო საზოგადოების ბათუმის განყოფილების საქმიანობა 1915 – 1916 წწ.

370. ბუხრაშვილი, ე. «ქართული საქველმოქმედო საზოგადოების» (1906 – 1919 წწ.) ისტორიიდან // საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები . – 2003 . – ტ. 6 . – გვ. 302 – 314.

1906 წ. «ქართული საქველმოქმედო საზოგადოების» დაარსება, მისი საქმიანობა, წესდება, რაიონული ორგანიზაციები.

371. მიქელაძე, ლ. ისტორიულ სიბველეთა დაცვა და ქართველი მეცენატები // ძიებანი . – 2001 . - №7 . – გვ. 104 – 106.

დავით სარაჯიშვილი, აკაკი ხომტარია, მიტროფანე ლალიძე, ნიკოლოზ ჯაყელი, რაჟდენ დათეშიძე.

განათლება. პედაგოგიკა

372. გაფრინდაშვილი, ჯ. თბილისის პირველი კლასიკური გიმნაზია : 1802 – 2002 . – თბ. , [2003] . – 323 გვ.

კლასიკური გიმნაზიის დაარსება, მრავალსაუკუნოვანი წარმატებები და დღევანდელი საქმიანობა.

373. გელენავა, ი. აფხაზეთის კულტურული ცხოვრების ისტორიიდან : (1917 – 1921 წწ.) . – თბ. , 2003 . – 79 გვ.

აფხაზეთის კულტურულ-საგანმანათლებლო ცხოვრების მნიშვნელოვანი მოვლენები საარქივო მასალისა და პერიოდული პრესის მონაცემების მიხედვით.

374. თბილისის სახელმწიფო სამხატვრო აკადემია = The Tbilisi State Academy of Arts = Тбилисская Государственная Академия Художеств: ფოტოალბომი / [ტექსტ. ავტ. : ნ. კიკნაძე; რედ. : ზ. სამხარაძე] . – თბ. , 2003 . – 100 გვ.

სამხატვრო აკადემიის მიერ განვლილი 80-წლიანი გზა, შემოქმედებითი ცხოვრების ყველა მნიშვნელოვანი ფაქტი და მოვლენა, ასახული ფოტოებში.

375. Саитидзе, Г. Грузины в Московском государственном университете / Посвящается 250-летию со дня основания Московского государственного университета им. М. Ломоносова . – Тб. , 2003 . – 207 с.

О деятельности грузинских студентов и профессоров – преподавателей в Московском университете со дня его основания. Грузинско-русские взаимоотношения. Грузинские культурно-просветительные и научные учреждения в Москве.

376. აბაშიძე, რ. იმპერიული რუსეთის სასკოლო განათლება აჭარაში (ბათუმის ოლქში) 1878 – 1921 წწ. // საზრისი . – 2000 . – №4 . – გვ. 131 – 136. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საარქივო მასალების მიხედვით.

377. აბაშიძე, რ. «ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების” ღვაწლი აჭარის (ბათუმის ოლქის) სასკოლო განათლების განვითარებაში // საზრისი . – 2003 . – №9 . – გვ. 159 – 161. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

პირველი ქართული სკოლის დაარსება ბათუმში 1881 წ. 23 მარტს «ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების” თაოსნობით.

378. აქუბარდია, ე. «ანთებულ კანკელსა ჰგავდა”... // რიწა . – 2002 . – №3 – 4 . – გვ. 125 – 127.

პედაგოგ დავით ფიფიას მოღვაწეობა.

379. ახვლედიანი, მ. ქუთაისის გიმნაზია – საბიბლიოთეკო საქმის სათავეებთან // მწიგნობარი . – 2004 . – გვ. 63 – 74.

ანტიეროვნული ცარისტული რეჟიმი და განათლების მძიმე მდგომარეობა XIX ს-ის ქუთაისში. ანტონ და ელენე (დimitრი ყიფიანის ქალიშვილი) ლორთქიფანიძეების ოჯახის საგანმანათლებლო მოღვაწეობა და ძალისხმევა, დაეარსებინათ ბიბლიოთეკა ქართულ დაწყებით სკოლასთან, რომელიც შემდეგ ქართულ სათავადაზნაურო გიმნაზიად ჩამოყალიბდა.

380. ბაღაშვილი, ზ. ილია ჭავჭავაძის «განდეგილის” ლიტერატურულ-ესთეტიკური ანალიზი და სწავლება სკოლაში // საზრისი . – 2002 . – №8 . – გვ. 89 – 95. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ასპექტიზმის პრობლემა «განდეგილში”. სიახლეების ძიება პოემის სწავლების მეთოდოლოგიაში.

381. გელენავა, ი. საგანმანათლებლო საქმიანობა აფხაზეთში 1900 – 1917 წწ. // საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები . – 2003 . – ტ. 6 . – გვ. 266 – 301. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ცარიზმის კოლონიური და რუსიფიკატორული პოლიტიკა განათლებისა და კულტურის სფეროში. განათლების დონე, პრობლემები და ვითარება აფხაზეთში 1917 წ. რევოლუციამდე.

382. გულდამაშვილი, ე. «მთაწმინდის მთვარის” სწავლება // საზრისი . – 2001 . - №6 . – გვ. 48 – 55. რეზ. ინგლ. ენაზე.

გალაკტიონ ტაბიძის ლექსი სასკოლო პროგრამაში.

383. გუჯეჯიანი, რ. ზემო სვანეთში სკოლების დაარსების ისტორიისათვის XIX საუკუნის მიწურულსა და XX საუკუნის დასაწყისში : (ქართული პრესის მასალების მიხედვით) // საზრისი . – 2000 . - №4 . – გვ. 139 – 146. რეზ. ინგლ. ენაზე.

384. ოდიშარია, თ. «წარსულზე და მომავალზე ფიქრით დამშვრალი მშფოთვარე სული” // აფხაზეთის მოამბე . – 2002 – 2003 . - №6 – 7 . – გვ. 187 – 192.

პედაგოგისა და საზოგადო მოღვაწის თ. ოდიშარიას ავტობიოგრაფიული ნარკვევი – დაბადებიდან 80 წლისთავი.

385. კახაშვილი, ნ. გიორგი ლეონიძის ბიოგრაფიის სწავლება // საზრისი . – 2001 . - №5 . – გვ. 50 – 57. რეზ. ინგლ. ენაზე.

პოეტის «ავტობიოგრაფიის” გამოყენება მისი შემოქმედების შესასწავლად.

386. კურტანიძე, ლ. სწავლა-განათლება ისტორიულ მესხეთში // საზრისი . – 2002 . - №7 . – გვ. 101 – 105. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

კულტურულ-რელიგიურ-საგანმანათლებლო სისტემის მოკლე მიმოხილვა (VIII – XIX სს.).

387. ლეიაშვილი, ნ. «ჯაყოს ხიზნების” სწავლება // საზრისი . – 2000 . - №4 . – გვ. 58 – 61. მიხეილ ჯავახიშვილის შემოქმედების სწავლების საკითხები სკოლაში.

388. ლორია, დ. ილია ჭავჭავაძის «გლახის ნამბობი” : (მოსწავლეთა ქრისტიანულ-ზნეობრივი აღზრდის საკითხები) // საზრისი . – 2000 . - №4 . – გვ. 25 – 34. რეზ. ინგლ. ენაზე.

389. ლორია, დ. რევაზ ინანიშვილის «უკუღმა დაჭედილის” სწავლებისათვის // საზრისი . – 2001 . - №5 . – გვ. 43 – 50.

მოთხრობის ანალიზი სკოლაში სწავლებასთან დაკავშირებით.

390. მანჯგალაძე, ლ. გიორგი ლეონიძის ლექსის «ნინა ჭავჭავაძის» სწავლებისათვის // საზრისი . – 2001 . - №5 . – გვ. 58 – 61. რეზ. ინგლ. ენაზე.

391. მანჯგალაძე, ლ. გიორგი ლეონიძის მოთხრობის «ნატურის ხის» სწავლებისათვის // საზრისი . – 2001 . - №5 . – გვ. 61 – 65. რეზ. ინგლ. ენაზე.

392. მიქაძე, მ. ზმნის გარდამავლობის სწავლება სკოლაში // ქუთაისის სამეცნიერო ცენტრის შრომები . – 2000 . - №6 . – გვ. 96 – 99. რეზ. ინგლ. ენაზე.

393. ნუცუბიძე, თ. იაკობ გოგებაშვილის სოციალურ-პოლიტიკური შეხედულებები / თ. ნუცუბიძე, რ. რუხაძე // საისტორიო ვერტიკალები . – 2005 . - №9 . – გვ. 102 – 107.

პატრიოტიზმისა და სარწმუნოების როლი ი. გოგებაშვილის მსოფლმხედველობაში, მის პედაგოგიურ სისტემაში.

394. ჟორდანიას, ო. წინაპართა ხსოვნა გვავალდებულებს // რიწა . – 2002 . - №3 – 4 . – გვ. 3 – 7.

ინტერვიუ თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოხუმის ფილიალის რექტორთან უმაღლესი სასწავლებლის დაარსების, განვლილი გზის, დღევანდლობისა და სხვა საკითხების შესახებ / ესაუბრა მანონ ბულისკერია.

395. როგავა, გ. სასულიერო განათლება აფხაზეთში (XIX ს.) // რელიგია . – 2000 . - №7-8-9 . – გვ. 11 – 17. რეზ. რუს. ენაზე.

სასულიერო სასწავლებლის დაარსება 1851 წელს სოფ. ილორში. მის ნაცვლად მღვდელ-მონაზონ ალექსანდრეს (ოქროპირიძე) მიერ სოფ. ლიხნში სასულიერო სასწავლებლის გახსნა, სადაც საერო საგნებიც ისწავლებოდა. «კავკასიაში მართლმადიდებელი ქრისტიანობის აღმდგენი საზოგადოების» როლი აფხაზეთში სამრევლო სკოლების დაფუძნებისა და სამისიონერო თუ პედაგოგიური კადრების მომზადების საქმეში.

396. სირაძე, ნ. ლათინურ-ქართული ანატომიური ტერმინის სტრუქტურული თავისებურებები და მათი სწავლების ხერხები // საზრისი . – 2002 . - №7 . – გვ. 134 – 137. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

სირთულეები სამედიცინო პროფილის ქართულ უმაღლეს სასწავლებლებში ლათინური ანატომიური ტერმინოლოგიის სწავლებისას.

397. სოსელია, მ. გაკვეთილის ფორმები – მრგვალი მაგიდა, პრესკონფერენცია, «სქემებით აზროვნება»: (სიმბოლიზმი და გალაკტიონი) // საზრისი . – 2002 . - №7 . – გვ. 15 – 22. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ინტერაქტიური სწავლების მეთოდის გამოყენება სკოლაში.

398. სოსელია, მ. «ეთერიანის» კალენდარულ-ასტრალური მითოსური შრეების სწავლებისათვის : (ჰუმანიტარული ორიენტაციის X კლასში) // საზრისი . – 2003 . - №9 . – გვ. 99 – 103. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

მეთოდური მითითებები გაკვეთილის ჩასატარებლად.

399. სოსელია, მ. პაოლო იაშვილის ბიოგრაფიის სწავლება // საზრისი . – 2000 . - №4 . – გვ. 39 – 45. რეზ. ინგლ. ენაზე.

პოეტის ბიოგრაფია და ქუთაის-თბილისის ლიტერატურული ცხოვრება.

400. სოსელია, მ. პოლიკარპე კაკაბაძის «ყვარყვარე თუთაბერი» // საზრისი . – 2001 . - №6 . – გვ. 11 – 26. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ნაწარმოების განხილვა და მისი სწავლების სპეციფიკა სკოლაში.

401. სოსელია, მ. ტექსტზე მუშაობა, როგორც ინტერპრეტაციის საშუალება : (ქაჯთა პრობლემა «ვეფხისტყაოსანში») // საზრისი . – 2002 . - №7 . – გვ. 37 – 41. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ქაჯთა პრობლემის ახლებური გააზრება.

402. სოსელია, მ. «ტექსტის კითხვა წყვილებად» : «სტუმარ-მასპინძლის» მაგალითზე // საზრისი . – 2002 . - №8 . – გვ. 59 – 60. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ინტერაქტიური სწავლების ერთ-ერთი სახეობა, რომლის დროსაც ხდება მოსწავლის მიერ პოემის წაკითხვა, გაანალიზება, გააზრება.

403. სოსელია, მ. ქართული ლექსის ნოვატორი // საზრისი . – 2000 . - №4 . – გვ. 46 – 58. რეზ. ინგლ. ენაზე.

პაოლო იაშვილის ცხოვრებისა და შემოქმედების სწავლება XI კლასში.

404. სოხუმის უნივერსიტეტი – 70 : ჩვენ აფხაზეთში ივანე ჯავახიშვილის დროშით დავბრუნდებით // ცისკარი . – 2002 . - №4 . – გვ. 105 – 108.

საუბარი თსუ-ის სოხუმის ფილიალის რექტორთან _ ისტორიკოს ოთარ ჟორდანიასთან და პრორექტორთან _ ფილოლოგიურ მეცნიერებათა დოქტორ ოთარ ჭურღულიასთან უნივერსიტეტის წარსულზე, მის ისტორიასა და დღევანდლობაზე / ესაუბრა მედეა ნემსიწვერიძე.

405. ტაბიძე, ნ. კულტურის ძეგლები აჭარაში – მოსწავლეთა ესთეტიკური აღზრდის საშუალება // საზრისი . – 2002 . - №7 . – გვ. 109 – 111. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

წარსულის მატერიალურ-კულტურული ძეგლების (სხალთის ტაძარი) არქეოლოგიური გათხრების შედეგად მოპოვებული ნივთიერი მასალის («გონიოს განძი») გამოყენება მოსწავლეთა ესთეტიკური აღზრდის თვალსაზრისით.

406. ტაბიძე, ნ. სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს კულტურის ძეგლების გამოყენება საქართველოს ისტორიის სწავლებისას // საზრისი . – 2002 . - №7 . – გვ. 111 – 115. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

აჭარის რეგიონში (ბათუმში) არსებული კულტურული ძეგლების – თამარის ციხის, «ღვთისმშობლის ეკლესიის», «წმიდა ნიკოლოზის ტაძრისა» და «ბარბარეს ეკლესიის» ისტორიული მნიშვნელობა მოსწავლეთა მიერ ერის ისტორიის შესწავლის საქმეში.

407. ფართლაძე, მ. სპეციალური «საპროფესიო-სატექნიკო» სასწავლებლები 1918 – 1921 წლებში // საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები . – 2003 . – ტ. 6 . – გვ. 315 – 324.

განათლების რეფორმის ერთ-ერთი პრიორიტეტული პროექტი – პროფესიულ-ტექნიკური სასწავლებლების დაარსება, რაც ემსახურებოდა ქვეყნისათვის მაღალპროფესიული კადრების აღზრდას, სოციალურ-ეკონომიკურ და კულტურულ-საზოგადოებრივ საქმეში ახალგაზრდების ჩაბმას.

408. ფერაძე-აბაშიძე, თ. მოგონებათა სკივრი // ცისკარი . – 2001 . - №9 – 10 . – გვ. 113 – 116.

თბილისის პირველი კლასიკური გიმნაზიის (პირველი სკოლის) ლოგოპედ-მასწავლებლის მოგონებები ამავე სკოლაში გატარებულ მასწავლებლობის წლებზე, კოლეგებსა და მეგობრებზე.

409. ფხალაძე, თ. მშობლიური ენის პრობლემა ქალთა სასწავლებლებში და ქართველი სამღვდელოების ბრძოლა რუსიფიკაციის წინააღმდეგ XIX საუკუნის მეორე ნახევარში // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2003 . – ტ. 7 . – გვ. 150 – 157. რეზ. ინგლ. ენაზე.

თერგდალეულთა შეხედულება ქალთა განათლების მნიშვნელობაზე. ეკლესიის უაღრესად პოზიტიური დამოკიდებულება ქალთა განათლებისადმი და ხელისუფლების კოლონიური ინტერესები.

410. ქადაგიძე, მ. კონსტანტინე გაჩეჩილაძე : «ვერც ერთ სურვილს ვერ მივსწვდი» // ცისკარი . – 2003 . - №1 – 2 . – გვ. 97 – 99.

კონსტანტინე მაკარის ძე გაჩეჩილაძის პედაგოგიური, სამეცნიერო და სამრეწველო მოღვაწეობა.

411. ქადაგიძე, მ. წერილები კონსტანტინე გაჩეჩილაძის არქივიდან // მწიგნობარი . – 2005 . – გვ. 73 – 83.

კონსტანტინე გაჩეჩილაძის ცხოვრება და პედაგოგიური მოღვაწეობა. მის არქივში დაცული შალვა აბრამიძისადმი მიწერილი წერილები, რომლებშიც ისტორიკოსისა და პედაგოგის ინტერესების სფეროა წარმოჩენილი.

412. ყენია, ნ. ეროვნული რეალური განათლების ძველი კონცეფციის თანამედროვე ღირებულება // საზრისი . – 2001 . – №6 . – გვ. 128 – 133. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართველ განმანათლებელთა განათლების ეროვნული კონცეფციის ძირითადი მიმართულებანი და მათი აქტუალობა დღეს.

413. ყრუაშვილი, ნ. ივანე გვარამაძე და ხიზაბავრის სკოლა // საზრისი . – 2001 . - №6 . – გვ. 133 – 138. რეზ. ინგლ. ენაზე.

XIX ს-ის საზოგადო მოღვაწის – ივანე გვარამაძის საქმიანობა და ღვაწლი სამცხე-ჯავახეთის სოფელ ხიზაბავრის სკოლის დაარსების საქმეში.

414. შავგულიძე, ე. სახელოვნებო განათლების პრობლემები : (თბილისის სახელმწიფო სამხატვრო აკადემიის მაგალითზე) // საზრისი . – 2000 . - №4 . – გვ. 84 – 90. რეზ. ინგლ. ენაზე.

415. შეროზია, ლ. ზნეობრივი აღზრდის საკითხები გოგებაშვილის «დედა ენასა» და «ბუნების კარში» // აფხაზეთის მოამბე . – 2001 . - №5 . – გვ. 126 – 129. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

416. ჩაგელიშვილი, ე. იაკობ გოგებაშვილის მოღვაწეობის ორი ეპიზოდი // მწიგნობარი . – 2005 . – გვ. 45 – 50.

იაკობ გოგებაშვილის როლი მიხეილ მაჭავარიანის მიერ ნოტებზე გადატანილი ქართული ხალხური სიმღერების კრებულის შედგენის საქმეში და მისი დახმარება უცხოეთში სასწავლებლად წასული მატერიალურად შეჭირვებული სტუდენტებისათვის.

417. ჩეფიკი, შ. ლექსიკის სწავლება სოციალურ-კულტურული ასპექტების გათვალისწინებით // საზრისი . – 2002 . - №7 . – გვ. 141 – 145. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ენათმორისი და კულტურათმორისი ურთიერთობების განხილვა ოთხი ენის – ინგლისურის, ქართულის, თურქულისა და რუსულის მაგალითებზე.

418. ჩიტაია, დ. აფხაზეთის კულტურული ცხოვრების ისტორიიდან : (1900 – 1921 წლები) // აფხაზეთის მოამბე . – 2001 . - №5 . – გვ. 22 – 24. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

აფხაზეთის საქართველოსგან ჩამოცილების მიზნით მეფის რუსეთის მიერ სკოლებში რუსულ ენაზე სწავლების დამკვიდრებისა და მშობლიური ენის უარყოფის მცდელობა. აფხაზი და ქართველი პედაგოგების, აგრეთვე საზოგადო მოღვაწეების თავდაუზოგავი ბრძოლის შედეგად ცარიზმის უკან დახევა და 1906 წლიდან მსურველთათვის ქართულ, ხოლო 1908 წლიდან აფხაზურ ენაზე სწავლების უფლების მოპოვება.

419. ჩხიტუნძი, თ. ბაქოს ქართული სკოლისა და ბიბლიოთეკის ისტორიიდან // ბიბლიოთეკა . – 2002 . – №2 . – გვ. 53 – 54.

«ქ.შ.წ.კ.ს»-ის მიერ 1909 წ. ბაქოში ქართული სკოლისა და ბიბლიოთეკის დაარსება.

420. ცხვედიანი, ნ. მწერლის ენის ინდივიდუალობა და მისი მიმართება სალიტერატურო ქართულთან // საზრისი . – 2002 . – №8 . – გვ. 95 – 98. რეზ. რუს. და ინგ. ენებზე.

ლადო ასათიანის პოეტური ენის დახასიათება. პოეტის ენასა და სტილზე მუშაობა ჰუმანიტარული პროფილის კლასებში.

421. ჭამპურიძე, ნ. «ძალა საყდრის ზარის ხმისა» // რელიგია . _ 2000 . _ №7 _ 8 _ 9 . _ გვ. 51 _ 57. რეზ. ინგლ. ენაზე.

იაკობ გოგებაშვილის შეხედულებები ზნეობასა და ქრისტიანულ სარწმუნოებაზე მისი შემოქმედების მიხედვით.

422. ჭანტურია, ე. ლაზების (ჭანების) სწავლა-განათლების საკითხი რუსეთის მმართველობის პერიოდში : 1878 _ 1917 წ.წ. // საზრისი . _ 2003 . _ №9 . _ გვ. 162 _ 165. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ცარიზმის პოლიტიკა აჭარის საერო სკოლებში (მოსახლეობაში ოსმალთა პოლიტიკის აღმოფხვრა მათი გარუსების მიზნით) და სწავლების ფორმალური ხასიათი.

423. ჭეიშვილი, ლ. კრიტიკული აზროვნების ელემენტების გამომუშავება მოსწავლეებში ქართული ენის სწავლებისას // საზრისი . _ 2002 . _ №7 . _ გვ. 30 _ 33. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

424. ჭურღულია, ო. სახალხო განათლების საკითხები აფხაზეთში და ქართველი ინტელიგენცია // რიწა . _ 2003 . _ №1 _ 2 . _ გვ. 102 _ 108.

«ივერიიდან» და «ცნობის ფურცლიდან» ამოკრეფილი ცნობები აფხაზეთში მოღვაწე ქართველი ინტელიგენციის როლზე სახალხო განათლებისა და ქართულ-აფხაზური კულტურული ურთიერთობების განვითარების საქმეში მე-19 ს-ის მეორე ნახევარში (ბაგრატ მჭედლიძე, ნიკოლოზ წერეთელი, ლუკა ავალიშვილი, ბესარიონ ჩიქოვანი, ალათი დადიანი-შარვაშიძე და სხვ.).

425. ხორავა, ი. არჩილისა და კესოს სულიერი კათარზისი // საზრისი . _ 2001 . _ №6 . _ გვ. 31 _ 41. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ილია ჭავჭავაძის მოთხრობა «ოთარაანთ ქვრივის» სწავლების დროს ნაწარმოების პერსონაჟების ხასიათის გახსნისათვის გამოყენებული სადისკუსიო სქემის განხილვა.

426. ხორავა, ი. «მგზავრის წერილების» იდეური ანალიზი // საზრისი . _ 2002 . _ №7 . _ გვ. 23 _ 30. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ბენჯამენ ბლუმის პედაგოგიური ტექნოლოგიების გამოყენება ნაწარმოების სწავლებაში.

427. ხორავა, ი. მოძღვრის მხატვრული სახის გააზრებისთვის : (ი. ჭავჭავაძის «გლახის ნაამბობის» მიხედვით) // საზრისი . _ 2002 . _ №7 . _ გვ. 41 _ 46. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ლიტერატურული გმირის სახეზე მუშაობა სკოლაში.

428. ხორავა, ი. საყოველთაო ცოდვა-მადლის თემა: (ი. ჭავჭავაძის «სარჩობელაზედ» მიხედვით) // საზრისი . _ 2002 _ №8 . _ გვ. 83 _ 89. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

გაკვეთილის ორგანიზების პრინციპი თემაზე მუშაობისას.

429. Геленава, И. О некоторых аспектах религиозно-просветительной политики царизма в Абхазии : (1900 – 1917 гг.) // საისტორიო ვერტიკალები . – 2005 . - № 9 . – გვ. 81 – 89. რეზ. ინგლ. ენაზე.

Перепись населения, проведенная Российской Империей в 1897 г.; Антигрузинская просветительная политика Царизма; Борьба “Общества по распространению грамотности среди грузин” за права грузинского языка.

430. Гомартели, Н. Новые программы в преподавании литературы : (на примере русской 64-ой и 100-ой грузинской школ г. Тбилиси) // აგზაზეთის მოამბე . – 2001 . - № 5 . – გვ. 135 – 136. რეზ. ქართ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

431. Джанашиа, Р. Елена Давидовна Эристави // Славистика в Грузии . – 2003 . - № 4 . – с. 122 – 124.

Годы эмиграции (Чехословакия, Франция), научная, переводческая и педагогическая деятельность в качестве преподавателя чешского языка в Институте иностранных языков им И. Чавчавадзе.

432. Чхиквадзе, М. Психолингвистические основы преподавания русского языка в современных условиях // Славистика в Грузии . – 2003 . - № 4 . – с. 114 – 118.

Актуальные вопросы совершенствования обучения русскому языку в Грузии в отсутствие языковой среды.

433. Шевцова, Я. Что день грядущий нам готовит ? / Я. Шевцова, И. Эдишеров // ЛиК . – 2000 . - № 1 . – с. 5 – 8.

Из истории создания кафедры истории русской литературы Тбилисского государственного университета. Научная деятельность заведующих кафедрой Сергея Данелиа и Ванო Шадури. Мероприятия и конференции, проведенные кафедрой в течении 66 лет.

ეთნოგრაფია

434. ბარდაველიძე, ვ. ივრის ფშავლებში : დღიური . – თბ. , 2003 . – 114 გვ.

ადმოსავლეთ საქართველოს მთიელთა მატერიალური, სოციალური და სულიერი კულტურის ეთნოგრაფიული მასალა: ხალხური დღეობები, სოფლის ღირსშესანიშნაობები, საკულტო და საფლავის ძეგლები, პოეზიის ნიმუშები და ეთნოგრაფიული დღიურის ამსახველი ილუსტრაციები. ნაშრომი 1941 წლის გამოცემის განმეორებაა.

435. ეთნოგრაფიული მოგზაურობა საქართველოში / [რედ. : თ. ცაგარეიშვილი] . – თბ. , 2003 . – 66 გვ.

ხევისურეთსა და კახეთში ჩატარებული ეთნოეკოლოგიური ექსპედიციის მონაწილე ივ. ჯავახიშვილის სახ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის, საქართველოს სახელმწიფო ფიზიკური აღზრდისა და სპორტის აკადემიის, ფილიპის სახ. მარბურგის უნივერსიტეტის სტუდენტთა შთაბეჭდილებები, კვლევის შედეგები და საველე ფოტო-საილუსტრაციო მასალა. პარალელური ტექსტი გერმანულ ენაზე.

436. თეხელიშვილი, ს. სუფრის კოდექსი, ტრადიცია, მანიფესტი, თამადის ინსტიტუტი ძველ საქართველოში . – თბ. , 2003 . – 211 გვ.

ძველი და დღევანდელი ქართული სასუფრო კულტურის კავშირისა და წონასწორობის აღდგენის მცდელობა. ტექსტი ქართულ, რუსულ და ინგლისურ ენებზე.

437. კვიციანი, ი. სვანეთი II (ეთნოლოგიური ძიებანი) . – თბ. , 2003 . – 77 გვ.

სახალხო დიპლომატია და მამასახლისის ინსტიტუტი სვანეთში. მისიმიანები კოლხეთში. მუჭირობა, თხოვნა-ვედრებასთან დაკავშირებული ხალხური ტრადიციები, სამონადირეო ეპოსი – ბეთქილი, აგუნა და მემინდვრეობის ტრადიციული დარგები.

438. სურგულაძე, ი. ეთნოგრაფიული ექსპედიცია მთა-თუშეთში . – თბ. , 2003 . – 16 გვ.

1965 წელს ავტორის ინიციატივით ჩატარებული თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეთნოგრაფ-სტუდენტთა პირველი ექსპედიციის შედეგად მოპოვებული მასალის ანალიზი.

439. შარაშიძე, გ. გაზაფხულის ქრისტიანული, ხალხური და ქალაქური დღესასწაულები . თბ. , 2003 . – 24 გვ.

მე-19 ს-ის შუა ხანების სოფლური და ქალაქური ყოფა და რწმენა-წარმოდგენები ვნების კვირიდან ამდღებამდე. 1854 წლის “Кавказский Календарь”-ში გამოქვეყნებული ეთნოლოგიური მასალის ანალიზი.

440. Миминошвили, О. У истоков грузинской этнографии . – Тб. , 2002 . – 18 с.

Основные моменты становления грузинской этнографии и вклад грузинских деятелей, историков и этнографов середины XIX – начала XX вв. в данную область науки.

441. აზიკური, ნ. მატყლსა და ქსოვილთან დაკავშირებული ხალხური წეს-ჩვეულებები და რწმენა-წარმოდგენები თუშეთში // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . _ 2005 . _ ტ . _ 7 . _ გვ. 409 _ 437. რეზ. ინგლ. ენაზე.

442. არდაშელია, ც. ქართული ფენომენის წახნაგები // ცისკარი . _ 2002 . _ №6 _ 7 . _ გვ. 96 _ 103.

ქართული ფენომენისთვის დამახასიათებელი ზოგიერთი ნიშან-თვისება _ დიდბუნებოვნება, სიყვარული, შემწყნარებლობა, სტუმართმოყვარეობა და სხვა. მოხმობილია მაგალითები ქართული მწერლობიდან და ისტორიიდან.

443. ბაგრატიონ-დავითაშვილი, გ. დასავლეთ საქართველოს მთური საცხოვრებლის ინტერიერის თავისებურებანი // კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული . _ 2003 . _ ტ. 8. _ გვ. 121 _ 132. რეზ. რუს. ენაზე.

სვანური ტრადიციული საცხოვრებლის ძირითადი ტიპები და მათი თავისებურებანი, შიგა ფუნქციური და სტრუქტურული ორგანიზაცია.

444. ბაგრატიონ-დავითაშვილი, გ. ეთნოდიზაინი : მემკვიდრეობითობა და რეალობა : (ტრადიციული გამოყენებითი ხელოვნების პრობლემები) // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . _ 2005 . _ ტ. 7 . _ გვ. 333 _ 355. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ხალხური გამოყენებითი ხელოვნების უძველესი ტრადიციები, დღევანდელი მდგომარეობა, კიჩ კულტურის უარყოფითი გავლენა, პრობლემებისადმი ახლებური მიდგომა ხალხური რეწვის აღორძინების საქმეში.

445. ბაგრატიონ-დავითაშვილი, გ. ტრადიციული დასახლების სტრუქტურის თავისებურებანი საქართველოში // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . _ 2004 . _ ტ. 6 . _ გვ. 285 _ 302. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სათანადო წყაროებისა და ფაქტობრივი სინამდვილის შესწავლის საფუძველზე დახასიათებულია ისტორიულ-ბუნებრივი პირობებით მკვეთრად გამოყოფილი სამი რეგიონის _ საქართველოს მთიანეთის, აღმოსავლეთ საქართველოს ბარისა და დასავლეთ საქართველოს დაბლობის დასახლების ფორმა და მისი ტიპოლოგია.

446. ბახია-ოქრუაშვილი, ს. ჰაერზე დაკრძალვის წესი კოლხეთსა და აფხაზეთში // კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული . _ 2003 . _ ტ. 8 . _ გვ. 139 _ 149. რეზ. რუს. ენაზე.

ისტორიული წყაროების, ლიტერატურული მასალის, საველე ეთნოგრაფიული მონაცემებისა და არქეოლოგიური მონაპოვრების შეჯერების გზით ავტორი ცდილობს დააზუსტოს, ვის ეკუთვნოდა ძველი წელთაღრიცხვის დასასრულს კოლხეთში გავრცელებული ეს ჩვეულება.

447. ბერიშვილი, გ. საუფლო დღესასწაულები რაჭაში // ცისკარი . _ 2001 . _ №9 _ 10 . _ გვ. 108 _ 110.

შობისა და აღდგომის ბრწყინვალე დღესასწაულებთან დაკავშირებული ტრადიციების აღწერა.

448. ბრეგაძე, ნ. ზოგიერთი ბულგარული ტრადიციული წეს-ჩვეულების შედარებითი შესწავლისათვის // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . _ 2005 . _ ტ. 7 . _ გვ. 115 _ 151. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართული ბერიკაობა-ყაენობის და ბულგარეთში «კუკერთა» თამაშობების სახელით ცნობილი დღესასწაულის ჟამს შესრულებული წეს-ჩვეულებების, შობა-ახალი წლის ციკლის, ქორწილთან და მიცვალებულთან დაკავშირებული რიტუალების ამსახველი ეთნოგრაფიული მასალის შეფარდებითი ანალიზი.

449. გაბუნია, ლ. ველური ვაზი საქართველოში : (ეთნოგრაფიული მონაცემების მიხედვით) // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . _ 2004 . _ ტ. 6 . _ 312 _ 323. რეზ. ინგლ. ენაზე.

450. გაბუნია, მ. მიმთვისებლური მეურნეობის ზოგიერთი თავისებურება აფხაზეთში (მონადირეობა) // ისტორია-ფილოლოგია . _ 2004 . _ ტ. 3 . _ გვ. 289 _ 296. რეზ. ინგლ. ენაზე.
აფხაზეთში ნადირობის ფართოდ გავრცელება, მასთან დაკავშირებული ძველი წეს-ჩვეულებანი; ნადირობის დროს სამონადირეო ენის («ტყის ენა») გამოყენება.

451. გამყრელიძე, ბ. კუდაროს ხეობა // კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული . _ 2003 . _ ტ. 8 . _ გვ. 150 _ 162. რეზ. რუს. ენაზე.
რაჭის ერთ-ერთ განაპირა მონაკვეთში, კუდაროს ხეობაში მოსახლეობის ეთნიკური შემადგენლობის ცვლა: ქართველები, დვალელები, ოსები.

452. გეგეჭკორი, გ. საოჯახო ყოფა სამეგრელოს მოსახლეობაში : (ჩხოროწყუს რაიონის ეთნოგრაფიული მასალების მიხედვით) // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . _ 2005 . _ ტ. 7 . _ გვ. 90 _ 114. რეზ. ინგლ. ენაზე

453. გეგეჭკორი, გ. საოჯახო ყოფა წალენჯიხის რაიონის მოსახლეობაში : (სოფელ ჯგალის ეთნოგრაფიული მასალების მიხედვით) // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . _ 2004 . _ ტ. 6 . _ 73 _ 93. რეზ. ინგლ. ენაზე.

454. გიორგაძე, დ. რიტუალური «თავდამარხვის» წესი საქართველოში // კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული . _ 2003 . _ ტ. 8 . _ გვ. 96 _ 101. რეზ. რუს. ენაზე.

ავტორი გვაცნობს მე-20 ს-ის შუახანებამდე საქართველოს სხვადასხვა კუთხეში გავრცელებულ «თავის დამარხვის» ჩვეულებას, როცა ქალს ან მამაკაცს მემკვიდრე არ ჰყავდა, ან იმედი არ ჰქონდა, რომ ვინმე მის სახელზე «ხარჯს» გაიღებდა, იგი სიცოცხლეშივე მართავდა სუფრას, რათა საიქიოში მის სულს საკვები არ მოკლებოდა.

455. გოგია, ხ. ღვთისმშობლის აგიოგრაფიული სიმბოლიკის ანალოგიები სამეგრელოში // ცისკარი . _ 2002 . _ №11 _ 12 . _ გვ. 134 _ 136.
ხის სიმბოლიკის ამსახველი მასალები «წმინდა ნინოს ცხოვრებასა» და სამეგრელოს ყოფითი ცხოვრების ეთნოგრაფიულ ნიმუშებში.

456. გურამ გეგეჭკორი: (1930 _ 2005) // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . _ 2005 . _ ტ. 7 . _ გვ. 3 _ 5.
ისტორიულ მეცნიერებათა კანდიდატი, ეთნოლოგი. ნეკროლოგი.

457. გუჯეჯიანი, რ. ერთი სვანური ხალხური დღეობის შესახებ : («ლიქვრეში _ ლიხვდიში _ მეზრობ») // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . _ 2002 . _ ტ. 5 . _ გვ. 238 _ 256. რეზ. ინგლ. ენაზე.

წმ. ბარბარესადმი მიძღვნილი უძველესი ხალხური დღეობის მნიშვნელობა სვანების სარწმუნოებრივ ცხოვრებაში. დღეობასთან დაკავშირებული ეთნოგრაფიული მასალებისა და გამოკვლევების მიმოხილვა.

458. გუჯეჯიანი, რ. ორი სვანური დღეობის ახლებური ინტერპრეტაციისათვის : («ჯგირვანაშობა» და «საბიაშობა») // ისტორიულ – ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2004 . – ტ. 8 . – გვ. 36 – 46. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ლოკალურ დღეობათა («ჯგირვანაშობა», «საბიაშობა») თავდაპირველი მნიშვნელობის დავიწყება, სადღეობო რიტუალის გამარტივება და წმ. ბარბარეს კულტთან დაკავშირება. ამ დღესასწაულთა პირველადი დანიშნულებისა და ფუნქციონალური დატვირთვის აღდგენა.

459. გუჯეჯიანი, რ. საეკლესიო მიწები, ტყეები და ე. წ. «ლაცხატ»-ები ბალსქვემო სვანეთის ტრადიციულ ყოფაში // საზრისი . – 2001 . – №6 . – გვ. 157 – 166.

სახატო ტყეებსა და შეწირულ ადგილებთან დაკავშირებული ეთნოგრაფიული მასალები.

460. გუჯეჯიანი, რ. «სუიფ»-ები – სასოფლო მოედნები ბალსქვემო სვანეთის ტრადიციულ ყოფაში : (თვითმმართველობის ხალხური ფორმების ისტორიიდან) // ისტორიულ – ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2003 . – ტ. 6 . – გვ. 148 – 171. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სვანეთის ეთნოგრაფიული ყოფის განუყოფელი ნაწილის «სუიფ» -ის მნიშვნელობები: სასოფლო მოედანი, პირველდასახლების ცენტრი, საკრალური მნიშვნელობა, ხალხური თვითმმართველობის ორგანო, სოციალური ფუნქცია, რელიგიური ცენტრი.

461. ზურაშვილი, მ. ხელოვნური ნათესაობის პრობლემა არქაულ საზოგადოებაში : (შვილად აყვანის ჩვეულება საქართველოში) // ისტორიულ – ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2003 . – ტ. 7 . – გვ. 224 – 233. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სისხლის ადებისა და მკვლელის შვილად აყვანის ჩვეულება საქართველოს მთიანეთში; მეგრელებში უცხო პირის შვილად აყვანა შვილის გარდაცვალების შემთხვევაში; სვანურ ეთნოგრაფიულ მასალაში დამოწმებული რიტუალი – «ლინთურალი».

462. ივანიაძე, ი. დადექობის დღესასწაული საქართველოში // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2002 . – ტ. 5 . – გვ. 258 – 265. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ვანის რაიონის სოფელ ზედა მუქედში გავრცელებული დადექობის დღესასწაულისა და მასთან დაკავშირებული რიტუალების აღწერა, დღესასწაულის სახელწოდების წარმომავლობა.

463. ითონიშვილი, ვ. დოკუმენტები ქართველი ხალხის ყოფა – ცხოვრების ზოგიერთ თავისებურებათა შესახებ // ისტორიულ – ეთნოგრაფიული ძიებანი . – 2005 . – ტ. 7 . – გვ. 67 – 81. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სარგის კაკაბაძის მიერ მიკვლეული XIX ს-ის დასაწყისის ზოგიერთი დოკუმენტი, რომლებიც შეიცავენ ცნობებს ოჯახის შემადგენლობის, მისი ეკონომიკური საფუძვლების, საკუთრების ფორმების, მემკვიდრეობის წესის, ასაკობრივი ტრადიციის, მოსახლეობის სოციალური შემადგენლობის პრეროგატივისათვის ბრძოლის და ზომა-წონის ერთეულების შესახებ.

464. ითონიშვილი, ვ. ოჯახების შეყრილობის ტრადიცია საქართველოში // ისტორიულ – ეთნოგრაფიული ძიებანი . – 2004 . – ტ. 6 . – გვ. 37 – 63. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ფეოდალური ეპოქის წერილობითი წყაროებისა და ეთნოგრაფიული მასალების მიხედვით ერთი დიდი ოჯახის განაყრების ან არამონათესავე ოჯახების შეერთება პირობადებული იყო ქონების გაერთიანების საჭიროებით. მათ შემდგომი ერთობლივი შრომით შექმნილი დოვლათით უნდა უზრუნველყოთ ეკონომიკური მდგომარეობის ამაღლება, რათა სამომავლო დაყოფის დროისთვის ყველა განაყარი ძლიერი ეკონომიკით ყოფილიყო გარანტირებული.

465. ილურიძე, მ. დაქორწინებისათვის სავალდებულო წინაპირობები გარე-კახეთის მოსახლეობაში : (ნათესაობის საკითხი) // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . – 2004 . – ტ. 6 . – გვ. 216 – 229. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქორწინების ინსტიტუტის შესწავლა ნათელყოფს, რომ აღნიშნულ რეგიონში ეკლესიურად დადგენილი შვიდი თაობის გარდა ქორწინება იკრძალება გვარში და საერთოდ მეხსიერებაში შემორჩენილ ნათესაებს შორისაც კი. დაქორწინებისათვის აუცილებელ წინაპირობებში ითვალისწინებდნენ აგრეთვე რელიგიას, ასაკს, წოდებრიობას.

466. ილურიძე, მ. მექორწინე მხარეთა შორის ეკონომიკური ვალდებულებანი გარე-კახეთის მოსახლეობაში // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . – 2005 . – ტ. 7 . – გვ. 259 – 268. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქორწინების ფორმებისა და საქორწინო ურთიერთობების შესწავლა. სავალდებულო წინაპირობები, მხარეთა შორის ეკონომიკური ვალდებულებების, ძღვენ-საჩუქრების მიტანის წესის განხილვა ეთნოგრაფიული მასალის მიხედვით.

467. კვანტალიანი, შ. ხალხური საახალწლო ლექს-სიმღერები და წეს-ჩვეულებანი : (მეგრული მასალების მიხედვით) // ისტორია-ფილოლოგია . – 2000 . – ტ. 2 . – გვ. 858 – 862. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საახალწლო აგრარულ-მაგიური ტრადიციები და მათი ამსახველი სიტყვიერი შემოქმედება სამეგრელოში.

468. კვაშილავა, ი. სარიტუალო დღესასწაული სამეგრელოში : (ჭიაკოკონობა) // ისტორიულ – ეთნოგრაფიული ძიებანი . – 2005 . – ტ. 7 . – გვ. 269 – 286. რეზ. ინგლ. ენაზე.

კალენდარული განრიგების წარმართული დღესასწაული (მეგრულად ჭეჭეთობა) და მასთან დაკავშირებული საწესჩვეულებო მაგიური რიტუალები და ხალხური გადმოცემა. «ჭიაკოკონობის» და ამინდის ღვთაების, ელიას სახელობის დღესასწაულის რიტუალთა და ფუნქციათა მსგავსება.

469. ლაშხია, თ. მსხვერპლშეწირვა – ძველი ქრისტიანული რიტუალი // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . – 2004 . – ტ. 6 . – გვ. 401 – 408. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ცხვრის შეწირვის წესი სამეგრელოში.

470. ლაშხია, თ. ნიკო ჯანაშიას [ეთნოგრაფი] ცნობები წარმართულ პანთეონში ხის ადგილის შესახებ // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . – 2004 . – ტ. 6 . – გვ. 409 – 416. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართველთა და აფხაზთა რწმენა-წარმოდგენებში.

471. ლევიძე, ლ. მონადირეობის სოციალური მნიშვნელობა და ნადირობის სწავლების ტრადიციები საქართველოს მთიანეთში // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . – 2005 . – ტ. 7 . – გვ. 356 – 373. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ომის და ნადირობის წესების საერთო წარმომავლობა, ნადირობის ფუნქციონალური დანიშნულების ბუნებრივი სახე – ვარჯიშობა, სპორტი, ახალგაზრდობის ნადირობის სახეთა სწავლების ტრადიცია, საბავშვო თამაშობები, რომელიც ხელს უწყობდა მონადირის რიგი თვისების გამომუშავებას – მშვილდ-ისრით, ხელთოფით, შურდულით სროლაში შეჯიბრება, სამონადირეო რწმენა-წარმოდგენების და მისგან გამომდინარე წეს-ჩვეულებების გაცნობა.

472. ლევიძე, ლ. სანადირო სავარგულები საქართველოს მთიანეთის ტრადიციული დასახლების სტრუქტურაში // კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული . – 2003 . – ტ. 8 . – გვ. 102 – 114. რეზ. რუს. ენაზე.

ავტორის მიერ მოხმობილი მასალა ასახავს მონადირეობის, როგორც მიწათმოქმედებისა და მესაქონლეობის ერთ-ერთი დამხმარე დარგის მნიშვნელობას მთიელთა ტრადიციულ სამეურნეო ყოფაში, რამაც მნიშვნელოვანწილად განაპირობა სანადირო სავარგულების შემონახვის ფაქტი საქართველოს მთიანეთში.

473. ლურსმანაშვილი, ლ. თუშური ხელოსნობისა და შინამრეწველობის ისტორიიდან : (თუშური ხელსაქმე) / ლ. ლურსმანაშვილი, ქ. კვესელავა, ს. კარხილაური // საისტორიო ვერტიკალები . – 2005 . - №9 . – გვ. 150 – 156. რეზ. ინგლ. ენაზე.

თუშური ქსოვა, ხელოვნება, ხელსაქმის ტერმინები, ხელსაწყობები და დასახელებები, ძაფის დამზადება და შეღებვა.

474. მელიქიშვილი, ლ. ირინე ჯუკაშვილი // კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული . – 2003 . – ტ. 8 . – გვ. 248.

აღმოსავლეთმცოდნე-ეთნოლოგი ი. ჯუკაშვილის გახსენება.

475. ნადირაძე, ე. ლუსკუმისა და ლარნაკის რაობისათვის // რელიგია . – 2001 . - №41 – 47. რეზ. რუს. ენაზე.

დაკრძალვის ჩვეულებებთან დაკავშირებული სამარხი ჭურჭლის აღმნიშვნელი ტერმინების – ლუსკუმისა და ლარნაკის მნიშვნელობა, მათი ადრეული ფორმები და ფუნქციები.

476. ნაკაშიძე, ქ. «იავნანა-ს» რაჭული ვარიანტები // კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული . – 2003 . – ტ. 8 . – გვ. 133 – 138. რეზ. რუს. ენაზე.

ბავშვის ინფექციური დაავადების დროს «ბატონების» დასაწყნარებლად ნამდერი «იავნანას» რაჭული ვარიანტების მუსიკალური მასალის ანალიზი.

477. ნაკაშიძე, ქ. სამონადირეო სიმღერა «მითვლა» // ისტორიულ – ეთნოგრაფიული ძიებანი . – 2004 . – ტ. 6 . – გვ. 395 – 400. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ნადირობის წეს-ჩვეულებები რაჭაში. აღწერილია ბავშვების მიერ ცხენის ძუიდან დაწული მახით ფრინველების დაჭერის პროცესი, რომელიც მიმდინარეობს სავედრებელი სიმღერის თანხლებით, რასაც მთის რაჭაში «მითვლა», ქვემო რაჭაში კი «მილოცვა» ეწოდება.

478. ოკუჯავა, ვ. აფხაზური აფი // აფხაზეთის მოამბე . – 2002 – 2003 . - №6 – 7 . – გვ. 18 – 23. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

სტატიამი საუბარია გვიან შუა საუკუნეებში აფხაზეთში გავრცელებულ წარმართული ღმერთების პანთეონზე, რომელთა შორის განსაკუთრებული ადგილი ეკავა აფის – ჭექა-ქუხილისა და წვიმის მფლობელს, მიწათმოქმედების ერთ-ერთ მფარველს. აფის სადიდებლად ჩატარებულ რიტუალს «აფუ-ლიფხა» ეწოდებოდა და ის აფხაზეთში XX ს-ის I ნახევარშიც იყო შემორჩენილი.

479. რურუა, ვ. წინასაქორწინო პერიოდი ლაზურ ტრადიციულ საზოგადოებაში // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . – 2005 . – ტ. 7 . – გვ. 438 – 457. რეზ. რუს. ენაზე.

საქართველოში მოსახლე ლაზების საქორწინო წეს-ჩვეულებები, ტრადიციები და ურთიერთობები ეთნოგრაფიული მასალის, საარქივო მონაცემებისა და XIX ს-ის ბოლო და XX ს-ის პირველი ნახევრის ლიტერატურაში დაცული ცნობების მიხედვით.

480. სირბილაშვილი-ყიფშიძე, მ. მთიელთა რელიგიური მსოფლმხედველობის თავისებურებანი ვაჟა-ფშაველას ეთნოგრაფიულ წერილებში : (ციკლიდან : მხატვრულ-პუბლიცისტური პარალელები ვაჟა-ფშაველას შემოქმედებაში) // ჟურნალისტური ძიებანი . – 2004 . – ტ. 6 . – გვ. 96 – 104.

ხევსურთა რელიგიური ცხოვრებისათვის დამახასიათებელი რამდენიმე მნიშვნელოვანი რიტუალის დახასიათება. ე. წ. «ხელ-მხრის ნათვლის» და «ჟამის წირვის» სიმბოლიკა და რელიგიურ-ესთეტიკური პლანი.

481. სხირტლაძე, თ. მიცვალებულის დატირებისა და დაკრძალვის ზოგიერთი წესის შესახებ : (მარტვილის რ-ნის ეთნოგრაფიული მასალის მიხედვით) // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2004 . – ტ. 8 . – გვ. 242 – 252. რეზ. ინგლ. ენაზე.

482. ღამბაშიძე, ნ. «მზე შინა და მზე გარეთა, მზევე შინ შემოდის» ანუ ზოგი რამ ქართული კალენდრის შესახებ // ისტორიულ – ეთნოგრაფიული ძიებანი . – 2004 . – ტ. 6 . – გვ. 30 – 36. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართული კალენდრის წარმოშობა-განვითარება : ძველი ქართული წარმართული კალენდარი, ქორონიკული წელთაღრიცხვის შემოსვლა, რელიგიური რწმენა-წარმოდგენები, რომელთა ერთიანობა ქმნის ქართულ ხალხურ დღეობათა კალენდარს.

483. ღამბაშიძე, ნ. ხალარჯობა // რელიგია . – 2000 . - №7-8-9 . – გვ. 58 – 64. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ამაღლების მეთე დღეს აღმოსავლეთ საქართველოს მთიელებში მიცვალებულთა მოსახსენებელი დღის, ხალარჯობის დღესასწაულის აღნიშვნის ტრადიცია.

484. ღუდუშაური, გ. მთიულეთის, ხევისა და ხევსურეთის მოსახლეობის კვების პროდუქტები და მასთან დაკავშირებული ზოგიერთი წეს-ჩვეულება : (XIX–XX სს. ეთნოგრაფიული მონაცემების მიხედვით) // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . – 2004 . – ტ. 6 . – გვ. 252 – 263. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ხორცისა და რძის პროდუქტებისაგან ამა თუ იმ კერძის მომზადება-დანაშნულება, მასთან დაკავშირებული ტერმინოლოგია, სუფრის ეტიკეტი და საჭმლის მიღების წესი.

485. შარაბიძე, თ. რჩეულთა ხვედრი : (რწმენა-წარმოდგენები ანდროგინი ღვთაების შესახებ) // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . – 2004 . – ტ. 6 . – გვ. 125 – 162. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მეცნიერთა მოსაზრებები მზისა და მთვარის ღვთაებათა სქესისა და მათი უმთავრესობის თაობაზე. ავტორი მიმოიხილავს მაგალითებს ხალხური შემოქმედებიდან და ასკვნის, რომ მნათობთა სქესის მონაცვლეობა ბადებს აზრს მათი პირვანდელი ბუნების ანდროგინულობის (ორსქესოვანი) შესახებ.

486. შარაბიძე, თ. საქორწინო ურთიერთობის სხვადასხვა ნორმები უდიებში // ისტორიულ – ეთნოგრაფიული ძიებანი . – 2005 . – ტ. 7 . – გვ. 178 – 191. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სამეზობლო ურთიერთობების ნორმები (ტერიტორიული პრინციპი), სოფელთა მდებარეობა, შემადგენლობა და სოფელში მოსახლე თითოეული გვარის ან ოჯახის ადგილსამყოფელი ოთხი სოფლის – ნიჯრის, ვართაშენის, ყიშლადის (აზერბაიჯანი) და ოქტომბრის (ყვარლის რაიონი) მონაცემების მიხედვით.

487. შარაბიძე, თ. ქართული სახელმწიფოს ტრადიციული იდეოლოგია : (კვდომა-აღდგომა სულიერი ერთობის იდეით «გაბარება» / «გადიმავების» წეს-ჩვეულებაში) // ისტორიულ – ეთნოგრაფიული ძიებანი . – 2005 . – ტ. 7 . – გვ. 152 – 177. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საქართველოში ბოლო დრომდე შემორჩენილი აღნიშნული წეს-ჩვეულების განხილვა. მისი არსი, წარმოშობის ძირითადი მიზეზები, სიმბოლური და რეალური გააზრება, დანიშნულება, შინაგანი კავშირის განსაზღვრა.

488. შოშიაშვილი, ქ. საქორწინო რიტუალი ქართველ ებრაელთა ყოფაში : (რაჭის ეთნოგრაფიული მონაცემების მიხედვით) // ისტორია-ფილოლოგია . – 2000 . – ტ. 2 . – გვ. 122 – 130. რეზ. ინგლ. ენაზე.

489. ჩხაიძე, თ. გრიგოლ რობაქიძე ქართული სუფრის ფენომენის შესახებ // ისტორია-ფილოლოგია . – 2004 . – ტ. 3 . – გვ. 500 – 503. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართულ სუფრაში ეროვნული სულის განსხვავებულობის დანახვა გრ. რობაქიძის მიერ («ჩაკლული სული»).

490. ცეცხლაძე, გ. ურთიერთდახმარების ტრადიცია გურიაში // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . – 2004 . – ტ. 6 . – გვ. 200 – 215. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ავტორი შეისწავლის ურთიერთდახმარების სხვადასხვა ფორმას და ასკვნის, რომ ერთობლივი შრომითი საქმიანობა ანუ «ნადი» წარმოადგენს მეზობლებისა და ნათესავ-მეგობართა ურთიერთობის მნიშვნელოვან კომპონენტს.

491. ცეცხლაძე, გ. ქალების ნადი გურიაში // ისტორიულ – ეთნოგრაფიული ძიებანი . – 2005 . – ტ. 7 . – გვ. 241 – 258. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მეაბრეშუმეობასთან და საფეიქრო საქმესთან დაკავშირებული ურთიერთდახმარების ფორმების განხილვა ეთნოგრაფიული მასალის საფუძველზე.

492. ცინცაძე, ნ. ბავშვის დაბადებასთან დაკავშირებული ქცევის წესები აღმოსავლეთ საქართველოს მთიანეთში // კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული . – 2003 . – ტ. 8 . – გვ. 115 – 120. რეზ. რუს. ენაზე.

სტატიაში აღწერილია საზეიმო რიტუალები, რომლებითაც აღინიშნებოდა ვაჟის დაბადება და სხვადასხვა მაგიური ქმედებები, რომელთა ჩატარებაც მოსახლეობის აზრით ფეხმძიმე ქალს დაიცავდა ზედმეტი გართულებებისაგან.

493. წიკლაური, მ. არხოტის სალოცავები და მოსაზღვრე თემები // რელიგია . – 2003 . – №1 – 2 – 3 . – გვ. 61 – 67. რეზ. ინგლ. ენაზე.

არხოტში არსებული სათემო, სასოფლო და საგვარო ჯვარ-სალოცავების ისტორია.

494. წიკლაური, მ. მონადირეობა არხოტის თემში // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . – 2004 . – ტ. 6 . – გვ. 353 – 359. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ნადირობის ადათ-წესები ხევსურეთში.

495. ჭითანავა, დ. დასახლების ადმინისტრაციულ ზოგიერთ უძველეს ქართულ ტერმინთა თავდაპირველი მნიშვნელობისათვის // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2003 . – ტ. 7 . – გვ. 178 – 208. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქსენოფონტეს «ანაბასისში» მოხსენიებული დასახლების ერთეული – ხორა, სამეგრელოში გავრცელებული «ოხორუ» – კარ-მიდამო, სადაც გარკვეული ნორმების დაცვით განლაგებულია საცხოვრებელი და სამეურნეო ნაგებობები.

496. ჭითანავა, დ. ეგზოგამიის და გვარებს შორის ქორწინების აკრძალვის წესები სამეგრელოში // ისტორიულ – ეთნოგრაფიული ძიებანი . – 2004 . – ტ. 6 . – გვ. 338 – 352. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ეთნოგრაფიული მასალების მიხედვით, სამეგრელოში, გვარის განმსაზღვრელ ერთ-ერთ უმთავრეს ნიშანს მისი მკაცრი ეგზოგამიურობა წარმოადგენს – აკრძალულია ქორწინება ერთი გვარის შიგნით, განსაზღვრულია აგრეთვე გვარები, რომელთა შორის ქორწინება დაუშვებელია, არ შეიძლება ერთი სოფლის ქალ-ვაჟის შეუღლება, რაც არ უნდა სხვა გვარისანი იყვნენ ისინი და სხვა.

497. ჭითანავა, დ. ოჯახის მმართველობის სისტემა სამეგრელოში (ყულიშკარის თემის ეთნოგრაფიული მასალის მიხედვით) // ისტორიულ – ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2003 . – ტ. 6 . – გვ. 135 – 147. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ეთნოგრაფიული მასალა, რომელიც მახასიათებელია არა მარტო ამ მიკრორეგიონისათვის, არამედ მთლიანად სამეგრელოსათვის.

498. ჭითანავა, დ. ტერიტორიული თემი სამეგრელოში : (ეთნოგრაფიული მასალების მიხედვით) // ისტორიულ – ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2004 . – ტ. 8 . – გვ. 190 – 217. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სამეგრელოში ტერიტორიული ანუ სამეზობლო თემის სახესხვაობები, რაც სამეგრელოს მთისა და ბარის დასახლების თავისებურებებში პოულობს გამოხატულებას.

499. ხარჩილავა, ნ. საქორწინო წეს-ჩვეულებასთან დაკავშირებული ზოგიერთი საკითხი სამურზაყანოში // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2002 . – ტ. 5 . – გვ. 344 – 353. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სამურზაყანოში ქორწინების საერთო ქართული ტრადიციები და ადგილობრივი ლოკალური თავისებურებანი.

500. ხარჩილავა, ნ. ქალის დათავისების თავისებურებანი სამურზაყანოში // ისტორიულ – ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2003 . – ტ. 6 . – გვ. 107 – 120. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქორწინებისათვის სავალდებულო წინაპირობები (დაწინდვა, ნიშნობა) სხვადასხვა ეპოქაში, რომლის ხასიათი განისაზღვრებოდა მოსახლეობის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების დონის, ტრადიციული ჩვეულებებისა და სულიერი მოთხოვნების მიხედვით.

501. ხარჩილავა, ნ. ქორწინების ამკრძალავი ტრადიციული ფაქტორები სამურზაყანოში // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2004 . – ტ. 8 . – გვ. 170 – 189. რეზ. ინგლ. ენაზე. ქართულ ტრადიციულ საზოგადოებაში ქორწინებისათვის სავალდებულო წინაპირობების არსებობა, ეგზოგამიის რეგლამენტაცია. ნათესაობის სამი ფორმა: სისხლით ნათესაობა, მოყვრობით ნათესაობა, ხელოვნური ნათესაობა.

502. ჯავახაძე, ნ. ალექსი რობაქიძე // კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული . – 2003 . – ტ. 8 . – გვ. 5 – 11.

კავკასიოლოგის, ეთნოგრაფის, ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორის ა. რობაქიძის გახსენება დაბადებიდან 95 წლის შესრულებასთან დაკავშირებით – ბიოგრაფია, სამეცნიერო მოღვაწეობა, მოგონებები მისი პიროვნების წარმოსაჩენად.

503. ჯალაბაძე, ნ. სუიციდის ეთნო-სოციოლოგიური ასპექტები ხევსურეთში // კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული . – 2003 . – ტ. 8 . – გვ. 87 – 95. რეზ. რუს. ენაზე.

მე-19 ს-ისა და მე-20 ს-ის პირველი ნახევრის წერილობითი წყაროებისა და ზეპირი გადმოცემების შესწავლის შედეგად ავტორი ასკვნის, რომ ხევსურეთში ყველაზე ხშირად აღინიშნება თვითმკვლელობის შემდეგი ფორმები: ა) მოხუცებულთა და დაუძღვრებულთა სუიციდი; ბ) სუიციდი საყვარელი ადამიანის დაკარგვის გამო; გ) შეურაცხყოფის და დამცირების გამო მომხდარი სუიციდი.

504. ჯანიაშვილი, ლ. სამცხე-ჯავახეთის სომხური მოსახლეობის ტრადიციული საცხოვრებელი // კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული . – 2003 . – ტ. 8 . – გვ. 183 – 190.

მე-19 ს-ის პირველ ნახევარში რუსული მმართველობის მიერ არზრუმიდან (ოსმალეთის იმპერია) ჩამოსახლებული სომხური მოსახლეობის ტრადიციული, მონოგენური უბნებისაგან შემდგარი დასახლებების აღწერა – ერდოიან-გვირგვინიანი ნაგებობა, რომელიც ერთ ჭერქვეშ აერთიანებს თითქმის ყველა სამეურნეო კომპლექსს.

505. Пашаева, Л. Погребальные традиции курдов // კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული . – 2003 . – ტ. 8 . – გვ. 191 – 198. რეზ. ქართ. ენაზე.

Нравы и обычаи курдов – езидов Грузии.

506. MYLLFRIED FLORIAN. THE SUPRA RECONSIDERED // ისტორიულ – ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2004 . – ტ. 8 . – გვ. 161 – 169. რეზ. ქართ. ენაზე.

სტატიაში განხილულია 2002 – 2003 წწ-ში საქართველოში ჩატარებული სავლე სამუშაოების შედეგად შემუშავებული ჰიპოტეზები ქართული სუფრის შესახებ.

ქალები

507. გელაძე-ჯულაშვილი, ე. ჩემი მოგონებები . – თბ. , 2003 . – 35 გვ.

ი. ბ. სტალინის დედა – ეკატერინე გელაძე-ჯუღაშვილი მისი და მისი ოჯახის წარმომავლობის და საქმიანობის შესახებ.

508. ამირეჯიბი, ე. როგორ აღმოვჩნდი პოლონეთში // ახალი პოლონეთი . – 2001 . – გვ. 80 – 84; 2004 . – გვ. 80 – 84.

ვარშავაში მცხოვრები ქართველის, პოლონელი რეჟისორის იეჟი სტავინსკის მეუღლის ელენე ამირეჯიბის საუბარი პოლონელი ხალხის დამოკიდებულებაზე საქართველოსადმი. აქვე ფრაგმენტი მისი წიგნიდან «თავადის ქალის ტკბილი ცხოვრება», ვარშავის გამომცემლობა, 1996 წელი / თარგმნა ნანული ბურდული-ტალიაშვილმა.

509. მიტუნერი, პ. ვერცხლისფერი ნატალია // ახალი პოლონეთი . – 2001 . – გვ. 117 – 120; 2004 . – გვ. 117 – 120.

რუსეთის არმიის ოფიცრის კონსტანტინე ავალიშვილის ქალიშვილის ნატალია გალჩინსკას საუბრის ჩანაწერი თავის მეუღლეზე, პოლონელ მწერალ კონსტანტი ილდეფონს გალჩინსკიზე. პოეტის სამი ლექსი მიძღვნილი ნატალიასადმი / რუსულიდან თარგმნა კიკალეიშვილი-დომუხოვსკამ.

510. ფოფხაძე, მ. XIX საუკუნის ცნობილი ქართველი ქალები : (მაიკო (მარია) ქაიხოსროს ასული ორბელიანი) // საისტორიო ვერტიკალები . – 2004 . - №6 . – გვ. 91 – 99. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ნიკოლოზ I-ის სტუმრობა საქართველოში 1837 წ. ოქტომბერში და მაიკო ორბელიანის ტრაგიკული ბედი.

511. შარაბიძე, თ. ქალთა სახეები საუკუნეთა მიღმიდან : («ქართლის ცხოვრების» მიხედვით) // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . – 2004 . – ტ. 6 . – გვ. 94 – 124. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სამეფო კარის და სხვა სოციალური წრის წარმომადგენელ ქალთა სახეები ლეონტი მროველის საისტორიო თხზულებებში : «ცხოვრება ქართველ მეფეთა და პირველთაგანთა მამათა და ნათესავთა» (უძველესი დროიდან V ს-მდე) და «ნინოს მიერ ქართლის მოქცევა».

512. ხომერიკი, მ. მანანა ორბელიანი 1832 წლის შეთქმულებაში // საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები . – 2001 . – ტ. 5 . – გვ. 61 – 67. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მიმოხილულია საგამომიებო კომისიის მიერ შედგენილი ამონაწერი მანანა ორბელიანის შეთქმულებასთან მიმართების შესახებ.

მათემატიკა. საბუნებისმეტყველო მეცნიერებები

513. აბასთუმნის ასტროფიზიკური ობსერვატორია / [შემდგ. : რ. კილაძე, გ. სალუქვაძე; რედ. : ვ. ჯაფიაშვილი] . – თბ. , 2003 . – 44გვ.

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ე. ხარაძის სახელობის აბასთუმნის ასტროფიზიკური ობსერვატორიის სამეცნიერო – ორგანიზაციული საქმიანობის მნიშვნელოვანი მომენტები. ნაშრომი ეძღვნება სამეცნიერო დაწესებულების დაარსებიდან 70 წლისთავს.

514. თანაკურსელები, 1953 – 2003 / შემდგ. : რ. ჩიქოვანი ; რედ. : ა. ჩიქოვანი . – თბ. , 2003 . – 198 გვ.

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფიზიკის ფაკულტეტის 1953 წლის კურსდამთავრებულების ცხოვრება და სამეცნიერო საქმიანობა. ნაშრომი ეძღვნება უნივერსიტეტის დამთავრების 50 წლისთავს.

515. იოსებ ბუაჩიძე 95 / [რედ. : შ. ნაჭყებია] . – თბ. , 2003 . – 35 გვ.

მეცნიერ-ჰიდროლოგის ი. ბუაჩიძის სამეცნიერო-პედაგოგიური და საზოგადოებრივი მოღვაწეობა. ნაშრომს ერთვის ლ. ზეკტაშვილის და ლ. ვარაზაშვილის წერილი მეცნიერის შესახებ ინგლისურ ენაზე.

516. სურმანიძე, რ. მელიქიშვილები : გრიგოლი, სტეფანე, პეტრე, იოსები და ეკატერინე . – თბ. , 2003 . – 175 გვ.

მელიქიშვილის გვარის წარმომავლობა, მისი გავრცელება და განშტოებები საქართველოში. ნაშრომის ძირითადი ნაწილი ეთმობა მელიქიშვილთა ერთ ოჯახს და მათ შორის გამორჩეულ მეცნიერ-ქიმიკოსს, თბილისის უნივერსიტეტის პირველ რექტორს პეტრე მელიქიშვილს.

517. ქავთარაძე, ნ. ვახტანგ პარკაძე _ ცხოვრება და მეცნიერული მოღვაწეობა . – თბ. , 2003 . – 47 გვ.

ნაშრომი ეძღვნება ფიზიკა – მათემატიკის მეცნიერებათა დოქტორის დაბადების 90 წლისთავს.

518. გეგჰკორი, ა. «კლდის ქიმზე თეთრი ყოილო...» // ცისკარი . _ 2001 . _ №2 . _ გვ. 122 _ 125.

ინტერვიუ ბიოგეოგრაფ არნოლდ გეგჰკორთან მისი პირადი ცხოვრების, სამეცნიერო და ჟურნალისტური მოღვაწეობის შესახებ / ჩაიწერა გვანცა აბდალაძემ.

519. ზუხბაია, ვ. ძველი ქართული ხელნაწერი თხზულებანი ძვირფასი ქვების შესახებ // აფხაზეთის მოამბე . _ 2001 . _ №5 . _ გვ. 18 _ 21. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

მინერელოგიური ხასიათის ნაშრომების, რომელთაგან უძველესი X საუკუნეს განეკუთვნება, შესწავლის შედეგად ავტორი ასკვნის, რომ შუა საუკუნეებში საქართველოში ცნობილი ყოფილა ასამდე ძვირფასი ქვა, იცოდნენ ნამდვილი და ყალბი ქვების ერთმანეთისგან გარჩევის მეთოდები, ერკვეოდნენ მინერალთა გენეზისის, ბუნებაში მათი არსებობის ფორმისა და მოპოვების საკითხებში.

520. თანამედროვეობის მნიშვნელოვანი აღმოჩენა : ინტერვიუ ბიოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორთან, აკადემიკოს იოსებ კაპანაძესთან // რიწა . _ 2003 . _ №3 _ 4 . _ გვ. 87 _ 90

საქართველოს პარლამენტის წევრის აკაკი (გასავ) გასვიანის მიერ აფხაზეთის მეცნიერებათა აკადემიის სამეცნიერო კონფერენციაზე წაკითხული მოხსენება «დმერთი და სამყაროული მოძრაობა», რომელშიც ავტორის აზრით, საკაცობრიო მნიშვნელობა ენიჭება სამყაროს სპირალური მოძრაობის თეორიის აღმოჩენას.

521. მიზჩუანი, თ. აფხაზები : (ანთროპოლოგიური მონაცემების მიხედვით) // აფხაზეთის მოამბე . _ 2002 _ 03 _ №6 _ 7 . _ გვ. 9 _ 13. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ავტორის აზრით დღევანდელი აფხაზები იმეორებენ ქართულ ანთროპოლოგიურ ტიპს და უპირისპირდებიან ადიღურ-ჩერქეზულს.

ტექნიკური ლიტერატურა

522. ალანია, ე. რამდენიმე ეპიზოდი სახელოვანი რკინიგზელის ცხოვრებიდან XIX _ XX საუკუნის 20 _ 30 წლებში : (თანამოსაქმეთა თვალთ დანახული მამა) // საისტორიო ვერტიკალები . _ 2003 . _ №5 . _ გვ. 161 _ 165

მოგონებები ვეტერან რკინიგზელ (1868 _ 1947 წწ.) ვლადიმერ მაქსიმეს ძე ალანიაზე. ცხოვრება და მოღვაწეობა.

523. თვალავაძე, ვ. გზები და ტრანსპორტი სამტრედიის რეგიონში // შუა საუკუნეების ისტორიის საკითხები . _ 2001 . _ №3 . _ გვ. 116 _ 120. რეზ. რუს. ენაზე.

მე-19 ს-ის ბოლოსა და მე-20 ს-ის დასაწყისში გზებისა და სატრანსპორტო საშუალებების მდგომარეობა სამტრედიის რეგიონში.

სამედიცინო ლიტერატურა

524. კაპანაძე, კ. ღვაწლმოსილი მეცნიერები . – თბ. , 2003 . – 172 გვ.

ვეტერინარიის მეცნიერებათა დოქტორის, სახელმწიფო პრემიის ლაურეატის დავით გელოვანისა და მისი მეუღლის, საქართველოს ვეტერინარიისა და ვეტერინარული მიკრობიოლოგიის ერთ-ერთი ფუძემდებლის, მარი სამადაშვილის ცხოვრება და სამეცნიერო საქმიანობა.

525. თოლორდავა, გ. იმედის კუნძული // რიწა . _ 2003 . _ №3 _ 4 . _ გვ. 91 _ 93.

ინტერვიუ აფხაზეთიდან ლტოლვილ ექიმ გიორგი თოლორდავასთან თბილისში ჩამოყალიბებულ სამედიცინო დაწესებულება შპს «აფხაზეთის» საქმიანობაზე,

მედპერსონალზე, დევნილებისთვის გაწეულ სამედიცინო მომსახურებაზე და სხვ. /
ესაუბრა ნანა შენგელია.

526. სიჭინავა, შ. გამოჩენილი მეცნიერის დაბადების 110 წლისთავი / შ. სიჭინავა, ნ.
ჯაფარიძე // აფხაზეთის მოამბე . _ 2001 . _ №5 . _ გვ. 195 _ 196.

ექიმ პეტრე ჯაფარიძის ცხოვრება, სამეცნიერო და საზოგადოებრივი მოღვაწეობა.

სოფლის მეურნეობა

527. აგლაძე, გ. საქართველოს მეცხოველეობის განვითარების პერსპექტივები საბაზრო
ეკონომიკის პირობებში // საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის
მოამბე . _ 2000 . _ №7 . _ გვ. 94 _ 98. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

მეცხოველეობის, როგორც საქართველოს სოფლის მეურნეობის პრიორიტეტული

დარგის განვითარების ძირითადი მიმართულებები.

528. ანდლულაძე, რ. კოლხეთის დაბლობის ჭარბტენიანი მიწების ათვისებისა და გარემოს
დაცვის ღონისძიებების ეკონომიკური ეფექტიანობის ამაღლების გზები / რ. ანდლულაძე,
ჯ. მახარაძე // საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მოამბე . _
2001 . _ №8 . _ გვ. 22 _ 26. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ამ სფეროში არსებული პრობლემები და დაშრობილ მიწებზე სოფლის მეურნეობის
პროდუქციის წარმოების ამაღლების რეზერვები.

529. დეკანოსიძე, მ. სასოფლო-სამეურნეო ლიტერატურა XIX საუკუნის საქართველოში //
საქართველოს ბიბლიოთეკა . _ 2002 . _ №1 . _ გვ. 36 _ 39.

ქართულ ენაზე დაწერილი სასოფლო-სამეურნეო ხასიათის წიგნები, 1921 წლამდე
გამოცემული ჟურნალ-გაზეთები და ნათარგმნი ლიტერატურა.

530. თვალავაძე, ვ. მევენახეობა სამტრედიის (1870 _ 1914 წწ.) // ისტორია-ფილოლოგია . _
2000 . _ ტ. 2 . _ გვ. 802 _ 806. რეზ. ინგლ. ენაზე.

531. ლელაშვილი, მ. ბოსტნეულ კულტურათა კლასიფიკაციის პრინციპები // ისტორიულ-
ეთნოგრაფიული ძიებანი . _ 2005 . _ ტ. 7 . _ 393 _ 408. რეზ. ინგლ. ენაზე.

აღნიშნულ საკითხებზე მსჯელობა ბერძნული, რომაული და სხვა უცხოური წყაროებისა
და ქართულ ისტორიოგრაფიაში ამ საკითხის შესახებ არსებული ქართველ მეცნიერთა _ ვ.
ბაგრატიონის, ი. ჯავახიშვილისა და ჯ. სონდლულაშვილის ნაშრომების მიხედვით.

532. მეტრეველი, ვ. სამთო რეგიონის აგრარულ სფეროში სამეცნიერო-ტექნოლოგიური
კვლევის გაფართოების შესახებ // საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა
აკადემიის მოამბე . _ 2000 . _ №7 . _ გვ. 9 _ 10. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

მაღალმთიანი რეგიონების სოფლის მეურნეობაში არსებული პრობლემები და განვითარების პრიორიტეტული მიმართულებების განსაზღვრა.

533. ურუშაძე, თ. აკადემიკოსი მიხეილ საბაშვილი – მეცნიერი, აღმზრდელი, მოღვაწე / თ. ურუშაძე, ნ. იაშვილი, ვ. ლეჟავა // საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მოამბე . – 2001 . – № 8 გვ. 15 – 17. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ნიადაგმცოდნის, სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა დოქტორის ბიოგრაფია – დაბადების 100 წლისთავის გამო.

534. ფურიერი, ა. პროფესორი კვინიხიძე – ქართველი პოზნანდან // ახალი პოლონეთი . – 2001 . – გვ. 112 – 114; 2004 . – გვ. 112 – 114.

პოლონეთის მოქალაქის ნიკოლოზ კვინიხიძის (1889 – 1968) ცხოვრება და სამეცნიერო-პედაგოგიური მოღვაწეობა პოზნანის უნივერსიტეტის ნიადაგმცოდნეობის კათედრაზე. მისი ღვაწლი პოლონეთის ტყის მიწების ტიპოლოგიისა და გენეტიკის შესწავლასა და ნიადაგმცოდნეობის რუკების შედგენაში / თარგმნა ნაწილი ბურდულ-ტალიაშვილმა.

535. მიძიგური, ლ. ვაზი და კოლხური სამყარო // გურია . – 2001 . – ტ. 3 . – გვ. 62 – 72. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

მევენახეობის განვითარების ისტორია ძველ კოლხეთში პალეობოტანიკური და არქეოლოგიური მასალების მიხედვით.

ბეჭდვის ისტორია

536. გაჩეჩილაძე, მ. ქართული სტამბური შრიფტის დიდოსტატი // მწიგნობარი . – 2004 . – გვ. 139 – 150.

ბენო გორდეზიანი. ცხოვრება და მოღვაწეობა.

537. დელეყვა, პ. «Γელითა მესტამბე მიხაილ სტეფანეშვილისა უნგროვლახელისა» // მწიგნობარი . – 2003 . – გვ. 172 – 194.

რუმინელი მესტამბე, იგივე მიხაილ იშტვანოვიჩი, ანთიმოზ ივერიელის მოწაფე. მისი მოღვაწეობა ვახტანგ VI-ის სტამბაში.

ხელოვნება

538. კულტუროლოგია XX საუკუნე : მხატვრულ-ესთეტიკური მიმდინარეობები . – თბ. , 2003 . – 120 გვ.

მე-20 ს-ში ევროპულ და ამერიკულ ხელოვნებაში აღმოცენებული მნიშვნელოვანი მიმდინარეობები (ავანგარდი, დადაიზმი, კუბიზმი, მოდერნიზმი, პოპ-არტი, ფუტურიზმი

და სხვ.), რომელთა წარმოჩენისას გათვალისწინებულია მათი როლი როგორც ქართულ, ისე სხვა კულტურებში.

539. ხუსკივაძე, ი. ქართულ ეკლესიათა გვიანი შუა საუკუნეების «ხალხური» მოხატულობანი . – თბ. , 2003 . – 431 გვ.

ე. წ. «ხალხური ნაკადის» მოხატულობების ნიშან-თვისებები, მისი მიმართება თანამედროვე და წინარე ხანის ხელოვნებასთან, ღირებულება და ისტორიული ადგილი. რეზიუმე რუსულ და ინგლისურ ენებზე.

540. Чубинашвили, Г. Вопросы истории искусства : Исследования и заметки. Т. 2. / Посмерт. изд. подгот. Нико Чубинашвили . – Тб. , 2002 . – 266 с.

Различные проблемы грузинского, переднеазиатского искусства и ряд работ, посвященных вопросам развития современного искусства

541. გენგიური, ნ. ჯვარცმის სიმბოლური კომპოზიციის ერთი ნიმუში : (დვინის წმ. გიორგის ეკლესიის რელიეფი) // რელიგია . _ 2003 . _ №10_11_12 . _ გვ. 34 _ 37.

კომპოზიციის აგების პრინციპი და შედარება საქართველოს სხვა ეკლესიების ჯვარცმის გამოსახულებებთან. 542. მამიაშვილი, ი. გელათის მთავარი ტაძრის XVI საუკუნის მხატვრობის იკონოგრაფიული პროგრამის თავისებურებანი // ლიტერატურა და ხელოვნება . _ 2001 . _ №1 . _ გვ. 151 _ 161.

მონასტერი განახლდა და ხელმეორედ მოიხატა იმერეთის მეფე ბაგრატ III-ის (1510 _ 1565 წწ.) და კათოლიკოს ევდემონ ჩხეტიძის თაოსნობით (1557 _ 1578 წწ.). ავტორი განიხილავს ტაძრის მხატვრობის თეოლოგიურ მხარეს.

543. მაჭარაშვილი, გ. მთავარანგელოზთა უჩვეულო გამოსახულებანი ქართულ ხატწერაში // საზრისი . _ 2001 . _ №5 . _ გვ. 133 _ 136. რეზ. ინგლ. ენაზე.

თრიალეთის ახალქალაქის ტაშ-ბაშის ეკლესიისა (X_XI სს.) და ონის რაიონის სოფელ სხიერის «მირიანეული უძრავი» წმ. გიორგის ეკლესიის (IX_X სს.) ჩუქურთმების მაგალითზე.

544. მიქელაძე, ქ. ისტორიული პორტრეტები გელათის მონასტრის მთავარი ტაძრის სამხრეთ-აღმოსავლეთის ეგვტერში // ლიტერატურა და ხელოვნება . _ 2001 _ №1 . _ გვ. 145 _ 150.

ეგანხილულია ეგვტერის სამხრეთისა და დასავლეთის კედლებზე 1292 _ 1293 წწ. შესრულებული დავით ნარინის ორი პორტრეტი _ ბერის შესამოსელით და სამეფო სამოსელში. ავტორის აზრით, ეგვტერის კამარის ჩრდილოეთის კალთაზე შემორჩენილი მკრთალი გამოსახულება წარმოადგენს დავით ნარინის ვაჟის, ვახტანგ II-ის პორტრეტს.

545. ოსევაშვილი, ლ. მთავარანგელოზთა გამოსახულებები წმ. ბასილი დიდის ჟამისწირვის სვეტიცხოვლისეული გრაფილიდან // ძეგლის მეგობარი . _ 2001 . _ №2 . _ გვ. 15 _ 22. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართული სამინიატურო მხატვრობის ისტორიისთვის მნიშვნელოვანი სვეტიცხოვლის წმ. ბასილი დიდის ჟამისწირვის გრაგნილზე გამოსახული ანგელოზები.

546. ოსეფაშვილი, ლ. «მოციქულთა ზიარების» კომპოზიცია სვეტიცხოვლისეული ბასილი დიდის ჟამისწირვის გრაგნილიდან // რელიგია . _ 2002 . _ №7 . _ 8 _ 9 . _ გვ. 52 _ 58. რეზ. რუს. ენაზე.

ქრისტიანული ხელოვნების სხვა ნიმუშებთან შედარების საფუძველზე ახსნილია სვეტიცხოვლისეული ხელნაწერი გრაგნილის მხატვრული გაფორმების თავისებურებანი.

547. ოსეფაშვილი, ლ. სასწაულმოქმედი სვეტის გამოსახულება სვეტიცხოვლისეული ბასილი დიდის ლიტურგიკული გრაგნილიდან (S _ 4980, XII ს.) // მწიგნობარი . _ 2005 . _ გვ. 84 _ 100
სვეტიცხოვლის გამოსახულების იკონოგრაფიული ანალიზი.

548. ოსეფაშვილი, ლ. წმიდა იოანე ოქროპირის იკონოგრაფია ქართულ ხელნაწეთა მინიატურებზე // რელიგია . _ 2002 . _ №4_5_6 . _ გვ. 28 _ 36. რეზ. რუს. ენაზე.

სამი სხვადასხვა შინაარსის ხელნაწერის თავფურცელზე გამოსახული კონსტანტინეპოლის მთავარეპისკოპოსის _ წმ. იოანე ოქროპირის (IV ს.) სახე; ძველ ქართველ მხატვართა მიერ ბიზანტიური ხელოვნების ნიმუშთა გამოყენებით ახლებური არქიტექტონიკის, კომპოზიციური მთლიანობის შექმნა.

549. ციციხვაია, ლ. «აყვავებული ჯვრის» მოტივი ქართულ საფასადო და იშხნის სამლოცველოების მაგალითზე // რელიგია . _ 2003 . _ №4 _ 5 _ 6 . _ გვ. 55 _ 58 რეზ. ინგლ. ენაზე.

ტაოს ტერიტორიაზე მდებარე ორი მნიშვნელოვანი დარბაზული ეკლესიის, ხახულისა და იშხნის ფასადებზე წარმოდგენილი «აყვავებული ჯვრის» რელიეფური კომპოზიციების მხატვრული თავისებურებანი.

550. ციციხვაია, ლ. ზოომორფული თემა ქართულ საფასადო დეკორში : (იშხნის მცირე ეკლესიის მაგალითზე) // რელიგია . _ 2002 . _ №7 _ 8 _ 9 . _ გვ. 59 _ 63. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ტაოში 1006 წლით დათარიღებული იშხნის გურგენისეული ეკლესიის ცხოველთა და ფრინველთა მცირე ზომის რელიეფური გამოსახულებებით დამშვენებული ფასადების აღწერილობა.

551. ჭიჭინაძე, ნ. ფერწერული ხატების მოჭედებლობა // ლიტერატურა და ხელოვნება . _ 2002 . _ №1 . _ გვ. 69 _ 91.

განხილულია შუა საუკუნეების ბიზანტიურ და ქართულ ხატებში ფერწერისა და ლითონმჭედლობის სინთეზის მხატვრული, სტრუქტურული და სიმბოლური გააზრების საკითხები.

არქიტექტურა

552. დავითაია, ვ. კონტექსტი, ანუ «დანარცხებული იკაროსის», «ოქროს ტახტისა» და ტურებისათვის // ცისკარი . _ 2003 . _ №9 _ 10 . _ გვ. 130 _ 135.

ინტერვიუ არქიტექტორ ვახტანგ დავითაიასთან თავის ცხოვრებასა და შემოქმედებაზე / ესაუბრა მიხო მოსულიშვილი.

553. ზაქარაია, პ. ირაკლი ციციშვილის ცხოვნას // ძეგლის მეგობარი . _ 2001 . _ № 1 . _ გვ. 3 _ 4.

არქიტექტორისა და ხელოვნებათმცოდნის გარდაცვალების გამო.

554. კვაშილავა, ი. სამურზაყანოს ძველი საცხოვრებელი ნაგებობანი // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . _ 2002 . _ ტ. 5 . _ გვ. 266 _ 284. რეზ. ინგლ. ენაზე.

დასავლურ-ქართული (კერძოდ სამურზაყანოს) საცხოვრებელი სახლების თავისებურებანი და ხუროთმოძღვრული დახასიათება.

555. მგელაძე, ნ. მაჰმადიანური საკულტო ნაგებობების მშენებლობის ისტორიისათვის აჭარაში : (ხულოს ჯამე) / ნ. მგელაძე, თ. ტუნაძე // კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული . _ 2003 . _ ტ. 8 . _ გვ. 64 _ 74. რეზ. რუს. ენაზე.

სოფელ დეკანაშვილების ცენტრალურ ნაწილში მდებარე დაბა ხულოს ჯამეს არქიტექტურული აღწერა, აგების ისტორია და XIX ს-ის მეორე ნახევრის ავტორთა (გიორგი ყაზბეგი, დიმიტრი ბაქრაძე, თედო სახოკია, ჟან მურიე) აჭარაში მოგზაურობისას გაკეთებული საყურადღებო ჩანაწერების მიმოხილვა.

556. მელიქიშვილი, ლ. ანზორ ქალდანი // კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული . _ 2003 . _ ტ. 8 . _ გვ. 240 _ 243.

არქიტექტორისა და თეორეტიკოს-ეთნოლოგის ა. ქალდანის გახსენება. მისი ნაშრომები საქართველოს მთიანეთის საცხოვრებელი კომპლექსების სახეობათა შესახებ.

557. სიხარულიძე, ი. ერისთავის სასახლე სოფელ ციხეს // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული მიეზანი . _ 2004 . _ ტ. 6 . _ გვ. 425 _ 426.

გურიის სოფელ ბუკისციხეში მდებარე რუსეთის არმიის ოფიცრის ზურაბ ერისთავის (1806 _ 1851) სააგარაკო სახლი (დღეს აღარ არსებობს).

558. ციციშვილი, ი. «გამარჯვება ისევ ჩვენია, ხომ? მაშ, ალავერდი!» // ძეგლის მეგობარი . _ 2001 . _ №1 . _ გვ. 5 _ 9.

ირაკლი ციციშვილის მიერ ომის თემაზე გამოგზავნილი (1941 _ 43 წწ.) წერილები ეთერ ციციშვილისადმი.

მატერიალური კულტურის ძეგლები

559. ბედიამვილი, მ. სვეტიცხოველი. სამეცნიერო-ტექნიკური კვლევის შედეგები : სვეტიცხოველის კომპლექსის მდგომარეობის გამოკვლევა და რეკომენდაციები . – თბ. , 2003 . – 128 გვ.

ინჟინერ-კონსტრუქტორთა საბჭოს მიერ მოპოვებული მასალების სამეცნიერო-ტექნიკური ანალიზისა და საინჟინრო-გეოლოგიური გამოკვლევების საფუძველზე შექმნილი ნაშრომი ტაძრის ტექნიკური მდგომარეობისა და ჩასატარებელი ღონისძიებების თაობაზე.

560. გაგომიძე, გ. ხოჯორნის გუმბათიანი ეკლესია : ქართულ-სომხური კულტურული ურთიერთობების ისტორიიდან . – თბ. , 2003 . – 74 გვ.

ქვემო ქართლის ხოჯორნის გუმბათიანი ეკლესიის ისტორია, ძეგლის აღწერა, სომხური ლაპიდარული წარწერები, ეკლესიის სამშენებლო ტექნიკა, დეკორი და საექიტორო რელიეფი.

561. ხარაძე, ვ. ჩხარის წმიდა გიორგის მონასტერი . – თბ. , 2003 . – 24 გვ.

ინფორმაციული და ფოტომასალა იმერეთში, თერჯოლის რაიონში მდებარე ჩხარის წმიდა გიორგის სამონასტრო კომპლექსის შესახებ.

562. ახალაია, ზ. ხობის მონასტერი // ცისკარი . – 2001 . - №7 . – გვ. 126 – 128.

ეკლესიის აღწერილობა, მისი ისტორიული მნიშვნელობა და მონასტრის განძეულობა.

563. ბახტაძე, ნ. ადრეული შუა საუკუნეების უცნობი სამონასტრო კომპლექსი ალგეთის ხეობიდან // ძეგლის მეგობარი . – 2001 . - №2 . – გვ. 6 – 14. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მდ. ალგეთის ხეობის მარჯვენა კალთაზე, დაბა მანგლისის სამხრეთ-დასავლეთით მდებარე ხუროთმოძღვრული ანსამბლის ზუსტი აღწერილობა. კომპლექსით დაინტერესება XIX ს-ში (“02:07”-ის რედაქტორი ი. სლავიცი, გერმანელი პოეტი ფრიდრიხ ბოდენშტედტი).

564. ბურდული, ნ. მანგლისის ტაძარი // ისტორია-ფილოლოგია . – 2004 . – ტ. 3 . – გვ. 382 – 397. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მანგლისის ტაძრის მშენებლობის რამდენიმე ეტაპი: IV ს-ის 30-იანი წლები, V ს. XI ს-ის I მესამედი. მანგლისის ტაძრის დახასიათება გიორგი ჩუბინაშვილის მიერ.

565. გენგიური, ნ. «კუპელჰალეს» ტიპის ეკლესიები შუა საუკუნეების ქართულ ხუროთმოძღვრებაში // რელიგია . – 2003 . - №7 – 8 – 9 . – გვ. 41 – 45. რეზ. რუს. ენაზე.

«კუპელჰალეს» ანუ გუმბათოვანი დარბაზის ტიპის ეკლესიების ხუროთმოძღვრული დახასიათება და კომპოზიციის თავისებურებანი.

566. გოგატიშვილი, მ. 1000 წლის ხუროთმოძღვრების ძეგლი სოფელ ქორეთში // ძეგლის მეგობარი . – 2001 . - №1 . – გვ. 35 – 40.

მეფე ბაგრატ III-ის (975 – 1014 წწ.) დროს აგებული სოფელ ქორეთის მაცხოვრის ეკლესიის დღევანდელი მდგომარეობა, აღწერილობა და ისტორია.

ეკლესიის წარწერები და ქუთაისის ისტორიულ-ეთნოგრაფიულ მუზეუმში დაცული ლეგენდარული «ვაზის კარები».

567. ზუხბაია, ვ. შუა საუკუნეების ქვის ხიდები // ძეგლის მეგობარი . – 2001 . - №2 . – გვ. 31 – 34. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქვის ხიდების მშენებლობის უძველესი ტრადიცია საქართველოში. ქართულ და რომაულ წყაროებში მოხსენიებული შუა საუკუნეების ხიდები.

568. კაპანაძე, ი. იახსრის ხატი // ძეგლის მეგობარი . – 2001 . - №1 . – გვ. 48 – 49.

შუაფხოში ავის გორაზე მდებარე ეკლესიის აღწერილობა.

569. ტაბიძე, ნ. ბათუმის მატერიალური კულტურის ძეგლების გამოყენება საქართველოს ისტორიის სწავლებისას // საზრისი . – 2001 . - №5 . – გვ. 127 – 133. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ბათუმის ანუ თამარის ციხის, კათოლიკური ეკლესიისა და წმ. ნიკოლოზის ტაძრის მოკლე ისტორია.

570. ხეცურიანი, ნ. ლეჩხუმის საფორტიფიკაციო ნაგებობების მნიშვნელობისათვის // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2003 . – ტ. 7 . – გვ. 138 – 149. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ვახუშტი ბატონიშვილის (XVIII ს.) ცნობები ლეჩხუმის ფეოდალური ხანის ძეგლებისა და მათი მნიშვნელობის შესახებ: ხვამლის წმ. გიორგის ეკლესია (XII – XIII სს.), დეხვირის ციხე, მურის ციხე და სხვა.

571. ხოშტარია, დ. შატბერდის (ენი – რაბათის) ეკლესიის არქიტექტურის ზოგი თავისებურება // ლიტერატურა და ხელოვნება . – 2001 . - №1 . – გვ. 115 – 144.

ისტორიულ კლარჯეთში, არტანუჯის ხეობაში მდებარე ეკლესიის არქიტექტურული გადაწყვეტის რამდენიმე დამახასიათებელი თავისებურების მიმოხილვა. კერძოდ, შესწავლილია ტაძრის ხის პატრონიკე, გუმბათქვეშა კონსტრუქცია და გუმბათის ყელი.

ნუმიზმატიკა

572. დუნდუა, გ. აღმოსავლეთ შავიზღვისპირეთი გვიანანტიკურ- ადრებიზანტიურ ხანაში ბიჭვინთის ნუმიზმატიკური მასალების ფონზე // გურია . – 2001 . – ტ. 3 . – გვ. 73 – 106. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

573. მანია, ქ. საქართველოს ნუმიზმატიკური წყაროების შესწავლის ისტორიიდან : (XX ს. მეორე ნახევარი) // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2002 . – ტ. 5 . – გვ. 8 – 16.

ნუმიზმატიკური ძეგლების მნიშვნელოვანი ადგილი საქართველოს ისტორიის წყაროთა ბაზაში. საქართველოს ტერიტორიაზე აღმოჩენილი ნუმიზმატიკური ძეგლის – კოლხური თეთრის ინტენსიური კვლევა XX ს. II ნახევარში. წყაროთმცოდნეობით მიებათა განვითარება კოლხური თეთრის მეცნიერული შესწავლის ისტორიის მაგალითზე.

სახვითი ხელოვნება

574. Кинцурашвили, К. Давид Какабадзе : Классик XX века . – С.-Пб. , 2002 . – 159 с.

Творческая жизнь художника, классика XX века Давида Какабадзе.

575. ალიმონაკი, ლ. სავსე ქართული პატიოსნებით // ცისკარი . – 2002 . - №2 . – გვ. 123 – 124.
მხატვარ გურამ გაგოშიძის გახსენება.

576. ანდრიაძე, დ. თამაში ლიტერატურის მარგალიტებით : მამია მაღაზონიას ესეისტური პორტრეტი ჰესეისტური პროლოგითა და ეპილოგით // ცისკარი . – 2002 . - №4 . – გვ. 101 – 104.

მამია მაღაზონიას მხატვრობის თავისებურებანი.

577. ანდრიაძე, დ. «მამა, მოვდივარ!» // ცისკარი . – 2002 . - №8 – 9 . – გვ. 114 – 117.

მხატვარ სანდრო ერისთავის შემოქმედებითი პორტრეტი.

578. ბჟალავა, ჯ. «ის მსოფლიო ხელოვნების სამსახურშია...» : დაგვიანებული ინტერვიუ მოქანდაკე ჯემალ ბჟალავასთან // ცისკარი . – 2001 . - №3 . – გვ. 94 – 99.

ბიოგრაფიული მონაცემები, შემოქმედებითი ცხოვრება, გამოფენები საზღვარგარეთ / ესაუბრა ნელი მახარაძე.

579. ბურდიაშვილი, მ. ნიკალას ფრთაშესხმული სურვილი // რიწა . – 2002 . - №1 – 2 . – გვ. 104.

ახალგაზრდა მხატვრის ელდარ ქვაშბაიას ნამუშევრების გამოფენა მირზაანში, ნიკო ფიროსმანის სახლ-მუზეუმში.

580. ბულაძე, გ. დიალოგები მონოლოგიდან . – თბ. , 2000 . – 196 გვ.

რეც. : გუნთიაშვილი, ე. მონოლოგიდან დიალოგებისაკენ // ძეგლის მეგობარი . – 2001 . - №2 . – გვ. 35 – 39. რეზ. ინგლ. ენაზე.

581. გაჩეჩილაძე, მ. დავით ციციშვილის ექსლიბრისები // მწიგნობარი . – 2005 . – გვ. 163 – 173.

მხატვარ დავით ციციშვილის ცხოვრება, შემოქმედება და წვლილი ქართული ექსლიბრისის განვითარებაში.

582. გერო, რ. პრიმიტივისტი ავანგარდიზმში, თანამედროვე ოსტატი პრიმიტივისტებს შორის // ლიტერატურა და ხელოვნება . – 2002 . - №1 . – გვ. 92 – 134.

განხილულია ნიკო ფიროსმანის შემოქმედება.

583. გოცირიძე, ფ. ფრესკული მისტერიები / ფ. გოცირიძე, ლ. გოცირიძე // ცისკარი . – 2001 . - №11 – 12 . – გვ. 122 – 125.

ინტერვიუ მხატვრებთან, მამა-შვილ ფრიდონ და ლუკა გოცირიძეებთან შემოქმედებით ბიოგრაფიასა და მათ მიერ შექმნილი კომპოზიციური ესკიზების «ფრესკული მისტერიების» შესახებ / ჩაიწერა მ. მოსულიშვილმა.

584. ზაქარაია, პ. ჩახრუხადის პორტრეტი // ძეგლის მეგობარი . – 2001 . - №2 . – გვ. 29 – 30. რეზ. ინგლ. ენაზე.

იაკობ ნიკოლაძის მიერ შესრულებული პოეტ ჩახრუხადის პორტრეტი. ქანდაკების მხატვრული დახასიათება.

585. თოიძე, გ. საქართველო – ჩემი სიყვარული! // ცისკარი . – 2001 . - №5 – 6 . – გვ. 115 – 117.

საუბარი მხატვარ გივი თოიძესთან მისი შემოქმედებისა და პირადი ცხოვრების შესახებ / ჩაიწერა ს. ბაჯელიძემ.

586. იგნატოვი, ვ. ოჯახი, სახლი, ქუჩა // ცისკარი . – 2001 . - №2 . – გვ. 126 – 129.

მხატვარ კოკა იგნატოვის მოგონებები ბავშვობასა და ომისდროინდელ თბილისზე.

587. ლეჟავა, ს. ინტერიერი – კულტურის კერა // ცისკარი . – 2001 . - №1 . – გვ. 123 – 124.

მხატვარ ოლესია თავაძის შემოქმედება.

588. მჭედლიშვილი, ნ. ხელოვანის არჩევანი // ცისკარი . – 2002 . - №11 – 12 . – გვ. 129 – 130.

მხატვარ ია არსენიშვილის ბატიკური (ქსოვილზე ხატვა) ხელოვნება.

589. ომაძე, ი. ნიკო ფიროსმანაშვილი და ვაჟა-ფშაველა // ცისკარი . – 2002 . - №11 – 12 . – გვ. 126 – 128.

პიროვნული მსოფლმხედველობა და სიტყვიერება მხატვრისა და პოეტის შემოქმედებაში.

590. სულაშვილი, დ. «სიცოცხლე – ჭრელზე-ჭრელი.....» // ცისკარი . – 2001 . - №8 . – გვ. 123 – 126.

მხატვარ ავთანდილ პოპიაშვილის შემოქმედების მიმოხილვა.

591. სულაშვილი, დ. ძიება დიდი სინათლისა // ცისკარი . – 2002 . - №5 . – გვ. 124 – 126.

მხატვრების – ალექსანდრე ხუბუას, თემურ სხულუხიასა და ელდარ ქავშაიას შემოქმედებითი ცხოვრება.

592. სწრაფვა სამყაროს შეცნობისაკენ // ცისკარი . – 2002 . - №3 . – გვ. 123.

გიორგი ოჩიაურის მოსაზრება მოქანდაკე ნესტან ჯოლიას სადიპლომო ნამუშევარზე.

593. ფარჯიანი, ი. პირადი წერილებიდან : წერილები აბასთუმნიდან : 5. 02. 1985 – 12. 08. 1985 // ლიტერატურა და ხელოვნება . – 2002 . - №1 . – გვ. 135 – 165. დასაწყისი იხ. : «ლიტერატურა და ხელოვნება», 1998 . - №2.

მხატვრის მიერ მეგობრებისადმი სხვადასხვა თემაზე მიწერილი წერილების პუბლიკაცია.

594. ყანდარელი, გ. წაღმა – უკუღმა დაკიდული გობელინები // ცისკარი . – 2002 . - №6 – 7 . – გვ. 112 – 115.

საუბარი გივი ყანდარელთან მის შემოქმედებით ცხოვრებაზე, გობელენის შექმნის ხელოვნებაზე / ჩაიწერა გ. აბდალაძემ.

595. ცინცაძე, ნ. ნახატმა გამოფენაზე უნდა დაიჭიროს მნახველი // ცისკარი . – 2003 . - №5 – 6 . – გვ. 109 – 113.

ინტერვიუ მხატვარ ნანა ცინცაძესთან შემოქმედებასა და ოჯახზე / ესაუბრა მიხო მოსულიშვილი.

596. ძუცოვა, ი. პოლონელი მხატვრები საქართველოში / ი. ძუცოვა, ჰ. იუსტინსკაია // ახალი პოლონეთი . – 2001 . – გვ. 106 – 111; 2004 . – გვ. 106 – 111.

ფერმწერისა და არქიტექტორის ჰენრიხ ჰრინევსკის, მხატვრების _ ილია ზანევსკის, ადამ მენძიბლოცკის, იან პაევსკის, ბორის რომანოვსკის, ვლადისლავ სტახოვსკის, ნიკოლოზ ვასილის ძე სკლიფოსოვსკის, სიგიზმუნდ (ზიგა) ვალიშევსკის, ძმების – კირილე და ილია ზდანევიჩების მოღვაწეობა / თარგმნა ხათუნა გოილაძემ.

597. ჭეიშვილი, თ. ქართული დეკორატიული ფარდაგი // ცისკარი . – 2001 . - №7 . – გვ. 135 – 136.

ფარდაგის წარმოების ტექნოლოგია, ფერების შერჩევა და ბუნებრივი საღებავების დამზადების ზოგიერთი წესი.

სფრაგისტიკა

598. შიოლაშვილი, ნ. ისტორიულ ნატყუარ დოკუმენტებზე ბეჭდების დასმის საკითხისათვის // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2003 . – ტ. 6 . – გვ. 70 – 83. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სიგელების დაბეჭდვა და ბეჭდების დასმის საკითხი საქართველოში. ბეჭდების სხვადასხვა ტიპის გავრცელება: შეკიდული (XV ს-მდე) და სამეფო (XV ს-დან). ბეჭდის დასმით საბუთის გაყალბების სახეები.

ფოტოხელოვნება

599. ჯეფრი, ი. ფოტოგრაფიები: გურამ წიბახაშვილის / [თარგმ. : შ. ყიფშიძის; რედ. : თ. ყიფშიძე] . – თბ. , [2003] . – 31 გვ.

ფოტოალბომი. ტექსტი ქართულ და ინგლისურ ენებზე.

კინო

600. ავაზაშვილ-მაცხოვნაშვილი, ე. წუხილი სასწაულისა . – თბ. , 2003 . – 202 გვ.
კინომსახიობ ლიანა ასათიანის ცხოვრება და შემოქმედებითი საქმიანობა.

601. დოდო ჭიჭინაძე / მოამზადა მაკა ახვლედიანმა . – თბ. , 2003 . – 32 გვ.

ფრაგმენტები დოდო ჭიჭინაძის ცხოვრებიდან და მსახიობის მოგონებები მეგობრებსა და კოლეგებზე.

602. დოლიძე, ს. «წარსულიდან” // გურია . – 2001 . – ტ. 3 . – გვ. 207 – 211. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

კინორეჟისორის ავტობიოგრაფიული ჩანაწერები მწერალ საფო მგელაძესთან შეხვედრების შესახებ.

603. ევგენიძე, ბ. აკაკი წერეთელი ქართულ კინოში // ისტორია- ფილოლოგია . – 2000 . – ტ. 2 . – გვ. 842 – 851. რეზ. ინგლ. ენაზე.

კინოოპერატორ ვასილი ამაშუკელის 1912 წელს გადაღებული ფილმი – «აკაკის მოგზაურობა რაჭა-ლეჩხუმში”; რეჟისორ კონსტანტინე პიპინაშვილის «აკაკის აკვანი” (1947 წ.); «ბაში-აჩუკის” მიხედვით შექმნილი რეჟისორ ლეო ესაკიას ფილმი.

604. ლევანიძე, მ. «სამოციანელთა” სუბიექტურ-დინამიური კინოსამყარო // თეატრმცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი . – 2004 . - №2 . – გვ. 106 – 117. რეზ. ინგლ. ენაზე.

60-იანი და 70-იანი წლების კინემატოგრაფიის დახასიათება, რომელმაც სრულიად ახალ პლასტში წარმოაჩინა პიროვნების როლი მოვლენათა განვითარებაში. «საავტორო კინომ” ინდივიდში განსჭვრიტა სამყარო, რეალობის განვითარების კანონზომიერებანი, გვიჩვენა ადამიანის მრავალფეროვანი სამყარო მთელი თავისი სირთულეებით. სტატის ავტორი ამ

პერიოდის მსოფლიო შედეგებთან ერთად მიმოიხილავს მიხეილ კალატოზიშვილის «მიფრინავენ წეროებს» და გიორგი შენგელაიას «ალავერდობას».

605. ლეკბორაშვილი, მ. «პიროვნების კულტიდან» «ოტტეპელისკენ» – ქართული კინოს ჟანრული სისტემის თავისებურებანი // თეატრმცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი . – 2004 . – №1 . – გვ. 122 – 134. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ავტორის აზრით, მოცემული ათწლეულის (50-იანი წლების მეორე ნახევარი – 60-იანი წლების დასაწყისი) ქართული კინოპროდუქციის განხილვა გვიჩვენებს, რომ გაბატონებულ და ოფიციალურად აღიარებულ ჟანრად გვევლინება კინომოთხრობა მელოდრამატული ტენდენციებით: «ნინო», «ორი ოჯახი», «ჩრდილი გზაზე», «სხვისი შვილები».

606. მხეიძე, ნ. «ნიჰილიზმის ნიშნები XX საუკუნის 90-იანი წლების ქართულ კინემატოგრაფიაში» // თეატრმცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი . – 2004 . – №2 . – გვ. 131 – 139. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ტატო კოტეტიშვილის «ანემია», დავით ნაცვლიშვილის «ლეონარდო», გოგი ლევაშოვ-თუმანიშვილის «ბედიანი», ალექსანდრე რეხვიაშვილის «მიახლოება», ელდარ შენგელაიას «ექსპრესინფორმაცია».

607. მხეიძე, ნ. ხელოვანი, გმირი, დრო საბჭოთა და პოსტსაბჭოთა ქართულ კინოში // თეატრმცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი . – 2004 . – №1 . – გვ. 135 – 144. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მერაბ კოკოჩაშვილის, დიტო ცინცაძის, ნანა ჯორჯაძისა და ოთარ იოსელიანის ფილმების მაგალითზე.

მუსიკა

608. გიორგაძე, თ. ქართული მწერლობა და მუსიკა . – თბ. , 2003 . – 152 გვ.

ლიტერატურულ-მუსიკალური ცნობარი წარმოაჩენს ქართული მუსიკის, ეროვნული ლიტერატურის და ხალხური ზეპირსიტყვიერების კავშირს. ანბანურ რიგზეა განლაგებული ქართული ეკლესიის «გალობანი», წარსულში პოპულარული, ამჟამად მივიწყებული სიმღერები და ავტორები. დართული აქვს კომპოზიტორების, მწერლების და მუსიკალურ ნაწარმოებთა ანბანური საძიებელი.

609. ლომაძე, ს. ქართული როკის ისტორია. წიგ. 1 . – თბ. , 2003 . – 111 გვ.

მსოფლიო როკ-მუსიკის მოკლე მიმოხილვა. ქართული როკის სათავეებთან. ხელოვნება პოლიტიკის წინააღმდეგ. როკი და ეროვნული მოძრაობა. ოთხმოცდაათიანი წლები და ქართული როკ-მუსიკა.

610. ბერიძე, ალ. მუსიკალური ანალიზის პრობლემა გაზეთ «საქართველოს რესპუბლიკაში» // ჟურნალისტური მივანი . – 2005 . – ტ. 7 . – გვ. 3 – 18.

მუსიკალური თემისადმი მიძღვნილი მასალების გაშუქება 2001 – 2002 წლების გაზეთ «საქართველოს რესპუბლიკის» ცალკეულ ნომრებში.

611. ერქომაიშვილი, ა. პირველი ქართული გრამფირფიტები ლონდონში // გურია . – 2001 . – ტ. 3 . – გვ. 225 – 261. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ბრიტანეთის სამეფო გრამოფონის კომპანიის არქივში დაცული 1900-იანი წლების ჩანაწერების მოძიების ისტორია.

612. ლონდარიძე, ე. ბალადა ქართულ პროფესიულ მუსიკაში // ცისკარი . – 2002 . - №4 . – გვ. 130 – 132.

ფოლკლორული ჟანრის ბალადა და მისთვის დამახასიათებელი ნიშან-თვისებანი ვოკალურ, საფორტეპიანო, სიმფონიურ მუსიკაში, საოპერო, საბალეტო და საესტრადო ხელოვნებაში.

613. რცხილაძე, ვ. გამოთხოვება ჯანსუღ კახიძესთან // რელიგია . – 2002 . - №4 – 5 – 6 . – გვ. 96.

დირიჟორის გარდაცვალების გამო.

614. სოტკილავა, ზ. როცა დიდი მომღერალი გაჩუმებულია, ეტყობა მისი გული ყველაზე ნაღდ სიმღერას მღერის // რიწა . – 2002 . - №3 – 4 . – გვ. 116 – 117.

ინტერვიუ ზ. სოტკილავასთან პირად ცხოვრებასა და შემოქმედებაზე / ესაუბრა ეთერ ერაძე.

615. ღვინჯილია, გ. გუნდის პრობლემა ზაქარია ფალიაშვილის ოპერებში «აბესალომ და ეთერი» და «დაისი» // თეატრმცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი მივანი . – 2004 . - №2 . – გვ. 83 – 90. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ავტორის ანალიზის მიხედვით ზ. ფალიაშვილის ოპერებში საგუნდო-მასობრივი სცენები ეროვნულ სასიმღერო ფოლკლორს ეყრდნობა, რაც დამახასიათებელია მე-19 ს-ის ევროპის მუსიკალური რომანტიზმის ეპოქის ოპერებისთვის. საგუნდო სცენები ორგანულადაა ჩართული საოპერო დრამატურგიაში, განსაკუთრებით საინტერესოაა გადაწყვეტილი კავშირი სოლო ნომრებსა და საგუნდო ეპიზოდებს შორის.

616. ღვინჯილია, გ. ტრაგიზმის რომანტიკული კონცეფცია ქართულ მწერლობასა და ზაქარია ფალიაშვილის შემოქმედებაში // ცისკარი . – 2001 . - №11 – 12 . – გვ. 134 – 136.

ქართულ მწერლობაში დამკვიდრებული «ტრაგიკული გრძნობის» (აგიოგრაფიული ნაწარმოებები, მეფე-პოეტა შემოქმედება, «ვეფხისტყაოსანი», ნ. ბარათაშვილის «მერანი»...), როგორც რომანტიკული ფენომენის აღქმა მუსიკალურ სააზროვნო

(მოქმედება-დრამა) სისტემაში, კერძოდ ზ. ფალიაშვილის ოპერებში «დაისი» და «აბესალომ და ეთერი».

617. ჩიხრაძე, ბ. რაჭული სამუსიკო ფოლკლორი // ცისკარი . – 2001 . - №9 – 10 . – გვ. 104 – 108.

რაჭული საგმირო-პატრიოტული, საფერხულო, სარიტუალო, საწესო, საყოფაცხოვრებო და სუფრული სიმღერების ნიმუშები.

618. ჭამპურიძე, ნ. ხალხური «იავნანას» პატრიოტულ-ესთეტიკური ბუნებისათვის // საზრისი . – 2003 . - №9 . – გვ. 95 – 98. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

«იავნანა», როგორც სიმბოლური შინაარსის მატარებელი ფენომენი. პატრიოტული თემატიკა და «იავნანას» შემეცნებით-ფსიქოლოგიური ზეგავლენა.

თეატრი

619. თენგიზ არჩვაძე / მოამზადეს მ. ახვლედიანმა და ა. ელერდაშვილმა . – თბ. , 2003 . – 31 გვ.

ახლობელი ადამიანები მსახიობის შესახებ.

620. კვერენჩილაძე, ზ. ჩემი ანტიგონე . – თბ. , 2003 . – 142 გვ.

ზინა კვერენჩილაძის მოგონება რეჟისორ მიხეილ თუმანიშვილთან სპექტაკლ «ანტიგონეზე» მუშაობის პროცესზე რუსთაველის თეატრში.

621. კიკნაძე, ვ. ქართული დრამატული თეატრის ისტორია. ტ. 2 . – თბ. , 2003 . – 675 გვ.

რუსთაველის და მარჯანიშვილის თეატრები. პოლიტიკურ-ეკონომიკური ცვლილებები საქართველოში და მისი გავლენა ლიტერატურის და ხელოვნების განვითარებაზე, განახლების და ძიების პერიოდი. სიმართლე ქართულ თეატრში. სხვადასხვა დროს გაუქმებული თეატრები საქართველოში.

622. გურაბანიძე, ნ. თემურ აბულაშვილის პიესა ლტოლვილებზე ლტოლვილთა თეატრში // რიწა . – 2002 . - №1 – 2 . – გვ. 99 – 101.

ცხინვალის სახელმწიფო დრამატული თეატრის სპექტაკლი «დღესასწაული თეთრი მაიმუნის სამეფოში». რეჟისორი გიორგი შალუტაშვილი.

623. კირვალიძე, ს. (ლამარა). ქართული თეატრი საქართველოს ეროვნულ – განმათავისუფლებელ მოძრაობაში, XIX საუკუნის მეორე ნახევარში // თეატრმცოდნეობითი და კინემცოდნეობითი ძიებანი . – 2004 . - №1 . – გვ. 76 – 87. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სცენის მოღვაწეთა მონაწილეობა თერგდალეულთა ეროვნულ – განმათავისუფლებელი მოძრაობის პროგრამის შექმნაში, მის დახვეწასა და განხორციელებაში. ეროვნული

დამოუკიდებლობის მოპოვებისთვის ბრძოლისკენ მოწოდება გიორგი ერისთავის პიესებში, აკაკი წერეთლის «თამარ ცბიერსა» და «პატარა კახში», დიმიტრი ერისთავის «სამშობლოში» და სხვა.

624. ჭრელაშვილი, ნ. სპექტაკლის შესწავლის საკითხისათვის // თეატრმცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი . – 2004 . - №2 . – გვ. 62 – 72. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ავტორი თვლის, რომ სპექტაკლის სრულყოფილი შესწავლა შეუძლებელია მისი სამეტყველო ენის ანუ ცოცხალი სასცენო ქმედების ამოკითხვის გარეშე. საილუსტრაციოდ განიხილავს მიზანსცენებს კოტე მარჯანიშვილის «ურიელ აკოსტადან» და მიხეილ თუმანიშვილის «ბაკულას ღორებიდან».

625. ჭუმბურიძე, ი. გაზეთი და თეატრის მისია : ციკლიდან : «თანამედროვე ქართული პრესის ძირითადი ტენდენციები» // ჟურნალისტური ძიებანი . _ 2004 . _ ტ. 6 . _ გვ. 179 _ 184.

«რეზონანსის», «ახალი თაობის» და «24 საათის» 2004 წლის იანვრის ნომრებში გამოქვეყნებული მასალა თანამედროვე ქართული თეატრის მდგომარეობაზე.

626. ხარატიშვილი, მ. მოსაზრებანი რეკონსტრუქციის მეთოდზე // თეატრმცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი . _ 2004 . _ №2 . _ გვ. 73 _ 81. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ავტორის თვალსაზრისით რეკონსტრუქციის მეთოდი წარმოადგენს ერთ _ ერთ ყველაზე ოპტიმალურ საშუალებას სასცენო ხელოვნების ნიმუშთა შესწავლისა და გამოსახვის ფორმათა შეფასებისათვის. თვალსაჩინოებისათვის მოცემულია რუსთაველის თეატრის სპექტაკლის «სამანიშვილის დედინაცვლის» ორი ეპიზოდის რეკონსტრუქცია.

627. ჯორჯიკია, ნ. ინტელიგენციისადმი დამოკიდებულება საქართველოში XX საუკუნის 20-იანი წლების მეორე ნახევარში // ისტორიულ _ ეთნოგრაფიული ძიებანი . _ 2005 . _ ტ. 7 . _ გვ. 509 _ 523. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ლ. ბერიას მოხსენებითი ბარათები ინტელიგენციის ანტისაბჭოთა განწყობის შესახებ. მისი ჩარევა უნივერსიტეტისა და რუსთაველის თეატრის საქმეებში. თეატრთან ჩამოყალიბებული კორპორაცია «დურუჯის» დახურვა, თეატრის ამერიკაში გასტროლების ჩაშლა. ამიერკავკასიის სამხარეო კომიტეტის 1931 წლის მოხსენებითი ბარათი ს. ახმეტელს შესახებ და სხვ.

628. «Хищный» и «Смирный» глазами Т. Чхеидзе // Лик . – 2000 . - № 1 . – с. 76 – 77.

«Вечный муж» Ф. Достоевского в постановке режиссера Темура Чхеидзе на сцене театра им. К.Марджанишвили.

ბალეტი. ქორეოგრაფია

629. ნადარეიშვილი, ლ. ბალეტი და მისი კერპები : (წერილები. მონოგრაფიები. რეცენზიები. სტატიები) . – თბ. , 2003 . – 206 გვ.

ჟურნალისტის მიერ 1971 – 2002 წლებში ჟურნალ-გაზეთებში გამოქვეყნებული მასალების კრებული ეძღვნება ეროვნულ ბალეტს, ქორეოგრაფიას და ქართველ მოცეკვავეებს.

630. ჭანიშვილი, რ. გურული საცეკვაო ფოლკლორის ზოგიერთი თავისებურების შესახებ // გურია . _ 2001 . _ ტ. 3 . _ გვ. 181 _ 189. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

გურული ხალხური ცეკვების სახეობების შესახებ.

სპორტი. ტურიზმი

631. გორგოძე, გ. დღესასწაულის წადილი. – თბ. , 2003 . – 291 გვ.

მოგონებები დავით ყიფიანზე და ინტერვიუები მასთან. კრებულში ჩართულია ფეხბურთელის ცხოვრებისეული და თამაშის ამსახველი ფოტოები.

632. დარდანელის გმირი = Hero of the Dardanellies = Герой Дарданелл = შვიდი უნიკალური მოვლენა / [მთ. რედ. : ო. გოგიაშვილი] . – თბ. , 2003 . – 64 გვ.

ჰენრი კუპრაშვილის მიერ ძველი ქართული სამხედრო-საწვრთნელი წესით (ოთხგან ხელფეხშეკრული) დარდანელის სრუტის 3 საათსა და 15 წუთში გადაცურვის და ადამიანი – დელფინის ცხოვრების ამსახველი სურათების ფოტოალბომი. ტექსტი ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე.

633. თაქთაქიშვილი, დ. ქართული რაგბის სათავეებთან : (1960 / 1970-იანი წლები) . II . – თბ. , 2003 . – 234 გვ.

საქართველოში რაგბის დამკვიდრებისა და აღმავლობისათვის მოღვაწეთა მეორე კრებული. ნაშრომს დართული აქვს მორაგბეების ფოტოები.

634. ლოლაძე, დ. ვლადიმერ ბარქაია გაგრის საფეხბურთო სკოლის აღზრდილია // რიწა . _ 2002 . _ №1 _ 2 . _ გვ. 105 _ 106.

1960-იანი წლების ქართული ფეხბურთის ერთ-ერთი თვალსაჩინო წარმომადგენლის, თბილისის «დინამოს» ფორვარდის ვლადიმერ ბარქაიას სპორტული მიღწევები.

635. მახარაძე, კ. კოტე მახარაძე ფეხბურთზე, აფხაზეთზე და ... // რიწა . _ 2002 . _ №3 _ 4 . _ გვ. 111 _ 115.

მსახიობისა და სპორტული კომენტატორის ნაამბობი აფხაზეთის მკვიდრ ცნობილ ფეხბურთელებზე, ქართულ-აფხაზურ ურთიერთობებზე / ინტერვიუ მიჰყავდა აზა გერანტიას.

636. ღვინჯილია, მ. საქართველოს შავიზღვისპირეთში სატუმრო ინდუსტრიის განვითარების ძირითადი საკითხები // საზრისი . _ 2000 . _ №4 . _ გვ. 161 _ 165

სასტუმრო ბიზნესის განვითარების აუცილებლობა ტურიზმის აღმავლობისათვის.

637. ძნელაძე, მ. ქართული საჭადრაკო სკოლის ამაგდარი _ შოთა ინჭვირველი : (1928 _ 94 წწ.) // გურია . 2001 . _ ტ. 3 . _ გვ. 190 _ 192. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ენათმეცნიერება

638. ბარამიძე, ლ. სუბიექტური მესამე პირის ნიშანთა განაწილებისათვის ძველ ქართულში . – თბ. , 2003 . – 51 გვ.

სუბიექტური მესამე პირის და რიცხვის გამოხატვა ძველი ქართულის ძირითადი ნორმების მიხედვით. სუბიექტური მესამე პირის და რიცხვის აფიქსები ახალ ქართულში.

639. ბესარიონ ჯორბენაძე – პიროვნება , მეცნიერი , მოღვაწე . – თბ. , 2003 . – 335 გვ.

მეცნიერის ცხოვრების, მოღვაწეობის, სამეცნიერო მემკვიდრეობისა და მისი გარდაცვალებით გამოწვეული დიდი დანაკლისის თაობაზე.

640. ბესარიონ ჯორბენაძეს . – თბ. , 2003 . – 167 გვ.

ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორის დაბადების 60 და გარდაცვალების მე-10 წლისთავთან დაკავშირებით გამოცემული მისი მოწაფეების მოგონებების კრებული.

641. ბურჭულაძე, გ. შეიცან თავი შენი . – თბ. , 2003 . – 213 გვ.

საქართველოს რადიოს ლიტერატურულ-დრამატული პროგრამე ბის მთავარ რედაქციასთან არსებული პროექტის «ენაჲ შემკული კურთხეულის» მეცნიერულ-ლიტერატურული ვარიანტი (25 რადიო-დიალოგი) იბერიულ-კავკასიურ ენათმეცნიერების ისტორიისა და დღევანდელი შესახებ.

642. თეორიული ენათმეცნიერების კურსი / თ. გამყრელიძე, ზ. კიკნაძე, ი. შადური, ნ. შენგელაია . – თბ. , 2003 . – 795 გვ.

თანამედროვე ენათმეცნიერების ზოგადი პრობლემატიკა.

643. ილია აბულაძე 100 / [რედ. ზ. ალექსიძე] . – თბ. , 2003 . – 152 გვ.

წიგნი მოიცავს ი. აბულაძის დაბადებიდან 100 წლისთავისადმი მიძღვნილ კონფერენციაზე წაკითხულ მოხსენებებს, მეცნიერის პირადი არქივის აღწერილობას და მის ორ გამოუქვეყნებელ ნაშრომს.

644. ნებიერიძე, გ. ენათმეცნიერების შესავალი . – თბ. , 2003 . – 315 გვ.

ენის არსი და ფუნქციები, ენა და დიალექტი, ენის წარმოშობა, ენის, საზოგადოების და აზროვნების ურთიერთობა. ფონეტიკა – ფონოლოგიის, მორფოლოგიისა და სინტაქსის, სემანტიკის საკითხები. თანამედროვე ენათმეცნიერების მეთოდების განხილვა.

645. საქართველოს ტოპონიმია (მასალები) . ტ. 3. ქვემო იმერეთი / [შემდგ. : შ. აფრიდონიძე, ვ. ჯოჯუა, მ. კემულარია. ტომის რედ. : პ. ცხადაია] . – თბ. , 2003 . – 677 გვ.

ნაშრომში წარმოდგენილია ქვემო იმერეთის გეოგრაფიული ობიექტების საკუთარი სახელების ანბანური და ინვერსიული ლექსიკონები. მასალა ჩაწერილია 1972 – 1986 წლებში და მოიცავს 17 000-მდე ერთეულს.

646. სახლთხუციშვილი, უ. გარეკახური ლექსიკონი . – თბ. , 2003 . – 378 გვ.

ნაშრომი მოიცავს გარეკახეთში გავრცელებულ ხუთიათასამდე სიტყვა-ტერმინს.

647. ჩართოლანი, ნ. სვანური ტექსტები და ლექსიკა ქართულ თარგმანით : ბალსზემოური კილო . – თბ. , 2003 . – 222 გვ.

სვანების რელიგიურ შეხედულებათა, ზნე – ჩვეულებათა და საქმიანობის ამსახველი ტექსტები და ლექსიკა.

648. ჩუხუა, მ. ქართველურ ენა-კილოთა შედარებითი ლექსიკონი : დამატებითი მასალები ისტორიულ-ეტიმოლოგიური ლექსიკონისათვის . – თბ. , 2000 – 2003 . – 518 გვ.

ლექსიკონი ეძღვნება სვანურ ენას, ავლენს საერთო ქართველურ ძირ – ფუძეთა სვანურ ექვივალენტებს, ხსნის სვანურ სიტყვებს, ყურადღებას ამახვილებს ფონეტიკური პროცესების აღწერაზე.

649. ცხადაია, პ. სამურზაყანოს გეოგრაფიული სახელწოდებანი / პ. ცხადაია, ვ. ჯოჯუა . – თბ. , 2003 . – 317 გვ.

გეოგრაფიულ სახელწოდებათა ამსახველი ლექსიკონი. სოფლების დასახელება, ადგილმდებარეობა, მოსახლეობა, გავრცელებული გვარები და ინფორმატორების ჩამონათვალი.

650. ძაძამია, მ. სიტყვათწარმომავლობა – ენის წარმოშობის საფუძველი / მ. ძაძამია, ც. ძაძამია . – თბ. , 2003 . – 268 გვ.

ენების წარმოშობა-განვითარების საფუძვლები. სამეტყველო ბგერების წარმოშობის, ძირისეული (ლექსიკური) და გრამატიკული სიტყვის შემადგენელი ნაწილების და მეტყველების ნაწილების წარმომავლობის საკითხები.

651. ჭუმბურიძე, ზ. რა გქვია შენ? – თბ. , 2003 . – 271 გვ.

ქართული სახელების და გვარების სტრუქტურა, წარმომავლობა, მნიშვნელობა, მათთან დაკავშირებული ეროვნული და სოციალური საკითხები; წარმოდგენილია ქართულში გავრცელებულ და რეკომენდირებულ სახელთა ლექსიკონი.

652. ხორნაული, გ. ქართული ონომასტიკა . – თბ. , 2003 . – 259 გვ.

ახმეტის, ერწო-თიანეთის, დუშეთის, ყაზბეგის, კასპის, გორის, ქარელის რაიონების და იმერეთის 50 000 – მდე ტოპონიმის აღწერა და შესწავლა.

653. Butskhrikidze M. The Consonant Phonotactics of Georgian : Proefschrift / ULCL; HIL . – LTB. , 2002] . – 239 p.

სადოქტორო დისერტაცია ეხება ქართული ფონეტიკის საკითხებს.

654. Fđhnrich H. Kartwelische Wortschatzstudien . – Jena , 2002 . – 543 s.

ქართველური ენების ლექსიკის მეცნიერული კვლევა, ოთხი ძირითადი ენის: ქართულის, მეგრულის, ლაზურის და სვანურის გრამატიკა და შედარებითი ანალიზი.

655. Fđhnrich H. Kleine Schriften . – Jena . , 2003 . – 97 s.

ცნობები ქართული დამწერლობის, კავკასიური და ქართული ხელნაწერების შესახებ. ასევე: კავკასიური და ქართული ენების შედარებითი გრამატიკა, პარალელები აფხაზურ-ადიღეურ, ნახურ-დაღესტნურ და ქართველურ ენებს შორის.

656. Jordania, A. Georgian for Begginers . – Tb. , 2003 . – 76 p.

სახელმძღვანელო განკუთვნილია ქართული ენის შესწავლით დაინტერესებულ ინგლისურენოვანი უცხოელებისათვის.

657. Philologie, Typologie und Sprachstruktur = Philology, Typology and Language Structure : Festschrift fur Winfried Boeder zum 65 Geburtstag . – Frankfurt . – 2003 . – 43 s.

წიგნი ეძღვნება გერმანელი ქართველოლოგის ვინფრიდ ბოდერის დაბადების 65 წლისთავს. მასში წარმოდგენილია მეცნიერის შრომების ბიბლიოგრაფია, ასევე კოლეგების, მეგობრების, მოსწავლეების (მათ შორის ქართველი მეცნიერების და უცხოელი ქართველოლოგების) სტატიები ქართული ფილოლოგიის, ტიპოლოგიის და სტრუქტურის საკითხებზე.

658. Rieger U. Zur Struktur der Georgischen Vornamen . – Jena , 2003 . – 107 s.

ნაშრომი ეხება ქართული საკუთარი სახელების ფონეტიკურ და მორფოლოგიურ სტრუქტურას; მოცემულია საქართველოში გავრცელებული ქალთა და მამაკაცთა სახელების სტატისტიკური მონაცემები მათი საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით.

659. აბაშია, რ. დიალექტური პოზიციის პრინციპი და ქართველურ ენობრივ ერთეულთა ურთიერთმიმართების ზოგიერთი საკითხი // ქართველური მემკვიდრეობა . _ 2003 . _ ტ. 7 . _ გვ. 7 _ 15. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართველურ ენებსა და დიალექტებში სისინა სიბილანტა განაწილება და მათ ეკვივალენტებად როგორც სისინა, ისე შიშინა სიბილანტების არსებობა.

660. ალექსიძე, მ. რთული ქვეწყობილი წინადადების მოდელები «ქართულ საქმეთა» დოკუმენტების ენაში // საენათმეცნიერო ძიებანი . _ 2001 . _ ტ. 11 . _ გვ. 158 _ 162. რეზ. ინგლ. ენაზე.

XVII ს-ის რუსეთ-საქართველოს დიპლომატიური ურთიერთობის ამსახველი მასალების, ე. წ. «ქართული საქმეების» მნიშვნელობა აღნიშნული პერიოდის რუსული ენის ისტორიის, კერძოდ მისი სინტაქსური წყობის შესწავლის საქმეში. «ქართულ საქმეთა» დოკუმენტების ენაში გამოყენებული რთული ქვეწყობილი წინადადების სამი ძირითადი მოდელი.

661. ამირანაშვილი, ნ. წარმოებულ ლათინურ სამედიცინო ტერმინთა ქართულად გადმოცემისათვის // ისტორია _ ფილოლოგია . _ 2000 . _ ტ. 2 . _ გვ. 863 _ 869. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ლათინური სუფიქსებით ნაწარმოები სიტყვები ანატომიურ ტერმინოლოგიაში, რომლებიც ორ ლათინურ ძირს უერთდება. ამგვარი კომპოზიტების აგების პრინციპი, როგორც ლათინურ, ისე ქართულ ენაზე.

662. არაბული, ა. დიალექტური ლექსიკის ადგილისათვის განმარტებით ლექსიკონში // იბერიულ _ კავკასიური ენათმეცნიერება . _ 2000 . _ ტ. 34 . _ გვ. 11 _ 20.

დიალექტური და დარგობრივი ლექსიკის მნიშვნელობა საერთო-ქართულ ლექსიკურ ფონდში. დიალექტურ ლექსიკასთან დამოკიდებულების ორი ურთიერთსაპირისპირო და ურთიერთშემავსებელი პოზიტიური და ნეგატიური მომენტის არსებობა.

663. არაბული, თ. ბილინგვიზმი ბავშვთა მეტყველებაში ინგლისური და ქართული ენების მასალაზე // საენათმეცნიერო ძიებანი . _ 2001 . _ ტ. 11 . _ გვ. 78 _ 86. რეზ. ინგლ. ენაზე

ორენოვან ბავშვთა მეტყველების თავისებურებანი სამიზნე ენის შესწავლის პროცესში და მათ მიერ დაშვებულ შეცდომათა თანხვედრა და განსხვავება ერთენოვან ბავშვთა მიერ მეტყველების ათვისების ადრეულ სტადიაზე დაშვებულ შეცდომებთან.

664. არონია, ი. თანხმოვანთა და მარცვალთა შენაცვლების შემთხვევები მეგრულში // საენათმეცნიერო ძიებანი . _ 2000 . _ ტ. 10 . _ გვ. 29 _ 32. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ფუძის გაორკეცებისას თანხმოვანთა და მარცვალთა შენაცვლების შემთხვევების განხილვა ქართულ და მეგრულ ენებში.

665. არონია, ი. კომპოზიტიური შედგენილობის ტერმინები მეგრულში // საენათმეცნიერო ძიებანი . _ 2001 . _ ტ. 11 . _ გვ. 273 _ 277. რეზ. ინგლ. ენაზე.

წარმართულ და ქრისტიანულ დღესასწაულთა ამსახველ ლექსიკაში კომპოზიციის გზით წარმოქმნილი ტერმინების მნიშვნელობა და შედგენილობა (ჭიჭეთანაფა, წინადლე, კვათგრ დლა, ცაშხა ჯინჯი, ობშხაჭითა თუთაშხაბედნირი, ჯიგე _ მისარონი და სხვ.).

666. ახვლედიანი, ნ. «ბარცხან»-ისა და «ჭურია»-ს ეტიმოლოგიებისათვის // საენათმეცნიერო ძიებანი . _ 2000 . _ ტ. 10 . _ გვ. 241 _ 242. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ზანური წარმომავლობის ტოპონიმების კვლევის საკითხი.

667. ბაბუნაშვილი, ე. კვლავ ზმნისწინის ე. წ. «ნეიტრალური» ფუნქციისათვის ქართულში // საენათმეცნიერო ძიებანი . _ 2000 . _ ტ. 10 . _ გვ. 58 _ 62. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ზმნისწინის ფუნქციების დახასიათება. ზმნისწინის «ზოგადი ნეიტრალურობის» შესახებ საენათმეცნიერო ლიტერატურაში გამოთქმული მოსაზრების უარყოფა და ზმნის აწმყოს ფორმის ნეიტრალურობის დასაბუთება.

668. ბარამიძე, მ. ზოსიმეს «სწავლანს» ქართული თარგმანების ლექსიკისათვის // საენათმეცნიერო ძიებანი . _ 2001 . _ ტ. 11 . _ გვ. 278 _ 285. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ზოსიმეს თხზულების ეფთვიმე მთაწმინდელისა (X ს) და თეოფილე ხუცესმონაზვნის (XI ს. II ნახ.) თარგმანების ლექსიკის ზოგიერთი თავისებურებანი.

669. ბარბაქაძე, ც. ენობრივ ერთეულთა რიტმული გამეორება, როგორც მეტყველების მორგანიზებელი ფაქტორი // ქართველური მემკვიდრეობა . _ 2003 . _ ტ. 7 . _ გვ. 40 _ 44. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ენობრივ ერთეულთა გამეორება, როგორც ზოგადად ენისთვის დამახასიათებელი ერთ-ერთი მიდრეკილება, ქართული კლასიკური მჭკერმეტყველების ტექსტების მიხედვით.

670. ბაღათურია, ნ. ლაფმას ეტიმოლოგიისათვის // იბერიულ _ კავკასიური ენათმეცნიერება . _ 2000 . _ ტ. 34 . _ გვ. 33 _ 36.

ქართული ენის დასავლურ დიალექტებში გავრცელებული სიტყვა «ლაფმას» განმარტება. მოსაზრებები «ლაფმას» მონღოლური, ინდოევროპული, თურქული, იაფეტური წარმოშობის შესახებ.

671. ბერულავა, რ. ენობრივი გლობალისტიკა უძველეს საქართველოსა და თანამედროვე სამყაროში // ცისკარი . _ 2003 . _ №1 _ 2 . _ გვ. 143 _ 152.

ეროვნებათმორისი საკომუტაციო ენის საერთაშორისო ტერმინოლოგიური სტანდარტების გამოყენება ძველ და ახალ ქართულ თარგმანებში. ენათა ინტერნაციონალიზაციის მცდელობა. პოლიტიკური, სოციალური, ენერგეტიკული, ინფორმატიკული, საგარეო-ეკონომიკური, ფისკალური და სატრანსპორტო გლობალისტიკური ტერმინოლოგიური ინოვაციები.

672. ბოლქვაძე, თ. ენის სტანდარტიზაცია და დიალექტები // ქართველური მემკვიდრეობა . _ 2003 . _ ტ. 7 . _ გვ. 63 _ 72. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართული სალიტერატურო ენის ჩამოყალიბების პროცესი, ენობრივი ნორმის ცნება და მწერლის დამოკიდებულება და წვლილი ენობრივი ნორმის შექმნაში.

673. ბუკია, მ. აფხაზური წარმოშობის აფუნ-ის სემანტიკური ველი მეგრულში // საენათმეცნიერო ძიებანი . _ 2000 . _ ტ. 10 . _ გვ. 243 _ 245. რეზ. ინგლ. ენაზე.

აფხაზური წარმომავლობის სიტყვა «აფუნ»-ის შეთვისება მეგრულთან, მისი შემოსვლა მეგრულ მწყემსურ ლექსიკაში და ამ ლექსების სემანტიკის შემდგომი გაფართოება.

674. გაბულდანი, ნ. რამდენიმე საკრალური ტერმინის სემანტიკური ცვალებადობის შესახებ // საენათმეცნიერო ძიებანი . _ 2001 . _ ტ. 11 . _ გვ. 249 _ 269. რეზ. ინგლ. ენაზე.

რელიგიურ კულტთან და რიტუალთან დაკავშირებული ტერმინების: დიდება, ქება, გალობა-ს მნიშვნელობა და მათი კონტექსტური ხმარება ბიბლიური ტექსტების ბერძნულ ვარიანტებში, ქართულ რედაქციებსა და ორიგინალურ ტექსტებში.

675. გაბუნია, ლ. სამეგრელოს ზოგიერთი ტოპონიმის ინტერპრეტაციისათვის // ისტორიულ _ ეთნოგრაფიული ძიებანი . _ 2004 . _ ტ. 6 . _ გვ. 303 _ 311. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სამეგრელოს აბორიგენული ვაზის ჯიშების ეტიმოლოგია და ლინგვისტური ანალიზი.

676. გაგუა, ვ. _ ე ხმოვნის შესახებ -ალ -ე / -ი -ელ -ე დაბოლოებიან ზმნებში «სვანური პოეზიის მიხედვით» // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება . _ 2000 . _ ტ. 34 . _ გვ. 37 _ 43.

-ალე / -იელე დაბოლოებიანი ზმნების ბოლოკიდური ე ხმოვანი, როგორც ე. წ. პროსოდიული ხმოვანი, რომლის დართვაც სალექსო მოთხოვნისათვის განპირობებული და არა როგორც თემის ნიშანი.

677. გელდიაშვილი, ნ. გაუფორმებელი ფუძე (წრფელობითი) საშუალო ქართულის ადრეული პერიოდის სამართლის ძეგლთა მიხედვით // საენათმეცნიერო ძიებანი . _ 2001 . _ ტ. 11 . _ გვ. 205 _ 208. რეზ. ინგლ. ენაზე.

გაუფორმებელი ფუძის (წრფელობითი) ფუნქციები და თავისებურებანი საშუალო ქართულის ადრეული პერიოდის (XII _ XIII სს.) სამართლის ძეგლთა ენის მიხედვით.

678. გვანცელაძე, თ. ენათა გენეალოგიური კლასიფიკაციის ძირითადი კრიტერიუმები და ქართველური ენობრივი სამყარო // ქართველური მემკვიდრეობა . _ 2003 . _ ტ. 7 . _ გვ. 102 _ 245. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სხვადასხვა ოჯახის ენათა კლასიფიცირების მცდელობის კრიტიკული მიმოხილვა. ქართველური ენობრივი სამყაროს კლასიფიცირების ოპტიმალური გზის ძიება ზოგად კონტექსტში.

679. გვანცელაძე, თ. ტოპონიმთა მასობრივი ცვლა აფხაზეთში 1864 წლის შემდგომ // იბერიულ _ კავკასიური ენათმეცნიერება . _ 2000 . _ ტ. 34 . _ გვ. 44 _ 51.

გეოგრაფიულ სახელთა ცვლის ეტაპები და მათი დახასიათება.

680. გოგოლაშვილი, გ. ისტორიული დიალექტოლოგიის საკითხები // საენათმეცნიერო ძიებანი . _ 2000 . _ ტ. 10 . _ გვ. 276 _ 282. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მა- და შა- ზმნისწინებისა და მათი პარალელური ვარიანტების გავრცელების საკითხი ქართულ სალიტერატურო ენასა და დაიალექტებში.

681. გოდუაძე, ე. ქართული სახელის ფლექსიური ფორმაწარმოების მოდელის ალგებრული აღწერისათვის // იბერიულ _ კავკასიური ენათმეცნიერება . _ 2000 . _ ტ. 34 . _ გვ. 52 _ 68.

ფლექსიური ფორმაწარმოების გრამატიკის აღწერის ძირითადი ეტაპები. სახელური ფუძეების კლასები, რომელთაგან თითოეული იდენტიფიცირებულია შესატყვისი არატერმინალით.

682. გულუა, ნ. ქათმის შეფერილობის აღმნიშვნელი ლექსიკა მეგრულში // საენათმეცნიერო ძიებანი . – 2001 . _ ტ. 11 . _ გვ. 287 _ 292. რეზ. ინგლ. ენაზე.

განხილულია ქათმის საერთო შეფერილობის და ბუმბულის სიჭრელის აღმნიშვნელი ტერმინები.

683. გურგენიძე, ტ. პირის ნაცვალსახელთა სისტემები განსხვავებული სტრუქტურის მქონე ენებში // იბერიულ _ კავკასიური ენათმეცნიერება . _ 2000 . _ ტ. 34 . _ გვ. 69 _ 79.

რიცხვის კატეგორიის გამოვლენის მრავალფეროვნების აღწერა განსხვავებული სტრუქტურის მქონე ენებში.

684. დგებუაძე, გ. სუბიექტური მესამე პირის მრავლობითობის გამოხატვა გურულში // საენათმეცნიერო ძიებანი . – 2000 . _ ტ. 10 . _ გვ. 47 _ 50. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სალიტერატურო ენის ნორმებთან გათანაბრების ტენდენცია გურულ დიალექტში. -ენ სუფიქსიანი ფორმების გამოყენების დინამიკა 30-იანი და 50 _ 60-იანი წლების ტექსტებში.

685. ვაშაკიძე, თ. აგენსის გამოხატვის ზოგი საკითხისათვის ქართულში // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტის ქართული ენის კათედრის შრომები . – 2000 . – ტ. 5 . – გვ. 13 – 15.

ზმნებთან დაკავშირებული აგენსი (სიტუაციის მონაწილე სულიერი წევრი) ქართულში.

686. ვახანია, ნ. ინგლისურ-ქართული ლექსიკონ-მინიმუმის შედგენის მეთოდის საკითხები : (მათემატიკის ფაკულტეტის სტუდენტებისათვის) // აფხაზეთის მოამბე . – 2001 . - №5 . – გვ. 132 – 134. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

687. ზანაძე, მ. რთული წინადადების სემანტიკური მთლიანობა და მისი სპეციფიკური ნიშნები // საზრისი . – 2003 . - №9 . – გვ. 83 – 88. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

688. ზარიძე, ხ. «ვეფხისტყაოსნის» ლექსიკიდან («მზე მნათობთა უკეთესი») // საენათმეცნიერო ძიებანი . – 2000 . – ტ. 10 . – გვ. 220 – 229. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სიტყვა «უკეთესის» განსხვავებული ინტერპრეტაციის თაობაზე.

689. ზვიადაძე, თ. ზმნის წარმოების ზოგი თავისებურების შესახებ დავით კლდიაშვილის თხზულებებში // აფხაზეთის მოამბე . – 2002 – 2003 . - №6 – 7 . – გვ. 85 – 86. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ქვემო და შუაიმერული მეტყველებისთვის დამახასიათებელი ზმნის ფუძის წარმოების ერთ-ერთი თავისებურება – თემის ნიშანთა მონაცვლეობა.

690. თევზაძე, მ. თავაზიანობის სტრატეგიების სამსახურის მოთხოვნაზე დადებითი პასუხი ინგლისურ და ქართულ წერილებში // საენათმეცნიერო ძიებანი . – 2001 . – ტ. 11 . – გვ. 322 – 326. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ინგლისელი და ქართველი ავტორების მიერ დაწერილი წერილების შედარება მათი სტრუქტურის, ენობრივი ერთეულებისა და თავაზიანობის სტრატეგიების მიხედვით.

691. თოფურია, ვ. ტოპონიმი თუხარისი // საისტორიო ვერტიკალები . – 2003 . - №4 . – გვ. 107 – 108. რეზ. რუს. ენაზე.

ავტორის მოსაზრება ტოპონიმ «თუხარისის» ურარტული წარმოშობის შესახებ.

692. თოფურია, ვ. ხეთური ჭურჭელი «ხარხარა» და ქართული სასმისი «ყარყარა» // საისტორიო ვერტიკალები . – 2003 . - №4 . – გვ. 106 – 107. რეზ. რუს. ენაზე.

ხეთიზმები ქართველურ ენებში. «ხარხარასა» და «ყარყარას» შესატყვისობა.

693. ივანელაშვილი, ნ. საგარეჯოს რაიონის ჰიდრონომია // თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ქართული ენის კათედრის შრომები . – 2000 . – ტ. 5 . – გვ. 130 – 137.

ჰიდრონიმთა ჯგუფებისა და წარმომავლობის საკითხების განხილვა.

694. იმნაიშვილი, გრ. ბგერის გაჩენა-განვითარება ქართული ენის დიალექტებში // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება . – 2000 . – ტ. 34 . – გვ. 80 – 93.

ხმოვანი ბგერებისა და სონორულ თანხმოვანთა გარდა სხვა კონსონანტთა გაჩენა-განვითარების ფაქტები ქართული ენის კილო-თქმების ზოგიერთ სიტყვაში.

695. იმნაძე, ე. შტრიხები დიდი მეცნიერის ცხოვრებიდან // მწიგნობარი . – 2005 . – გვ. 50 – 58.

ენათმეცნიერ ნიკო მარის ცხოვრება და შემოქმედება. საქართველოს ეროვნულ ბიბლიოთეკაში არსებული ნიკო ნიკოლაძის პირად არქივში დაცული ნ. მარის წერილების პუბლიკაცია.

696. ინჯია, თ. მოულოდნელის მხატვრული ფუნქცია გრ. რობაქიძის ენაში // საენათმეცნიერო ძიებანი . – 2000 . – ტ. 10 . – გვ. 139 – 142. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მოულოდნელის მხატვრული ფენომენის გადმოცემის ერთ-ერთი საშუალების – ზმნისწინიანი და უზმნისწინო არატრადიციული ფორმების გამოყენება გრ. რობაქიძის შემოქმედებაში.

697. ინჯია, თ. რიტმის ერთი სტილური საშუალების შესახებ ქართულ პროზაში // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება . – 2000 . – ტ. 34 . – გვ. 94 – 97.

მარტივ წინადადებაში სიტყვათა მარცვლობრივი შესატყვისობა, როგორც პროზაში რიტმის შექმნის ერთ-ერთი ენობრივი ფაქტი.

698. ინჯია, თ. სახელდებითი წინადადების სტილური ღირებულება გრ. რობაქიძის ენაში // საენათმეცნიერო ძიებანი . – 2001 . – ტ. 11 . – გვ. 150 – 156. რეზ. ინგლ. ენაზე.

განსაკუთრებული ღირებულებებისა და დანიშნულების მქონე ენობრივი აქტის – ელიპსის მნიშვნელობა გრ. რობაქიძის შემოქმედებაში. სახელდებითი წინადადების, როგორც ელიპსის კერძო შემთხვევის ანალიზი.

699. კაკიტაძე, ვ. ასპექტი და წარმოქმნა // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება . – 2000 . – ტ. 34 . – გვ. 98 – 102.

ზმნისწინთა სხვადასხვაობის და არა ასპექტის როლი ზმნათა ახალი ფორმების წარმოებაში.

700. კაპანაძე, ნ. დროის ფორმათა და მოდალური ზმნების კონსტრუქციათა შესატყვისობა ქართულ-გერმანული მანქანური თარგმნისას / ნ. კაპანაძე, ო. კაპანაძე // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება . – 2000 . – ტ. 34 . – გვ. 103 – 117.

Müssen, sollen, können, dürfen, müssen და wollen ზმნათა კონსტრუქციების და შესაძლო ეკვივალენტების განხილვა ტექნიკურ ტექსტებში მათი თარგმნის თვალსაზრისით.

701. კარტოზია, გ. სვანურისა და ზანურის ურთიერთმიმართების ისტორიისათვის // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტის ქართული ენის კათედრის შრომები . – 2000 . – ტ. 5 . – გვ. 44 – 49.

საერთო ენობრივი, კერძოდ, ფონეტიკურ – ფონოლოგიური მოვლენები სვანურსა და ზანურში, აგრეთვე ზანურის ლაზური ენის დიალექტად ჩამოყალიბების პროცესები.

702. კვანტალიანი, ლ. სინტაქსის საკითხები ფრანგულად დაწერილ ქართული ენის გრამატიკებში // იბერიულ – კავკასიური ენათმეცნიერება . – 2000 . – ტ. 34 . – გვ. 118 – 123.

მარი ბროსეს, ნიკო მარის, მორის ბრიერისა და ჰანს ფოგტის ქართული ენის გრამატიკების მოკლე განხილვა სინტაქსის კვლევის მიმართულებით.

703. კვანტალიანი, ც. მი- და მო- ზმნისწინთა ერთი მნიშვნელობისათვის ქართულში // საენათმეცნიერო ძიებანი . – 2000 . – ტ. 10 . – გვ. 63 – 68. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ორიენტაციის კატეგორიის არსებობა ქართულში. მი- და მო- ზმნისწინების ძირითადი მნიშვნელობების განსაზღვრა. ახალ ქართულში აღნიშნული ზმნისწინების მიერ მოქმედების სისრულობის, დასრულების, ფინალობის გადმოცემა.

704. კვასხვაძე, მ. ქართველური და ინდოევროპული (ლექსიკური პარალელები) // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტის ქართული ენის კათედრის შრომები . – 2000 . – ტ. 5 . – გვ. 138 – 145.

სემანტიკურ-სტრუქტურული თვალსაზრისით მსგავსი ძირის მქონე ლექსიკური ერთეულები ქართველურ და ინდოევროპულ ენებში.

705. კვაშილავა, ი. სამურზაყანოს ანთროპონიმიდან // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2003 . – ტ. 7 . – გვ. 209 – 223. რეზ. ინგლ. ენაზე.

წარმომავლობით ქართული სახელების უპირატესობა არაქართულ სახელებთან შედარებით სამურზაყანოში გავრცელებულ ანთროპონიმებში.

706. კვაჭაძე, ლ. პრედიკატული განსაზღვრება სვანურში // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტის ქართული ენის კათედრის შრომები . – 2000 . – ტ. 5 . – გვ. 5 – 12.

707. კობერიძე, მ. ზოგი ნაწილაკის ფუნქციისათვის ფრონეს ხეობის ქართულში // საენათმეცნიერო ძიებანი . – 2000 . – ტ. 10 . – გვ. 94 – 97. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ნაწილაკის ფუნქციური მრავალფეროვნება, ზოგი ნაწილაკის დამატებითი სტილური ნიუანსები და ფუნქციები ფრონეს ხეობის სასაუბრო მეტყველებაში.

708. კობიაშვილი, ლ. «ქართლის ცხოვრების» ენის ანალიზისათვის // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტის ქართული ენის კათედრის შრომები . – 2000 . – ტ. 5 . – გვ. 51 – 76.

709. კობიაშვილი, ლ. ძველ სამედიცინო წიგნთა ენის თავისებურებანი // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტის ქართული ენის კათედრის შრომები . – 2000 . – ტ. 5 . – გვ. 78 – 113.

განხილულია ქანანელის «უსწორო კარაბადინი», ხოჯაყოფილის «წიგნი სააქიმოი», ზაზა ფანასკერტელ-ციციშვილის «სამკურნალო წიგნი-კარაბადინი», დავით ბაგრატიონის «იადიგარ დაუდი» და სხვა.

710. კუპრაშვილი, ჰ. ეროვნული უშიშროების ცნების შინაარსი, პრობლემური სიტუაციის დახასიათება // საისტორიო ვერტიკალები . – 2004 . – №6 . – გვ. 51 – 60. რეზ. რუს. ენაზე.

ტერმინ «უშიშროების» და «უსაფრთხოების» შინაარსი და განმარტება. გარკვეული გაუგებრობა ამ ორი ტერმინის ხმარებასთან დაკავშირებით.

711. ლემონჯავა, ბ. სახელის მრავლობითი რიცხვის ნიშნის ალომორფები მეგრულში XX ს-ის 30-იანი წლების მასალების მიხედვით // აფხაზეთის მოამბე . – 2001 . – №5 . – გვ. 58 – 59. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ზუგდიდში 1930 – 1935 წწ. გამომავალი «ყაზაყიში გაზეთის» პუბლიცისტურ სტილთან დაკავშირებული საკითხები.

712. ლემონჯავა, ნ. ზოგიერთი ქართული გვარის რუსული დაწერილობის თაობაზე // საზრისი . – 2001 . - №5 . – გვ. 31 – 34. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ია-სა და აია-ზე დაბოლოებული ქართული გვარების რუსული დაწერილობის მართებული ფორმები.

713. ლომთათიძე, ე. საერთო იბერიულ – კავკასიური «ნებისა» და «გამარჯვების» სიმბოლო და მისი ლინგვისტური საფუძველი // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება . – 2000 . – ტ. 34

გვ. 124 – 125.

კავკასიური მოდემის ხალხების ნების სიმბოლოსა და გამარჯვების მოწოდების სახე – გაშლილი მარჯვენა ხელისგული და მარჯვას შემახილის გამოფერა ქართული ენობრივი მონაცემების საფუძველზე.

714. ლომთათიძე, ე. ხის აღმნიშვნელ ფუძეთა ურთიერთობისათვის ქართველურსა და აფხაზურ – ადიღურ ენებში : (იბერიულ-კავკასიურ ენათა გენეტიკური ურთიერთობისა და კონტაქტის ნიადაგზე წარმოქმნილი საერთო მასალის გამოიკვანისათვის) // იბერიულ – კავკასიური ენათმეცნიერება . – 2000 . – ტ. 34 . – გვ. 126 – 139.

715. ლომთაძე, ე. დიდოურ ენათა ვოკალიზმის დიაქრონოლოგიური ანალიზი . – თბ. , 1994 . – 398 გვ.

რეც. : ბურჭულაძე, გ. // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება . – 2000 . – ტ. 34 . – გვ. 236 – 246.

716. ლორია, ალ. დიდი მეცნიერისა და ბიბლიოფილის მოსაგონარი // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №3 . – გვ. 67 – 69.

ენათმეცნიერ ალ. ლლონტის დაბადებიდან 90 წლისთავის გამო.

717. მამისეიშვილი, ნ. ხმოვანმონაცვლე ხმაბადვითი კომპოზიციები ქართულში // საენათმეცნიერო ძიებანი . – 2001 . – ტ. 11 . – გვ. 240 – 247. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ხმოვნის შენაცვლებითი კომპოზიციები არსებით სახელებში.

718. მარგიანი, ლ. სიტყვათა რიგი სვანური წყევლის ფორმულებში // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება . – 2000 . – ტ. 34 . – გვ. 140 – 143.

სიტყვათა რიგის ანალიზი მარტივ გაუვრცობელ, მარტივ გავრცობილ და შერწყმულ წინადადებებში.

719. მარგიანი, ე. დალ – სვანეთის ონომასტიკისათვის // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება . – 2000 . – ტ. 34 . – გვ. 144 – 150.

კოდორის ხეობის მთიანი მხარის – დალის ხეობის რამდენიმე სოფლის ტოპონიმთა ნუსხა.

720. მარტიროსოვი, ა. დრო-კილოთა ფორმები ძველ ქართულსა და ძველ სომხურში // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება . – 2000 . – ტ. 34 . – გვ. 151 – 162.

გენეტიკურად სხვადასხვა წარმომავლობის ენების – ქართულისა და სომხურის შედარებით-ტიპოლოგიური კვლევა.

721. მალრაძე, ვ. «სინონიმური» რთული ტოპონიმები კასპის რეგიონის ტოპონიმის მიხედვით // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება . – 2000 . – ტ. 34 . – გვ. 163 – 165.

ორი ან მეტი ერთენოვანი (ქართული) ტოპონიმები ერთი გეოგრაფიული ობიექტის აღსანიშნავად და მათი ძირითადი ჯგუფები.

722. მესხი, ა. სვანური გუდრა-ს ლინგვისტური ანალიზი და ქართველურ – ეგვიპტური ენობრივი იგივეობანი // საენათმეცნიერო ძიებანი . – 2000 . – ტ. 10 . – გვ. 246 – 275. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართულ-ლაზური «გუდა»-ს სვანური შესატყვისობის «გუდრას» თანამედროვე სტრუქტურული გაგება. ქართველურ და ეგვიპტურ ენებს შორის არსებული ენობრივი პარალელები.

723. მიქაუტაძე, მ. დამავალ დიფთონგთა ერთი პოზიციისათვის V_XI საუკუნეთა წერილობითი ძეგლების მონაცემთა მიხედვით // ქუთაისის სამეცნიერო ცენტრის შრომები . – 2000 . – №6 . – გვ. 89 – 91. რეზ. ინგლ. ენაზე.

V_XI სს-ის პერიოდის ქართულში სიტყვის თავკიდურა პოზიციაში მორფემათა ზღვარზე თანხმოვნის წინ ნ-ს შემცველი დამავალი დიფთონგების არსებობა.

724. მიქაუტაძე, მ. ნ-ს შემცველ დამავალ დიფთონგთა არსებობისათვის V_XI საუკუნეთა ქართულში // ქუთაისის სამეცნიერო ცენტრის შრომები . – 2000 . – №6 . – გვ. 85 – 88. რეზ. რუს. ენაზე.

725. მიქელაძე, მ. ბრუნვის ფორმანტის სესხების საკითხისათვის : (ქართულ-წოვა-თუშური ორენოვნების მასალების მიხედვით) // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება . – 2000 . – ტ. 34 . – გვ. 170 – 173.

726. მიქელაძე, მ. ქართული უარყოფის სისტემისათვის // საენათმეცნიერო ძიებანი . – 2000 . – ტ. 10 . – გვ. 181 – 186. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მოდალობის წინადადებების წარმოთქმითი და უკუთქმითი შინაარსის ჯგუფების დახასიათება.

727. მიქელაძე, მ. წოვა-თუშური ზმნის პირის კატეგორიის საკითხისათვის // საენათმეცნიერო ძიებანი . – 2000 . – ტ. 10 . – გვ. 51 – 57. რეზ. ინგლ. ენაზე.

წოვა-თუშურ-ქართული ორენოვნების საუკუნეთა სიღრმეში ჩამოყალიბება. პირის კატეგორიის განვითარებისა და პირის ნიშნებად პირის ნაცვალსახელების გაფორმების პროცესი თანამედროვე წოვა-თუშურში.

728. მიქიაშვილი, ო. აფხაზეთის ტოპონიმის ისტორიიდან : 1943 – 1952 წწ. 1952 – 1967 წწ. // აფხაზეთის მოამბე . – 2001 . - №5 . – გვ. 25 – 27. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

აფხაზეთის ტოპონიმის გაქართულების თაობაზე ბრალდების საპასუხოდ ავტორს მოჰყავს მაგალითები ცნობარიდან «საქართველოს სსრ ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული დაყოფა», რომელთა ანალიზი გვიჩვენებს, რომ ტოპონიმების უმრავლესობა შეცვლილია აფხაზეთი ან რუსული ტოპონიმით და მათგან მხოლოდ მცირე ნაწილი შეიცვალა ქართულით.

729. მიქიაშვილი, ო. რუსული ენის გავლენის შედეგებისათვის ქართულ დიალექტურ მეტყველებაზე // ქართველური მემკვიდრეობა . – 2003 . – ტ. 7 . – გვ. 172 – 184. რეზ. ინგლ. ენაზე.

რუსული ენის უმნიშვნელო ზეგავლენა ქართულ დიალექტებზე, გამონაკლისი – ყიზლარ-მოზდოკელთა და სოჭელ ქართველთა მეტყველება, სადაც სტრუქტურული ნასესხობა დასტურდება.

730. მორგოშია, ი. ახალი ნასესხები სიტყვების ფონეტიკური ადაპტაცია // აფხაზეთის მოამბე . – 2002 . – 2003 . – №6 – 7 . – გვ. 101 . – 102. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ბოლო წლებში ქართულ ენაში დამკვიდრებული ინგლისური სიტყვები და მათი ფონეტიკური ვარიაციები.

731. ნოზაძე, ლ. ვნებიტისა და პოტენციალისის ფორმათა წარმოების ზოგი საკითხი კოლხურში // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება . – 2000 . – ტ. 34 . – გვ. 174 – 198.

კოლხური და ქართული ენების მსგავსება.

732. ომარაშვილი, ა. საინგილოს ონომასტიკა ჯანაშვილების ნაწერებში // ცისკარი . – 2001 . - №2 . – გვ. 134 – 136.

ინგილოური ტოპონიმები დიმიტრი ჯანაშვილის ნაშრომში «ისტორიული და გეოგრაფიული აღწერა ჰერეთისა» და მოსე ჯანაშვილის წიგნში «საინგილო».

733. ონიანი, ალ. სახელოვანი იუბილარი // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტის ქართული ენის კათედრის შრომები . – 2000 . – ტ. 5 . – გვ. 2 – 3.

ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორის ლეო კვაჭაძის პედაგოგიური და სამეცნიერო მოღვაწეობა.

734. ონიანი, ალ. ხმოვანთა სისტემა თანამედროვე სალიტერატურო ქართულში // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტის ქართული ენის კათედრის შრომები . – 2000 . – ტ. 5 . – გვ. 16 – 20.

მოყვანილია ქართულ ხმოვანთა დაპირისპირების სქემა, რომელიც სამკუთხედის სახელწოდებით არის ცნობილი.

735. რუხაძე, ჯ. ეთნოგრაფიული მასალა ზოგიერთი მონათესავე ტერმინის სესხების, წარმომავლობისა და მნიშვნელობის დასადგენად // ქართველური მემკვიდრეობა . – 2003 . – ტ. 7 . – გვ. 185 – 195. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სვანური ტერმინი «ანგ» და ეგვიპტური ankhk-ის ფონეტიკური მსგავსება. ბელელისა და ხულას კავშირი შუამდინარულ მითოლოგიურ მასალასთან.

736. რუხაძე, ჯ. ქართული ხალხური სამეურნეო ტრადიციებისა და ზოგიერთ ხალხურ ტერმინთა რეგიონალური თავისებურება // ქართველური მემკვიდრეობა . – 2003 . – ტ. 7 . – გვ. 191 – 195. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საქართველოს სხვადასხვა კუთხეში გავრცელებულ ზოგიერთ ხალხურ ტერმინთა მნიშვნელობის განმარტება.

737. სარჯველაძე, ზ. ძველი ქართული წერილობითი ძეგლების ცნობები დასავლურქართული ტომების შესახებ // თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ქართული ენის კათედრის შრომები . – 2000 . – ტ. 5 . – გვ. 21 – 27.

ეთნონიმების მეგრელ-, სუან-, ეგრის-, ჯან-, ზან- და სხვ. წარმოშობის ისტორია და ტოპონიმების ოდიშ-, არტანუჯ- ეტიმოლოგიისათვის.

738. სომხიშვილი, ვ. ზოგი ნაცვალსახელის თავისებურებისათვის ლიახვისა და ქსნის ხეობათა ქართლურში // საენათმეცნიერო ძიებანი . – 2000 . – ტ. 10 . – გვ. 33 – 38. რეზ. ინგლ. ენაზე.

პირის, ჩვენებითი, კითხვითი, კუთვნილებითი, განსაზღვრებითი ნაცვალსახელების ფორმათა წარმოებისა და ფუნქციის თავისებურებანი ქართულ სალიტერატურო ენასა და ხეობათა მეტყველებაში.

739. სომხიშვილი, ვ. სიტყვათწარმოების ზოგი თავისებურებისათვის ლიახვისა და ქსნის ხეობათა ქართლურში // საენათმეცნიერო ძიებანი . – 2000 . – ტ. 10 . – გვ. 40 – 46. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სალიტერატურო ენაში დამკვიდრებული აფიქსების გამოყენების მნიშვნელობა სიტყვათწარმოების პროცესისათვის ლიახვისა და ქსნის ხეობათა ქართლურში.

740. სორდია, ი. მოდალურზმნიანი და ზმნის კავშირები თვითლოიანი ფორმების შემცველი წინადადება // საზრისი . – 2001 . – №6 . – გვ. 42 – 48. რეზ. ინგლ. ენაზე.

განხილულია ამ ტიპის წინადადებების თავისებურებანი.

741. სორდია, ი. წინადადების წევრთა სინტაქსური ურთიერთმიმართების სახეები // საზრისი . – 2003 . - №9 . – გვ. 78 – 82. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

აზრთა სხვადასხვაობა – ქვემდებარისა და დამატება – ობიექტების ზმნა – შემასმენელთან პირში მიმართებასთან დაკავშირებით.

742. სუხიშვილი, მ. ერგატიული წესის გამოვლენისათვის ქართულში // იბერიულ – კავკასიური ენათმეცნიერება . – 2000 . – ტ. 34 . – გვ. 199 – 208.

გარდამავალი და გარდაუვალი ზმნების კონსტრუქციები.

743. სუხიშვილი, მ. ძველი ქართულის ვარჯ- ფუძის შესატყვისის ძიებისათვის // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტის ქართული ენის კათედრის შრომები . – 2000 . – ტ. 5 . – გვ. 29 – 34.

ფუძის კომპოზიციური ფორმა და განმარტება.

744. ტაბიძე, მ. ენობრივი ვარიანტების კვლევის საკითხისათვის // ქართველური მემკვიდრეობა . – 2003 . – ტ. 7 . – გვ. 201 – 227. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ერი და მისი სამწიგნობრო ენა, ცალკეულ თემთა (ტერიტორიულ თუ სოციალურ ჯგუფთა) საშინაო მეტყველების განხილვა ქართველური სინამდვილის მიხედვით.

745. უთურგაიძე, თ. კვლავ წყვილბაგისმიერი უ და კბილბაგისმიერი ვ თანხმოვნების სტატუსისათვის ძველ ქართულში // იბერიულ – კავკასიური ენათმეცნიერება . – 2000 . – ტ. 34 . – გვ. 209 – 211.

746. უკლება, თ. ინფინიტური კონსტრუქციების შესწავლის ისტორიიდან // საენათმეცნიერო ძიებანი . – 2000 . – ტ. 10 . – გვ. 170 – 180. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სამეცნიერო ლიტერატურაში არსებული აზრთა სხვადასხვაობა ქართულ სამწერლო და სასაუბრო ენაში გავრცელებული ინფინიტური კონსტრუქციების თაობაზე.

747. ფაჩულია, ლ. კორელატის პოზიციისათვის ზანური ენის მეგრულ დიალექტში // ქუთაისის სამეცნიერო ცენტრის შრომები . – 2000 . - №6 . – გვ. 53 – 54. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ჰიპოტაქსის ერთ-ერთი კონსტრუქციული ელემენტის – კორელატის პოზიციის საკითხის განხილვა ზანური ენის მეგრულ დიალექტში.

748. ფაჩულია, ლ. თავაზიანობის მიმართვის ორი ზმნური ფორმის შესახებ ქართულსა და ზანურში / ლ. ფაჩულია ლ., ზ. კიკვიძე // ქუთაისის სამეცნიერო ცენტრის შრომები . – 2000 . - №6 . – გვ. 49 – 52. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ნულოვანი და -თ სუფიქსიანი ფორმები, რომლებიც შესაბამისად გადმოგვცემენ ფამილარულ და თავაზიან მიმართვას.

749. ფერეიდნული ტექსტები : (ტექსტები ჩაიწერეს, გამოსაცემად მოამზადეს და ლექსიკონი შეადგინეს თ. უთურგაიძემ, დ. ჩხუბიანიშვილმა და ჯ. გიუნაშვილმა // იბერიულ – კავკასიური ენათმეცნიერება . – 2000 . – ტ. 34 . – გვ. 247 – 282.

ირანში ჩაწერილი ფერეიდნული ქართველების მეტყველების ნიმუშები.

750. ფუტკარაძე, ტ. მონათესავე ენობრივ ერთეულთა კვალიფიკაციის საკითხისათვის თანამედროვე მეცნიერებაში // ქართველური მემკვიდრეობა . – 2003 . – ტ. 7 . – გვ. 206 – 227. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ენისა და დიალექტის გამიჯვნის პრობლემა. ქართველთა სამეტყველო კოდების მაგალითზე ისტორიულად ერთი ეთნოკულტურული სისტემის მქონე ხალხის – ერის – ენობრივი ერთეულების თანაარსებობა (სამწიგნობრო ენა – დედა ენა და საშინაო მეტყველება – მშობლიური დიალექტი).

751. ფუტკარაძე, ტ. ფუტკარ – ფუძის ისტორიისათვის // იბერიულ – კავკასიური ენათმეცნიერება . – 2000 . – ტ. 34 . – გვ. 219 – 221.

ფუტკარ – ფუძის ეტიმოლოგია.

752. ქალდანი, მ. მრავლობითობის – არ სუფიქსის ერთი დამატებითი ფუნქციის შესახებ სვანურში // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტის ქართული ენის კათედრის შრომები . – 2000 . – ტ. 5 . – გვ. 147 – 149.

753. ქართველური დიალექტური ტექსტები // ქართველური მემკვიდრეობა . – 2003 . – ტ. 7 . – გვ. 267 – 323. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1993 – 97 წწ. დიალექტოლოგიის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის მომძიებელთა ჯგუფის მიერ ჩაწერილი და მომზადებული ტექსტები : ბალსზემოური დიალექტი (ლატალური მეტყველება), მეგრული დიალექტი (ხოზური მეტყველება), იმერული დიალექტი (ქუთაისური მეტყველება, ოკრიბული მეტყველება, ხონური მეტყველება).

754. ქირია, ჭ. თემის ნიშანთა წარმომავლობის საკითხი მეგრულში // საენათმეცნიერო ძიებანი . – 2000 . – ტ. 10 . – გვ. 79 – 82. რეზ. ინგლ. ენაზე.

აწმყოს ფუძის მაწარმოებელი სუფიქსები ქართულსა და მეგრულში.

755. ქუთელია, ნ. ქართული ენა, როგორც კულტურულ-ეროვნული და ისტორიულ-პოლიტიკური მთლიანობის საფუძველი // ქართველური მემკვიდრეობა . – 2003 . – ტ. 7 . – გვ. 228 – 237. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართული ენის დამოკიდებულება მისივე დიალექტებთან და განუწყვეტელი ურთიერთზემოქმედება.

756. შარაშენიძე, ნ. -ლამის- ნაწილაკის ისტორიისათვის // საენათმეცნიერო ძიებანი . – 2000 . – ტ. 10 . – გვ. 89 – 93. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ლამის ზმნური ფორმის სემანტიკა და ფუნქციები ძველი ქართული ლიტერატურის ძეგლებისა და ლექსიკოგრაფთა ნაშრომების მიხედვით.

757. შენგელია, რ. მზე დედაა ჩემი, მთვარე მამა ჩემი... // ცისკარი . – 2003 . – №11 – 12 . – გვ. 103 – 113.

ზოგადსამეცნიერო – სალიტერატურო ესსე; მოსაზრებები ზოგიერთი ეთნოხიმისა და ტოპონიმის წარმოშობის, უძველეს ქართულ მითოსში, ფოლკლორსა და ფილოსოფიაში მზის კულტის არსებობის შესახებ, საქართველოსა და ქართველების აღმნიშვნელი ტერმინის «გეორგია» «მგლის ქვეყნად» მიჩნევა.

758. შეროზია, რ. ნასესხები ლექსიკისათვის ლაზურ ანდაზებსა და იდიომებში // ქართველური მემკვიდრეობა . – 2003 . – ტ. 7 . – გვ. 238 – 245. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სპარსულ-თურქული ძლიერი ზეწოლა საქართველოს საზღვრებს გარეთ არსებულ ერთეულებზე – ინგილოური, იმერხეული, ფერეიდნული, ლაზური. ლაზურ ზმნათა ძირების შენარჩუნება და კავშირი ქართულ სალიტერატურო ენასა და მის დიალექტებში არსებულ მასალასთან.

759. შეროზია, რ. ქო- ნაწილაკსა და ზმნისწინებთან დაკავშირებული ზოგი საკითხისათვის მეგრულ-ლაზურში // საენათმეცნიერო ძიებანი . – 2000 . – ტ. 10 . – გვ. 283 – 286. რეზ. ინგლ. ენაზე.

რთული და მარტივი ზმნისწინების გავრცელება მეგრულ და ლაზურ დიალექტებში. ქო- მტკიცებითი ნაწილაკის გამოყენების თავისებურებანი მეგრულ-ლაზურში.

760. ჩაგანავა, გ. სიტყვა კრიმანჭულის ეტიმოლოგიისათვის // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . – 2004 . – ტ. 6 . – გვ. 417 – 424. რეზ. ინგლ. ენაზე.

761. ჩანტლაძე – ბაქრაძე, გ. ბასკური ენის ერთი ლექსემის AURPEGI-ს ეტიმოლოგიური ანალიზი ბასკურ ენის დიალექტების თავისებურებათა ფონზე // ქართველური მემკვიდრეობა . – 2003 . – ტ. 7 . – გვ. 251 – 256. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სავარაუდო სტრუქტურული სიახლოვე ბასკურ aurpegi-ს, ხუნძურ berkal-სა და ქართულ (ხევსურული დიალექტი) «თოლპირს» შორის.

762. ცაგარეიშვილი, ე. ილია აბულაძე // მწიგნობარი . – 2005 . – გვ. 59 – 73.

ენათმეცნიერ ი. აბულაძის წვლილი ქართველოლოგიისა და არმენოლოგიის განვითარებაში.

763. ცინდელიანი, უ. ძველი ქართულის ლექსიკიდან : ღონე / ღონა; საღონე / საღონავი // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტის ქართული ენის კათედრის

ტ. 5 . – გვ. 124 – 129.

ლექსემის მნიშვნელობა და ეტიმოლოგიის საკითხები.

764. ცოცანიძე, გ. ზმნისწინებიდან ნაზმნისწინარ ტერმინებამდე // თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტის ქართული ენის კათედრის შრომები . – 2000 . – ტ. 5 . – გვ. 119 – 123. რეზ. რუს. ენაზე.

მო- და წა- ზმნისწინების ხმარება ზმნის ბრძანებითი ფორმების მნიშვნელობით საერო და სასულიერო მწერლობის ძეგლებში.

765. ცხადაძე, ბ. ადამიანის საკუთარი სახელის «ტბელ»-ის წარმომავლობისათვის // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2004 . – ტ. 8 . – გვ. 92 – 102. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ტბელის, როგორც საკუთარი სახელისა და ტბელის, როგორც გვარის აღნაგობისა და წარმომავლობის შესახებ.

766. ცხადაძე, ბ. კიმერიელ, გმირ და ქიმ, ქიმერა ლექსემათა წარმომავლობა-ურთიერთმიმართებისათვის // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2004 . – ტ. 8 . – გვ. 17 – 24. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მოსაზრება რომ ქიმ, ქიმერა, კიმერ, კიმირ ლექსემებს არაფერი საერთო არა აქვთ გმირ – გუმირ, გუმერა – გურემა, გუამ ძირძველ ქართულ სიტყვებთან.

767. ცხადაძე, ბ. ო-ეთ ცირკუმფიქსიანი ოზურგეთ, ომფარეთ ტიპის ტოპონიმები ძველი კოლხეთის (გურია-აჭარის, ქვემო იმერეთის) ტერიტორიაზე // გურია . – 2001 . – ტ. 3 . – გვ. 212 – 224. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

მეგრულ-ჭანურის კვალი გურიის, აჭარისა და ქვემოიმერეთის ზოგიერთი რაიონის ტოპონიმიში.

768. ცხადაძე, ბ. პალეოგრაფიულ-წიგნთმცოდნეობითი ტერმინები ქართულში : კეცი, კეცი დაწერილი // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №1 . – გვ. 32 – 33.

ტერმინთა მნიშვნელობა-გამოყენება.

769. ცხადაძე, ბ. პალეოგრაფიულ-წიგნთმცოდნეობითი ტერმინები ქართულში : ფურცელი : (გამოკვლევა) // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №3 . – გვ. 29 – 31.

ძველი ქართული ტერმინის განმარტება.

770. ძნელაძე, მ. აღმავალ-დაღმავალი III მოტივი სალიტერატურო ქართულში // იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება . – 2000 . – ტ. 34 . – გვ. 230 – 235.

ინტონაციის ერთეულების – ინტონემისა და მოტივის სახეობების განხილვა.

771. ჭითანავა, დ. სოციალურ ორგანიზაციათა აღმნიშვნელ უძველეს ქართულ ტერმინთა ინტერპრეტაციისათვის // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . – 2005 . – ტ. 7 . – გვ. 287 – 332. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართველურ ტერმინთა «ხორი», «სახლი», «ქორი» მნიშვნელობა გვარის გაგებით, მათი განვითარების გზები და ეტაპები, სოციალური ფუნქცია და წარმოშობის საკითხი. სუფიქსებით – შვილი, ძე, იანი, ანი, ანთი, აინთი, თ, თი, ები, კარი ნაწარმოები გვარსახელები და გეოგრაფიული ტერმინები.

772. ჭინჭარაული, ალ. «ვეფხისტყაოსნის» ლექსიკიდან («იჩქითი» და სხვ.) // საენათმეცნიერო ძიებანი . – 2001 . – ტ. 11 . – გვ. 231 – 239. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სიტყვების – «იჩქითი» და «იჩქითად» – განმარტება და მათი გამოყენება «ვეფხისტყაოსანსა» და სხვა უძველეს ქართულ ძეგლებში.

773. ჭობონელიძე, ნ. წიქარა // საენათმეცნიერო ძიებანი . – 2000 . – ტ. 10 . – გვ. 236 – 240. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სიტყვა «წიქარას» წარმომავლობის საკითხი.

774. ხმაღამე, მ. მატრონიმთა შტოგვარის სახელად ქცევის თავისებურებანი ქიზიყური მეტყველების მიხედვით // საენათმეცნიერო ძიებანი . – 2000 . – ტ. 10 . – გვ. 230 – 235. რეზ. ინგლ. ენაზე.

შტოგვარის სახელად ქალის საკუთარი სახელის, ქალის მეტსახელისა და გათხოვილი ქალის ქალიშვილობის გვარის გამოყენების შემთხვევები.

775. ხმაღამე, მ. შორისდებულთა გამოყენების თავისებურებანი ქიზიყურში // საენათმეცნიერო ძიებანი . – 2001 . – ტ. 11 . – გვ. 164 – 172. რეზ. ინგლ. ენაზე.

შორისდებულთა დიალექტის დონეზე კვლევის მნიშვნელობა ამა თუ იმ კუთხის წარმომადგენელთა აზროვნებისა და ემოციების გამოხატვის თავისებურებათა წარმოსაჩენად.

776. ჯავახაძე, ნ. ნულოვანი თაობის ნათესავების დეფინიციის ლოკალური ასპექტები : (რაჭის ნათესაობის ტერმინების მაგალითზე) // კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული . – 2003 . – ტ. 8 . – გვ. 75 – 86. რეზ. რუს. ენაზე.

რაჭის ნათესაობის ტერმინთა სისტემაში ფიქსირებული ერთ-ერთი ტერმინის – ტანიბიძაშვილის – შინაარსი და სტრუქტურული აგებულება.

777. Авалиани, Т. О прагматическом аспекте мотивированной номинации растений : (на материале русского и грузинского языков) // Славистика в Грузии . – 2002 . - № 3 . – с. 3 – 6.

Общие факторы прагматического аспекта мотивированности фитонимов на примере русского и грузинского языков.

778. Авидзба, Л. Отраслевая лексика абхазского языка : (Названия лекарственных растений) // აფხაზეთის მოამბე . – 2001 . - №5 . – გვ. 120 – 122. რეზ. ქართ., რუს. და ინგლ. ენებზე.

779. Алексидзе, М. Об одном типе простого предложения в языке документов и Грузинских дел // Славистика в Грузии . – 2002 . - № 3 . – с. 11 – 14.

Глагольные активные личные структурные схемы в документах “Грузинских дел”, имеющие общеязыковой межстилевой характер.

780. Бериа, С. Русизмы в грузинской устной речи : (По результатам социолингвистического опроса) // Славистика в Грузии . – 2002 . - № 3 . – с. 11 – 14.

В результате проведенного социолингвистического опроса выделены несколько тематических групп , содержащих большое количество русизмов: 1. ремесленная лексика; 2. бытовая лексика; 3. военная лексика и лексика автомобилистов.

781. Геловани, М . Особенности употребления соматического компонента в функции меры и интенсивности // Славистика в Грузии . – 2002 . № 3 . – с. 35 – 36.

Исследование соматического компонента в функции меры и интенсивности в фразеологических оборотах грузинского и русского языков.

782. Геловани, М . Семантические фразеологические единицы с субстантивными стержневыми лексемами в русском и грузинском языках // Славистика в Грузии . – 2003 . - № 4 . – 30 – 31.

Сопоставительное описание фразеологических единиц русского и грузинского языков.

783. Зыцыр, Ю . К происхождению некоторых соматических терминов языка басков : («лицо» и другие) // ქართველური მემკვიდრეობა . –784. Капанадзе, И . Вербальное воплощение представления о загробном мире в русском и грузинском языках // Славистика в Грузии . – 2003 . - № 4 . – с. 47 – 50.

Особенности дохристианского представления грузин и славян о загробном мире в переводах библейских книг на примере греческих слов $\alpha\delta\eta\varsigma$ (ჯოჯობეთი) и $\gamma\epsilon\epsilon\nu\alpha$ (ქვესკნელი).

785. Сопромадзе, К . К истории и современному пониманию слова «бизнес» // Славистика в Грузии . – 2003 . - № 4 . – с. 90 – 93.

Синонимы слова «бизнес» (საქმე, მეწარმეობა) в грузинском языке и их значения, связанные с изменением общественно-политического уклада жизни общества.

786. Сопромадзе, К . Современная экономическая терминология , связанная с понятием торговать // Славистика в Грузии . – 2003 . - № 4 . – с. 86 – 89.

Значение слова торговать, торговля (ვაჭრობა) по толковому словарю грузинского языка под редакцией А.Чикобава.

ლიტერატურათმცოდნეობა

787. ამირხანაშვილი, ი. ტკვილის დიალექტიკა : წერილები . – თბ. , 2003 . – 239 გვ.

წერილები ეძღვნება აგიოგრაფიულ ლიტერატურას, დავით გურამიშვილს, თანამედროვე პროზაიკოსებსა და პოეტებს: ა. სულაკაური, ო. ჩხეიძე, კ. ჯანდიერი, ნ. გელაშვილი, თ. ბიბილური, ლ. გულისაშვილი, ო. თურმანაული, ტ. ჭანტურია, ე. კვიციანიშვილი, დ. მალრაძე, ასევე უცხოელ თანამედროვე ავტორებს.

788. კიკნაძე, გრ. თხზულებანი 5 ტომად ტ. 2 . – თბ. , 2003 . – 502 გვ.

კრებული მოიცავს გრ. კიკნაძის მონოგრაფიას «ქართული სატირისა და იუმორის განვითარების ისტორიისათვის», სტატიას «ჩვენი ვაჟა» და ვაჟა-ფშაველას დაბადებიდან 100 წლისთავისადმი მიძღვნილ ნარკვევს – «პლასტიკურ ხატთა საუნჯე».

789. მინაშვილი, ლ. ლიტერატურული ნარკვევები და წერილები . – თბ. , 2003 . – 569 გვ.

ალექსანდრე ჭავჭავაძის, რაფიელ ერისთავის, ილია ჭავჭავაძის, აკაკი წერეთლის, ალექსანდრე ყაზბეგის, ვაჟა-ფშაველას და იოსებ დავითაშვილის შემოქმედების მიმოხილვა. გამოხმაურება გალაკტიონ ტაბიძის და ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების ისტორიის შესახებ გამოქვეყნებულ ახალ ნაშრომებზე და არნოლდ ჩიქობავას და გრიგოლ კიკნაძის შემოქმედებითი პორტრეტები.

790. ღვინჯილია, ჯ. თხზულებანი : 4 ტომად . – თბ.

ტ. 3, წ. 1 : ლიტერატურული წერილები, კრიტიკა, ესე, ნარკვევი . – 2003 . – 860 გვ. ;

ტ. 3, წ. 2 : ლიტერატურული წერილები, კრიტიკა, ესე, ნარკვევი . – 2003 . – 840 გვ.

მე-3 ტომის ორივე წიგნი ქართული მწერლობისა და პოეზიის სხვადასხვა თაობის წარმომადგენლებს ეძღვნება.

791. ჭილაია, რ. ლიტერატურათმცოდნეობა. ენციკლოპედიური ცნობარი . – თბ. , 2003 . – 217 გვ.

ლიტერატურათმცოდნეობითი ცნება-ტერმინების ახლებური გააზრება და მართლმადიდებლური ღვთისმსახურების კრებულთა დასახელება-განმარტებანი.

792. ხინთიბიძე, ა. ქართული ლექსი : ისტორია და თეორია . – თბ. , 2003 . – 114 გვ.

პოეტური ხელოვნების რაობა, ლექსის რიტმი, სტროფიკა, რითმა, ლექსის სახეები და ბგერწერა, ქართული ლექსის ბუნება და განვითარების გზა.

793. Богомолов, И. “Грузия стала традицией для всей русской поэзии” : А. С. Грибоедов, А. С. Пушкин, М. Ю. Лермонтов, Я. П. Полонский, И. Г. Терентьев, В. А. Есенин, П. Г. Антокольский . – Тб. , 2002 . – 38 с.

Пребывание в Грузии представителей русской поэзии разных эпох и направлений, роль этого края в их жизни и творчестве, их значение в развитии расширения и укрепления русско-грузинских духовных общений, общественно-политической и литературно-эстетической жизни Грузии.

794. ბაქრაძე, ა. ლექცია II // ცისკარი . – 2002 . - №6 – 7 . – გვ. 104 – 111.

1998 წ. უნივერსიტეტში წაკითხული ლექციის ჩანაწერი შუა საუკუნეების უცხოური ლიტერატურის ნიმუშებზე. თემები: ბოროტებასთან ბრძოლა, ადამიანის ცოდვით დაცემა, ქალისადმი დამოკიდებულება და სხვა. პარალელები ქართულ მწერლობასთან / ჩაიწერა ნინო კუკულაძემ.

795. ევგენიძე, ი. ნარკვევები ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან. წ. 1 . – თბ. , 2000 . – 360 გვ.

რეც. : მინაშვილი, ლ . ნაშრომი მწერლისა და საზოგადოების ურთიერთმიმართების აქტუალურ პრობლემებზე // მწიგნობარი . – 2003 . – გვ. 231 – 243.

796. კანკავა, გ. ლიტერატურულ პროცესს «ალტერნატივა» არა აქვს // ცისკარი . – 2002 . - №10 . – გვ. 131 – 134.

ქართულ «ტრადიციულ» და «ალტერნატიულ» ლიტერატურულ ტენდენციათა ურთიერთმიმართების საკითხი, ძველ და დღევანდელ ახალთაობებს შორის მიმდინარე ლიტერატურული პროცესების ანალიზი.

797. კილანავა, ც. «გალობანი სინანულისანი» და ჯვარსახოვნების პრინციპი // ცისკარი . – 2003 . - №9 – 10 . – გვ. 145 – 149.

გურამ ასათიანის შემოქმედების, მისი სტილის თავისებურების გამოყოფა და ანალიზი. დავით აღმაშენებლის ფენომენის შეფასება.

798. მინაშვილი, ლ. ლიტერატურული ნარკვევები და წერილები . – თბ. , 2003 . – 571 გვ.

რეც. : ჯოლოგუა, თ. საინტერესო და სასარგებლო წიგნი // მწიგნობარი . – 2005 . – გვ. 196 – 200.

799. Чхaidze, E. Л. Толстой, А. Дюма, А. Битов о Тифлисе и грузинах // ЛиК . – 2003 . - № 3 . – с. 93 – 98.

Анализ воспоминаний о Грузии и Тифлисе людей разных эпох и национальностей, сходство и различие впечатлений на примере заметок и произведений Л. Толстого, А. Дюма и А. Битова.

ძველი ქართული მწერლობა

800. კოპალეიშვილი, ვ. რიცხვთა მეტყველება «ვეფხისტყაოსანში» . – თბ. , 2003 . – 60 გვ.

შოთა რუსთაველის მიერ რიცხვების მისტიკურად აღქმა, ფილოსოფიურად გააზრება და ასახვა «ვეფხისტყაოსანში».

801. მდინარაძე, თ. ვეფხისტყაოსნის წინასწარმეტყველება : რუსთაველი და კაბალა . – თბ. , 2003 . – 427 გვ.

ბიბლიური რემინესცენციები პოემაში.

802. მორჩილაძე, ა. მელიქსედბაშის თბილისი . – თბ. , 2003 . – 47 გვ.

მწერლის თვალთ დანახული მეფე ერეკლე მეორე და მის კარზე მიმდინარე მოვლენები, იმდროინდელი თბილისი და პოეტ ბესიკ გაბაშვილის ცხოვრება.

803. ჩოლოყაშვილი, ბ. უძველესი ქართული მარტიროლოგიური თხზულება . – თბ. , 2003 . – 56 გვ.

გამოკვლევა ეხება კოლაელ ყრმათა ქრისტიანული სარწმუნოებისათვის წამების ამსახველი ნაწარმოების შექმნის პერიოდს. ერთადერთი ხელნაწერი დაცულია საბერძნეთში, ათონის ივერთა მონასტერში. ნაწარმოების ავტორი უცნობია. კოლაელ ყრმათა წამება თარგმნილია რუსულ (ნ. მარი, 1903) და ინგლისურ (დ. ლანგი, 1956) ენებზე.

804. Серебряков, С. Тяжелый крест : (Повесть из истории древней Грузии) . – Тб. , 2002 . – 111с.

История Грузии глазами современного человека. В основе повести лежит первый дошедший до наших дней памятник древней грузинской литературы, сочинение Иакова Цуртавели “Мученичество Шушаник” (V в.).

805. აბზიანიძე, თ. ჰომილეტიკის დასაწყისი // რელიგია . – 2001 . - №4 – 5 – 6 . – გვ. 9 – 13. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქრისტიანული მწერლობის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი დარგის ჩასახვა-განვითარების მოკლე მიმოხილვა. ქართული სასულიერო ჰომილეტიკის თავისებურებანი და თვალსაჩინო ნიმუშები.

806. ბაზღაძე, მ. «იაკობ სპარსის წამების» პარხლის მრავალთავისეულის საღვთისმეტყველო ტერმინოლოგია // რელიგია . – 2001 . - №1 – 2 – 3 . – გვ. 12 – 19. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ნათარგმნ აგიოგრაფიულ ტექსტში არსებული თეოლოგიური ლექსემების შესაძლო ეკვივალენტები, მათი მნიშვნელობა და ფუნქცია.

807. ბაზღაძე, მ. «იაკობ სპარსის წამების» ქართული ტექსტი // ცისკარი . – 2002 . - №4 . – გვ. 127 – 129.

ორი სხვადასხვა დედნიდან მომდინარე V ს-ის მოწამის მარტვილობა ქართულ თარგმანებში: X ს-ის პარხლის მრავალთავი და 1825 წ. გადაწერილი აპოკრიფული კრებული. ტექსტის სიმოკლის გამომწვევი მიზეზების დადგენა ბერძნულ რედაქციებთან შედარებით.

808. ბარბაქაძე, თ. «ვეფხისტყაოსნის» ლექსწყობის საკითხები XX საუკუნის 10_20-იანი წლების პრესაში // აფხაზეთის მოამბე . – 2001 . - №5 . – გვ. 60 – 70. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

კონსტანტინე ჭიჭინაძის შეხედულებები «ვეფხისტყაოსნის» რითმისა და ბგერწერის თავისებურებებზე და ქართველ კრიტიკოსთა გამოხმაურებები მის ნაშრომებზე: ვასო გორგაძე, კორნელი კეკელიძე, კოტე დოდაშვილი; კონსტანტინე ბალმონტის თარგმანის შეფასება ვერსიფიკაციის თვალსაზრისით; კამათი გრიგოლ ყიფშიძესა და შიო დავითაშვილს შორის «ვეფხისტყაოსნის» ლექსწყობასთან დაკავშირებით.

809. ბეზარაშვილი, ქ. რიტორიკისა და თარგმანის თეორია და პრაქტიკა : გრიგოლ ღვთისმეტყველის თხზულებათა ქართული თარგმანების მიხედვით . – თბ. , 2004 . – 494 გვ.

რეც. : ჯეფრი, ე. მონოგრაფია რიტორიკისა და თარგმანის თეორიასა და პრაქტიკაზე შუა საუკუნეების ლიტერატურის კულტურაში // მწიგნობარი . – 2005 . – გვ. 192 – 195.

810. ბეთხოშვილი, დ. «ვეფხისტყაოსნის» ავტორის რელიგიური მრწამსი კორნელი კეკელიძის თვალთახედვით // რელიგია . – 2002 . - №1 – 2 – 3 . – გვ. 48 – 54. რეზ. ინგლ. ენაზე.

811. ბეთხოშვილი, დ. თეიმურაზ პირველი – ლოცვა ქეთევან დედოფლისა // რელიგია . – 2002 . - №4 – 5 – 6 . – გვ. 65 – 72. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მეფე-პოეტის პოემა «წამება ქეთევან დედოფლისა» – ტექსტის მიმოხილვა, ლოცვის მნიშვნელობა ადამიანის სულიერი მდგომარეობისთვის.

812. ბენაშვილი, გ. წმინდანის და ერისკაცის სილუეტი // რიწა . – 2001 . - №3 – 4 . – გვ. 97 – 100.

ესსე გრიგოლ ხანძთელის ცხოვრებასა და ღვაწლზე.

813. ბენდელიანი, ც. «სასწაულნი წმიდისა მთავარმოწამისა გიორგისნი» და «ამირანდარეჯანიანი» ქართული სამწიგნობრო ენის პერიოდიზაციის თვალსაზრისით // ქართველური მემკვიდრეობა . – 2003 . – ტ. 7 . – გვ. 45 – 62. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სამეცნიერო ლიტერატურაში ქართული ენის განვითარების ეტაპებად დაყოფის სხვადასხვა ვარიანტი; «სასწაულნი წმიდისა მთავარმოწამისა გიორგისნის» ტექსტისა და «ამირანდარეჯანიანის» ენობრივი შედარება-შეპირისპირება და ლიტერატურათმცოდნეობითი ანალიზი.

814. გაფრინდაშვილი, ნ. «ბალავარიანის» დასასრული // ისტორია-ფილოლოგია . – 2004 . – ტ. 3 . – გვ. 471 – 486. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართული «სიბრძნე ბალავარისა» – ბერძნული «ვარლაამისა და იოსაფის ცხოვრების» პირველწყარო. ტექსტების შეპირისპირება.

815. გაფრინდაშვილი, ნ. იგავი «მეფე ერთი წლით» «ბალავარიანის» არაბულ, ქართულ და ბერძნულ ვერსიებში // ისტორია – ფილოლოგია . – 2000 . – ტ. 2 . – გვ. 882 – 888. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ტექსტების შედარების საფუძველზე მიღებული დასკვნა, რომ არაბულ და ბერძნულ ვერსიებს შორის დგას ქართული ვერსია. კერძოდ, არაბულიდან მომდინარეობს ქართული ვერსია, ქართულიდან კი ბერძნული.

816. გვახარია, ალ. უჭკნობი ვარდის ფურცლები : (საადი შირაზელი – 800) // მწიგნობარი . – 2003 . – გვ. 223 – 230.

ირანელი პოეტის შემოქმედებისადმი მიძღვნილი წერილის ერთი ფრაგმენტი ეხება საადის ნაწარმოებების ქართულ თარგმანებს.

817. გოერცი, ლ. იოანე ზოსიმე – გერმანულ ენაზე // საზრისი . – 2002 . – №8 . – გვ. 140 – 143. რეზ. ქართ. , რუს. და ინგლ. ენებზე.

X საუკუნის ძეგლის «ქება და დიდება ქართულისა ენისაჲს» ტექსტი გერმანულ ენაზე. თარგმანი ეკუთვნის სტატიის ავტორს.

818. გოერცი, ლ. ქართველი ჰიმნოგრაფები – გერმანულ ენაზე // საზრისი . – 2003 . – №9 . – გვ. 15 – 18. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

X ს-ის ჰიმნოგრაფის იოანე მინჩხის «გალობანი გიორგისნი» და დემეტრე მეფის (1125 – 1154 წწ.) საგალობელი «ღმრთისმშობლისა». თარგმანები.

819. დარჩია, ბ. მამუკა გურამიშვილი // მწიგნობარი . – 2005 . – გვ. 125 – 134.

ვახტანგ VI-ის ამაღლის წევრი, პოეტი – ცხოვრება და მოღვაწეობა.

820. დაუშვილი, რ. ევროპული საისტორიო მწერლობა საქართველოში X – XVIII საუკუნეებში // შუა საუკუნეების ისტორიის საკითხები . – 2002 . – №4 . – გვ. 38 – 55. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ევროპული ლიტერატურის თარგმნის მრავალსაუკუნოვანი ტრადიცია, X – XVIII სს-ის ავტორებისა და მათი თხზულებების ზოგადი მიმოხილვა.

821. დევდარიანი, რ. დედა ფებრონიას პასუხი // რელიგია . – 2001 . – №4 – 5 – 6 . – გვ. 82 – 85. რეზ. რუს. ენაზე.

ეპიზოდი «გრიგოლ ხანძთელის ცხოვრებიდან»: დედა ფებრონიას მიერ აშოტ კურაპალატის საპასუხოდ წარმოთქმული სიტყვების განმარტება (მოხმობილი დავით წინასწარმეტყველის 140-ე ფსალმუნიდან).

822. დულაშვილი, ე. სტეფანე საბაწმინდელის ჰიმნოგრაფიული კანონების თარგმანები X საუკუნის ქართულ იადგარებში // რელიგია . – 2003 . – №10 – 11 – 12 . – გვ. 78 – 83. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ადრებიზანტიური, ანუ პალესტინური პერიოდის ჰიმნოგრაფის, სტეფანე საბაწმინდელის მემკვიდრეობის ასახვა ქართულ ჰიმნოგრაფიულ კრებულებში.

823. ევგენიძე, ნ. «წმინდა მხედრის» საკითხის გაგებისათვის სამეცნიერო ლიტერატურაში // რიწა . – 2001 . - №3 – 4 . – გვ. 101 – 111.

ლიტერატურის ისტორიკოსთა თვალთახედვით დანახული რაინდობის არსი და მისი გამოვლენის თავისებურებანი ქართულ მწერლობაში. აკადემიკოს კორნელი კეკელიძის თეორია «წმინდა მხედრის» შესახებ.

824. ზუხბაია, ვ. აფხაზეთი VIII – XVIII საუკუნეების ქართულ პროზაში // რიწა . – 2003 . - №1 – 2 . – გვ. 109 – 111.

ისტორიული ხასიათის ცნობები აფხაზეთის შესახებ შუა საუკუნეების ქართული პროზის ნიმუშებში – «წამებაი წმიდისა და ნეტარისა მოწამისა ქრისტესისა ჰაბოისი», «წამებაი წმიდისა გობრონისაი», «წამებაი და ღვაწლი წმიდათა და დიდებულთა მოწამეთა დავით და კონსტანტინესი» და სხვა.

825. თავდიშვილი, მ. ნაცვალგების კანონზომიერება და «ინდო – ხატაელთა ამბავი» // ქუთაისის სამეცნიერო ცენტრის შრომები . – 2000 . - №6 . – გვ. 92 – 95.

ნაცვალგების რუსთველური კანონზომიერება, «ინდოხატაელთა ამბავი», როგორც ნაცვალგების ყველაზე შთამბეჭდავი ფაქტი.

826. თავდიშვილი, მ. ნაცვალგების ქრისტიანული კანონზომიერება «ვეფხისტყაოსანში» // რელიგია . – 2001 . - №4 – 5 – 6 . – გვ. 51 – 54. რეზ. რუს. ენაზე.

სიკეთის სიკეთით გადახდის პრინციპი «ვეფხისტყაოსანში».

827. თევზაძე, ვ. «ვერვის ხელეწიფების მონებაი ორთა უფალთა» // საისტორიო ვერტიკალები . – 2003 . - №5 . – გვ. 156 – 160.

მეფისადმი ერთგულების იდეა გიორგი მერჩულეს «გრიგოლ ხანძთელის ცხოვრების» მიხედვით.

828. თოდუა, კ. რეალიზმის ელემენტებისათვის V – X სს. ქართულ ჰაგიოგრაფიაში // აფხაზეთის მოამბე . – 2002 . – 2003 . - №6 – 7 . – გვ. 82 – 84. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

829. კირთაძე, დ. ხანძთისა და შატბერდის ადგილმდებარეობის საკითხისათვის // რელიგია . – 2003 . - №1 – 2 – 3 . – გვ. 22 – 29. რეზ. რუს. ენაზე.

გიორგი მერჩულეს «წმ. გრიგოლ ხანძთელის ცხოვრებაში» მოხსენიებული ორი ტოპონიმის – ხანძთისა და შატბერდის ლოკალიზაციის პრობლემა.

830. ლომაძე, ა. ანუ სად გაგზავნა მამიდა დავარმა ნაცემ-ნაგვემი ნესტან-დარეჯანი // საზრისი . – 2001 . - №5 . – გვ. 66 – 73. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მოსაზრება “ქაჯთა ქალაქის” ადგილმდებარეობის შესახებ.

831. ლომაძე, ა. სად იყო, დღეს სად არის გულანშარო – ფატმან ხათუნის ქალაქი? // საზრისი . – 2001 . - №6 . – გვ. 61 – 68. რეზ. ინგლ. ენაზე.

«ვეფხისტყაოსანში» მოხსენიებულ ქალაქ გულანშაროს მდებარეობის საკითხი.

832. მაზმიშვილი, ნ. «ზღუდე ქრისტიანეთაი» // რელიგია . – 2001 . - №1 – 2 – 3 . – გვ. 55 – 63. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მეფე-პერსონაჟის სახე ქართულ ჰაგიოგრაფიაში «გრიგოლ ხანძთელის ცხოვრების» მიხედვით.

833. მანია, ქ. ნათლის სიმბოლიკა «წმ. ნინოს ცხოვრების» ლეონტი მროველისეული რედაქციის მიხედვით // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2002 . – ტ. 5 . – გვ. 209 – 219. რეზ. ინგლ. ენაზე.

კავშირი ყოვლადწმიდა ღვთისმშობლის, მაცხოვრის, სვეტიცხოვლის, წმ. ნინოს სახესა და ნათლისღების უდიდეს საიდუმლოსთან ლეონტი მროველის «წმ. ნინოს ცხოვრებასა» და განმანათლებლისადმი მიძღვნილ საგალობლებში.

834. მაჭავარიანი, მ. ჰაგიოგრაფიული ყალიბები ჰომილეტიკაში : (გრიგოლ ნაზიანზელის ჰომილიების დავით ტბელისეული თარგმანების მიხედვით) // რელიგია . – 2001 . - №1 – 2 – 3 . – გვ. 20 – 36. რეზ. ინგლ. ენაზე.

დავით ტბელის (X ს-ის მეორე ნახევარი) მთარგმნელობითი მოღვაწეობა.

835. მაჭარაშვილი, გ. ანტილათინი საეკლესიო მოღვაწე წმიდა ფოტი დიდი ძველ ქართულ წერილობით ძეგლებში // რელიგია . – 2001 . - №7 – 8 – 9 . – გვ. 55 – 60. რეზ. რუს. ენაზე.

განსაკუთრებული დამოკიდებულება წმ. ფოტი დიდის თხზულებებისადმი. განხილულია წმ. ექვთიმე მთაწმინდელის, წმ. გიორგი მთაწმინდელის, წმ. არსენ იყალთოელის, წმ. იოანე პეტრიწისა და სხვათა თარგმანები.

836. მეტრეველი, ფ. «წმინდა ევსტათი მცხეთელის მარტვილობის» დეკალოგი // რელიგია . – 2001 . - №10 – 11 – 12 . – გვ. 73 – 76. რეზ. რუს. ენაზე.

თხზულების ათი მცნების შედარება ბიბლიურ ათ მცნებასთან.

837. რაფავა, მ. გელათის სამწერლობო ცენტრი და სომეხი მთარგმნელები // რელიგია . – 2002 . - №1 – 2 – 3 . – გვ. 25 – 39. რეზ. რუს. ენაზე.

ქართულ-სომხური ლიტერატურული ურთიერთობა მე-13 ს-ის I ნახევარში: სომეხი ქალკედონიტი ბერების – სიმეონ პლინძაჰანეცისა და მინას მესვეტეს მიერ ქართულიდან სომხურად თარგმნილი არსენ იყალთოელის, იოანე პეტრიწისა და პეტრე გელათელის მიერ ნათარგმნი ძეგლები. გელათის სამწიგნობრო შემოქმედებითი საქმიანობა.

838. სირაძე, რ. დავით გურამიშვილის სულიერი ცხოვრების გზა // მწიგნობარი . – 2005 . – გვ. 3 – 13.

«დავითიანი» – დ. გურამიშვილის სულიერი და ხორციელი ბიოგრაფია.

839. სულავა, ნ. ჰიმნოგრაფიის კვლევის მეთოდოლოგიისათვის // რელიგია . – 2003 . - №7 – 8 – 9 . – გვ. 87 – 92. რეზ. რუს. ენაზე.

დავით აღმაშენებლის «გალობანი სინანულისანის» მეცნიერული კვლევის საკითხი. გამომხატურება გ. ტყემალაძის წერილზე «გალობანი სინანულისანის» ზოგიერთი ადგილის განსხვავებული გაგებისათვის («რელიგია», 2003, №1–2–3, გვ. 68 – 89).

840. ტყემალაძე, გ. «გალობანი სინანულისანის» ზოგიერთი ადგილის განსხვავებული გაგებისათვის // რელიგია . – 2003 . - №1 – 2 – 3 . – გვ. 68 – 89. რეზ. ინგლ. ენაზე.

841. ფარულავა, გ. სიყვარულის სათნოება და თავისუფლების პრინციპი ქართულ სასულიერო ლიტერატურაში // ცისკარი . – 2001 . - №3 . – გვ. 120 – 130.

ღმერთისა და კაცის ურთიერთმიმართების საკითხი ჰაგიოგრაფიული ლიტერატურის მიხედვით: «შუშანიკის წამება», «აბო ტფილელის მარტვილობა», «გრიგოლ ხანძთელი», «გიორგი ათონელის ცხოვრება», «ცხოვრება იოანესი და ეფთვიმესი» და სხვა.

842. ფერაძე, ლ. ქართველიშვილისეული «ვეფხისტყაოსანი» და მისი რედაქტორი ივანე მაჩაბელი // მწიგნობარი . – 2004 . – გვ. 114 – 121.

«ვეფხისტყაოსნის» 1888 წლის გამოცემის მზადების პროცესი.

843. ფიფია, რ. იოანე მინჩხი მარხვის შესახებ // რელიგია . – 2001 . - №4 – 5 – 6 . – გვ. 55 – 59.

ჰიმნოგრაფ იოანე მინჩხის (Xს.) მიერ მარხვის თემაზე ბერძნულიდან ქართულად ნათარგმნი საგალობლები.

844. ლაღანიძე, მ. «ვეფხისტყაოსნის» გმირები შინ და გარეთ // ლიტერატურა და ხელოვნება . – 2002 . - №1 . – გვ. 58 – 68.

გმირის ველად გაჭრის, სამკვიდროდან მოშორებისა და მარტოობის მოტივი პოემაში.

845. ლლონტი, მ. «მტერი» და «ამხანაგი» (მოყვასი) სულხან – საბა ორბელიანის «სიბრძნე სიცრუისაში» // რელიგია . – 2003 . - №1 – 2 – 3 . – გვ. 38 – 43. რეზ. რუს. ენაზე.

ორი ქრისტიანულ-ზნეობრივი კატეგორიის წარმოჩენა სულხან-საბა ორბელიანის თხზულების პერსონაჟთა მაგალითზე.

846. ლლონტი, მ. სედრაქ ვაზირი – «სჯულისმთქმელი» მამა : («ბალი» და «ხელოვანი მეზაღე») // რელიგია . – 2002 . - №4 – 5 – 6 . – გვ. 58 – 64. რეზ. რუს. ენაზე.

აღმზრდელის სამი ტიპი: ხორციელი მამა, სულიერი მწვრთელი და ე. წ. გამაშუალელებელი აღმზრდელი სულხან-საბა ორბელიანის «სიბრძნე სიცრუისაში».

847. ლლონტი, მ. წვრთილობა ძე მეფისა – ტანჯვის თმენით კეთილმწყემსობისაკენ // რელიგია . – 2002 . - №1 – 2 – 3 . – გვ. 40 – 47. რეზ. რუს. ენაზე.

ლეონის აღმზრდელობითი კონცეფციის ანალიზი სულხან – საბა ორბელიანის «სიბრძნე სიცრუისაში».

848. შუბითიძე, ვ. ნოე ჟორდანიას რუსთველოლოგიური ნაშრომები // აფხაზეთის მოამბე . – 2002 – 2003 . - №6 – 7 . – გვ. 145 – 146. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ემიგრაციაში გამოქვეყნებული ორი ნაშრომი : «ვეფხისტყაოსანი» (1930 წ.) და «შოთა რუსთაველი და ელინელთა ფილოსოფოსები» (1947 წ.).

849. ცაიშვილი, ს. რიტუალიდან პიროვნებამდე : (დაკვირვება «ვეფხისტყაოსნის» სიუჟეტზე) // ლიტერატურა და ხელოვნება . – 2001 . - №1 . – გვ. 111 – 114.

ავტორის დასკვნით, «ვეფხისტყაოსნის» სიუჟეტი განვითარებადია და თავისი განვითარების ერთ-ერთ ეტაპზე იგი ზოგადი, რიტუალური ისტორიიდან გარდაიქმნება პიროვნებათა ისტორიად.

850. ცოფურაშვილი, თ. კირილე ალექსანდრიელის XI ჰომილიის ორი ქართული თარგმანი // რელიგია . – 2001 . - №1 – 2 – 3 . – გვ. 37 – 40. რეზ. ინგლ. ენაზე.

კირილე ალექსანდრიელის თეოლოგიურ-ლიტერატურული მემკვიდრეობა. ეფესოს საეკლესიო კრებაზე მის მიერ წარმოთქმული სიტყვის ორი, XI და XII საუკუნით დათარიღებული ქართული თარგმანის ანალიზი.

851. ჭყობიძე, ე. «ილარიონ ქართველის ცხოვრებისა» და ბიზანტიელი მემატანის იოანე-კამენიატის (X ს.) ცნობები IX ს. თესალონიკის შესახებ // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2004 . – ტ. 8 . – გვ. 57 – 66. რეზ. ინგლ. ენაზე.

«ილარიონ ქართველის ცხოვრება», როგორც უმნიშვნელოვანესი წყარო არა მარტო ქართული აგიოგრაფიის შესწავლის თვალსაზრისით, არამედ ბიზანტიის ისტორიის მრავალი საკითხის დასაზუსტებლად.

XIX საუკუნის ქართული მწერლობა

852. ახალი ქართული ლიტერატურის ისტორია. წიგ. 2 / [სარედ. კოლ. : ი. ევგენიძე, თ. კიკაჩიშვილი, ლ. მინაშვილი და სხვ.] . – თბ. , 2003 . – 713 გვ.

მე-19 ს-ის მეორე ნახევრის მწერლების (ილია ჭავჭავაძე, აკაკი წერეთელი, გიორგი წერეთელი, ანტონ ფურცელაძე და სხვ.) როლი ქართული ლიტერატურის განვითარებაში.

853. გამეზარდაშვილი, ზ. გმირული ხასიათის გამოსახვის თავისებურებანი XIX საუკუნის 90-იანი წლების ქართულ ლიტერატურაში . – თბ. , 2003 . – 39 გვ.

სიმამაცე, შეუპოვრობა და ქართული გმირულ-რაინდული სული ალ. ყაზბეგის «ელისოს», «ელგუჯას», «მამის მკვლელის», «ხვეისბერი გოჩას», ვაჟა-ფშაველას «ბახტრიონის», «ალუდა ქეთელაურის», «სტუმარ მასპინძლის» და «გოგოთურ და აფმინას» მიხედვით.

854. გამეზარდაშვილი, ზ. ილია ჭავჭავაძის გმირთა ჰეროიკული ხასიათის თავისებურებანი . – თბ. , 2003 . – 39 გვ.

ეროვნული და სოციალური თავისუფლების არსი ილია ჭავჭავაძის ნაწარმოებებში – «კაკო-ყაჩაღი», «დედა და შვილი», «აჩრდილი», «მეფე დიმიტრი თავდადებული», ნიკოლოზ გოსტაშაშვილი».

855. გამეზარდაშვილი, ზ. ჰეროიკულის ასახვის ძირითადი კანონზომიერებანი ქართულ რომანტიზმში . – თბ. , 2003 . – 38 გვ.

გმირის სახის განვითარების გზა ქართულ ლიტერატურაში.

856. ლომაშვილი, ჯ. ვაჟა-ფშაველა და «ვეფხისტყაოსნის» საკითხები . – თბ. , 2003 . – 62 გვ.

ვაჟა-ფშაველას გამოხმაურებები პრესაში გამოქვეყნებულ წერილებზე «ვეფხისტყაოსნის» ავტორის, შინაარსის, ფორმის, მიზანდასახულობის, ფოლკლორისტიკის საკითხებისა და სხვ. შესახებ.

857. ქართველი მწერლები ვაჟა-ფშაველას შესახებ. / [შემდგ. : ი. ევგენიძე, ლ. მინაშვილი და ჯ. ჭუმბურიძე] . – თბ. , 2003 . – 710 გვ.

ქართველი პოეტებისა და პროზაიკოსების ლექსები, მხატვრული ესკიზები, ესეები, კრიტიკული წერილები, ნარკვევები, მემუარები და პირად წერილებში დაცული ცნობები ვაჟა-ფშაველაზე.

858. წურწუმია, კ. ბიბლიური მოტივები ნიკოლოზ ბარათაშვილის პოეზიაში . – თბ. , 2003 . – 45 გვ.

ბიბლიის, ძველი და ახალი აღთქმის, ეროვნული ზეპირსიტყვიერების, სასულიერო პოეზიის, «ვეფხისტყაოსნისა» და აღორძინების ხანის ლიტერატურის გავლენა ნიკოლოზ ბარათაშვილის პოეზიაზე.

859. ჭავჭავაძე, ი. აფორიზმები / თარგმნა და შეადგინა ე. უთურგაშვილმა = Илья Чавчавадзе. Афоризмы . – თბ. , 2004 . – 27 გვ.

ტექსტი ქართულ და რუსულ ენებზე.

860. Богомолов, И. Из далкого прошлого : Сборник научных работ и статей . – Тб. , 2002 . – 132 с.

Отношение А. С. Пушкина и М. Ю. Лермонтова к колониальной политике России на Кавказе. Малоизвестная комедия Акакия Церетели “Грузин и Армянин”. Неизвестные страницы грузинских связей М. А. Балакирова. Сборник посвящен 70-летию доктора филологических наук И. С. Богомолова.

861. აბულაძე, ქ. მწერალი და სიყმაწვილის შთაბეჭდილებანი // ცისკარი . – 2002 . - №1 . – გვ. 129 – 130.

მკვლევარ ჯ. კაშიას მოსაზრებანი ვაჟა-ფშაველას მოთხრობაზე «შთაბეჭდილებანი» (ფშაველების ცხოვრებიდან).

862. ასათიანი, ვ. წარსულის გასააზრებლად და მომავლის განსაჭვრეტად // საზრისი . – 2001 . - №6 . – გვ. 68 – 75. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ეროვნული ცნობიერების გააზრება ი. ჭავჭავაძის შემოქმედებასა და მოღვაწეობაში.

863. ბედიანიძე, დ. ტიპოლოგიური პარალელები // ცისკარი . – 2002 . - №1 . – გვ. 123 – 126.

მსგავსი სიუჟეტები და სოციალურ-პოლიტიკური ვითარებანი ქართულ თქმულებაში – «ნამდვილი შემთხვევა დიკლოში», ვაჟა-ფშაველას ბალადაში – «ბაკური», ონორე დე ბალზაკის «ელვერდუგო»-სა და მიკლოშ ზრინის «სიგეთის უბედურება»-ში.

864. ბოკუჩავა, თ. «დრამატული მითის» საფუძვლები ილია ჭავჭავაძის წერილში «ორიოდე სიტყვა თავად რევაზ შალვას ძე ერისთავის მიერ კაზლოვის «შემლილის» თარგმანზედა» // თეატრმცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი . – 2 _ 4 . - №2 . – გვ. 22 – 38. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სტატიის ავტორი განიხილავს ცნებას: მამული – ენა – სარწმუნოება და ასკენის, რომ ამ ტრიადაში ილიამ ერთიანი «მითოსური» სამყაროს მთლიანობის მოდელური ბუნება ჩადო – მამული, მიწიერი ქვეყანა, რომელიც ენისა და სარწმუნოების მეშვეობით ღვთაებრივთან მუდმივ კავშირშია.

865. გიორგაძე, თ. მოხვევების სოციალური წყობა და საოჯახო ურთიერთობანი ალ. ყაზბეგის პროზისა და ეთნოგრაფიული წერილების მიხედვით // ისტორია-ფილოლოგია . – 2004 . – ტ. 3 . – გვ. 297 – 304. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მოხვევების ყოფა-ცხოვრებისა და ზნე-ჩვეულებების ამსახველი სურათები ალ. ყაზბეგის შემოქმედებასა და წერილებში : «მოხვევები და მათი ცხოვრება», «ნამწყემსარის მოგონებები», «წერილი ალ. ხახანაშვილისადმი», «სოფლის გაზეთისათვის».

866. გოგოლაძე, თ. ვაჟა-ფშაველას სატრფიალო ლირიკა // ცისკარი . – 2002 . - №5 . – გვ. 134 – 136.

867. გონიტაშვილი, თ. ვაჟა-ფშაველას ესთეტიკა // აფხაზეთის მოამბე . – 2001 . - №5 . – გვ. 142 – 145. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ვაჟას ფიქრებისა და გრძნობების (სამშობლოსადმი სიყვარული, ქვეყნის ბედზე წუხილი, ეროვნული სული) ესთეტიკურ-ეთიკური და ფილოსოფიური გამოხატვა მის პოეზიაში.

868. ევგენიძე, ი. ზეგარდმო მადლით ცხებული // მწიგნობარი . – 2004 . – გვ. 3 – 20.

გრიგოლ ორბელიანის ცხოვრება და შემოქმედება.

869. ვახანია, ნ. ქართული ტრადიციების ქომაგი // ცისკარი . – 2002 . - №11 – 12 . – გვ. 122 – 125.

ქართული სუფრის, დროის გატარების, ღვინის სმის ტრადიციები და მის დაცვასთან დაკავშირებული საკითხები მწერალ ალ. ორბელიანის (XIX ს.) ნარკვევებში – «ტოლუმბაშობა» და «თელავი».

870. ზარდიაშვილი, ე. აკაკის უცნობი წერილები // ცისკარი . – 2002 . - №11 – 12 . – გვ. 117 – 119.

ხელნაწერთა ინსტიტუტის ა. წერეთლის ფონდში დაცული პოეტის გამოუქვეყნებელი სტატიები: «ქართული თეატრი» და «ათასჯერაც რომ «სომხიყლაპია» დამიძახონ»...

871. ზარდიაშვილი, ე. «ვისი მადლობა, რისი მადლობა» // ცისკარი . – 2002 . - №10 . – გვ. 121 – 122.

1906 წლის «ივერიის» მე-5 ნომერში გამოქვეყნებული სტატიის _ «აღდგომა», მასში ჩართული ხელმოუწერელი ლექსით _ «ვისი მადლობა, რისი მადლობა» ავტორად აკაკი წერეთლის მიჩნევა.

872. კანკავა, გ. «კაცია-ადამიანის?!» «რევოლუციები» : 1. დრო გამოიცვალა ; 2. მამები და შვილები ; 3. “კაცია ადამიანის” შეხედულებათა სისტემის ისტორიული მნიშვნელობა // ცისკარი . – 2003 . - №7 – 8 . – გვ. 144 – 152.

ილია ჭავჭავაძის მოთხრობის ლიტერატურული ანალიზი.

873. კანკავა, გ. «მგზავრის წერილების» ერთი ძირითადი ტენდენციის შესახებ // ცისკარი . – 2002 . - №4 . – გვ. 117 – 123; №6 – 7 . – გვ. 134.

სინანულის მოტივი ილიას მოთხრობებში; გრ. კიკნაძისა და არჩილ ჯორჯაძის შრომების ანალიზი «მგზავრის წერილების» ძირითად შეხედულებებთან მიმართებაში.

874. კაპანაძე, ს. ვაჟა-ფშაველა XIX ს-ის დასაწყისის ქართულ ესეიში // ცისკარი . – 2001 . - №3 . – გვ. 104 – 106.

ტ. ტაბიძის, გ. ქიქოძისა და გრ. რობაქიძის ესეები ვაჟას შემოქმედების მხატვრულ-ესთეტიკურ სამყაროზე.

875. კაპანაძე, ს. ცისფერყანწელები XIX საუკუნის ქართველ კლასიკოსებზე // აფხაზეთის მოამბე . – 2001 . - №5 . – გვ. 80 – 83. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ქართველი სიმბოლისტების არაერთგვაროვანი დამოკიდებულება XIX ს-ის კლასიკური მემკვიდრეობის მიმართ; ახალი თაობის გალაშქრება ძველი თაობის წინაარმდეგ ბანალობისა და შაბლონისაგან თავის დაღწევის მიზნით.

876. კვატაშიძე, მ. სერგო კლდიაშვილის «მოგონებები დავითზე» // ისტორია-ფილოლოგია . – 2004 . – ტ. 3 . – გვ. 444 – 456. რეზ. ინგლ. ენაზე.

XIX ს-ის II ნახევრის კლასიკოსის დ. კლდიაშვილის ვაჟის მოგონებები მამაზე.

877. კიკაბიძე, ნ. აკაკი წერეთლის პოლიტიკური სატირა XIX საუკუნის 60-იანი წლების ქართულ პოეზიაში // ცისკარი . – 2001 . - №9 – 10 . – გვ. 135 – 136.

პოლიტიკური სატირის მწვავე სიტყვით გამოვლინება აკაკის შემოქმედებაში: «სახალხო შაირი», «ახლანდელი პოლიტიკა» და სხვა.

878. კუჭავა, ნ. მთხრობელი პერსონაჟები ვაჟა-ფშაველას საბავშვო პროზაში // ცისკარი . – 2001 . - №4 . – გვ. 135 – 136.

879. მამარდაშვილი, ნ. უიარაღოს ცხოვრების გზა // ცისკარი . – 2001 . - №1 . – გვ. 128 – 136.

მწერალ კონდრატე თათარაშვილის (1872 – 1929) ბიოგრაფია და შემოქმედებითი ცხოვრების ამსახველი ფაქტები და მოვლენები.

880. მაჭავარიანი, გ. ნიკოლოზ ბარათაშვილის ლექსი «ფიქრნი მტკვრის პირას»: (ესე ყმაწვილთათვის) // ლიტერატურა და ხელოვნება . – 2002 . - №1 . – გვ. 53 – 58.

881. მაჭარაშვილი, კ. მიხეილ ლერმონტოვი საქართველოში // საზრისი . – 2003 . - №9 . – გვ. 165 – 171. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

რუსი პოეტის საქართველოში ჩამოსვლა, თბილისის ისტორიული ადგილების დათვალიერება, ქართველებთან შეხვედრების სიუჟეტები და შთაბეჭდილებები.

882. მაჭარაშვილი, კ. პუშკინი და ქართველები // საზრისი . – 2001 . - №6 . – გვ. 173 – 179. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მოსაზრება პეტრე პირველის ქართულ წარმომავლობაზე, პუშკინის წინაპრები და მისი ურთიერთობა ქართველ მეგობრებთან.

883. მენაბდე, დ. იონა მეუნარგია – «ვეფხისტყაოსნის» მთარგმნელი // მწიგნობარი . – 2003 . – გვ. 11 – 24.

მწერლისა და საზოგადო მოღვაწის იონა მეუნარგიას (1852 – 1919 წწ.) მიერ «ვეფხისტყაოსნის» ფრანგულ და რუსულ ენებზე თარგმნის ისტორია. ჟიულ მურიეს, ბარონესა ბერტა ფონ-ზუტნერისა და მიხაი ზიჩის მონაწილეობა ამ საქმეში.

884. მურადაშვილი, ხ. ნიკო ლომოური ყაჩაღობისა და მისი გამომწვევი მიზეზების შესახებ // ჟურნალისტური მივბანი . – 2004 . – ტ. 6 . – გვ. 76 – 80.

გაზეთ «ივერიაში» გამოქვეყნებული წერილები, რომლებიც ქართლში მოთარეშე ყაჩაღების დაპატიმრებას, გასამართლებასა და დასჯას შეეხება.

885. მღებრიშვილი, თ. ილია ჭავჭავაძე – ნიკოლოზ ნეკრასოვის მთარგმნელი // ისტორია-ფილოლოგია . – 2000 . – ტ. 2 . – გვ. 852 – 857. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ნ. ნეკრასოვის უსათაურო ლექსის ილიასეული თარგმანი, რომელიც მას დაუსათაურებია და «ნატვრა» უწოდებია.

886. ნებიერიძე, ნ. 1832 წლის შეთქმულების გამომახილი ალექსანდრე ჭავჭავაძის შემოქმედებაში // ცისკარი . – 2001 . - №7 . – გვ. 132.

887. ნიკოლეიშვილი, ა. გიორგი შარვაშიძე – საქართველოს ერთიანობისათვის მებრძოლი აფხაზი მწერალი // ცისკარი . – 2002 . - №6 – 7 . – გვ. 116 – 121.

გ. შარვაშიძის (1846 – 1918 წწ.) პიროვნება და მისი შემოქმედების მიმოხილვა.

888. სარაჯიშვილი, გ. მოვლენები მკვლევლობამდე და იცოდა თუ არა ილია ჭავჭავაძემ, რომ ელოდებოდა გოლგოთა // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №3 . – გვ. 32 – 41.

ი. ჭავჭავაძის წინააღმდეგ გამოსვლის ფაქტებისა და პრესაში გამოქვეყნებული მასალების მიმოხილვა.

889. ფერაძე, ლ. ივანე მაჩაბლის პოეტური სამყარო // ჟურნალისტური ძიებანი . – 2005 . – ტ. 8 . – გვ. 123 – 127.

მარადისობის პრობლემასა და სატრფიალო თემაზე შექმნილი ლექსები.

890. ქორჩილავა, ჯ. პუშკინის ლექსების უცნობი თარგმანები // ცისკარი . – 2002 . - №2 . – გვ. 131 – 133.

მე-19 ს-ის ბოლოსა და მე-20 ს-ის დასაწყისში მოღვაწე მწერლისა და პუბლიცისტის, პროფესიით ექიმის, დიმიტრი ერისთავის მთარგმნელობითი მოღვაწეობა.

891. ყუბანეიშვილი, ს. დიმიტრი ყიფიანი აკაკი წერეთლის შემოქმედებაში // მწიგნობარი . – 2004 . – გვ. 107 – 113.

მხატვრულ ნაწარმოებებსა და პუბლიცისტურ წერილებში.

892. ჩილაჩავა, ე. «უკეთეს დროათავის» // ცისკარი . – 2002 . - №5 . – გვ. 127 – 133.

მწერალ იაკობ მანსვეტაშვილის (1855 – 1944 წწ.) მოგონებების წიგნის _ «ნახული და გაგონილი» _ კრიტიკული განხილვა.

893. ჩიქოვანი, ლ. დავით ერისთავი და პირველი ქართული ბანკი («სიზმარი ახალი წლის წინაღამეს») // საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები . – 2001 . – ტ. 5 . – გვ. 184 – 197.

გაზეთ «ტიფლისკი ვესტნიკის» პირველ ნომერში დაბეჭდილი დ. ერისთავის ფელეტონი საქართველოს იმდროინდელი ყოფისა და ბანკის დაარსების თაობაზე. ფელეტონის გამირთა პროტოტიპები და კომენტარები.

894. ჩხიკვაძე, მ. ანტონ ფურცელაძე პოლემისტი // ჟურნალისტური ძიებანი . – 2004 . – ტ. 6 . – გვ. 159 – 168.

კრიტიკული დამოკიდებულება ანტონ ფურცელაძეს, გიორგი წერეთელსა და ნიკოლოზ ავალიშვილს შორის. მათ მიერ ერთმანეთზე გამოქვეყნებული წერილები XIX ს-ის ქართულ პრესაში.

895. ცერცვაძე, ჯ. ვაჟა-ფშაველას «სტუმარ-მასპინძლის» ბიბლიასთან მიმართების ერთი ასპექტის გამო // ცისკარი . – 2001 . – №4 . – გვ. 131 – 134.

896. წერეთელი, ა. განცხადება. საქველმოქმედო ჭიდაობა. გამოცანები. წერილი მეგობრებთან // ცისკარი . – 2003 . - №7 – 8 . – გვ. 140 – 143.

აკაკის უცნობი წერილების პუბლიკაცია ელზა ზარდიაშვილის კომენტარებით.

897. წოწკოლაური, დ. მთიელთა ადათებისა და რიტუალების ფუნქციისათვის ვაჟას ეპოსში // ცისკარი . – 2001 . - №11 – 12 . – გვ. 128 – 130.

ტრადიციების, ადათებისა და რიტუალების დრმა ემოციურ-ინტელექტუალური მიმართებების ფონზე გმირის ხასიათის ძერწვა ვაჟა-ფშაველას შემოქმედებაში.

898. ჭურღულია, ო. საპატიო სტუმარი და ღირსეული მასპინძელი : (ერთი ეპიზოდი ი. ჭავჭავაძისა და გ. შარვაშიძის ურთიერთობიდან) // რიწა . – 2002 . - №3 – 4 . – გვ. 118 – 120.

საზოგადო მოღვაწის, პოეტისა და დრამატურგის გიორგი მიხეილის ძე შარვაშიძის პიროვნება; ქუთაისში, იმერეთის ეპისკოპოსის – გაბრიელის (გერასიმე ქიქოძე) დაკრძალვაზე, მისი და ი. ჭავჭავაძის შეხვედრა, ჩაწერილი ექვთიმე თაყაიშვილის მიერ.

899. ხარებავა, ჯ. ეროვნული იდეალები ვაჟას დოკუმენტურ პროზაში // რიწა . – 2001 . - №1 – 2 . – გვ. 120 – 121.

900. ხარებავა, ჯ. პატრიოტული მოტივი ვაჟა-ფშაველას პუბლიცისტიკაში // აფხაზეთის მოამბე . – 2001 . - №5 . – გვ. 76 – 79. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

901. ხაჩიძე, მ. «დედაკაცი მხნე ვინ ჰპოვოს...» // ცისკარი . – 2002 . - №3 . – გვ. 131 – 132.

ილია ჭავჭავაძისა და ნიკო ლორთქიფანიძის ნაწარმოებთა პერსონაჟების _ ოთარაანთ ქვრივისა და თავსაფრიანი დედაკაცის შინაგანი ბუნება და ადამიანური ღირსებები.

902. ხაჩიძე, მ. ილია ჭავჭავაძის არჩილი და მისი ლიტერატურული პარალელები // საზრისი . – 2001 . - №5 . – გვ. 74 – 83. რეზ. ინგლ. ენაზე.

«ოთარაანთ ქვრივის» ერთ-ერთი პერსონაჟის დახასიათება და შედარება დ. შენგელიას «სანავარდოს», კ. გამსახურდიას «დიონისეს ღიმილისა» და «მთვარის მოტაცების» პერსონაჟებთან.

903. ხმალაძე, თ. სინათლე დასავლეთიდან მოდის / თ. ხმალაძე, გ. გოგოლაშვილი // რიწა . – 2002 . - №1 – 2 . – გვ. 78 – 81.

დიალოგი ეხება ი. ჭავჭავაძის ჩასვლას სოხუმში 1903 წელს. ავტორები დღევანდელ ქართველობას შეახსენებენ წარსულის ისეთ გაკვეთილებს, რომელთა გათვალისწინება დაგვიცავს შეცდომების გამეორებისაგან.

904. ჯაფარიძე, ლ. აკაკი წერეთელი და ალექსანდრე ყაზბეგი // აფხაზეთის მოამბე . – 2001 . - №5 . – გვ. 92 – 95. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ალ. ყაზბეგის ცხოვრება და შემოქმედება აკაკის წერილებსა და მოგონებებში.

905. გამджაშვილი, შ. Народы Кавказа глазами А. С. Пушкина // ЛиК . – 2001 . - № 2 . – с. 15 – 23.

Благородство, порядочность, честность, любовь к своей земле, свободолюбие народов Кавказа, отраженные в произведениях А. С. Пушкина на примере “Кавказского пленника” и “Путешествия в Арзрум”.

906. Поракишвили, Т. Изучение творчества А. С. Пушкина в Грузии : методика и принципы исследования // Славистика в Грузии . – 2002 . - № 3 . – с. 85 – 88.

Из истории разработки грузинской тематики творчества А. С. Пушкина и грузинских связях поэта. Традиции и конкретные достижения пушкинианы в Грузии (В. Шадури, Т. Буачидзе, И. Богомолов, О. Баканидзе, О. Г. Цицишвили и др.).

907. Хихадзе, Л. И. Чавчавадзе, Гоголь, Гончаров. Типология статей и характеров персонажей // Славистика в Грузии. – 2002 . - № 3 . – с. 109 – 115.

Сюжетно-композиционные совпадения, авторские обращения к читателю и приемы характеристик персонажей на примере повести И. Чавчавадзе “Кациа-адамиани?!” , повести Н. В. Гоголя “Старосветские помещики” и “Обломов” И. А. Гончарова.

908. Церетели, Э. “Обломовщина” и ”Таткариძევщина” – типологическое сопоставление социально-нравственных явлений : (Роман И. Гончарова “Обломов” и повесть И. Чавчавадзе ”Человек ли он?!”) // აფხაზეთის მოამბე . – 2001 . - №5 . – გვ. 107 – 109. რეზ. ქართ. და ინგლ. ენებზე.

XX საუკუნის ქართული მწერლობა

909. ბაქრაძე, ა. კარდუ ანუ გრიგოლ რობაქიძის ცხოვრება და ღვაწლი . – თბ. , 2003 . – 256 გვ.

გრ. რობაქიძის შემოქმედება მე-20 ს-ის საქართველოსა და ევროპის საზოგადოებრივ-პოლიტიკური რეალობის ფონზე.

910. გოცირიძე, რ. ზეაზროვნება და ლექსი . – თბ. , 2003 . – 19 გვ.

აყვავებული ატმის ხის ხილვით გამოწვეული აღფრთოვანება გალაკტიონ ტაბიძის ლექსში «ატმის ყვავილები”.

911. კრებული აკადემიკოს ილია გაგულაშვილის დაბადებიდან 50 წლის შესრულების საპატივცემულოდ / [შემდგ. ა. გაგულაშვილი. რედ. ვ. ყავლაშვილი] . – ქუთაისი, 2003 . – 75 გვ.

ქუთაისელი ლიტერატორის ი. გაგულაშვილისადმი მიძღვნილი საიუბილეო კრებული.

912. მარკოზაშვილი, შ. ჩვენი მწერლების სილუეტები . – თბ. , 2003 . – 103 გვ.

გ. ლეონიძის, გ. ტაბიძის, კ. გამსახურდიას, ს. კლდიაშვილის და სხვ. შემოქმედებისა და ცხოვრებისეული ეპიზოდების ანალიზი.

913. მალრაძე, დ. კულტურა – მეფური ნაკლი . – თბ. , 2003 . – 167 გვ.

ლიტერატურასა და ხელოვნებაზე, კულტურასა და პოლიტიკაზე, რელიგიასა და სხვადასხვა საჭირობოროტო საკითხებზე პრესაში გამოქვეყნებული წერილების კრებული.

914. მელაძე, ლ. გერონტი ქიქოძე – ლიტერატურათმცოდნე . – თბ. , 2003 . – 84 გვ.

გ. ქიქოძის ლიტერატურულ-თეორიული პრინციპები, მისი წერილები ლიტერატურის ისტორიისა და თანამედროვე სალიტერატურო კრიტიკის შესახებ.

915. ჭილაძე, ო. ბედნიერი ტანჯული : ესე. პუბლიცისტიკა. ინტერვიუ . – თბ. , 2003 . – 351 გვ.

ოთარ ჭილაძის თვალსაზრისი მწერლობის რაობის, მწერლის დანიშნულების, ერის და ეროვნულობის, თავისუფლების და მონობის, სიყვარულის და ომის, აფხაზეთის და სხვ. საკითხებზე.

916. ხინთიბიძე, ა. გალაკტიონი : 15 ლექსი და ერთი პოემა . – თბ. , 2003 . – 102 გვ.

ატმის ყვავილების სიმბოლიკა, განწმენდის საგალობელი, ლექსი და საგანთა მუსიკა, მერის მოტივი, დაბინდულ ქლიავისფერი მთები და სხვ.

917. Андгуладзе, Л. Бальмонт и Грузия . – М. , 2002 . – 255 с.

Личность поэта Константина Бальмонта и его творческие связи с грузинской поэзией и грузинской культурой.

918. Грузия в русской прозе XX век, I половина = საქართველო რუსულ პროზაში XX საუკუნე, I ნახევარი = Georgia in russian proze XX century, I half . / Сост. : И. Адеишвили . – Кутаиси, 2002 . – 220 с.

Произведения, очерки и статьи В. Аисаева, А. Антоновской, И. Бабея, С. Голубова, Ю. Германа и др. русских писателей о Грузии.

919. Никольская ,Т. Авангард и окрестности . – С-Пб. , 2002 . – 319 с.

Тбилисские литературные объединения 1910 – 1920 годов, творчество представителей “грузинской ветви” русского авангарда, “вторая проза” 1920-х годов. Воспоминания о представителях Ленинградского андерграунда, поэтах и филологах старшего поколения.

920. Торадзе, Г. Мой друг Леван Хаиндрава . – Тб. , 2002 . – 252 с.

Жизнь и литературная деятельность писателя и публициста Левана Хаиндравы.

921. ავალიანი, ლ. ქართული მწერლობის სინდისი : ალექსანდრე აბაშელი 120 // მწიგნობარი . – 2004 . – გვ. 151 – 159.

შემოქმედების განხილვა.

922. ალექსანდრე გვახარიას ხსოვნას // მწიგნობარი . – 2003 . – გვ. 218.

გამოსათხოვარი წერილი აღმოსავლეთმცოდნე-ირანისტის, ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორ ა. გვახარიას გარდაცვალების გამო.

923. ამირეჯიბი, მ. კალანდიების კიდობანი // რიწა . – 2003 . – №3 – 4 . – გვ. 94 – 104.

ძმების – გენო, რენო და ზაურ კალანდიების ერთტომეულების გამოცემის გამო. შთაბეჭდილებები.

924. არაბული, ბ. გიორგი გიგაური – 75 // ცისკარი . – 2003 . – №5 – 6 . – გვ. 38 – 42.

საიუბილეო თარიღის მილოცვა და რამდენიმე ლექსის პუბლიკაცია.

925. ასათიანი, ლ. უფროსი მეგობარი // ლიტერატურა და ხელოვნება . – 2001 . – №1 . – გვ. 5 – 10.

ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, ლიტერატურათმცოდნე სარგის ცაიშვილი. მოგონებები.

926. აქუბარდია, ე. გულო, ჩადექ საგულესა! // რიწა . – 2003 . – №1 – 2 . – გვ. 99.

გენო კალანდიას «მაქსიმების» («ლიტერატურული საქართველო», 8 – 14, XI, 2002 წ.) მიმოხილვა.

927. ახალაია _ დოსკურელი, ტ. ჭრილობავ ჩვენო, შენ _ აფხაზეთო!.. _ თბ., . _ 390 გვ.

რეც. : მესხია, ც. შემოქმედის თვალსაწიერი (ფიქრები ტატა ახალაია _ დოსკურელის რომანზე «ჭრილობავ ჩვენო, შენ _ აფხაზეთო») // აფხაზეთის მოამბე . _ 2001 . _ №5 . _ გვ. 84 _ 88. რეზ. რუს. და ინგლ. ენაზე

928. ახოზაძე, ა. საუბარი დროსთან : [ლექსები] . – თბ. , 2003 . – 136 გვ.

რეც. : შენგელია, ნ. ბევრს დააინტერესებს და დააფიქრებს // ცისკარი . – 2003 . – №7 – 8 . – გვ. 139.

929. ბაკურიძე, მ. ნატვრის ხის მაძიებელი გმირი ფოლკლორსა და გიორგი ლეონიძის პროზაში («ნატვრის ხე») // ისტორია – ფილოლოგია . – 2000 . – ტ. 2 . – გვ. 894 – 899. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მწერლის მიერ ზღაპრიდან აღებული აქსესუარების მოშველიება ელიოზის ხასიათის ხატვისას.

930. ბასილია, ნ. ქარავანს მოწყვეტილი : რომანის მცდელობა . – თბ. , 2000 . – 183 გვ.

რეც. : ჩხიკვიშვილი, ნ. ქარავანს მოწყვეტილი მოთვალთვალე, ანუ რატომ აღარ ბრუნდებიან ნამდვილი ქართველები სამშობლოში // ცისკარი . – 2001 . - №2 . – გვ. 130 – 131.

931. ბენაშვილი, გ. ლიტერატურული მედიტაციები . – თბ. , 2002 . – 460 გვ.

რეც. : ცხადაძე, ე. ლიტერატურა, როგორც აღმაფრენა // ცისკარი . – 2003 . - №3 – 4 . – გვ. 146 – 148.

932. ბესელია, ა. ვახტანგ კოტეტიშვილის ლიტერატურული ხედვის ერთი ასპექტი // საზრისი . – 2001 . - №5 . – გვ. 90 – 95. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ლიტერატურული კვლევის თავისებურებანი მეცნიერის შემოქმედებაში.

933. ბლიაძე, მ. ფოლკლორული მასალები რომანში «ადამიანთა სევდა» // ცისკარი . – 2002 . - №1 . – გვ. 135 – 136.

გოდერძი ჩოხელის პროზა.

934. ბობოხიძე, კ. თანამედროვეთაგან მიუსაფარი პოეტი // რიწა . – 2001 . - №1 – 2 . – გვ. 108 – 110.

ტერენტი გრანელის გახსენება / წერილი მოწოდებულია პოეტის ქალიშვილის მანანა ბობოხიძის მიერ.

935. ბოკუჩავა, თ. მითი და ინიციაციის რიტუალი რობაქიძის დრამაში «ლამარა» : (პიესის ერთიანი ანალიზის ნაწილი) // თეატრმცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი . – 2004 . - №1 . – გვ. 20 – 47. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ნაწარმოების მითოლოგიური ქარგის კვლევის საშუალებით ხდება გრიგოლ რობაქიძის კონცეპტუალურ შეხედულებათა გახსნა – მწერალს სურს ყოფიერების ფუნდამენტურ საწყისებს მიაკვლიოს და ადამიანი დაგვანახოს სამყაროს უზენაეს ძალებთან დრამატულ კავშირში.

936. ბორის აკუნინის ბიოგრაფია // ცისკარი . – 2003 . - №3 – 4 . – გვ. 108 – 138.

ქართული წარმოშობის რუსი მწერალი გრიგოლ შალვას ძე ჩხარტიშვილი და მისი რომანი «აზაზელი» / თარგმნა, ბიოგრაფიული ცნობები დაურთო და ესაუბრა ჟურნალ «ცისკრის» განყოფილების გამგე მიხო მოსულიშვილი.

937. გადილია, ი. ლადო ასათიანის ბალადა «ასპინძა» და პოემები // აფხაზეთის მოამბე . – 2002 . – 2003 . - №6 – 7 . – გვ. 69 – 74. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

სტატიის ავტორი აღწერს 1770 წლის ასპინძის ბრძოლას, ამ ისტორიული ფაქტისადმი მიძღვნილ ლადო ასათიანის ბალადას – «ასპინძა», გადმოსცემს ცალკეულ კრიტიკოსთა შეხედულებებს ამ ნაწარმოებზე და აქვე გვაცნობს პოეტის კიდევ ორ პოემას – «ბასიანის ბრძოლა» და «კოლხიდა».

938. გადილია, ი. «მე თვით სიკვდილსაც გარდავქმნი ლექსად» // საზრისი . – 2001 . - №5 . – გვ. 84 – 89. რეზ. ინგლ. ენაზე.
ლადო ასათიანის პოეზია.

939. გადილია, ი. სატრფიალო მოტივი ლადო ასათიანის შემოქმედებაში // აფხაზეთის მოამბე . – 2001 . - №5 . – გვ. 99 – 103. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

940. გამოსათხოვარი // ცისკარი . – 2001 . - №3 . – გვ. 134 – 136.

გამოთხოვება მწერალ ჯანსულ ღვინჯილიასთან: «ცისკრის» რედაქციის თანამშრომელთა, ელზა მეტრეველის და ზაალ ებანოიძის წერილები.

941. გარაყანიძე, დ. «თითოეულ ადამიანში დაფარულია ღვთის ნაპერწკალი...» // ცისკარი . – 2002 . - №1 . – გვ. 127 – 128.

მითოლოგიური და ბიბლიური ასპექტები ნ. დუმბაძის «მარადისობის კანონში».

942. გეგეშიძე, მ. დაკარგული ქვეყნის მეომრები . – თბ. , 1999.

რეც. : ჯავახიშვილი, მ. სისხლით ნაწერი წიგნი // ცისკარი . – 2001 . _ №7 . – გვ. 120 – 121.

943. გერსამია, ქ. ტერენტი გრანელი – რითმის ხელოვანი // ცისკარი . – 2001 . - №4 . – გვ. 122 – 124.

944. გეწაძე, ა. მისი სიმდიდრე : შტრიხები თეიმურაზ ჯანგულაშვილის პორტრეტისათვის : თეიმურაზ ჯანგულაშვილი – 80 // მწიგნობარი . – 2003 . – გვ. 110 – 120.

მხატვრული ნარკვევი მეორე მსოფლიო ომის მონაწილე პოეტის ფრონტზე გატარებულ დღეებზე.

945. გიგაშვილი, მ. გურამ გეგეშიძის ისტორიული თვალთახედვა : («საყდარი») // ცისკარი . – 2001 . - №1 . – გვ. 131 – 132.

მოთხრობის განხილვა.

946. გიორგიშვილი, მ. ანა კალანდაძის ბიბლიური ციკლის ზოგიერთი ასპექტი // მწიგნობარი . – 2004 . – გვ. 21 – 28.

ბიბლიური თემები და სახე-სიმბოლოები ა. კალანდაძის პოეზიაში. პოეტის ქრისტიანული მსოფლშეგრძნება.

947. გოგიაშვილი, ნ. შალვა კარმელის პოეტური მემკვიდრეობიდან // ცისკარი . – 2001 . - №4 . – გვ. 127 – 130.

შალვა კარმელის (გოგიაშვილი) მიერ 1918 – 1921 წლებში გამოქვეყნებული ლექსების სხვადასხვა ვარიანტების შედარება.

948. გოგოლაძე, თ. ოდიშის ტყეში ზაფხულის ფუნჯით... // რიწა . – 2003 . - №1 – 2 . – გვ. 99 – 100.

2002 წ. 8 – 14 ნომბრის «ლიტერატურულ საქართველოში» გამოქვეყნებული გენო კალანდიას ლექსების – «გულის ჯიბეში ნაპოვნი ტექსტის ფრაგმენტი», «ჰამლეტის ლაზადა», «კომპოზიცია დოქებზე» და სხვ. მიმოხილვა.

949. გოგოლაძე, მ. პეტრე _ პავლობა: [რომანი] . _ თბ., 2000 . _ 351 გვ.

რეც. : წიფურია, ბ. მია გოგოლაძის «პეტრე-პავლობა» : ტექსტი – მცდელობა – საშუალება – მიზანი // ცისკარი . – 2002 . - №10 . – გვ. 111 – 120.

950. გოგორიშვილი, ი. წარსულის გახსენება და გაფრთხილება : (ი. აბაშიძის «ზარები ოცდაათი წლებიდან») // მწიგნობარი . – 2004 . – გვ. 212 – 219.

მოგონებათა წიგნის განხილვა.

951. გრიგოლ რობაქიძის მიმართვა ქართველი ერისადმი // საისტორიო ვერტიკალები . – 2003 . - №4 . – გვ. 92 – 93.

მიმართვა ქართველი ერისადმი, რომელიც გრ. რობაქიძემ წაიკითხა რადიო «თავისუფლების» სტუდიაში 1954 წ. 19 ივლისს / მასალა მოამზადა საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ-ტექნიკური ფაკულტეტის დეკანმა, პროფესორმა ალექო ცინცაძემ.

952. გურამ ბენაშვილი – 60 // ცისკარი . – 2001 . - №9 – 10 . – გვ. 89 – 91.

მწერალ გ. ბენაშვილის 60 წლის იუბილე, შემოქმედების მოკლე მიმოხილვა, ანზორ აბულაშვილისა და ლეილა თეთრუაშვილის წერილები.

953. გურამ ოდიშარია – 50 // რიწა . – 2003 . - №3 – 4 . – გვ. 77 – 81.

საქართველოს საერთო-ეროვნული მწერალთა კავშირის, გენო კალანდიას, გივი ალხაზიშვილის, ზაურ კალანდიას, რიწელების მისალოცი წერილები. ლაშა გახარიათა ლექსი – «ცრემლის წერტილი».

954. გურასპაშვილი, ი. ბესარიონ ჟღენტი და ქართული ფუტურიზმი // ცისკარი . – 2002 . - №3 . – გვ. 135 – 136.

ლიტერატურული მიმდინარეობა 20-იანი წლების საქართველოში, მისი დადებითი და უარყოფითი მხარეები; კრიტიკოსი ბ. ჟღენტი – ქართული ფუტურიზმის თეორეტიკოსი და ორგანიზატორი.

955. გურასპაშვილი, ი. საბჭოური პოლიტიკა და ქართველი კრიტიკოსი // საზრისი . – 2000 . - №4 . – გვ. 61 – 65. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ბ. ჟღენტის წერილები მიხეილ ჯავახიშვილის 20-იანი წლების პროზის შესახებ.

956. დავითაია, ნ. ზურაბ ნარმანია : მასალები ლიტერატურული პორტრეტისათვის // ცისკარი . - 2001 . - №9 – 10 . – გვ. 117 – 131.

სამყაროს შექმნა, ღვთაებრივის აღიარება, პირველსაწყისთან ადამიანის მიმართება, თვითგამომიებისა და თვითდადგენის პრინციპები ზურაბ ნარმანიას შემოქმედებაში («მფრინავი ჭიანჭველა», «სატელიტი»).

957. დარჩია, ბ. დაუცხომელი მეცნიერი და მოქალაქე: (პროფესორ ივანე ლოლაშვილის გახსენება) // მწიგნობარი . – 2003 . – გვ. 25 – 43.

ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორის ი. ლოლაშვილის ბიოგრაფია და სამეცნიერო მოღვაწეობის მიმოხილვა _ დაბადების 85-ე წლისთავი.

958. დარჩია, ბ. ფრიადი სამკალი // მწიგნობარი . _ 2004 . _ გვ. 75 _ 92.

გივი მიქაძის დაბადების 80 წლისთავი _ ფილოლოგიურ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი: ცხოვრება და მოღვაწეობა.

959. ევგენი აქუბარდია _ 75 // რიწა . _ 2003 . _ № 3 _ 4 . _ გვ. 64 _ 76.

მწერალს იუბილეს ულოცავენ: საქართველოს საერთო-ეროვნული მწერალთა კავშირი, ოთარ ჭურღულია, თამარ მამისთვალოვ -ეზერაშვილი, გივი ბერაია, ამირან მიქაუტაძე.

960. ეთერ სამხარაძე-ჯღამაძე _ 70 // რიწა . _ 2001 . _ №3 _ 4 . _ გვ. 90 _ 93.

აფხაზეთის კონფლიქტის დროს დაღუპული პოეტის გახსენება _ რამდენიმე ლექსი მისი ბოლო კრებულიდან.

961. ზოიძე, ზ. პოეტი ცეცხლის პერანგში // ცისკარი . _ 2002 . _ №11 _ 12 . გვ. 131 _ 133
დავით თედორაძის პოეზია.

962. ზურაბ ნაყოფია _ 75 // რიწა . _ 2003 . _ №1 _ 2 . გვ. 80 _ 92.

მწერლის, ჟურნალისტის და საზოგადო მოღვაწის ზ. ნაყოფიას გახსენება _ დაბადებიდან 75-ე წლისთავი. ჯანო ჯანელიძის, ოთარ ჭურღულიას, გივი კილასონიას, რეზო გოგობიას, ალ. თოფურიას და გივი ბერაიას წერილები.

963. თავდიშვილი, მ. პირველიცა და მარადიულიც : სიტყვა ლაშა გახარიას პოეზიაზე // ცისკარი . _ 2003 . _ № 11 _ 12 . _ გვ. 124 _ 129.

964. თავდიშვილი, მ. წაგიკითხავს, სიყვარულსა მოციქულნი რაგვარ წერენ?... : ვ. ნოზაძის «ვეფხისტყაოსნის მიჯნურთმეტყველება» // რელიგია . _ 2001 . _ №7 _ 8 _ 9 . _ გვ. 60 _ 85.
რეზ. რუს. ენაზე.

წიგნის განხილვა. მკვლევარის მოსაზრებანი პოემაში მოხსენიებული სიყვარულის ქრისტიანული არსის თაობაზე.

965. თამაზ წივწივაძე _ 60 // ცისკარი . _ 2002 . _ №2 . _ გვ. 83 _ 84.

მისალოცი წერილები ჟურნალისტისა და კრიტიკოსის თ. წივწივაძის დაბადებიდან 60 წლისთავის იუბილესთან დაკავშირებით.

966. თამაზ წივწივაძე _ 60 // რიწა . _ 2002 . _ №1 _ 2 . _ გვ. 3 _ 4.

გენო კალანდიასა და გივი ბერაიას მისალოცი წერილები კრიტიკოს თ. წივწივაძის დაბადებიდან 60 წლის შესრულებასთან დაკავშირებით.

967. თამაზ ჭილაძე _ 70 // რიწა . _ 2001 . _ №1 _ 2 . _ გვ. 3 _ 5.

გენო კალანდიას, საქართველოს მწერალთა საერთო-ეროვნული კავშირის აფხაზეთის ორგანიზაციის და ჟურნალ რიწის შემოქმედებითი გუნდის მისალოცი წერილები.

968. თაყნიაშვილი, გ. ქართული საბავშვო წიგნის დიდი მოამაგე : (130 წელი ნინო ნაკაშიძის დაბადებიდან) // საქართველოს ბიბლიოთეკა . _ 2002 . _ №1 . _ გვ. 55 _ 56.

მწერლის შემოქმედებითი ცხოვრება.

969. თოდუა, ვ. მწერლის თვალთახედვა // ცისკარი . _ 2001 . _ №3 . _ გვ. 114 _ 116.

საზოგადოებისთვის მიუღებელი ცხოვრების დამკვიდრების ტრაგიზმი მიხეილ ჯავახიშვილის ნაწარმოებში _ «თეთრი საყელო».

970. თოდუა, ვ. მწერლის შემოქმედებითი მეთოდი და სინამდვილე // აფხაზეთის მოამბე . _ 2001 . _ №5 . _ გვ. 71 _ 75. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

საბჭოთა ხელისუფლების მიერ XXს-ის 30-იან წლებში გატარებული იდეოლოგიური პოლიტიკა (კოლექტივიზაცია) და ლეო ქიაჩელის «გვადი ბიგვა».

971. თურმანიძე, თ. ზღაპარი და «ნატვრის ხე» : (გიორგი ლეონიძის «ნატვრის ხის» ფოლკლორული წყაროები) // საზრისი . _ 2000 . _ №4 . _ გვ. 65 _ 71 რეზ. ინგლ. ენაზე.

972. კალანდია, რ. მევიოლინე კიბორჩხალები // ცისკარი . _ 2002 . _ №3 . _ გვ. 90 _ 102.

საუბარი პოეტ რენე კალანდიასთან მისი შემოქმედებითი და მთარგმნელობითი მოღვაწეობის შესახებ / ესაუბრა მიხო მოსულიშვილი.

973. კალისტრატე სალიას ინტერვიუ გრიგოლ რობაქიძესთან // საისტორიო ვერტიკალები . _ 2003 . _ №4 . გვ. 86 _ 91.

დაიბეჭდა 1953 წ. ჟურნალ «ბედი ქართლისაში». საუბარია საზოგადოებრივ-პოლიტიკურ საკითხებზე, ნოე ჟორდანიასზე, ქართულ ემიგრაციაზე, განმარტებულია ცნება «ხალხი», «ბოლშევიზმი» და სხვა.

974. კვიციანი, მ. «არაფერი მჭირს «გარდასაქმნელი» // ცისკარი . _ 2003 . _ №9 _ 10 . _ გვ. 136 _ 142.

მიხეილ ქვლივიძის შემოქმედების განხილვა.

975. კვიციანი, ე. დღეობები : ბავშვობის ფოტოსურათები // ცისკარი . _ 2003 . _ №5 _ 6 . _ გვ. 90 _ 97.

ავტობიოგრაფიული ჩანახატი.

976. კვიციანი, ე. ყურადღებისა და გახსენების ღირსი // რიწა . _ 2002 . _ №1 _ 2 . _ გვ. 94 _ 95.

პოეტი, მთარგმნელი, ენათმეცნიერი, აფხაზური ენის მკვლევარი მირიან მირნელი _ გახსენება.

977. კიდეც ერთი შეხვედრა // ცისკარი . _ 2002 . _ №2 . _ გვ. 135 _ 136.

მასწავლებელ იზო რობაქიძის მიერ კონსტანტინე გამსახურდიას «დიდოსტატის მარჯვენიდან» ამოკრეფილი აფორიზმები.

978. კომუნისტური ეპოქის უცნობი ფურცლები // საისტორიო ვერტიკალები . _ 2003 . _ №4 . _ გვ. 97 _ 100.

მწერალ როდიონ ქორქიას მიერ ალექსანდრე სიგუასათვის გადაცემული ავტობიოგრაფიული ხასიათის ჩანაწერები საზოგადო მოღვაწეებთან და მწერლებთან მის შეხვედრებს ეხება.

979. კუტივაძე, ნ. აკაკი ბაქრაძის ლიტერატურული წერილები // ცისკარი . _ 2002 . _ №11 _ 12 . _ გვ. 120 _ 121.

კრიტიკოსის შემოქმედების თემატიკა.

980. კუცია, ნ. ერთი ლექსის ინტერპრეტაციისათვის : (გალაკტიონი, «დომინო») // რიწა . _ 2001 . _ №3 _ 4 . გვ. 112 _ 126.

981. კუცია, ნ. რევაზ ინანიშვილი «ნეკერჩხლის წითელი ფოთოლი» // რიწა . _ 2003 . _ №1 _ 2 . _ გვ. 93 _ 98.

რ. ინანიშვილის ნოველის «ნეკერჩხლის წითელი ფოთოლი» _ განხილვა. პარალელი ბიბლიასთან.

982. ლორთქიფანიძე, ლ. «ოქროს ვერძი» და «ირმის ნახტომი» გრიგოლ რობაქიძის მხატვრული ნაწარმის მიხედვით // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . _ 2003 . _ ტ. 6 . _ გვ. 94 _ 106. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ცხოველის ღმერთთან გაიგივება მითოლოგიაში, ქართული მითოსური ცნობიერება გრ. რობაქიძის მიხედვით.

983. მაისურაძე, მ. ორიგინალის სახელით // ცისკარი . _ 2002 . _ №8 _ 9 . _ გვ. 125 _ 127.

მიხეილ ქვლივიძის მთარგმნელობითი მოღვაწეობა, მის მიერ თარგმნილი ა. ჩეხოვის პიესების _ «ალუბლის ბაღი», «ივანოვი», «თოლია» _ მხატვრული ლექსიკა.

984. მესხია, ც. დრო და პოეტი // ცისკარი . _ 2001 . _ №5 _ 6 . _ გვ. 126 _ 127.

შოთა აკობიას ლექსების კრებულის «მარადისობა შუქის და ჩრდილის» განხილვა.

985. მინდიაშვილი, ნ. მურმან ლებანიძის პუბლიცისტური ლირიკა // ცისკარი . _ 2001 . _ №9 _ 10 . _ გვ. 132 _ 134.

გრძნობის, ფილოსოფიისა და ცოცხალი სინამდვილის სინთეზი მ. ლებანიძის პუბლიცისტურ პოეზიაში.

986. მირესაშვილი, მ. მხატვრული პარაბოლა და მისი ფუნქცია თანამედროვე რომანში : (ტიპოლოგიური პარალელები) // რიწა . _ 2001 . _ №1 _ 2 . _ გვ. 111 _ 115.

თამაზ ბიბილურის რომანის _ «ჟამი კითხულისა» (1978) ანალიზი. პარალელი გაბრიელ მარკესის «პატრიარქის შემოდგომასთან».

987. მიქაძე, გ. ისტორიულ-ფილოლოგიური ძიებანი : 4. სოლომონ ცაიშვილი _ ლიტერატურათმცოდნე და პედაგოგი // მწიგნობარი . _ 2004 . _ გვ. 137.

შემოქმედების მოკლე მიმოხილვა. ს. ცაიშვილის მიერ გამოყენებული ფსევდონიმები.

988. მიქიაშვილი, ო. გაუძელ ტკივილს... // ცისკარი . _ 2001 . _ №7 . _ გვ. 124 _ 125.

დარიკო ფიფიას ლექსების მიმოხილვა წიგნიდან «დამისთევა».

989. მიშველაძე, რ. სამოცდარვა ახალი ნოველა . _ თბ. , 1994 _ 392 გვ.

რეც. : კვატაშიძე, მ. სევდა _ სამშობლოს ძნელბედობით გამოწვეული // ისტორია _ ფილოლოგია . _ 2000 . _ ტ. 2 . _ გვ. 900 _ 904. რეზ. ინგლ. ენაზე.

990. მოვიდა ცივი დილა დეკემბრის... // ცისკარი . _ 2001 . _ №1 . _ გვ. 125 _ 127.

მწერალ ირაკლი ბაზაძის გახსენება გარდაცვალებიდან ერთი წლის თავზე. ელზა მეტრეველისა და ვახტანგ ღლონტის გამოსათხოვარი წერილები, ნოდარ ბაქრაძისა და თენგიზ სვანიძის მისდამი მიძღვნილი ლექსები.

991. მჭედლური, დ. ლექსის ჭეშმარიტი ოსტატი სიმონ ჩიქოვანი _ 100 // მწიგნობარი . _ 2003 . _ გვ. 96 _ 103.

მწერლის შემოქმედების მიმოხილვა _ დაბადების 100 წლისთავი.

992. მჭედლური, დ. სევდა _ პოეტის მხოლოდშობილი ასული // რიწა . _ 2003 . _ №3 _ 4 . _ გვ. 108 _ 109.

ნუნუ ჯანელიძის ლექსების ანალიზი.

993. ნამიჭეიშვილი, ბ. სიცოცხლე განა მარტო ცრემლებია...// ცისკარი . _ 2001 . _ №11 _ 12 . _ გვ. 126 _ 127.

პოეტ ირაკლი ბაზაძის შემოქმედება მისივე ლექსების კრებულის _ «ავტოგრაფი ყველასათვის» მიხედვით.

994. ნანობაშვილი, ნ. გურამ დოჩანაშვილის «აჩხოტელების ბატონი» და ფოლკლორული წყაროები შიოლა ლუდუშაურზე // ცისკარი . _ 2001 . _ №9 _ 10 . _ გვ. 78 _ 80.

გ. დოჩანაშვილის მოთხრობის მთავარი მოქმედი პირი შიოლა ლუდუშაური და ხალხურ პოეზიაში მასზე არსებული ბალადა «შიოლა და მთრეხელი». ბალადის პერსონაჟებთან დაკავშირებული სხვადასხვა შინაარსის გადმოცემები.

995. ნანუაშვილი, ნ. გოეთეს «ტყის მეფე» // ცისკარი . _ 2002 . _ №6 _ 7 . _ გვ. 124 _ 128.

გოეთეს ლექსის აკაკი გელოვანის, ვახტანგ ბეწუკელის, ხარიტონ ვარდოშვილის და ხათუნა გოროზიანისეული ქართული თარგმანების შედარება.

996. ნარიმანიძე, ს. არსი წუთისოფლისა... // ცისკარი . _ 2001 . - №5 _ 6 . _ გვ. 83 _ 105.

ავტობიოგრაფიული ნარკვევი: მწერლის ბავშვობისდროინდელი მოგონებები, სტუდენტობა, შეხვედრები ლევან გოთუასთან, ადამ ბობლიაშვილთან, გალაკტიონ ტაბიძესთან, შოთა ჩანტლაძესთან, გიორგი ლეონიძესთან, ნოდარ დუმბაძესთან, კარლო კალაძესა და ნიკა აგიაშვილთან.

997. ნიშნიანიძე, რ. ერთი არქეტიპული სახე-სიმბოლოს შესახებ ქართულ ემიგრანტულ პოეზიაში // ისტორია – ფილოლოგია . _ 2004 . _ ტ. 3 . _ გვ. 438 _ 443. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სიმბოლოები და სამშობლოს ფართო ცნების დედის ხატებით ჩანაცვლება XX ს-ის ქართულ ემიგრანტულ პოეზიაში (გიორგი წერეთელი, სიმონ ბერეჟიანი, გიორგი ყიფიანი, გრ. რობაქიძე, კოტე გუნია და სხვა).

998. ნოზაძე, ნ. თვითარჩევანი // ცისკარი . _ 2002 . _ №4 . _ გვ. 124 _ 126.

დომენიკოს სახე გურამ დოჩანაშვილის რომანში «სამოსელი პირველი».

999. ოთარ ჭურღულია _ 75 // რიწა . _ 2001 . _ №1 _ 2 . _ გვ. 86 _ 93

საქართველოს მწერალთა საერთო-ეროვნული კავშირის აფხაზეთის ორგანიზაციის, გენო კალანდიას, ლევან მენაბდის, რევაზ ბარამიძის, ოთარ ბაქანიძის მისალოცი წერილები.

1000. ოთარაშვილი, ვ. ხეკორძულელის აღსარება : (ლექსები) . _ თბ. , 2001 . _ 640 გვ.

რეც. : შანიძე, ნ. გულქართლი კაცის პოეზია // ცისკარი . _ 2003 . _ №7 _ 8 . _ გვ. 136 _ 138.

1001. ოთარაშვილი, მ. ნუგზარ შატაიძის რადიოპიესები // ცისკარი . _ 2001 . _ №7 . _ გვ. 122 _ 123.

რადიოპიესების _ «მეკვლე», «დაჭრილი წერო» _ განხილვა.

1002. სამადაშვილი, მ. ნიკო სამადაშვილი 100 // მწიგნობარი . _ 2005 . _ გვ 151 _ 162.

ნ. სამადაშვილის ცხოვრების გზა. სტატეის ახლავს პოეტის სამი ლექსის პუბლიკაცია.

1003. 60 წლის თედო ბექიშვილის მონატრება // ცისკარი . _ 2001 . _ №9 _ 10 . _ გვ. 111 _ 112.

პოეტ თედო ბექიშვილის გახსენება. ჯარჯი ფხოველის და შოთა ქავთარაძის წერილები, ბალათურ არაბულის მისდამი მიძღვნილი ლექსი.

1004. სართანია, დ. ჭაბუა ამირეჯიბი 80 / დ. სართანია, ზ. კალანდია // ცისკარი . _ 2001 . _ №11 _ 12 . _ გვ. 114 _ 115.

მწერალ ჭაბუა ამირეჯიბის 80 წლის იუბილე, მილოცვა, მოგონებები.

1005. სარია, ზ. კომიზმი და ირონიული ტონალობა გალაკტიონის ლირიკაში // ცისკარი . _ 2002 . _ №2 . _ გვ. 125 _ 127.

ლექსები: »მატარებელში», «სვინტრი», «თევზმა თევზს უთხრა», «ფიქრი შეითან ბაზარზე» და სხვ. _ განხილვა.

1006. სარია, ზ. სიტყვის ნიუანსირება // ცისკარი . _ 2003 . _ №3 _ 4 . _ გვ. 144 _ 145.

სიტყვის თავისუფალი ხმარება _ ესთეტიკური ფენომენი გალაკტიონის ლირიკაში.

1007. სიდამონიძე, ა. გურამ ფანჯიკიძის შემოქმედების მრწამსი // საზრისი . _ 2001 . _ №6 . _ გვ. 55 _ 61. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მწერლის შემოქმედებაში ხორცშესხმული მისი თეორიული მსჯელობანი.

1008. სიმარტოვით ამაღლება // ცისკარი . _ 2002 . _ №8 _ 9 . _ გვ. 118 _ 119.

გამოთხოვება პოეტ მურმან ლებანიძესთან.

1009. სიჭინავა, ქ. გალაკტიონ ტაბიძის ვერლიბრი // ცისკარი . _ 2002 . _ №3 . _ გვ. 124 _ 126.

პოეტის ვერლიბრის ფორმით დაწერილი ლექსების თავისებურება.

1010. სიხარულიძე, მ. მერაბ ელიოზიშვილის პიესა «ბერიკონი» // ცისკარი . _ 2001 . _ №4 . _ გვ. 119 _ 121.

1011. სორდია, ლ. თითქოს ისევ ჩვენს შორისაა // რიწა . _ 2002 . _ №3 _ 4 . _ გვ. 121 _ 124.

სოხუმის მკვიდრი, ფილოლოგი ვახტანგ ვახანია _ ცხოვრება და მეცნიერული მოღვაწეობა.

1012. სოსელია, მ. »მითოსს მოკლებული დრო"... (კ. გამსახურდიას «დიდი იოსებისა» და ნ. ლორთქიფანიძის «გადიას» მიხედვით) // საზრისი . _ 2003 . _ №9 . _ გვ. 89 _ 95.

იმპრესიონისტული და ექსპრესიონისტული ხედვა კ. გამსახურდიასა და ნ. ლორთქიფანიძის შემოქმედებაში.

1013. სულხანიშვილი, მ. «მშობელ მიწაში მიდგას ფესვები...» // ცისკარი . _ 2001 . _ №11 _ 12 . _ გვ. 131 _ 133.

სამყაროს რეალისტური სურათი, სამშობლოს სიყვარული და სილამაზის ჭეშმარიტი განცდა გიორგი ლეონიძის პოეზიასა («ამოდის მთვარე, საყვარელო») და პროზაში («მარიტა»).

1014. ტაბიძე, ნ. წიგნი გალაკტიონის შემოქმედებაში // მწიგნობარი . – თბ. , 2005 . – გვ. 20.
კონცეფცია წიგნის შესახებ და წიგნის როლი გ. ტაბიძის ცხოვრება-შემოქმედებაში.
1015. ტურავა, მ. ლექსები : [კრებული] . – თბ. , 2000 . – 36 გვ.
რეც. : მიქიაშვილი, ო. წიგნი სევდისა და იმედისა // ცისკარი . – 2001 . - №3 . – გვ. 113.
1016. ფაჩულია, თ. გენიალურ შემოქმედთა მკვლევარი // ცისკარი . – 2001 . - №5 – 6 . – გვ. 135 – 136.
კრიტიკოს გ. ასათიანის მიერ შექმნილი ლიტერატურული პორტრეტები.
1017. ფაჩულია, თ. გურამ ასათიანი ქართულ სალიტერატურო კრიტიკაში // ცისკარი . – 2001 . - №6 – 7 . – გვ. 129 – 131.
აკაკი ბაქრაძის, გურამ გვერდწითელის, გიორგი ნოდისა, თამაზ ნატროშვილის და სხვათა მოსაზრებები გ. ასათიანის შემოქმედების შესახებ.
1018. ფაჩულია, თ. გურამ ასათიანის სტილი // ცისკარი . – 2003 . - №9 – 10 . – გვ. 143 – 144.
1019. ქარდავა, ნ. «ცა, რომელიც ჩემია» : [მოთხრობები] . – თბ. , 2001 . – 72 გვ.
რეც. : კაპანაძე, ს. «ხშირად ახედე ცას» // ცისკარი . – 2002 . - №3 . – გვ. 127 – 128.
1020. ქაშაკაშვილი, გ. მეტალურგი, მოღვაწე, მამულიშვილი // ცისკარი . – 2003 . - №9 – 10 . – გვ. 123 – 129.
გურამ ფანჯიკიძის მოგონება. მწერლისა და საზოგადო მოღვაწის დაბადების 70-ე წლისთავის გამო.
1021. ქაჯაია, ე. ზვიად გამსახურდია და უცხოური ლიტერატურა // რიწა . – 2002 . - №1 – 2 . – გვ. 102 – 103.
ზოგიერთი მოსაზრება ზ. გამსახურდიას მიერ უცხოური ლიტერატურის საკითხებზე შექმნილი ესეების შესახებ.
1022. ქაჯაია, ე. კ. გამსახურდიას ესე «გოეტე» : (მსოფლმხედველობითი პრობლემები) // აფხაზეთის მოამბე . – 2001 . - №5 . – გვ. 89 – 91. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.
1023. ქორჩილავა, ნ. ქართული ლექსის აღიარება ამერიკაში // საქართველოს ბიბლიოთეკა . – 2002 . - №4 . – გვ. 51.
ინფორმაცია ამერიკაში ჩატარებული მსოფლიო პოეტთა კონკურსზე წარდგენილი პირველი ქართველი ავტორის ლეილა ბერძენიშვილის შესახებ.

1024. ქურდიანი, მ. გალაკტიონოლოგიური ეტიუდები // მწიგნობარი . – 2003 . – გვ. 3 – 10.

1914 წელს დაწერილ გალაკტიონის ლექსს – «რომელი საათია» _ ავტორი უდარებს შარლ ბოდლერის სიმბოლისტურ ლექსებს და ასევე ესაიას წინასწარმეტყველების ოცდამეერთე თავს. ანალიზის საფუძველზე გამოთქმულია ვარაუდი, რომ პოეტის შთაგონების წყარო ესაია წინასწარმეტყველი იყო. 1916 წელს დაწერილ ლექსში – «მარტოობა» ყურადღება გამახვილებულია უჩვეულო რითმაზე, რომელიც არ ემორჩილება კატრენის ანუ ოთხსტრიქონედის გარიტმის წესებს.

1025. ქურთიშვილი, შ. განთიადისას ახშობენ სევდას... (ნინო დარბაისელის «დილისპირულის» გამო) // ცისკარი . – 2002 . - №6 – 7 . – გვ. 132 – 133.

პოეტის ახლად გამოცემულ კრებულში შემავალი ლექსების განხილვა.

1026. ღვანია, გ. ანა კალანდაძის ლირიკის ერთი ასპექტი // აფხაზეთის მოამბე . – 2002 – 2003 . - №6 – 7 . – გვ. 78 – 81. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

მიწიერისა და ზეციურის ურთიერთმიმართების საკითხი.

1027. ლლონტი, ს. «უძღები შვილის» იგავი და მისი ალეგორიული მნიშვნელობა ზვიად გამსახურდიას პოემაში «კოსმიური წირვა» // აფხაზეთის მოამბე . – 2002 – 2003 . - №6 – 7 . – გვ. 75 – 77. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

1028. შავგულიძე, თ. სიტყვა და ფერი ანუ ვირტუალური და ვიზუალური პლასტიკის კომპარატივისტული ანალიზისთვის // ცისკარი . – 2002 . - №10 . – გვ. 135 – 136.

ქართული კულტურის ევროპულთან თავსებადობის საკითხი მე-20 ს-ის 10–20-იანი წწ. ლიტერატურასა და ხელოვნებაში მომხდარი ძიებების ანალიზის საფუძველზე. გავლენულია პარალელი ავსტრიელი მწერლის ფ. კაფკას და ნორვეგიელი მხატვრის ე. მუნკის ნაწარმოებებსა და ქართულ სამყაროში გამოვლენილი პარადიგმული წყვილის – მწერალი ანდრია დეკანოზიშვილი და მხატვარი შალვა ქიქოძე – შემოქმედების თითო, ტიპიურ ნიმუშთან.

1029. შავგულიძე, ნ. Ignorabimus (ვერ შეიცნობთ?) // ცისკარი . – 2001 . - №11 – 12 . – გვ. 112 – 113.

ტექსტუალური სივრცის სტრუქტურის საკვანძო ელემენტები და მთხრობელ _ პერსონაჟთა თვითაღსარების პროცესი ჭაბუა ამირეჯიბის რომანში «დათა თუთაშხია».

1030. შავგულიძე, ნ. მითოსური სემიოზისი მიხეილ ჯავახიშვილის პროზის სტრუქტურაში // ცისკარი . – 2003 . - №5 – 6 . – გვ. 143 – 145.

მ. ჯავახიშვილის რომანის «თეთრი საყელოს» განხილვა.

1031. შავგულიძე, ნ. ორი ლიტერატურული წერილი : (ნაწყვეტი წიგნიდან : «მიწურვილ იყო ზაფხული...») დანგრეული ბუდეები. მთლიანი სამყარო // ცისკარი . – 2003 . - №1 – 2 . – გვ. 129 – 133.

წარსულის იდეალების რღვევა, ახალი მითოსურ – არქექტიპული მოდელით შექმნილი «ღმერთდაკარგული» ადამიანი XX ს-ის I ნახევრის ქართულ ლიტერატურაში: (კ. გამსახურდია, დ. შენგელაია, ნ. ლორთქიფანიძე). «სამშობლო-ბედის» მხატვრული კონსტრუქცია, როგორც სამყაროს «გამთლიანების» განმსაზღვრელი არგუმენტი მიხეილ ჯავახიშვილის თხზულებებში.

1032. შავგულიძე, ნ. ორი ლიტერატურული წერილი : «... წილად მერგო სიმარტოვე» // ცისკარი . – 2003 . - №5 – 6 . – გვ. 140 – 142.

ვახუშტი კოტეტიშვილის ავტობიოგრაფიული ნაშრომის – «ჩემი წუთისოფელი» განხილვა.

1033. შავგულიძე, ნ. «სამშობლო – ბედის» პარადიგმა მიხეილ ჯავახიშვილთან // ცისკარი . – 2001 . - №5 – 6 . – გვ. 122 – 123.

მწერლის მსოფლმხედველობა.

1034. შაიშმელაშვილი, თ. ესეისტური ელემენტი პორტრეტულ ნარკვევებში // ჟურნალისტური მივანი . – 2004 . – ტ. 6 . – გვ. 153 – 158.

ეროვნულ-თვითშემეცნებითი თავისებურება და პიროვნული მე-ს წარმოჩენა მიხო მოსულიშვილის, შორენა ჯაჭვლიანისა და მაკა ჯოხაძის ესეისტური ნაწარმოებების მაგალითზე (გაზეთ «ახალი ეპოქის» დამატება «ჩვენი მწერლობა»).

1035. ჩიტიშვილი, მ. დილიდან დაღამებამდის : თედო ბექიშვილის პორტრეტი // ცისკარი . – 2003 . - №11 – 12 . – გვ. 114 – 123.

პოეტის შემოქმედება.

1036. ჩხარტიშვილი, ი. საფო მგელაძე : (1894 – 1936) // გურია . – 2001 . – ტ. 3 . – გვ. 167 – 180. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

მწერალ ს. მგელაძის შემოქმედების მიმოხილვა. უცნობი ეპიზოდები მისი ცხოვრებიდან.

1037. «ცისკრის» მარადი მგზავრი // ცისკარი . – 2001 . - №11 – 12 . – გვ. 3.

პოეტ ჯანსუღ ჩარკვიანს «ცისკრის» რედაქცია ულოცავს 70 წლისთავს.

1038. ციციშვილი, გ. სიმართლე 1921 – 1928 წლების ეროვნული მოძრაობისა და მიხეილ ჯავახიშვილის პოლიტიკური ცხოვრების შესახებ . – თბ. , 2003 . – 466 გვ.

რეც. : თეთვაძე, შალვა. გიორგი ციციშვილი – სიმართლე... // საისტორიო ვერტიკალები . – 2003 . - №4 . – გვ. 145 – 146.

1039. ცხვედიანი, ნ. »მე თვით სიკვდილსაც გარდავქმნი ლექსად» // საზრისი . – 2002 . - №7 . – გვ. 70 – 72. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ლადო ასათიანის ლექსი – «ქართული ენა».

1040. ცხოვრებაჲ, ვ. «ვინც უკვდავებით ზეცა გახაზა» // ცისკარი . – 2001 . - №5 – 6 . – გვ. 119 – 121.

შოთა ჩანტლაძის პოეზია.

1041. ჭილაძე, თ. «მიდის, მიდის და მიდის...» // ცისკარი . – 2002 . - №2 . – გვ. 85 – 90.

ინტერვიუ მწერალ თ. ჭილაძესთან დღევანდელ ქართულ მწერლობისა და მიმდინარე საზოგადოებრივი მოვლენების შესახებ – მწერლის დაბადების 70-ე წლისთავთან დაკავშირებით / ჩაიწერა გვანცა აბდლაძემ.

1042. ხელაია, ნ. «ყოველივე კარგი იშვიათია ქვეყანაზე» // ცისკარი . – 2002 . - №8 – 9 . – გვ. 130 – 133.

გალაკტიონ ტაბიძის ზოგიერთი ლექსის ხელნაწერის რამდენიმე ვარიანტის ტექსტოლოგიური ანალიზი.

1043. ჯავახაძე, ვ. ანთეოსივით : გურამ ფანჯიკიძე – 70 // მწიგნობარი . – 2003 . – გვ. 104 – 109.

მწერლის, პუბლიცისტისა და საზოგადო მოღვაწის გ. ფანჯიკიძის საგამომცემლო მოღვაწეობა.

1044. ჯანო ჯანელიძე – 70 // რიწა . – 2003 . - №3 – 4 . – გვ. 34 – 35.

ჟურნალ რიწის თანამშრომლების მილოცვა იუბილარი პოეტისადმი.

1045. ჯანსუღ ჩარკვიანი – 70 // რიწა . – 2001 . - №3 – 4 . – გვ. 3 – 4.

თამაზ ნადარეიშვილის და გენო კალანდიას მისალოცი წერილები.

1046. ჯაჭვაძე, ი. ცისა და მიწის სამკაული // ცისკარი . – 2003 . - №3 – 4 . – გვ. 78 – 80.

ინფორმაციული ხასიათის მასალა პოეტ იოსებ ლონგიშვილზე და მისი რამდენიმე ლექსი : «მატილის ასულო», «აშექალი» და სხვ.

1047. Гомартели, А . Декан филологического факультета не только о литературе : С профессором Амираном Гомартели беседует Елена Чхаидзе // ЛиК . – 2001 . - № 2 . – с . 3 – 6.

Интервью с филологом А. Гомартели о его научной и административной деятельности и о развитии грузино-российских культурных и литературных взаимоотношений.

1048. Димаксян, Р . Кавказ глазами Андрея Белого // ЛиК . – 2003 . - № 3 . – с . 72 – 84.

«Кавказские впечатления» Андрея Белого на примере «Ветер с Кавказа» и «Армения», продолжившие в XX веке пушкинскую традицию путевых заметок о Кавказе. Коротко о пребывании писателя в Грузии.

1049. Каландаришвили, М . Роман Тенгиза Буачидзе «Дорога в детство» : 75 – летию со дня рождения Тенгиза Буачидзе посвящается // ავხაზეთის მოამბე . – 2001 . - № 5 . - გვ . 123 – 125 . – რეზ. ქართ. და ინგლ. ენებზე.

1050. Кескюль-Кочарова, И. Возвращение сонета // ЛиК . – 2000 . - № 1 . – с . 70 – 75.

Традиции русской поэзии Серебряного века в сонетах молодой тбилисской поэтессы Ирины Кескюль-Кочаровой. Приведены тексты нескольких сонет.

1051. Миресашвили, М . О «литературном мифе и его функции в романе // საზრობი . – 2000 . - № 4 . – გვ . 71 – 74 . რეზ. ინგლ. ენაზე.

Мифологизация исторических событий в романах О. Чиладзе («Шел по дороге человек») и Л. Мештерхази («Загадка Прометея»).

1052. Поракишвили, Т . А . И. Чхеидзе – исследователь творчества А . С . Пушкина // ისტორია – ფილოლოგია . – 2000 . – ტ . 2 . – გვ. 975 – 1000. რეზ. ინგლ. ენაზე.

Научное наследие доктора филологических наук, профессора Анны Чхеидзе.

1053. Схулухия, И . «Поэтический мэтр» Тифлиса и русские писатели // ЛиК . – 2003 . - № 3 . – с . 56 – 72.

Воспоминания русских поэтов и писателей, воспроизводящие портрет Тициана Табидзе, его характерные черты: внешность и внутренний мир. Личные связи поэта с Б.Пастернаком, Н.Заболоцким, С.Есениным, В.Маяковским, Н.Тихоновым и др. Приведены материалы архива, а также личные воспоминания дочери поэта Н.Т.Табидзе.

1054. Табидзе, Н . Перекресток веков : квартира – мемориал Тициана Табидзе // ЛиК . – 2001 . – № 2 . – с . 91 – 93.

Интервью с дочерью грузинского поэта Тициана Табидзе Нитой Табидзе. Воспоминание о дне ареста отца и его связи с Борисом Пастернаком.

1055. Туркадзе, И. Старт // ЛиК . – 2000 . - № 1 . – с . 66 – 70.

Творчество начинающей поэтессы, студентки II курса филологического факультета ТГУ Ии Туркадзе. Предлагается публикация-анонс нескольких стихотворений поэтессы.

1056. Чхаидзе, Е . Ассоциация « ЛиК » (Литература и культура) // ЛиК . – 2003 . - № 3 . – с . 6 – 8.

Из истории создания молодежной общественной организации – Международная ассоциация «ЛиК» (19 октября 2001 г.) в стенах Тбилисского государственного университета им. И.Джавахишвили и проведенные ассоциацией культурно-просветительские мероприятия за последние три года.

ფოლკლორი

1057. გაგულაშვილი, ი. ქართული საბავშვო ფოლკლორი და მითოსური ტრადიცია . – თბ. , 2003 . – 32 გვ.

ქართული საბავშვო ფოლკლორის ნიმუშების ანალიზი.

1058. ქვრივიშვილი, ო. ქართული ზღაპრების ხატოვანი მეტყველება . – თბ. , 2003 . – 228 გვ.

1059. ახვლედიანი, გ. ორენოვანი ფოლკლორი ნიკო ასათიანის ჩანაწერებში // ცისკარი . – 2002 . - №133 – 136.

XIX ს-ის ფოლკლორისტ-შემკრებ ნ. ასათიანის მიერ სამცხე-ჯავახეთში, აგრეთვე თურქთაგან მიტაცებულ სხვა რაიონებში ჩაწერილი ორენოვანი ქართულ-თურქული ფოლკლორული ტექსტები. განხილულია რამდენიმე ნიმუში.

1060. ბაკურაძე, მ. ხარის სახის ტრანსფორმაციისათვის // ისტორია – ფილოლოგია . – 2004 . – ტ. 3 . – გვ. 487 – 494. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ხარის ძლიერი კულტის არსებობა ძველ საქართველოში, რამაც თავი იჩინა არა მარტო წეს-ჩვეულებებსა და რწმენაში, არამედ ზეპირსიტყვიერებაშიც.

1061. ბედიანიძე, დ. «რწყილი და ჭიანჭველა» : (ტიპოლოგიური ასპექტი) // ცისკარი . – 2002 . - №10 . – გვ. 129 – 130.

ზღაპრის ქართული ვარიანტები. მისი ინგლისური, ფრანგული, ბელორუსიული და ჩეჩნური ანალოგები.

1062. გოგიაშვილი, ე. მითო-ეპიკური სიუჟეტის ერთი ჟანრობრივი თავისებურება // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2002 . – ტ. 5 . – გვ. 232 – 237. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ზღაპრის ფინალურ ეპიზოდში გამოხატული დასასრულის დაუსრულებლობა, დასასრულის ციკლური ბრუნვა – ქართული ზღაპრის მითო-ეპიკური სიუჟეტის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი დეტერმინანტი.

1063. ზაქარაია, ი. გიორგი ერისთავი და ხალხური შემოქმედება // აფხაზეთის მოამბე . – 2001 . - №5 . – გვ. 96 – 98. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

გ. ერისთავის ფოლკლორისადმი დამოკიდებულების საილუსტრაციოდ ავტორი გვაცნობს მის ნაწარმოებებში გამოყენებულ ხალხური ზეპირსიტყვიერების ნიმუშებს: ანდაზები, ხალხის ყოფაში დამკვიდრებული გამოთქმები, შელოცვები, წყევლა, აგრეთვე სიუჟეტი ბერძნული მითოლოგიიდან.

1064. ზურაშვილი, მ. მონადირე – ნადირთ ღვთაების რჩეული – მითოსური მეფე // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2002 . – ტ. 5 . – გვ. 221 – 229. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ნადირთ ღვთაების და მონადირის საკრალური მიჯნურობის მითი ქართული სამონადირეო თქმულებების და რწმენა-წარმოდგენების მიხედვით.

1065. ინჭკირველი, ე. ღვთისშვილთა ბრძოლა დევებთან // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2004 . – ტ. 8 . – გვ. 232 – 241. რეზ. ინგლ. ენაზე.

განხილულია თქმულება იახსარზე და მის ორეულ კოპალაზე.

1066. კვანტალიანი, შ. მოსე ჯანაშვილის მიერ ჩაწერილი ერთი ინგილოური ზღაპრის რამდენიმე ასპექტი // ისტორია-ფილოლოგია . – 2004 . – ტ. 3 . – გვ. 495 – 499. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მ. ჯანაშვილის მიერ ჩაწერილი «ნადირთ პატრონ», სადაც დაცულია ხალხის უძველესი რწმენა ნადირთა ღვთაების არსებობის შესახებ.

1067. კუჭუხიძე, გ. ბიბლიური იოსები და სიზმარას ზღაპარი // რელიგია . – 2002 . – №1 – 2 – 3 . – გვ. 55 – 57. რეზ. რუს. ენაზე.

ქართული ზღაპრის «სიზმარას» დაკავშირება ძველი აღთქმის ერთ-ერთ ეპიზოდთან, სადაც იაკობის ძის – იოსების მიერ ნანახი სიზმარია მოთხრობილი.

1068. ლალიაშვილი, ნ. ანდრეზული ტოპოგრაფია და ანდრეზული კალენდარი // ისტორია – ფილოლოგია . – 2004 . – ტ. 3 . – გვ. 504 – 511. რეზ. ინგლ. ენაზე.

აღმოსავლეთ საქართველოს მთიელთა მითოპოეტურ სამყაროში საკრალური და პროფანული კატეგორიების ფუნქციების კვლევა.

1069. ლუაშვილი, მ. სიუჟეტური პარადიგმები ეშმაკზე კავკასიურ და ქართულ მითოზში // ცისკარი . – 2002 . – №6 – 7 . – გვ. 125 – 126.

ქართულ-ჩრდილოკავკასიური დემონოლოგიური თქმულებების განხილვა.

1070. მოსია, ბ. საღვთო სიმბოლიკისათვის ქართულ ფოლკლორში // რელიგია . – 2001 . – №10 – 11 – 12 . – გვ. 91 – 96. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საღვთო სახელთა მრავალფეროვნება ქართულ ფოლკლორში და მისი ზოგიერთი თავისებურება.

1071. მოსია, ბ. სიკეთე და ბოროტება ქართულ ზეპირსიტყვიერებაში და ბიბლია : მეგრული მასალის მიხედვით // რელიგია . – 2001 . – №1 – 2 – 3 . – გვ. 89 – 95. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სიმბოლოების მნიშვნელობა ფოლკლორსა და სახარებაში.

1072. ნანობაშვილი, ბ. ცოტა რამ არსენა ოძელაშვილზე და მესტვირეებზე // ცისკარი . – 2002 . – №8 – 9 . – გვ. 128 – 129.

ბიოგრაფიული ხასიათის მასალები და ეთნოგრაფ-მკვლევართა მოსაზრებანი «არსენას ლექსის» მესტვირეთაგან თქმული ვარიანტის შესახებ.

1073. ნიკოლაძე, ნ. აკაკი წერეთლის შეხედულება ფოლკლორისტიკის აქტუალურ პრობლემებზე // აფხაზეთის მოამბე . – 2002 – 2003 . - №6 – 7 . – გვ. 87 – 91. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

1074. ოჩიაური, ლ. მითების ევოლუცია ანტიკური ხანიდან თანამედროვე საქართველომდე // თეატრმცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი . – 2004 . - №2 . – გვ. 140 – 151. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ავტორი მითოსს განიხილავს, როგორც ნიადაგს, საიდანაც აღმოცენდა პოეზია, ვინაიდან მხატვრული აზროვნება კაცობრიობის განვითარების უადრეს ეტაპზე მითოსის ფორმით ვლინდება.

1075. სიხარულიძე, ქ. ამირანის თქმულება ხევსურეთში // ისტორია – ფილოლოგია . – 2000 . – ტ. 2 . – გვ. 889 – 893. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ხევსურეთში ჩაწერილი ლექსების ფრაგმენტებისა და დევთან მებრძოლი გმირისადმი მთქმელთა დამოკიდებულების ანალიზი.

1076. ქართული ფოლკლორისტიკის ისტორია . წ. 1 . – თბ. , 2004 . – 809 გვ.

რეც. : გოგორიშვილი იოსებ. ქართული ფოლკლორისტიკის დიდი შენაძენი // მწიგნობარი . – 2005 . – გვ. 187 – 191.

1077. ყიფიანი, დ. თავად ანჩაბადისა და თავად ინალ-იფას ქალის ამბავი : (1862 წელი) // რიწა . – 2002 . - №1 – 2 . – გვ. 75 – 77.

დიმიტრი ყიფიანის მიერ აფხაზეთში ჩაწერილი ცხოვრებისეული ფაქტი თუ ლეგენდა / პუბლიკაცია ეკუთვნის ოთარ ჭურღულიას.

1078. შიოშვილი, თ. ამირანის ორეული // ცისკარი . – 2001 . - №7 . – გვ. 133 – 134.

აჭარის ზეპირსიტყვიერებაში გავრცელებული თქმულება–გადმოცემები, «ჯერჯალ-რომპაპის», ანუ «დედჯალ-ობრუჯის» შესახებ, რომლებიც ამირანიანის მოტივებს შეიცავენ.

1079. შიოშვილი, თ. შურისძიების პრობლემისათვის ქართულ ზღაპრებში // ქართველური მემკვიდრეობა . – 2003 . – ტ. 7 . – გვ. 246 – 250. რეზ. ინგლ. ენაზე.

კეთილისა და ბოროტის შეცნობა ქართული საზღაპრო ეპოსის ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი თემა. ბოროტთა დასჯა, არა შურისგება, არამედ პრობლემის წინ წამოწევით აუდიტორიის, სოციუმის აღზრდა, სამართლიანობისა და სიკეთის გამარჯვების რწმენის განმტკიცება.

1080. ცუცუნაშვილი-ფავლენიშვილი, ს. ლამისყანელი გარაყანიძეები დავით გურამიშვილის შესახებ // მწიგნობარი . – 2005 . – გვ. 14 – 19.

ქსნის ხეობის სოფელ ლამისყანაში მცხოვრებ გარაყანიძეების მიერ გადმოცემული ლეგენდა.

1081. წოწერია, ნ. აკრძალვა ხალხურ ზღაპრებსა და ნოველებში // ცისკარი . - 2002 . - №6 - 7 . - გვ. 122 - 124.
გმირთა სახეები ქართულ ფოლკლორში.

1082. ხაჭაპურიძე, რ. «ჯადოების» გაკეთებისა და მისი მოხსნის ხალხური ტრადიცია საქართველოსა და თურქეთში // ქართველური მემკვიდრეობა . - 2003 . - ტ. 7 . - გვ. 257 - 266. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ბრძოლა კეთილსა და ბოროტს, რელიგიასა და მაგიას შორის. ამ ბრძოლის ასახვა ხალხთა ფოლკლორსა და ლიტერატურაში. მისნობა-ჯადოქრობა და მის წინააღმდეგ ბრძოლის ხერხები.

1083. ჯავახიშვილი, გ. გრიგოლ აფშინაშვილის ლიტერატურული მემკვიდრეობა // მწიგნობარი . - 2005 . - გვ. 113 - 124.

პედაგოგისა და ფოლკლორულ-ეთნოგრაფიული მასალების შემკრების ლიტერატურული მემკვიდრეობა, ურთიერთობები ვაჟასთან, ბაჩანასა და შიო მღვიმელთან. ვაჟა-ფშაველას ფსევდონიმები და ფსევდონიმ «ზეზვას» (გრიგოლ აფშინაშვილი) დასაბუთება.

არქეოლოგია

1084. დმანისი = Дманиси = Dmanisi: [კრებული] 4. / [რედ. ჯ. კოპალიანი] . - თბ. , 2003 . - 331 გვ.

დმანისში და საერთოდ, მთელ ქვემო ქართლში აღმოჩენილი არქეოლოგიური, ეპიგრაფიკული ძეგლები. შესავალი ქართულ, რუსულ და ინგლისურ ენებზე.

1085. სადრამე, ვ. გურია. მხარის კვლევა - ძიების შედეგები. მე-3 დამატება : ვაშნარი «სპონიეთი» - «გურიანი» . - თბ. , 2003 . - 125, XXIV გვ.

ვაშნარი «გურიანი» - «სპონიეთი», IV - VIII სს. ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ძეგლი-მონასტერი; ციხე-ქალაქის დახასიათება დაფუნქციონირების ქრონოლოგია. 1949 წ. გ. გობეჯიშვილის მიერ ოზურგეთის რაიონის სოფ. გურიანთაში ჩატარებული არქეოლოგიური კვლევა-ძიების შედეგების ანალიზი.

1086. «შუასაუკუნეთა ხანის ქართული სოფელი არქეოლოგიური მასალების მიხედვით» კონფერენცია (2; 2003; თბილისი). მოხსენებათა მოკლე შინაარსები / [რედ. : რ. რამიშვილი] . - თბ. , 2003 . - 104 გვ.

მოხსენებები ეძღვნება არქეოლოგიური კვლევა-ძიებით გამოვლენილ ნასოფლართა აღწერა-დახასიათებას და ნასოფლარების კვლევასთან დაკავშირებულ ნაშრომებს.

1087. Гогиберидзе, Н. Браслеты и гривны Грузии V-I вв. до н. э. . – Тб. , 2003 . – 106 с. : ил.

Результаты исследования украшений из коллекции музеев и археологических памятников Грузии.

1088. აბულაშვილი, თ. ბ. ა. კუფტინი თრიალეთის ყორღანების მკვლევარი // ძიებანი . – 2001 . - №8 . – გვ. 96 – 107. რეზ. ინგლ. ენაზე.

თრიალეთის ყორღანების საველე-არქეოლოგიური შესწავლა 1936–40, 1947–48 წლებში; ბ. კუფტინის მიერ «მტკვარ-არაქსის» და «თრიალეთის» კულტურების გამოყოფა, ყორღანების სია, გათხრების რუკა.

1089. აბულაშვილი, თ. ბ. კუფტინის მიერ საქართველოს ტერიტორიაზე წარმოებული საველე არქეოლოგიური სამუშაოები // ძიებანი . – 2000 . - №6 . – გვ. 97 – 99. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1934–1951 წწ. ჩატარებული სამუშაოები აფხაზეთში, თრიალეთში, სამხრეთ ოსეთსა და იმერეთში.

1090. არქეოლოგიური კვლევა – ძიება გურიაში : 1997 წ. / სადრამე ვ. , დავლიანიძე რ., მურვანიძე ბ., კახიანი კ., ჭანიშვილი თ. // გურია . – 2001 . – ტ. 3 . – გვ. 7 – 25. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

მდინარე სუფსის სიახლოვეს, ნავთობგადასატვირთი ტერმინალის სამშენებლო მოედანზე ჩატარებული არქეოლოგიური კვლევების მიმდინარეობა და ნაპოვნი ნივთების საკატალოგო აღწერილობა.

1091. აფაქიძე, ჯ. კოლხური კულტურის საწარმო-ნამოსახლარების დათარიღებისათვის // ძიებანი . – 2001 . - №7 . – გვ. 14 – 31. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ოჩხამურისა (ჩხოროწყუს რაიონი) და ნაწისქვილარის (მარტვილის რაიონი) საწარმო-ნამოსახლარების არქეოლოგიური მასალა და მათი დათარიღების საკითხი.

1092. ახალი არქეოლოგიური აღმოჩენა გალის რაიონის სოფ. გაგიდაში / ხვისტანი რ. , ჯიბლაძე ლ. , პაპუაშვილი რ. , ფიფია კ. // აფხაზეთის მოამბე . – 2002 – 2003 . - №6 – 7 . – გვ. 39 – 40. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

სანაპირო ზოლში ზღვის დონის შედეგად ჩარეცხილ ნიადაგში შემთხვევით აღმოჩენილი ბრინჯაოს ნივთების აღწერილობა.

1093. ბერიშვილი, გ. რაჭა მსოფლიოს ყურადღებას იმსახურებს // ცისკარი . – 2001 . - №9 – 10 . – გვ. 102 – 104.

ქართველ და უცხოელ მეცნიერ – მკვლევართა ინტერესი რაჭის, როგორც ქართული მეტალურგიის ერთ-ერთი უძველესი კერის მიმართ; გერმანიის მიერ ერთობლივი პროექტის დაფინანსება რაჭა-სვანეთში არქეოლოგიური სამუშაოების ჩასატარებლად.

1094. გაბუნია, მ. ამხერისგორის აშელური ხანის ადგილსაპოვებელი / მ. გაბუნია გაბუნია მ., ფანჩულიძე ს., ს. ფანჩულიძე // ძიებანი . – 2001 . - №8 . – გვ. 5 – 11. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ადიგენის რ-ნის სოფ. ამხერთან, ერუშეთის მთის კალთაზე მდებარე ადგილსაპოვებლები, მტკვარ-არაქსის კერამიკული ჭურჭლის ფრაგმენტები, გვიან ბრინჯაოს და ადრეული შუა საუკუნეების ნაშთები, ანდეზიტ-ბაზალტის ქვისგან დამზადებული იარაღ-ანატკეცები.

1095. გამყრელიძე, გ. ერთი კერამიკული ნივთის ინტერპრეტაციისათვის ადგილობრივების გორის ნაგებობიდან // ძიებანი . – 2000 . - №6 . – გვ. 54 – 59. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ახალი არქეოლოგიური მასალის მიხედვით ვანის რაიონის სოფელ მთისძირში გამოვლენილი კერამიკული ნივთის _ სანათის ჭრაქის ან სასანთლის სადგამად მიჩნევა.

1096. გიგოლაშვილი, ე. ვერცხლის არიბალოსი ვანიდან // ძიებანი . – 2001 . - №8 . – გვ. 49 – 52. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ვანის ძვ. წ. V ს-ის სამარხის ერთ-ერთი მონაპოვარი – ვერცხლის არიბალოსი; სამეცნიერო ლიტერატურაში არსებული განსხვავებული აზრი ამ ჭურჭლის შესახებ.

1097. გურიის არქეოლოგიური ექსპედიცია : 1998 წელი / სადრამე ვ., დავლიანიძე რ., მურვანიძე ბ., კახიანი კ., ჭანიშვილი თ. // გურია – 2001 . – ტ. 3 . – გვ. 26 – 31. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ნავთობსადენის მილის გაყვანასთან დაკავშირებით სოფ. გრიგოლეთში, ჯაპანა-სუფსის მონაკვეთზე და სოფ. ომფარეთში ჩატარებული საველე სამუშაოების აღწერა.

1098. დავლიანიძე, რ. რკინის სადნობი სახელოსნო სოფელ ხვარბეთიდან // გურია . – 2001 . – ტ. 3 . – გვ. 40 – 44. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

1998 წელს, ოზურგეთის მახლობლად, მდინარე ნატანების მარჯვენა ნაპირზე მიკვლეული სამი სახელოსნოს შემორჩენილი ფრაგმენტების აღწერა.

1099. დუნდუა, გ. ირინე ჯალაღანია 75 წლისა // ძიებანი . – 2001 . - №8 . – გვ. 112 – 113.

არქეოლოგის დაბადებიდან 75 და სამეცნიერო მოღვაწეობის 50 წლისთავის გამო. ბიოგრაფია და საიუბილეო თარიღის მილოცვა.

1100. ესაკია, ე. ჩიხორის ნამოსახლარი პალეოეთნობოტანიკური და ტრასოლოგიური მონაცემებით / ე. ესაკია, ნ. რუსიშვილი // ძიებანი . – 2000 . - №6 . – გვ. 13 – 15. რეზ. ინგლ. ენაზე.

თერჯოლის რ-ნის სოფ. ჩიხორის არქეოლოგიური გათხრების შედეგად გამოვლენილი გვიანნეოლითურ-ადრებრინჯაოს ხანის იარაღის ნაშთებისა და მცენარეული ნიმუშების შესწავლის საფუძველზე ნამოსახლარზე სამიწათმოქმედო მეურნეობის არსებობის დადგენა, ადგილობრივი მიწათმოქმედების შესახებ მნიშვნელოვანი ინფორმაციის მოპოვება.

1101. ვერა (ცაცა) თოლორდავა // ძიებანი . – 2001 . - №8 . – გვ. 114.

არქეოლოგი. ბიოგრაფიული ცნობები. საიუბილეო თარიღის მილოცვა.

1102. ინანიშვილი, გ. კოლხეთის რკინის მეტალურგიის ქრონოლოგიის საკითხისათვის // გურია . – 2001 . – ტ. 3 . – გვ. 45 – 61. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

დასავლეთ ამიერკავკასიის ტერიტორიაზე არქეოლოგიურად შესწავლილი რკინის მეტალურგიული წარმოების ქურების კონსტრუქციული – საწარმოო განვითარების პროცესის დინამიკა ძვ. წ. XII – I სს.

1103. კვიციანი, გ. ჰოპლიტური ფარები კოლხეთში // ძიებანი . – 2001 . - №7 . – გვ. 32 – 38. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სოხუმის მახლობლად წითელ შუქურასა და მის მეზობლად მდებარე გუადიმუხოს სამაროვნებში აღმოჩენილი ბერძნული ტიპის შეიარაღების ნიმუშების აღწერილობა და მიახლოებითი დათარიღება ძვ. წ. 600 – 450 წლებით.

1104. კვიციანი, ზ. ანტიკური ხანის არქეოლოგიური ძეგლები სვანეთში // საისტორიო ვერტიკალები . – 2005 . - №9 . – გვ. 142 – 149. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ლარილარის სამაროვანზე (მესტიის რ-ნი) აღმოჩენილი არქეოლოგიური მასალის აღწერილობა.

1105. კვიციანი, ტ. ადრეული შუა საუკუნეების (VI – VIII სს.) აბრეშუმის დეკორატიული ქსოვილები კავკასიიდან // ისტორიულ – ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2002 . – ტ. 5 . – გვ. 289 – 300. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ბიზანტიური, კოპტური, ჩინური და სხვა აბრეშუმის ქსოვილები ზემო სვანეთისა და ჩრდილო კავკასიის სამარხებიდან.

1106. კილურაძე, ნ. ვერცხლის სარკე ბიჭვინთის სამაროვნიდან / ნ. კილურაძე, თ. თოდუა // ძიებანი . – 2001 . - №8 . – გვ. 76 – 78. რეზ. ინგლ. ენაზე.

პიტიუნტის სამარხში და საქართველოს სხვა რეგიონებში აღმოჩენილი სარკეები. პიტიუნტის სამარხიდან მომდინარე ვერცხლის სარკის ფუნქცია. სარკე დათარიღებულია ახ. წ. II ს-ით.

1107. მაისურაძე, ბ. ოთარ ჯაფარიძე 80 წლისაა // ძიებანი . – 2001 . - №8 . – გვ. 111 – 112.

არქეოლოგის ბიოგრაფია – დაბადების 80 წლისთავის მილოცვა.

1108. მგელაძე, ნ. ქვის ხანის არქეოლოგიური ძეგლები სოფელ ბახვიდან // გურია . – 2001 . – ტ. 3 . – გვ. 32 – 35. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

1109. მინდიაშვილი, ი. 1999 წლის საველე სამუშაოები // ძიებანი . – 2000 . - №6 . – გვ. 108 – 112. ახლავს ინგლისური ტექსტი.

სამხრეთ საქართველოს მთიანეთის, კასპის რაიონის, კოლხეთის, კუხეთის, წალკა-თრიალეთის, ვანის, სვანეთის, დმანისის და მაშავერას ხეობის ექსპედიციათა ანგარიშების მიხედვით მომზადებული ქრონიკა.

1110. მინდორაშვილი, დ. გველეთის სამაროვნის არქეოლოგიური მასალა. I // ძიებანი . – 2000 . - №6 . – გვ. 78 – 86. რეზ. ინგლ. ენაზე.

გველეთის ციხესთან (ყაზბეგის რაიონი) მდებარე სამაროვნის არქეოლოგიური მასალის _ შუბისპირების, დანების, ბალთების, მონეტების, აბზინდების, სამაჯურების, საკინძეების და საყურეების აღწერილობა.

1111. მინდორაშვილი, დ. გველეთის სამაროვნის არქეოლოგიური მასალა. II // ძიებანი . – 2001 . - №7 . – გვ. 81 – 90. რეზ. ინგლ. ენაზე.

აღწერილია ბეჭდები, თავსამკაული, მძივები, ლითონის ჭურჭელი, კერამიკა და სხვა.

1112. მურვანიძე, ბ. რამდენიმე ექსპონატი ლანჩხუთის მხარეთმცოდნეობის მუზეუმიდან // გურია . – 2001 . – ტ. 3 . – გვ. 36 – 39. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ლანჩხუთის რაიონის ტერიტორიაზე აღმოჩენილი ქვის ცულის, სპილენძის სატევრის და თიხის მინიატურული ჭურჭლის საკატალოგო აღწერილობა.

1113. ნარიმანიშვილი, გ. ციხიაგორა აქემენიდურ ხანაში / გ. ნარიმანიშვილი გ. , მახარაძე ზ. ნარიმანიშვილი, ზ მახარაძე // ძიებანი . – 2001 . - №7 . – გვ. 47 – 69. რეზ. ინგლ. ენაზე.

შიდა ქართლის რეგიონში, კასპის რაიონის სოფელ კავთისხევის ჩრდილოეთით მდებარე «ციხიაგორის» სატაძრო კომპლექსის ანტიკური ხანის IV კულტურული ფენის გათხრისას აღმოჩენილი აქემენიდური ფენის ხასიათი, მნიშვნელობა, მოპოვებული მასალის ანალიზი, დათარიღება.

1114. ნებიერიძე, ლ. ადრესამიწათმოქმედო კულტურის ნამოსახლარი ოკრიბაში // ძიებანი . – 2001 . - №8 . – გვ. 23 – 33. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ახალსოფლის (ტყიბულის რ-ნი) ტერიტორიაზე გამოვლენილი ნამოსახლარის ენეოლითური კომპლექსის მასალა – კაჟისა და ქვის სხვადასხვა ქანებისგან დამზადებული მიწათმოქმედებასთან დაკავშირებული იარაღ-ხელსაწყოები, რაც მოწმობს, რომ ახალსოფლის მცხოვრებთა მეურნეობის წამყვანი დარგი მიწათმოქმედება იყო.

1115. ნებიერიძე, ლ. მღვიმე საგვარჯილეს სამკაულებისა და ამულეტების დათარიღებისათვის // ძიებანი . – 2000 . - №6 . – გვ. 5 – 12. რეზ. გერმ. ენაზე.

მღვიმეში (თერჯოლის რ-ნი) ნაპოვნი პალეოლითურად მიჩნეული ქვის რბილი ქანისაგან (ტალკი), ძვლისაგან, ნიჟარისა და თიხისაგან დამზადებული სამკაულებისა და ამულეტების სტრატეგრაფიული და შედარებით-ტიპოლოგიური შესწავლის საფუძველზე მათი ძვ. წ. VII ათასწლეულით დათარიღება.

1116. ნებიერიძე, ლ. სიონის ნამოსახლარი – აღმოსავლეთ საქართველოს გვიანნეოლითური ძეგლი // ძიებანი . – 2001 . – №7 . – გვ. 5 – 13. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მარნეულის რაიონის სოფელ სიონში აღმოჩენილი ადრესამიწათმოქმედო კულტურის უადრესი ნამოსახლარის მიმართება დასავლეთ საქართველოს ნეოლითთან, ტოპოგრაფია, კერამიკული და ქვის ინდუსტრიის შედარებით-ტიპოლოგიური ანალიზი. ძვ. წ. V ს-ის ბოლო და IV ს-ის პირველი ნახევარი.

1117. ორჯონიკიძე, ალ. მტკვარ – არაქსის კულტურის ძეგლები ჯავახეთის პლატოდან // ძიებანი . – 2000 . – №6 . – გვ. 16 – 20. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მდ. ფარავნის, მდ. ბარალეთის, მდ. მტკვრის ხეობის ძეგლები (სამარხები). საქართველოს ტერიტორიაზე გამოვლენილ მტკვარ-არაქსის კულტურის ნაგებობათა და სამარხთა ძირითადი ტიპების გავრცელების სქემატური რუკები.

1118. პაპუაშვილი, რ. ნამარნუს ადრექრისტიანული ხანის ძეგლები / რ. პაპუაშვილი, ნ. პაპუაშვილი // გურია . – 2001 . – ტ. 3 . – გვ. 107 – 118. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

აბაშის რაიონში, მდინარე რიონის მარცხენა სანაპიროზე მდებარე სხვადასხვა სიდიდისა და ფორმის ბორცვების ჯგუფის (სახელწოდებით «ნამარნუ») არქეოლოგიური შესწავლის შედეგები.

1119. რამიშვილი, ალ. შიდა ქართლის ბრინჯაოს ხანის ფინალური სტადიების პერიოდიზაციის ზოგიერთი საკითხი // ძიებანი . – 2000 . – №6 . – გვ. 28 – 37. რეზ. ინგლ. ენაზე.

შიდა ქართლისა და ცენტრალური ამიერკავკასიის ქრონოლოგიურ სქემებში შეტანილი ზოგიერთი კორექტივი ხაშურის რაიონის სოფ. წაღვლში ძვ. წ. II ათასწლეულის შუა ხანების სამაროვანის გათხრებისას მოპოვებული მასალის ანალიზის საფუძველზე.

1120. რამიშვილი, ქ. ი. მცენარეული მოტივი სასანურ გემებზე და ზოგიერთი კავშირები ადრექრისტიანული ხანის ქართულ ძეგლებთან // ძიებანი . – 2000 . – №6 . – გვ. 60 – 67. რეზ. ინგლ. ენაზე.

გლიპტიკური მასალიდან ქართველი ოსტატების მიერ ცალკეული მოტივების, სახეების და ორნამენტების გადმოტანა (V – VIII სს.) ქართულ ყოფაში, მათი შეთვისება, ახლებურად გააზრება და ქრისტიანული იდეოლოგიის პროპაგანდისტისთვის გამოყენება.

1121. რამიშვილი, ქ. რ. აღმოსავლეთ საქართველოს მთიანეთის ახ. წ. I ათასწლეულის პირველი ნახევრის მცირე პლასტიკის ძეგლები (ცხენი) // ძიებანი . – 2000 . – №6 . – გვ. 68 – 77. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ცხენის კულტისა და კულტმსახურების გადმონაშთების არქეოლოგიური და ეთნოგრაფიული მასალების ანალიზი. ნემიხის, გველეთის და სხვა სამაროვნებზე მოპოვებული ცხენის ზოომორფულ გამოსახულებათა მცირე პლასტიკის ნიმუშების

მხატვრულ-სტილისტური თავისებურებები, დანიშნულებები. ამ რიგის მასალათა არეალის და ქრონოლოგიის საკითხები.

1122. რამიშვილი, ქ. რ. აღმოსავლეთ საქართველოს მთიანეთის ზოომორფული გამოსახულებანი (ჯიხვი, ვერძი) // ძიებანი . _ 2001 . _ №8 . _ გვ. 53 _ 56. რეზ. ინგლ. ენაზე.

აღმოსავლეთ საქართველოს (ფშავის არაგვის ხეობა) მთისწინეთისა და მთის სამაროვნების სამარხეულ კომპლექსებში (ახ. წ. II _ IV სს.) მოპოვებული ჯიხვისა და ვერძის მინიატურული ფიგურები, გამოსახულებები სამაჯურებზე და მედალიონებზე; მასალის შინაარსობრივი და მხატვრულ-სტილისტური ანალიზი. საქართველოს სხვადასხვა კუთხეში გავრცელებული რწმენა-წარმოდგენები ცხოველსახოვანი და ცხოველთა მფარველი, ნადირთ პატრონი ქალ-ღვთაება დალის შესახებ.

1123. საველე სამუშაოები 2000 წელს // ძიებანი . _ 2001 . _ №8 . _ გვ. 115 _ 118. ტექსტი ქართ. და ინგლ. ენ.

არქეოლოგიური კვლევის ცენტრის ექსპედიციების ქრონიკა / შეადგინა გ. მინდიშვილმა.

1124. სახაროვა, ლ. როსტომ აბრამიშვილი (1925 _ 1996) // ძიებანი . _ 2000 . _ № 6 . _ გვ. 115 _ 116.

არქეოლოგი, კავკასიისა და მახლობელი აღმოსავლეთის ბრინჯაო-რკინის ხანის მკვლევარი. სამეცნიერო მოღვაწეობა.

1125. სულავა, ნ. თლიას სამაროვნის ფიბულებიანი კომპლექსების დათარიღებისათვის // ძიებანი . _ 2000 . _ №6 . _ გვ. 38 _ 45. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ჯავის რ-ის სოფ. თლიის ტერიტორიაზე ჩატარებული არქეოლოგიური სამუშაოების Dშედეგად მოპოვებული მასალის ანალიზის საფუძველზე ფიბულების ძვ. წ. IX _ VIII სს-ის მიჯნიდან _ ძვ. წ. VI ს-ის პირველი ნახევრის ჩათვლით დათარიღება.

1126. ფანცხავა, ლ. ბრილის სამაროვანზე 1939 წელს გათხრილი №12 სამარხის დათარიღებისათვის / ლ. ფანცხავა, ბ. მაისურაძე, გ. გობეჯიშვილი // ძიებანი . _ 2001 . _ №8 . _ გვ. 39 _ 48. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სოფელ ღებიდან (რაჭა) ჩრდილო-დასავლეთით მდებარე ბრილის სამაროვანზე გათხრილი სამარხის ძვ. წ. XIV ს-ის დასასრულითა და XII ს-ით დათარიღება.

1127. ფხაკაძე, გ. ტარიელ ჩუბინიშვილი (1920 _ 1983) // ძიებანი . _ 2000 . _ №6 . _ გვ. 113 _ 114.

ქართული არქეოლოგიის მკვლევარის დაბადებიდან 80 წლისთავის გამო. ცხოვრება და მოღვაწეობა.

1128. ქებულაძე, ნ. ჩოლოქისპირა ნამოსახლარის სველი არქეოლოგიური ხის კონსერვაცია // ძეგლის მეგობარი . _ 2001 . _ №2 . _ გვ. 23 _ 28. რეზ. ინგლ. ენაზე. ვ. 41

სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს არქეოლოგიური ექსპედიციის მიერ ჩოლოქისპირა ნამოსახლარში მოძიებული სველი ხის ნივთები: ხის სახენელი, ხონჩა, კოვზი. ამ ნივთების კონსერვაცია ს. ჯანაშიას სახელობის საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის ქიმიურ – სარესტარვაციო ლაბორატორიაში.

1129. ქორქია, ლ. მინერალური საღებავების გამოყენება ქვის ხანის ადამიანთა საყოფაცხოვრებო საქმიანობაში აფიანჩის მასალების მიხედვით // ძიებანი . _ 2001 . _ №8 . _ გვ. 12 _ 15. რეზ. ინგლ. ენაზე.

აფხაზეთის ტერიტორიაზე, მდ. კოდორის მარჯვენა ნაპირზე, მთა აფიანჩის ფერდობის ძირში არსებულ მღვიმეში, გათხრების შედეგად ნაპოვნი ნივთები დაკავშირებული ბუნებრივი საღებავის ოქრას დამუშავებასთან.

1130. ჩართოლანი, შ. ჰეშვილდის წმინდა გიორგი / შ. ჩართოლანი, რ. ხვისტანი, მ. ცინდელიანი // ძიებანი . _ 2000 . _ № . _ გვ. 87 _ 96. რეზ. ინგლ. ენაზე.

დაბა მესტიის ახლოს მდებარე ჰეშვილდის ნამოსახლარში აღმოჩენილი წმ. გიორგის სახელობის ეკლესიის ნაშთი და არქეოლოგიური მასალა.

1131. ჩიკოძე, ც. ანტიკური ხანის ქვევრსამარხები თელავიდან // ძიებანი . _ 2001 . _ №8 . _ გვ. 66 _ 75. რეზ. ინგლ. ენაზე.

თელავის ერთ-ერთი ძველი უბნის მაწანწრის ხევის მარცხენა ნაპირზე «ძველ გალავანში» გათხრილი გვიანელინისტური ხანის ქვევრსამარხები, ინვენტარი, დაკრძალვის წესის თავისებურებები. თელავის ქვევრსამარხების ძვ. წ. I და ახ. წ. I სს-ით დათარიღება პარალელური მასალის მოშველიებით.

1132. ჩიქოვანი, გ. სოფელ ნიჩბისის ადრესამიწათმოქმედო კულტურის ნამოსახლარი // ძიებანი . _ 2001 . _ №8 . _ გვ. 16 _ 22. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მცხეთის რაიონში სოფელ ნიჩბისის ჩრდილოეთით გამოვლენილი ნამოსახლარის (ძვ. წ. IV) კულტურული ფენის სხვადასხვა დონეზე აღმოჩენილი თიხის ჭურჭლის ობსიდიანის, კაჟის და ბაზალტის ქვის ანატაკეცები.

1133. ჩიქოვანი, თ. კოლხეთის ზღვისპირეთის უძველესი დასახლების მოდელი // ძიებანი . _ 2000 . _ №6 . _ გვ. 46 _ 52. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ძვ. წ. III _ I ათასწლეულებში კოლხეთის ზღვისპირეთისათვის დამახასიათებელი ბორცვული ტიპის დასახლებების ანალიზი. ხელოვნურად მოზვინულ ბორცვ-ნამოსახლარების, სამეცნიერო ლიტერატურაში დიხა გუძუბის სახელწოდებით ცნობილი დასახლების სამეურნეო ყოფის პროფილი, სოციალური და ეკონომიკური სახე და ძირითადი საქმიანობა, დასახლების არეალი, მისი გადმონაშთური სახე სამეგრელოსა და გურიაში.

1134. ჩიქოვანი, თ. ჭურჭლის სულხან-საბა ორბელიანისეული კლასიფიკაცია // ძიებანი . _ 2001 . _ №8 . _ გვ. 92 _ 95. რეზ. ინგლ. ენაზე.

გვიანი შუა საუკუნეების ეპოქის საქართველოს საოჯახო და სამეურნეო ყოფისათვის დამახასიათებელი ჭურჭლეულის ტერმინოლოგიური კლასიფიკაცია «სიტყვის კონაში».

1135. ჩიხლაძე, ვ. ბესარიონ ჯორბენაძის მოსაგონარი // ძიებანი . _ 2000 . _ №6 . _ გვ. 117. არქეოლოგი. ნეკროლოგი.

1136. ჩიხლაძე, ვ. წინწილები (მუსიკალური ინსტრუმენტი) ძველ საქართველოში // ძიებანი . _ 2001 . _ №7 . _ გვ. 74 _ 80. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ჟინვალის სამაროვანზე, არმაზციხის სატაძრე კომპლექსში და დედოფლის გორაზე აღმოჩენილი ძველი ქართული მუსიკალური დასარტყმელი ინსტრუმენტი, რომელიც საქართველოში გავრცელებული ჩანს უძველესი დროიდან XVII საუკუნის ჩათვლით.

1137. ცქიტიშვილი, გ. მდიდრული სამარხი ციხიაგორის სამაროვნიდან // ძიებანი . _ 2001 . _ №7 . _ გვ. 41 _ 46. რეზ. ინგლ. ენაზე.

შიდა ქართლში, კასპის რაიონში, სოფელ კავთისხევის მახლობლად მდებარე ციხიაგორის ნასახლარის ერთ-ერთ ორმოსამარხში აღმოჩენილი მრავალფენიანი ინვენტარის აღწერილობა.

1138. ძიძიგური, ლ. ადრეშუასაუკუნეების ხანის რკინის სამეურნეო იარაღები კოლხეთიდან // ძეგლის მეგობარი . _ 2001 . _ №1 . _ გვ. 28 _ 34.

IV _ VIII სს-ის არქეოლოგიურ ძეგლებში ფიქსირებული სამეურნეო იარაღები: ცული, თოხი, წერაქვი, ცულ-წერაქვი, წალდი, დანა, ნამგალი.

1139. წითლანაძე, ლ. ლამარა (დოდო) სახაროვა // ძიებანი . _ 2001 . _ №8 . _ გვ. 111.

თბილისელი არქეოლოგის შემოქმედებითი ცხოვრების გზა. საიუბილეო თარიღის მილოცვა.

1140. ხალვაში, მ. ვიწროყელიანი ამფორები გონიო _ აფსაროსიდან // ძიებანი . _ 2001 . _ №7 . _ გვ. 68 _ 73. რეზ. ინგლ. ენაზე.

აღწერილობა, წარმომავლობისა და ქრონოლოგიის საკითხების კვლევა.

1141. ხარაბაძე, ს. მასალები «ვანის ქვეყნის» არქეოლოგიური რუკისათვის // ძიებანი . _ 2001 . _ №7 . _ გვ. 91 _ 98. რეზ. ინგლ. ენაზე.

დღევანდელი ვანისა და სამტრედიის რაიონების ტერიტორიაზე დაფიქსირებული ძეგლების მცირე დახასიათება _ ამალღება, ბზვანი, ბაგინეთი, გადიდი, გაილოური, გორა, დაბლაგომი, დაფნარი, დიხაშხო, ზედა ციხესულორი, ზეინდარი, ინაშაური, ისრითი, მაისოური, მთისძისრი, მიქელეფონი, სალომინაო, სულორი, ტობანიერი, ფერეთა, ქვედა ციხე _ სულორი და ძულუხი.

1142. ჯავახიშვილი, ქ. გლიპტიკურ ძეგლებზე ასახული ანტიკური მონუმენტური ხელოვნების ნიმუშები. I. გემა უფლისციხიდან // ძიებანი . _ 2001 . _ №7 _ 8 . _ გვ. 64 _ 67. რეზ. ინგლ. ენაზე.

კლდეში ნაკვეთი ქალაქის მთავარ შესასვლელში ანტიკური ხანის კლდის სამხრეთით აღმოჩენილი ბაცი მწვანე გამჭვირვალე მინის დიდი ზომის გემა _ ინტალიო. გემაზე წარმოდგენილი ბერძნული, არგოსული თქმულების მითის ერთ-ერთი მომენტი, როდესაც ქალღმერთი ათენა კენჭს აგდებს ურნაში.

1143. ჯალაღანია, ი. არქეოლოგიური კვლევის ცენტრი 2000 წელს / ი. ჯალაღანია, ხ. ჯორბენაძე, ა. ჭყონია // ძიებანი . _ 2001 . _ №7 . _ გვ. 107 _ 116.

ცენტრის თანამშრომლების სამეცნიერო მუშაობის მიმდინარეობის მიმართულებები. გრანტით შესრულებული სამუშაო, სამეცნიერო სესია-სიმპოზიუმები, არქეოლოგიური საუბრები, ქრისტიანული არქეოლოგიის სემინარი, ექსპედიციები, გამოქვეყნებული ნაშრომები.

1144. ჯაფარიძე, ვ. აღმოსავლეთ კოლხეთის გზების საკითხი (ახალი არქეოლოგიური მონაცემების მიხედვით) // ძიებანი . _ 2001 . _ №8 . _ გვ. 79 _ 91. რეზ. ინგლ. ენაზე.

აღმოსავლეთ შავიზღვისპირეთიდან, იბერიაზე გავლით ინდოეთისკენ მიმავალი გზა, როგორც ეგრის-ლაზიკის და მთელი საქართველოს ძირითადი საგზაო არტერია სამდინარო, სახმელეთო მარშრუტის თვალსაზრისით; სტრაბონის ცნობები, სხვადასხვა მკვლევართა მოსაზრებები, იმერეთის 1737 წლის რუკის მონაცემები შორაპნის პუნქტის სასაზღვრო და საგზაო მნიშვნელობაზე. ციხე-ქალაქ შორაპნის გათხრების შედეგები.

1145. ჯიბლაძე, ლ. არქიტექტურა სამშენებლო საქმე კოლხეთში ბრინჯაო _ ადრერკინის ხანაში // საისტორიო ვერტიკალები . _ 2005 . _ №7 . _ გვ. 98 _ 103.

ბრინჯაო-ადრერკინის ხანაში კოლხეთის დაბლობსა და მის მთისწინა ბორცვოვან ზოლში გავრცელებულ ნაგებობათა ტიპები: ჯარგვლური, სარ-ლასტზე გამართული წნულკედლიანი, მიწური, ნახევრადმიწური, კლდოვან თირში ჩაჭრილი სათავსოები და სხვ.

1146. ჯიბლაძე, ლ. დასავლეთ საქართველოს ბრინჯაო-ადრერკინის ხანის ნამოსახლარების არქეოლოგიური რუკა // ძიებანი . _ 2001 . _ №8 . _ გვ. 34 _ 38. რეზ. ინგლ. ენაზე.

რუკაზე აღნიშნულია პროტოკოლხური და ძველკოლხური ნამოსახლარები, პროტოკოლხური და მტკვარ-არაქსული კულტურის თანხვედრი ძეგლები, ჩრდილო-დასავლეთ კოლხეთის ტერიტორიის ნამოსახლარები პროტოკოლხური კულტურის ელემენტებით.

1147. ჯიბლაძე, ლ. კოლხეთის დაბლობის ბრინჯაოს ხანის კულტურების ზოგიერთი პრობლემური საკითხისათვის // 2001 . _ 2001 . _ ტ. 3 . _ გვ. 262 _ 277. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

კოლხეთის დაბლობის III – II ათასწლეულების ნამოსახლარებზე აღმოჩენილ ნივთთა ტიპოლოგიის, ქრონოლოგიისა და პერიოდიზაციის საკითხები.

1148. ჯიბლაძე, ლ. პროტო – და ძველკოლხური კულტურების ზოგიერთი პრობლემური საკითხისათვის // ძიებანი . – 2000 . – №6 . – გვ. 21 – 27. რეზ. ინგლ. ენაზე.

კოლხეთის დაბლობის ადრე და შუა ბრინჯაოს ხანის და გვიანბრინჯაო-ადრერკინის ხანის კულტურათა გენეზისისა და ურთიერთმიმართების საკითხები. ზღვისპირა და შიდა მხარის თიხის ნაწარმებს შორის არსებული განსხვავებები, პროტოკოლხური კულტურების არეალი, გეოგრაფიული გარემოთი განპირობებული ლოკალური თავისებურებანი და სხვ.

1149. ჯორბენაძე, ბ. განვითარებული შუა საუკუნეების სამაროვნები დასავლეთ საქართველოში // გურია . – 2001 . – ტ. 3 . – გვ. 119 – 127. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

სტატიის მიზანია გამოქვეყნებული მასალების მიხედვით დადგინდეს სამაროვანთა ადგილმდებარეობა, სამარხების ტიპები და დაკრძალვის წესჩვეულებები (XI – XIV სს.).

1150. ჯორბენაძე, ბ. «მეცნიერები სწავლობენ გურიის წარსულს» // გურია . – 2001 . – ტ. 3 . – გვ. 310 – 313. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

გურიის მუდმივმოქმედი არქეოლოგიური ექსპედიციის მიერ ჩატარებული საკვლევო სამუშაოები და გამოცემული ნაშრომები.

1151. ჯორბენაძე, ბ. ალექსანდრე კალანდაძე – 90 / ბ. ჯორბენაძე, ვ. კალანდაძე // გურია . – 2001 . – ტ. 3 . – გვ. 298 – 304. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორის, ალ. კალანდაძის ბიოგრაფია, სამეცნიერო და პედაგოგიური მოღვაწეობა. ხაზგასმითაა აღნიშნული მისი დამსახურება საქართველოში არქეოლოგიური მეცნიერების განვითარების საქმეში.

1152. ჯორბენაძე, ბ. გიორგი ლომთათიძე / ბ. ჯორბენაძე, ვ. სადრაძე // გურია . – 2001 . – ტ. 3 . – გვ. 193 – 206. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

არქეოლოგ გ. ლომთათიძის მონოგრაფიებისა და სამეცნიერო სტატიების ჩამონათვალი. პუბლიკაცია მის არქივში დაცული წერილისა «ნიკო ბერძენიშვილი და საქართველოს არქეოლოგია», რომელიც დაიწერა 1969 წელს რადიოს დაკვეთით. აქვე ქვეყნდება 1949 წელს მკვლევარის მიერ უბის წიგნაკში გაკეთებული ჩანაწერები – «გურიაში მგზავრობა».

1153. Джорбенадзе, В. «Сборники – о прошлом Грузии» // гурია . – 2001 . – ტ. 3 . გვ. 313 – 315 . რეზ. ინგლ. ენაზე.

О полевых исследованиях Гурийской археологической экспедиции и о двух сборниках «Гурия. Итоги исследования края». Т. 1 (1996) и Т. 2. (1997).

1154. Квициани, З. Древнейшее бронзовое боевое оружие в Грузии : (Наконечники копий) // საისტორიო ვერტიკალები . – 2005 . № 8 . – გვ. 168 – 174 . რეზ. ინგლ. ენაზე.

Детали формы и художественный стиль орнамента раннебронзовых наконечников, обнаруженных на территории Грузии.

გეოგრაფია. მოგზაურები. რუკები

1155. დიაჩკოვ-ტარასოვი, ა. გაგრა და მისი შემოგარენი / რუსულიდან თარგმნ. შეს. და კომენტ. დაურთეს მ. პაპასქირმა და ბ. ხორავამ . – თბ. , 2003 . – 184 გვ.

გეოგრაფიული მიმოხილვა, ბუნებრივი პირობები – რელიეფი, კლიმატი, ფლორა, ფაუნა, ეთნო-დემოგრაფიული ვითარება, ისტორიული წარსული და კულტურულ-სამეურნეო მდგომარეობა.

1156. კიკნაძე, ნ. პატარა ნავით დიდ ოკიანეში . – თბ. , 2003 . – 208 გვ.

თვითნაგები კრეისერული იახტა «ლინათი» დედამიწის ირგვლივ ნაოსნობის პირველი ეტაპის – ფოთიდან ატლანტის ოკეანის კანარის კუნძულებამდე მოგზაურობის შთაბეჭდილებები.

1157. სანაძე, მ. საქართველოს ისტორიული ატლასი / მ. სანაძე, თ. ბერაძე, კ. თოფურია . – თბ. , 2003 . – 48 გვ.

ატლასი შედგება 31 ძირითადი და 7 დამატებითი რუკისგან, რომლებშიც ნაჩვენებია საქართველოს ადგილი კავკასიაში, წინა აზიასა და მსოფლიოში. საგანგებო რუკა ეძღვნება საქართველოში მოციქულების, წმინდა მამების და მოწამეთა მოღვაწეობას. რუკებს ახლავს ანოტაცია.

1158. საქართველოს გეოგრაფია. ნაწ. 2 : სოციალურ-ეკონომიკური გეოგრაფია . – თბ. , 2003 . – 375 გვ.

ნაშრომი შედგება ორი განყოფილებისგან : 1) დარგობრივი, რომელშიც აღწერილი და გაანალიზებულია მეურნეობის ცალკეულ დარგების, ქვედარგების და მოსახლეობის ფორმირების ფაქტორები და 2) რეგიონული, სადაც პოლიტიკურ-ადმინისტრაციულად მოუწყობელი ქვეყანა დახასიათებულია ცალკეული ისტორიულ-გეოგრაფიული მხარეების მიხედვით. ნაშრომი შესრულებულია ვახუშტი ბატონიშვილის სახ. გეოგრაფიის ინსტიტუტის ეკონომიკური, სოციალური და პოლიტიკური გეოგრაფიის განყოფილების მეცნიერ-თანამშრომლების მიერ.

1159. ხარაძე, კ. საქართველოს ისტორიული გეოგრაფია : სახელმძღვ. უნ-ტის გეოგრ. სპეც. სტუდენტებისათვის . – თბ. , 2003 . – 285 გვ.

ისტორიული გეოგრაფიის ძირითადი პრინციპები, საქართველოს ისტორიული გეოგრაფიის ცალკეული საკითხები და რეგიონული ისტორიული გეოგრაფია.

1160. Гильденштедт, И. А. Путешествие по Кавказу в 1770 – 1773 гг. – С. – Пб. , 2002 . – 612 с.

История, историческая география, археология, лингвистика и экономика Кавказа последней трети XVIII века.

1161. ბერულავა, ნ. რომის კათოლიკე მისიონერთა ცნობები აფხაზეთის შესახებ XVII საუკუნის I ნახევარში // შუა საუკუნეების ისტორიის საკითხები . _ 2002 . _ №4 . _ გვ. 85 _ 91. რეზ. ინგლ. ენაზე.

დომინიკანელი კათოლიკე მისიონერების ჯოვანო ჯულიანოსა და ლუკას მოგზაურობა აფხაზეთში 1960 წ. და მათი ცნობები აფხაზეთის შესახებ: ქრისტიანების შევიწროება, «მთის ჩამოწოლა», ურთიერთობა ოსმალეთთან და კაზაკებთან.

1162. იოსელიანი, ხ. «მუჟალის თემი»: (ისტორიულ-გეოგრაფიული ნარკვევი) // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . _ 2005 . _ ტ. 7 _ გვ. 205 _ 221. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ბალსზემო სვანეთის შემადგენელი ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი თემი.

1163. მაღრაძე, ლ. ფრედერიკ დიუბუა დე მონპერე (1798 _ 1850). // ძიებანი . _ 2001 . _ გვ. 108 _ 110.

საქართველოს ისტორიისა და მის სიძველეთა მკვლევარის, შვეიცარიელი ფრანგი მოგზაურის და არქეოლოგის ცხოვრება და სამეცნიერო მოღვაწეობა. M

მისი თხზულების _ «მოგზაურობა კავკასიის გარშემო», როგორც ისტორიული წყაროს მნიშვნელობა ქართულ ისტორიულ სიძველეთა შესწავლის საქმეში. ცნობები XIX ს-ის პირველი ნახევრის საქართველოს ამა თუ იმ მხარის სოციალურ სტრუქტურაზე, ცხოვრებასა და ყოფაზე.

ისტორია

1164. აბრამიშვილი, ვ. ტეზერი / ვ. აბრამიშვილი, ლ. აბრამიშვილი . – გორი, 2003 . – 32 გვ.

ზემო ქართლის სააბაშიოს კუთხის სოფლების ისტორია, სოფელ ტეზერის სახელწოდების მნიშვნელობა, ოშკის და ხახულის მდებარეობა და მნიშვნელობა. დიმიტრი ყიფიანი და მისი კავშირი სოფელ ტეზერთან.

1165. აკადემიკოსი დავით მუსხელიშვილი . – თბ. , 2003 . – 134 გვ.

დ. მუსხელიშვილის სიტყვა საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის პრეზიდიუმის სხდომაზე 2003 წ. 3 აპრილს, კოლეგების წერილები მეცნიერის ცხოვრებისა და საქმიანობის თაობაზე და ისტორიკოსის შრომების ბიბლიოგრაფია.

1166. ბაგრატიონები – სამეცნიერო და კულტურული მემკვიდრეობა = Scintific and Cultural Heritage of the Bagratians / [სარედ. კოლ. : რ. მეტრეველი (მთ. რედ.) და სხვ. – თბ. , 2003 . – 584 გვ.

ცნობილ ქართველ მეცნიერთა შრომები ბაგრატიონთა საგვარეულოს შესახებ, მათი ისტორია და როლი ქვეყნის საზოგადოებრივ, კულტურულ და პოლიტიკურ ცხოვრებაში, ღვაწლი მეცნიერების და ტექნიკის განვითარებაში. თითოეულ ნაშრომს დართული აქვს რეზიუმე ინგლისურ ენაზე. ჩართულია პიროვნებების, დროშების, გერბების და რეგალიების ფოტოილუსტრაციები.

1167. ბერაძე, თ. საქართველოს ისტორია. წ. 1. : (ანტიკური ხანა და შუა საუკუნეები) / თ. ბერაძე, მ. სანაძე . – თბ. , 2003 . – 236 გვ.

საქართველოს ისტორიის ანტიკური ხანის და შუა საუკუნეების ახლებურად დამუშავებული ვარიანტი ისტორიული რუკებით, ქართლის მეფეების და ერისმთავრების, ერთიანი საქართველოს მეფეების გენეალოგიური და ქრონოლოგიური ნუსხით. ნაშრომი განკუთვნილია საშუალო სკოლების, ჰუმანიტარული კოლეჯების და უმაღლესი სასწავლებლებისათვის.

1168. ბოგვერაძე, გრ. ქუთაისის ციხე-ქალაქის განთავისუფლების ისტორიისათვის (1770 წელი) : ეძღვნება ქუთაისის სიონის (ბაგრატის) ტაძრის 1000 წლისთავს . – ქუთაისი, 2003 . – 52 გვ.

1169. გელაშვილი, ა. კახეთის 1812 წლის აჯანყება . – თბ. , 2003 . – 323 გვ.

მე-19 ს-ის დასაწყისის საქართველოს სოციალურ-ეკონომიკური და პოლიტიკური მდგომარეობა. აჯანყების ხასიათი, მიზეზები და მიზნები.

1170. გელოვანი, ა. დასავლეთ საქართველოს მთიანეთი (სვანეთი) XIX საუკუნეში . – თბ. , 2003 . – 415 გვ.

სვანეთის მდებარეობა, სოციალური ურთიერთობა, ადმინისტრაციულ-პოლიტიკური, დემოგრაფიული, სოციალური და კულტურული დახასიათება, ეკონომიკური მდგომარეობა (მემინდვრეობა, მებოსტნეობა, მებაღეობა, მევენახეობა, მესაქონლეობა, მეფუტკრეობა, მეფრინველეობა, ნადირობა, მეთევზეობა), საოჯახო მრეწველობა. სვანეთის მიერთება რუსეთთან. საგლეხო რეფორმა, ეროვნულ-განმათავისუფლებელი და სოციალური ბრძოლის ისტორია, რელიგია და სწავლა-განათლება.

1171. გიგაური, ზ. ალგეთის ხეობა / ზ. გიგაური, დ. ბეჟუაშვილი . – თბ. , 2003 . – 158 გვ.

თეთრიწყაროს რაიონის ისტორიული წარსული, ტოპონიმები, ხუროთმოძღვრული ძეგლები, ცნობილი ადამიანები, ისტორიული პიროვნებები.

1172. გრიგოლ მარგიანი . – თბ. , 2003 . – 54 გვ.

კრებული აშუქებს მეცნიერის ცხოვრებას და საქმიანობას. ეძღვნება მისი დაბადებიდან 80 და გარდაცვალებიდან 10 წლისთავს.

1173. ვალერიან გაბაშვილი 90 / [რედ.-შემდგ. : მ. გაბაშვილი] . – თბ. , 2003 . – 579 გვ.

ორიენტალისტი-ისტორიკოსის დაბადებიდან 90 წლისთავისადმი მიძღვნილ საერთაშორისო საიუბილეო კონფერენციაზე წაკითხული მოხსენებები ძველი და შუა საუკუნეების, ახალი და უახლესი პერიოდის მახლობელი აღმოსავლეთის და საქართველოს ისტორიის, საქართველოს და აღმოსავლეთის ქვეყნების კულტურულ-ისტორიულ ურთიერთობათა თაობაზე.

1174. თოფჩიშვილი, რ. ქართული გვარსახელების ისტორიიდან. წიგ. 1. მთის რეგიონების გვართა ეთნო-ისტორიული შესწავლის ცდა . – თბ. , 2003 . – 288 გვ.

საქართველოს მთიანეთის ზოგიერთი რეგიონის (ხევსურეთი, ფშავი, ხევი, მთიულეთ-გუდამაყარი, ხანდო-ჭართლი, ქსნის ხეობა, მეჯუდა-ლახურას ხეობები, ლეჩხუმი) გვარსახელთა ეთნოგრაფიული და ისტორიული მონაცემები.

1175. კაკაბაძე, ს. ქართველი ხალხის ისტორია 1783 – 1921 . – თბ. , 2003 . – 272 გვ.

რუსეთისკენ ორიენტაციის პერიოდი, რუსეთის მართველობის შემოღება და მისი კოლონიური პოლიტიკა საქართველოში. საგლეხო რეფორმის მზადება. ბატონყმობის გაუქმება, კულტურა, კაპიტალიზმის ხანა საქართველოში. 1905 წლის რევოლუციიდან 1917 წლის თებერვლის რევოლუციამდე და თებერვლის რევოლუციიდან საბჭოთა ხელისუფლებამდე პერიოდი.

1176. კანდელაკი, დ. საქართველო-რუსეთის ურთიერთობის საკითხები გერმანულ წყაროებში . – თბ. , 2003 . – 206 გვ.

საქართველო-რუსეთის ურთიერთობის ძირითადი მომენტები მე-18 ს-ის მეორე ნახევარსა და მე-19 ს-ის დასაწყისში და მათი ასახვა გერმანულ მეცნიერთა და მოგზაურთა შრომებსა და პერიოდულ გამოცემებში.

1177. კუხალაშვილი, დ. საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის დაცემა და მისი მიზეზები . – თბ. , 2003 . – 23 გვ.

რუსეთის მიერ დაგეგმილი საქართველოს გასაბჭოების ხელისშემწყობი ფაქტორები.

1178. კუხალაშვილი, დ. ქართული სახელმწიფოებრიობის მშენებლობის ისტორიიდან: 1918 – 1921 წწ. . – თბ. , 2003 . – 51 გვ.

საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცხადება, მისი სოციალურ-პოლიტიკური მდგომარეობა; დამოუკიდებელი დემოკრატიული რესპუბლიკის მშენებლობა, ქვეყნის ეკონომიკური საფუძვლები; ქართული ენისა და ისტორიის, ეროვნულ უმცირესობათა და საქართველოს მოქალაქეთა უფლებების დაცვისაკენ მიმართული ღონისძიებები.

1179. ლაცაბიძე, ვ. სურამისა ციხეო – ისტორიული ნარკვევი . – თბ. , 2003 . – 100 გვ.

სურამის ციხესთან დაკავშირებული საინტერესო ცნობები (უცხოელ მოგზაურთა შთაბეჭდილებანი, ისტორიული ფაქტები, ლეგენდები და სხვ.).

1180. ლომაშვილი, ჯ. ივანე ჯავახიშვილი ჯუგაშვილების გვარის შესახებ . – თბ. , 2003 . – 15 გვ.

ჯუგაშვილების გვარის წარმომავლობა ივანე ჯავახიშვილის ნარკვევში «ხალხთა ბელადის გვარის სადაურობისათვის».

1181. მელიქიშვილი, გ. უძველეს კლასობრივ საზოგადოებათა სოციალურ-ეკონომიკური წყობის პრობლემა . – თბ. , 2003 . – 291 გვ.

გიორგი მელიქიშვილის მიერ ძველი აღმოსავლეთის და კავკასიის კლასობრივ საზოგადოებათა სოციალურ-ეკონომიკური წყობის საკითხებზე გამოქვეყნებული სტატიების კრებული. ტექსტი ქართულ, რუსულ, ინგლისურ, ფრანგულ და გერმანულ ენებზე.

1182. მეტრეველი, რ. მეფეთ – მეფე გიორგი II /რ. მეტრეველი, ჯ. სამუშია . – თბ. , 2003 . – 177 გვ.

გიორგი II-ის მოღვაწეობის არაერთგვაროვანი შეფასება XI ს-ის 70_80-იანი წლების საქართველოში შექმნილი კრიზისული ვითარების ფონზე.

1183. მიბჩუანი, თ. ზღვის ლომი : იაროსლავ იოსელიანი . – თბ. , 2003 . – 111 გვ.
დიდი სამამულო ომის გმირის, ი. იოსელიანის ცხოვრება და მოღვაწეობა.

1184. მიბჩუანი, თ. კონსტანტინე დადიშქელიანი . – თბ. , 2003 . – 80 გვ.

სვანეთის უკანასკნელი მთავრის კონსტანტინე დადიშქელიანის ოჯახის და საგვარეულოს ისტორია.

1185. ნიკოლეიშვილი, მ. ისტორიული მხარეთმცოდნეობის საკითხები . _ ქუთაისი , 2003 . – 68 გვ.

ისტორიული მხარეთმცოდნეობის არსი და განვითარების ისტორია საქართველოში; სამუზეუმო საქმის, არქეოლოგიის, ეთნოგრაფიული და ზეპირსიტყვიერი ძეგლების მნიშვნელობა ამ დისციპლინაში.

1186. საქართველოს ისტორია : XX საუკუნე. სახელმძღვანელო ისტორიის ფაკულტეტის სტუდენტებისათვის / [რედ. ვ. გურული] . – თბ. , 2003 . – 272 გვ.

ნაშრომი დაწერილია თსუ საქართველოს ისტორიის კათედრის უახლესი ისტორიის შემსწავლელი სამეცნიერო-კვლევითი ჯგუფის მიერ.

1187. სილოგავა, ვ. ანდერძი დავით აღმაშენებლისა შიომღვიმისადმი . – თბ. , 2003 . – 192 გვ.

1124 წელს შიომღვიმის მონასტრისთვის დაწერილი ანდერძის ფოტოკოპილირება, გამოკვლევებით და სამეცნიერო _ საცნობარო აპარატით; ანდერძის დედნის თავგადასავალი, ტექსტის დადგენასთან დაკავშირებული საკითხები, ანდერძის აღწერილობა, გამოცემები და პირობითი ნიშნები.

1188. სილოგავა, ვ. ბაგრატიონ ხელმწიფეთა ავტოგრაფები (XI – XIII სს.) . – თბ. , 2003 . – 53 გვ.

ბაგრატიონთა სამეფო სახლის ათი მეფის ჩვენამდე მოღწეული ხელრთვა-დამტკიცების ფოტოსურათები, პალეოგრაფიული ასლები და განმარტებები.

1189. სოსელია, ო. ასათიანთა სათავადო : (ნაწყვეტი წიგნიდან «ნარკვევები ფეოდალური ხანის დასავლეთ საქართველოს სოციალურ-პოლიტიკური ისტორიიდან») . – თბ. , 2003 . – 75 გვ.

ასათიანთა საგვარეულოს წარმომავლობა და ცნობილი პიროვნებები.

1190. ტაბიძე, ნ. მედალიონები . – თბ. , 2003 . – 125 გვ.

ოცი ღირსეული ქართველის (კალისტრატე ცინცაძის, ზურაბ ანჯაფარიძის, ზვიად გამსახურდიას, კორნელი კეკელიძის, მიხეილ ზანდუკელის და სხვ.) პორტრეტები.

1191. ტურაშვილი, დ. გურჯი – ხათუნი . – თბ. , 2003 . – 80 გვ.

სელჯუკთა უფლისწულის მეუღლის, რუმის სასულთნოს დედოფლის, გურჯი-ხათუნის სევდიანი ისტორიის ამბავი.

1192. ქიქოძე, გ. თანამედროვის ჩანაწერები . – თბ. , 2003 . – 144 გვ.

მე-19 ს-ის დასასრულის და მე-20 ს-ის 20-იანი წლების პოლიტიკური ვითარება. 1921 წ. რუსეთის მიერ საქართველოს ანექსია. 1934წ. მწერალთა პირველი ყრილობა მოსკოვში. ლავრენტი ბერიას აღზევება, 1937წ. რეპრესიები, მეორე მსოფლიო ომი, სტალინის გარდაცვალება და საბჭოთა კავშირის ისტორიის ერთი პერიოდის დასასრული.

1193. ღვინიაძე, ც. ყუმისთავი . – ქუთაისი, 2003 . – 101 გვ.

წყალტუბოს რაიონის სოფელ ყუმისთავის ისტორია, მდებარეობა და ბუნება, სოფელი დიდი სამამულო ომის წლებში, სახალხო განათლება, ისტორიული ძეგლები და ღირსშესანიშნაობები, ტოპონიმები, დღესასწაულები, ტრადიციები და გამოჩენილი ადამიანები.

1194. შენგელია, ნ. მცირე აზიის სელჩუკები და საქართველო : (XI საუკუნის უკანასკნელი მეოთხედი – XIII საუკუნე) . – თბ. , 2003 . – 501 გვ.

მცირე აზიის სელჩუკთა სახელმწიფოს წარმოშობა და აღმავლობა. ბასიანის ბრძოლა, მცირე აზიის სელჩუკები, ხვარაზმელები და მონღოლები. საქართველოს საგარეო-პოლიტიკური ურთიერთობები და სხვ.

1195. ცინცაძე, დ. ეს ჩვენი ისტორიაა . – თბ. , 2003 . – 364 გვ.

სხვადასხვა დროს პრესაში გამოქვეყნებული წერილების კრებული: ივანე ჯავახიშვილზე, ექვთიმე თაყაიშვილზე, ეროვნულ დროშაზე, საქართველოს დამოუკიდებლობაზე, მარიამ ბუკისციხელზე, ერეკლე II-სა და ბაგრატ IV-ზე, მიხეილ თამარაშვილზე, ალ. დიუმას იშვიათ ფოტოსურათზე და სხვ.

1196. ციციაშვილი, ა. ებრაელები და საქართველო 2600 წელი ერთად . – თბ. , 2003 . – 780 გვ.

ებრაელი ხალხის ისტორიული თავისებურებები და მისი წვლილი მსოფლიო ცივილიზაციის განვითარებაში. ისრაელის გამოცდილების მნიშვნელობა

საქართველოსთვის. ქართველი და ებრაელი ერების მეგობრული ურთიერთობების ფესვები და სხვ.

1197. ჯომიდავა, ნ. ავტობიოგრაფიული ნარკვევები ანუ გაჯახირებული ცხოვრება . – თბ. , 2004 . – 49 გვ.

ნარკვევი მეორე მსოფლიო ომის მონაწილე, ისტორიის მეცნიერებათა კანდიდატის ნიკილოზ ჯომიდავას ცხოვრების და საქმიანობის შესახებ.

1198. Ватеишвили, Д. Грузия и европейские страны : Очерки истории взаимоотношений XIII – XIX века : В 3 – х т. – М., 2003 .

Т. 1, кн. 1 : Грузия и Западная Европа XIII – XVII века - , 2003. – 526 с.

Т. 1, кн. 2 : Грузия и Западная Европа XIII – XVII века - , 2003. - 580 с.

Т. 2 : Побратим Петра Великого : Жизнь и деятельность Александра Багратиони - , 2003 . – 838 с.

1199. Грузино – Российские научно-культурные связи в истории Санкт-Петербурга / [Сост. И отв. Ред. В.В.Парцвания. – СПб , 2003. – 582 с.

Сборник научных работ русских и грузинских ученых, в которых освещается связанная с Санкт-Петербургом история российско-грузинских дипломатических, военно-политических и культурно-просветительских отношений. В конце книги представлен биографический справочник с портретами.

1200. Джавахишвили, Н . Санкт-Петербург центр русско-грузинских взаимоотношений (1703 – 2003 гг.) : Посвящается 300 – летию со дня основания Санкт – Петербурга. – Тб. , 2003. – 280 с.

История Санкт-Петербурга как центра русско-грузинских дипломатических, военно-политических и культурно-литературных взаимоотношений.

1201. Папаскири, З . О национально – государственном облике Абхазии / Грузия с древнейших времен до 1993 г. – Тб., 2003. – 87 с.

Территория нынешней Абхазии в политико-государственном плане с древнейших времен до 1993 года и утверждения сепаратистской « историографии» о 12-ти и 25-ти вековой истории абхазской «национальной» государственности.

1202. Пирцхалаишвили, А . Города Закавказья (в XIX в. до реформ 1874 г.) . – Тб., 2002 . – 303 с.

Положение городов Закавказья в период его аннексирования Россией. Политика царизма в отношении городов Грузии, Азербайджана и Армении в 1801-1829 гг. Города Закавказья в годы оформления колониальной политики царизма (1830-1844 гг.) в годы наместничества и подготовительных мероприятий к реформе городского управления.

1203. Polacy w Gruzji / Pod. Red. Edwarda Walewandra, [Red.: Robert Stopikowski...] . – Lublin, 2002 . – 406 p.

წერილები ეძღვნება ქართულ-პოლონურ ისტორიულ, ლიტერატურულ და კულტურულ ურთიერთობებს.

1204. აბლოთია, რ. წარსულის ანარეკლი... _ თბ. , 2001 . _ 312 გვ.

რეც: ბუბუტიეშვილი რ. ფიქრები წიგნის წაკითხვის შემდეგ // ცისკარი . _ 2002 . _ №3 . _ გვ. 133 _ 134.

1205. ალ. რობაქიძისა და ს. ჯანაშიას მიმოწერა // კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული . _ 2003 . _ ტ. 8 . _ გვ. 12 _ 30.

სიმონ ჯანაშიასა და ალექსი რობაქიძის პირად არქივებში დაცული წერილების პუბლიკაცია, რომლებშიც ასახულია ი. ჯავახიშვილის სახ. ისტორიის ინსტიტუტის ყოვლედღიური ცხოვრება.

1206. ალასანია, გ. თვითიდენტიფიკაცია შუა საუკუნეების საქართველოში // ქართველური მემკვიდრეობა . _ 2003 . _ ტ. 7 . _ გვ. 22 _ 33. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სახელმწიფოს სოციალური, ეთნიკური და კულტურული მრავალფეროვნება და პარალელურად მიმდინარე ასიმილაციური მოვლენები: ქვეყნის ერთ საკანონმდებლო სივრცეში მოქცევა, ერთი რელიგიისა და სალიტერატურო ენის აღიარება. წარჩინებულთა და მოსახლეობის დაბალი ფენების ურთიერთობები ქართულ წყაროებზე დაყრდნობით.

1207. ამირგულაშვილი, მ. ვატიკან-საქართველოს ურთიერთობის ერთი ეპიზოდი // საისტორიო ვერტიკალები . _ 2005 . _ №9 . _ გვ. 52 _ 58. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ირან-ისმალეთის რკალში მოქცეული საქართველოს მძიმე მდგომარეობა XVI ს-სა და XVII ს-ის დასაწყისში. ლუარსაბ I-ის მიერ საეკლესიო და დიპლომატიური კავშირის დამყარების მცდელობა პაპ პავლე III-სთან და გერმანიის იმპერატორ კარლო V-სთან.

1208. ამირგულაშვილი, მ. საქართველო-ვატიკანის ურთიერთობის სათავეებთან : (XIII საუკუნე) // საისტორიო ვერტიკალები . _ 2005 . _ №7 . _ გვ. 104 _ 110. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1218 წ. ბოლოსა და 1219 წ. დასაწყისში პაპ ჰორონიუს III-ისა და კარდინალ პელაგიოსის მიერ ლაშა-გიორგისთან დამყარებული ურთიერთობა. 1223 წ. ანის ეპისკოპოსის დავითის ელჩობა ვატიკანში რუსუდან დედოფლის და ივანე მხარგრძელის წერილებითურთ, სადაც ისინი ატყობინებდნენ პაპს რომ მიიღებდნენ მონაწილეობას წმ. მიწების განთავისუფლებისთვის ბრძოლაში.

1209. არბოლიშვილი, ლ. პლინიუს უფროსის «ბუნების ისტორიაში» დაცული ცნობა ციხე-ქალაქების აბსაროსისა და პიტუნტის შესახებ // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . _ 2004 . _ ტ. 8 . _ გვ. 47 _ 56. რეზ. ინგლ. ენაზე.

აბსაროსისა და პიტიუნტის მდგომარეობა და მათი მნიშვნელობა რომაელთათვის ახ. წ-ის I ს-ის I ნახევარში.

1210. არბოლიშვილი, ლ. სამხრეთ-აღმოსავლეთ შავიზღვისპირეთის შესახებ პლინიუს უფროსის ცნობათა დათარიღებისათვის // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . _ 2003 . _ ტ. 7 . _ გვ. 21 _ 29. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ახ. წ-ის I ს-ის რომაელი ავტორის პლინიუს უფროსის «ბუნების ისტორია», სადაც ასახულია ძველი და ახალი წელთაღრიცხვების მიჯნაზე კოლხეთის დაცემის შემდგომ მომხდარი ცვლილებები, ახალი ეთნონიმების მატარებელი ტომების გამოსვლა და მათი პოლიტიკური ერთეულების შექმნა.

1211. არეშიძე, გ. დემნა ბატონიშვილის აჯანყების შესახებ // აფხაზეთის მოამბე . _ 2001 . _ №5 . _ გვ. 9 _ 14. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

დავით აღმაშენებლის ანდერძი, დემეტრე I-ის მეფობის პერიპეტიები, გიორგი III-ის გამეფება და მის წინააღმდეგ მოწყობილი 1177 წლის შეთქმულება, რომელიც ისტორიაში დემნა ბატონიშვილის აჯანყების სახელწოდებითაა ცნობილი.

1212. ბაბუციძე, მ. სოლომონ ლიონიძისა და ქართლ-კახეთის ბურჟუაზიული წრეების დაპირისპირება : (XVIII ს-ის 90-იანი წწ.). // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . _ 2003 . _ ტ. 7 . _ გვ. 125 _ 137. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სამეფო ხელისუფლების კრიზისი და სახელმწიფო მოღვაწისა და დიპლომატის სოლომონ ლიონიძის მწვავე დაპირისპირება ერეკლე II-ით უკმაყოფილო ქართლ-კახეთის დიდმოხელეთა გარკვეულ წრეებთან (1796 _ 1797 წწ.).

1213. ბაგრატიონ _ მუხრანელი, რ. მოგონება // ბაგრატოვანნი . _ 2000 . _ №1 . _ გვ. 42 _ 48.

ბაგრატიონ-მუხრანელების კარმიდამო სოფელ ძალისში _ ქართული კულტურის ერთ-ერთი კერა.

1214. ბანცაძე, მ. ექვთიმე თაყაიშვილის მთარგმნელობითი პრინციპები // ცისკარი . _ 2001 . _ №5 _ 6 . _ გვ. 131 _ 134.

ქართული ისტორიულ-ლიტერატურული წყაროებისა და მასალების ექვთიმე თაყაიშვილისეული რუსული თარგმანების შესახებ.

1215. ბახსოლიანი, ნ. ბიბლია როგორც მესხების უძველესი ისტორიის წყარო // ისტორიულ _ ეთნოგრაფიული შტუდიები . _ 2003 . _ ტ. 6 . _ გვ. 5 _ 11. რეზ. ინგლ. ენაზე.

«ბიბლიაში» მოხსენიებული მეშეხ-მოსოხთა მესხებთან იგივეობის თვალსაზრისი. ბიბლიაში დაცული ცნობები მესხთა გეოგრაფიულ და ეთნო-პოლიტიკურ გარემოცვაზე.

1216. ბახსოლიანი, ნ. ტერმინი «კაპადოკია» ძველადმოსავლურ და ანტიკური ხანის წერილობით წყაროებში // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . _ 2002 . _ ტ. 5 . _ გვ. 25 _ 32.

მცირე აზიის ცენტრალური ნაწილის ერთ-ერთი მხარის – კაპადოკიის ისტორიული საზღვრები წერილობითი წყაროების მიხედვით. ტერმინ «კაპადოკიის» ეტიმოლოგია.

1217. ბედიანიშვილი, ა. მონარქიული ლეგიტიმიზმი და ლეგიტიმური ხელისუფლების ევოლუცია საქართველოში // საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები . – 2003 . – ტ. 6 . – გვ. 3 – 98. რეზ. რუს. ენაზე.

მონარქიისა და სახელმწიფოებრივი სტრუქტურების ჩამოყალიბების ისტორიის მოკლე მიმოხილვა უძველესი დროიდან XX ს-ის ბოლო წლებამდე.

1218. ბერულავა, ნ. ოდიშის სამთავროს ურთიერთობა აფხაზებთან და ოდიშ – აფხაზეთის საზღვარი XVII საუკუნეში : (დასავლეთ ევროპული წყაროების მიხედვით) // ისტორიულ – ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2002 . – ტ. 5 . – გვ. 59 – 75. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ოდიშისა და აფხაზეთის სამთავროების საზღვრის ცვალებადობა, სამთავროებში შექმნილი პოლიტიკური ვითარების ასახვა უცხოელი ავტორებისა და მისიონერების – ქრისტეფორე კასტელის, ჯოვანი ლუკას, არქანჯელო ლამბერტის, მარი ბროსეს, ჟან შარდენის, მაკარი ანტიოქელის, პავლე ალექსეოელის, ჯუზეპე ჯუდიჩეს, რასპონის, გაეთანო ტურქოს და იოსებ ტორიჩელის ცნობებში.

1219. ბერულავა, ნ. ოსმალეთთან დამოკიდებულება და ტყვეებით ვაჭრობა სამეგრელოს სამთავროში XVII საუკუნის I ნახევარში თეათინელ მისიონერთა ცნობების მიხედვით // შუა საუკუნეების ისტორიის საკითხები . – 2002 . – №4 . – გვ. 92 – 100. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სამეგრელოსა და ოსმალეთის ურთიერთობა ლევან II დადიანის (1611 – 1657 წწ.) დროს; XVI – XVII სს-ის დასავლეთ საქართველოში, განსაკუთრებით სამეგრელოში, გავრცელებული ტყვეებით ვაჭრობა; თეათინელი მისიონერები ტყვეთა ვაჭრობის წინააღმდეგ, ლევან II დადიანის კანონი ტყვეებით ვაჭრობის აკრძალვის შესახებ.

1220. ბერძენიშვილი, ნ. ნიკო ბერძენიშვილი : საუბრები სტალინთან // საისტორიო ვერტიკალები . – 2005 . – №8 . – გვ. 23 – 47.

ისტორიკოს ნ. ბერძენიშვილის ჩანაწერები 1945 წლის ოქტომბერში სტალინთან სამდღიანი შეხვედრის შესახებ, რომელიც მიემდგვნა ს. ჯანაშიას და ნ. ბერძენიშვილის მიერ მომზადებული ნაშრომის «საქართველოს ისტორიის» განხილვას / პუბლიკაცია მოამზადა დოდო ლომიძემ.

1221. ბიჭიკაშვილი, ი. ბაგრატიონთა სამეფო დინასტიის ღვთიური წარმომავლობის შესახებ // ბაგრატიონთა . – 2001 . – №1 . – გვ. 13 – 19.

ბაგრატიონთა გვარის შესახებ ქართულ-სომხურ გარემოში შექმნილი ლეგენდები. ბაგრატიონთა მემკვიდრე სუმბატ დავითის ძესთან დაცული ბაგრატიონთა ღვთიური წარმომავლობის თეორია და საქართველოს მეფეთა ტიტულატურაში გაჩენილი ზეწოდება «მესიის მახვილი».

1222. ბოშიშვილი, ა. ერთიანი საქართველოს მეფეთა რეზიდენციები : (ბაგრატ III-იდან თამარის ჩათვლით 975_1213 წწ.) //ცისკარი . _ 2003 . _ №9 _ 10 . გვ. 150 _ 152.

1223. ბუკია, ლ. 9 აპრილის შეფასებისათვის // ისტორიულ _ ეთნოგრაფიული შტუდიები . _ 2002 . _ ტ. 5 . _ გვ. 193 _ 200. რეზ. ინგლ. ენაზე.

9 აპრილის არაერთგვაროვანი შეფასება ქართული საზოგადოების მიერ. სახელმწიფო თუ პოლიტიკური მოღვაწეების დამოკიდებულება თბილისში განვითარებული ტრაგიკული მოვლენებისადმი.

1224. გაგოშიძე, ი. კოლხური კულტურა, კოლხეთი, იბერია // ქართველური მემკვიდრეობა . _ 2003 . _ ტ. 7 . _ გვ. 90 _ 101. რეზ. ინგლ. ენაზე.

იბერიელთა და ლაზთა ერთობა _ ნათესაობის საკითხის განხილვა ისტორიულ მასალებზე დაყრდნობით.

1225. გავაშელიშვილი, ი. უგანათლებულესი თავადის ალექსანდრე ბაგრატიონის გარდაცვალება // ბაგრატოვანნი . _ 2000 . _ №1 . _ გვ. 35 _ 41.

გაზეთ «კვალში» გამოქვეყნებული მასალა ალექსანდრე ბატონიშვილის გარდაცვალებასთან (1895 წ. 7 თებერვალი) დაკავშირებით.

1226. გელაშვილი, ა. 1812 წლის კახეთის ხელმძღვანელობა და მამოძრავებელი ძალა // შუა საუკუნეების ისტორიის საკითხები . _ 2002 . _ №4 . _ გვ. 113 _ 122. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1812 წლის აჯანყების წინა მოსამზადებელი პერიოდი, ალ. ბატონიშვილისა და მისი გუნდის პოლიტიკა, ერთიანი კავკასიური ფრონტის მომზადების მცდელობა რუსეთის აგრესიის წინააღმდეგ. აჯანყების პროგრესული ხასიათი და მასში სხვადასხვა სოციალური ფენების მონაწილეობა.

1227. გვენეტაძე, ე. «მცნებად სასჯულოდ»-ის მიღების საკითხისათვის // საისტორიო ვერტიკალები . _ 2005 . _ №9 . _ გვ. 69 _ 71.

პოლიტიკური მოვლენები საქართველოში XV ს-ის 50 _ 60-იან წლებში. ბაგრატ VI-ის ბრძოლა ერთიანი საქართველოს სამეფო ტახტისათვის, მოკავშირეობა შამადავლე გურიელ-დადიანთან და მათ მიერ საეკლესიო დოკუმენტის «მცნებად სასჯულოდ»-ს მიღება.

1228. გვენეტაძე, ე. პოლიტიკური წინააღმდეგობები დასავლეთ საქართველოში და ბაგრატ VI // საისტორიო ვერტიკალები . _ 2005 . _ №8 . _ გვ. 115 _ 120. რეზ. რუს. ენაზე.

«ქუთაისის მეფის» ბაგრატ VI-ის ბრძოლა ერთიანი საქართველოს მეფობისთვის და შიდა პოლიტიკური კრიზისი დასავლეთ საქართველოში.

1229. გვენეტაძე, ჯ. კიმერიელთა კავკასიაში განსახლების საკითხისათვის // გურია . _ 2001 . _ ტ. 3 . _ გვ. 278 _ 288. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

კიმერიელების მიერ წინა აზიაში შემოჭრისათვის მეოტიდა – კოლხეთის გზის გამოყენების შესაძლებლობის საკითხის განხილვა ძველი ბერძნული წერილობითი წყაროებისა და ასურეთის სამეფო არქივის ერთ-ერთი ტექსტის (HABE – 112) შესწავლის საფუძველზე.

1230. გიგინაშვილი, ნ. ბაგრატიონი უფლისწულების ბრძოლა ქართლ – კახეთის სამეფოს შენარჩუნებისათვის 1801 – 1802 წლებში // საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები . – 2001 . – ტ. 5 . – გვ. 38 – 60. რეზ. ინგლ. ენაზე.

რუსეთის იმპერატორების პავლე I-ისა და ალექსანდრე II-ის 1801 წლის მანიფესტები რუსეთის მფარველობაში საქართველოს მიღების შესახებ. ქართლ-კახეთის სამეფოს გაუქმება, რუსეთთან შეერთება და რუსული მმართველობის შემოღება, მთავარმმართველად გენერალ კარლ კნორინგის დანიშვნა. ბაგრატიონთა სამეფო სახლის წევრების რუსეთში გადასახლება.

1231. გიორგი გოზალიშვილი // ძველი ისტორია . – 2001 . – №1 . – გვ. 104 – 109.

თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში გამართული ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორის დაბადებიდან 100 წლისთავისადმი მიძღვნილი სხდომა. პროფ. გრანი ქავთარიას მოხსენება გ. გოზალიშვილის ცხოვრებასა და სამეცნიერო მოღვაწეობაზე.

1232. გოგოლაძე, მ. «მოქცევაჲ ქართლისაჲს» დათარიღება // ისტორიულ – ეთნოგრაფიული ძიებანი . – 2004 . – ტ. 6 . – გვ. 189 – 199. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მთელი რიგი ფაქტორებისა და ასევე რიგ მკვლევართა მოსაზრებების გათვალისწინებით, ავტორს მიაჩნია, რომ «მოქცევაჲ ქართლისაჲს» მატრიანე შედგენილი უნდა იყოს 642 – 654 წლებში, არაბთა მიერ ქართლის დაპყრობამდე.

1233. გოგოლაძე, მ. «მოქცევაჲ ქართლისაჲს» წყაროები // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . – 2004 . – ტ. 6 . – გვ. 178 – 188. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართველ მკვლევართა (ი. ჯავახიშვილი, ე. თაყაიშვილი, ვ. კეკელიძე, ზ. კაკაბაძე, პ. ინგოროყვა, ე. ხოშტარია – ბროსე და სხვ.) აზრით «მოქცევაჲს» წყაროები უნდა ყოფილიყო როგორც ქართული, ასევე ბერძნულ-რომაული და სომხური თხზულებანი, რომლებიდანაც, თვით თხზულების ავტორის სიტყვით, «გამოკრეფილია» სათანადო საისტორიო ფაქტები და მოვლენები.

1234. გოგოლაძე, მ. ქართლის სამეფოს წარმოქმნა «მოქცევაჲ ქართლისაჲს» მიხედვით // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . – 2005 . – ტ. 7 . – გვ. 222 – 240. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართველთა პირველსაცხოვრისის ორი რეგიონის (არიან ქართლი, მცხეთის ქართლი და ორი მეფის (აზო, ფარნავაზი) ერთნიკური ერთიანობის, სიტყვა «არიანის» და «არიან ქართლის» ლოკალიზაციის საკითხები. ვერსია ალექსანდრე მაკედონელის საქართველოში ლაშქრობის შესახებ.

1235. გოილაძე, ვ. დაკარგულად უნდა მივიჩნიოთ გრიგოლი დიაკონის თხზულება? // საისტორიო ვერტიკალები . _ 2003 . _ №4 . _ გვ. 70 _ 76. რეზ. რუს. ენაზე.

«მოქცევაჲ ქართლისაჲს» ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი წყარო _ გრიგოლი დიაკონის «წიგნი ქართლისა მოქცევისა». მეცნიერთა განსხვავებული თვალსაზრისი ავტორის მოღვაწეობის დროისა და თხზულების შესახებ.

1236. გურგენიძე, ნ. «ქართველთა მეფისა» და «ქართველთა კურაპალატის» ურთიერთმიმართებისათვის // ისტორიულ _ ეთნოგრაფიული შტუდიები . _ 2002 . _ ტ. 5 . _ გვ. 18 _ 23.

ქართველ მეფეთა ტიტულატურაში ტერმინ «კურაპალატის» დამკვიდრებისა და დროის მცირე მონაკვეთში მისი უგულვებელყოფის მიზეზები.

1237. დაუშვილი, რ. ქართული მონარქიის აღდგენის ორი მცდელობა // შუა საუკუნეების ისტორიის საკითხები . _ 2001 . _ №3 . _ გვ. 126 _ 135. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საქართველოში მონარქიის აღდგენის მცდელობა გერმანელების მხარდაჭერით 1914 და XX ს-ის 30-იან წლებში.

1238. დოღონაძე, შ. უძველესი ქართული სახელმწიფოს მართვის ისტორიიდან / შ. დოღონაძე, თ. თოდუა // საისტორიო ვერტიკალები . _ 2005 . _ №7 . _ გვ. 23 _ 27. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საქართველოს ტერიტორიაზე მართვის ადმინისტრაციულ პრინციპებზე აგებული ტერიტორიული ერთეულების შექმნა, რომლებიც შემდეგ ერთიან ქართულ სახელმწიფოდ გაერთიანდნენ (კოლხეთი _ ძვ. წ-ის VI ს-ის დასაწყისი, იბერია _ ძვ. წ-ის IV _ III სს-ის მიჯნა).

1239. ენდელაძე, თ. საბჭოთა რუსეთის ძალოვანი სტრუქტურების მონაწილეობა საქართველოს გასაბჭოებაში // საისტორიო ვერტიკალები . _ 2003 . _ №4 . _ გვ. 30 _ 34. რეზ. ინგლ. ენაზე.

«ვეჩკას» (რუსეთის საგანგებო კომისია) მნიშვნელოვანი როლი საქართველოს დაპყრობასა და გასაბჭოებაში (1918 _ 21 წწ.).

1240. ენდელაძე, თ. საბჭოთა ძალოვანი სტრუქტურების ბრძოლა საქართველოს «დამოუკიდებლობის კომიტეტის», «სამხედრო ცენტრის», «სამხედრო კომისიების» ანტისაბჭოურად განწყობილი სამხედროების წინააღმდეგ (1922 _ 24 წწ.) // საისტორიო ვერტიკალები . _ 2003 . _ №5 . _ გვ. 149 _ 155. რეზ. რუს. ენაზე.

ბრძოლა საქართველოს დამოუკიდებლობის აღდგენისათვის და ამ ბრძოლის შედეგები.

1241. ვადაჭკორია, შ. ისევ აჭარის ავტონომიის შესახებ // ცისკარი . _ 2003 . _ №11 _ 12 . _ გვ. 141 _ 147.

რეცენზია უჩა ოქროპირიძის საკანდიდატო დისერტაციაზე _ «აჭარის ავტონომიის შექმნა».

1242. ვალერიან ბენიძე // საისტორიო ვერტიკალები . _ 2003 . _ №4 . _ გვ. 150.
ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი. მილოცვა საიუბილეო თარიღთან დაკავშირებით.
1243. ვალერიან ბენიძე // საისტორიო ვერტიკალები . _ 2005 . _ №9 . _ გვ. 157.
ვ. ბენიძის გარდაცვალების გამო. ნეკროლოგი.
1244. ვეკუა, ნ. კოლხეთი ოდისევსის გზასაწიერში // რიწა . _ 2002 . _ №3 _ 4 . _ გვ. 132 _ 134.
ჰომეროსის «ოდისეა»-ში მოხსენიებული ცნობები კირკეს კუნძულის აიაიეს შესახებ; კოლხეთის მდებარეობის განსაზღვრა პოემის დეტალებზე დაყრდნობით.
1245. ვოჟნიაკი, ა. ქართული ემიგრაციის საზოგადოებები და ორგანიზაციები პოლონეთში // ახალი პოლონეთი . _ 2001 . _ გვ. 85 _ 92; 2004 . _ გვ. 85 _ 92.
ქართულ-პოლონური კონტაქტების ისტორია XV საუკუნიდან 2000 წლამდე / თარგმნა ზურაბ სეფიაშვილმა.
1246. თაკალანძე, ნ. აფხაზეთის სამთავრო და კავკასიის ომის დასასრული // საისტორიო ვერტიკალები . _ 2005 . _ №9 . _ გვ. 41 _ 46.
სახალხო მღელვარება აფხაზეთში 1859 წელს, მიხეილ შარვაშიძის როლი კავკასიის მთიელთა ბრძოლისუნარიანობის განმტკიცებისა და კავკასიის ომის გახანგრძლივების საქმეში.
1247. თევდორაძე, გ. ინფორმაციულ შეუსაბამობათა მოსპობის ერთი ხერხის შესახებ // ისტორიულ _ ეთნოგრაფიული შტუდიები . _ 2002 . _ ტ. 5 . _ გვ. 356 _ 372. რეზ. ინგლ. ენაზე.
მწირად შემორჩენილი ან ურთიერთგამომრიცხავი მონაცემებიდან სარწმუნო ისტორიული სურათის მიღების საკითხი (განხილულია ტრაპიზონის იმპერიის დაარსებასთან დაკავშირებულ ინფორმაციულ შეუსაბამობათა დაძლევის მაგალითი).
1248. თევზაძე, ვ. საქართველოში სათავადოების წარმოქმნა-განვითარების საკითხისათვის : (მოკლე ისტორიოგრაფიული მიმოხილვა) // საისტორიო ვერტიკალები . _ 2003 . _ №4 . _ გვ. 77 _ 80. რეზ. რუს. ენაზე.
აზნაურთა წოდების წიაღიდან თავადობის წარმოშობის პროცესი XV-XVI სს-ში. მეცნიერთა წვლილი ქართული სათავადოების შესწავლის საქმეში.
1249. თოდუა, თ. აღმოსავლეთ შავიზღვისპირეთის რომაული დასახლებების ხასიათის საკითხისათვის : (კანაბე თუ ვიკუსი) // ძველი ისტორია . _ 2002 . _ №2 . _ გვ. 74 _ 87. რეზ. ინგლ. ენაზე.

დასახლებების წარმოქმნისა და განვითარების პროცესი ძველი ბერძენი და რომაელი ავტორებისა და არქეოლოგიური მონაცემების მიხედვით.

1250. თოფურია, ვ. ეგრისის მეფე მალასა და მისი შთამომავლები : (გვარსახელები მალასიძე და ალასანია) // საისტორიო ვერტიკალები . _ 2003 . _ №4 . _ გვ. 106. რეზ. რუს. ენაზე.

II ს-ის 30-იანი წლების კოლხური დინასტიური სახელის _ მალასას დადასტურება თანამედროვე ქართულ გვარსახელებში: მალასიძე, ალასანია.

1251. ითონიშვილი, ვ. ეპიზოდები საარაგვოს ისტორიიდან // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . _ 2005 . _ ტ. 7 . _ გვ. 12 _ 66. რეზ. ინგლ. ენაზე.

არაგვის საერისთავოს ეთნოგეოგრაფიული ლოკალიზაციის საკითხი, ცნება «არაგველის» მნიშვნელობა, მოსახლეობის სოციალური სტრუქტურა XIV _ XVIII სს-ში, XIX ს-ის დასაწყისში არსებული ვითარება, საერისთავოს ფორმირების პროცესის მიმდინარეობა და მასთან დაკავშირებული უზურპაციული აქცია _ თექეთმანიძეების გვარის ამოწყვეტა და სხვ.

1252. ითონიშვილი, ვ. ქართველ მთიელთა ურთიერთობა სამეფო ხელისუფლებასთან და ფეოდალურ ზედაფენასთან // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . _ 2004 . _ ტ. 6 . _ გვ. 3 _ 27. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართული საისტორიო წყაროების მონაცემების მოხმობის მეშვეობით წარმოჩენილია სამეფო ხელისუფლებასთან და ფეოდალურ ზედაფენასთან ქართველ მთიელთა ურთიერთობის ორმხრივი ხასიითი _ ერთი მხრივ ურჩობა და დაპირიპირება, ხოლო მეორე მხრივ მთიელები თავდაუზოგავად ებრძოდნენ გარეშე მტრებს და ერთგულად ემსახურებოდნენ სახელმწიფო ხელისუფლებას.

1253. იოსელიანი, ხ. კახეთის მეფე ალექსანდრე II და სვანეთი // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . _ 2005 . _ ტ. 7 . _ გვ. 192 _ 204. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სვანეთში დაცულ, XV _ XVI სს-ით დათარიღებულ საეკლესიო ზარებზე მოთავსებული წარწერების განხილვა, საიდანაც ირკვევა, რომ კახეთის მეფეებს ალექსანდრე II-ს და მის ვაჟს დავითს ისინი სვანეთის სხვადასხვა ეკლესიისათვის შეუწირავთ.

1254. იოსელიანი, ხ. «ნაღვაწი და სამომავლო საქმე...» // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . _ 2005 . _ ტ. 7 . _ გვ. 6 _ 11.

ვახტანგ ითონიშვილის თაოსნობით, საქართველოს ისტორიისა და ქართული კულტურის პოლულარიზაციის მიზნით სამეცნიერო-პოპულარული ჟანრის რუკა-პლაკატების, ბუკლეტების, ატლასებისა და ვებ-გვერდის შექმნა. მეცნიერის გარდაცვალების შემდეგ მისი დაწყებული საქმის გაგრძელება მეგობრებისა და თანამოაზრეების მიერ.

1255. კალანდია, გ. სამეგრელოს დედოფლები // ცისკარი . _ 2001 . _ №3 . _ გვ. 107 _ 112.

სამეგრელოს სამთავროს დედოფალთა უფლება-მოვალეობანი, მათი სოციალური სტატუსი და ქრონოლოგიური რიგი (XII _ XIX).

1256. კახიძე, ე. ბიზანტია და სამხრეთ-აღმოსავლეთ შავიზღვისპირეთი კონსტანტინე დიდის მმართველობიდან იუსტინიანე I ხანამდე // ძველი ისტორია . _ 2002 . _ №2 . _ გვ. 112 _ 134. რეზ. ინგლ. ენაზე.

რომაული სამყარო და საქართველოს შავიზღვისპირეთი ახ. წ. IV-VI სს-ში. კოლხეთის სანაპიროების ბერძნული კოლონიზაცია. რომაული გარნიზონები ეგრის-ლაზიკის ზღვისპირა ქალაქებში.

1257. კახიძე, რ. მოკლე ცნობები ალექსანდრე ბაგრატიონ-დავითიშვილის ოჯახის შესახებ // ბაგრატიონი . _ 2000 . _ №1 . _ გვ. 49 _ 51.

ინფორმაცია XIX ს-ის ქართლის დიდი ფეოდალის ალექსანდრე ბაგრატიონ-დავითიშვილის ოჯახის წევრების შესახებ.

1258. კელაპტრიშვილი, ზ. საქართველო-დაღესტნის ურთიერთობის ისტორიიდან : (XI _ XV სს.) // საისტორიო ვერტიკალები . _ 2005 . _ №8 . _ გვ. 103 _ 114.

1259. კელაპტრიშვილი, ზ. საქართველო-დაღესტნის ურთიერთობის სათავეებთან // საისტორიო ვერტიკალები . _ 2005 . _ №9 . _ გვ. 15 _ 21.

საქართველო-დაღესტნის ეკონომიკურ-პოლიტიკური და კულტურული ურთიერთობები, დაწყებული უძველესი დროიდან, საისტორიო წყაროებისა და არქეოლოგიური მასალების მიხედვით.

1260. კვაშილავა, ი. სამურზაყანოს გვარსახელების გეოგრაფიიდან // ისტორიულ _ ეთნოგრაფიული შტუდიები . _ 2003 . _ №6 . _ გვ. 120 _ 134. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სამურზაყანოს ტერიტორიაზე გავრცელებული გვარსახელების მიმოხილვა; აფხაზების თანდათანობითი შერწყმა ადგილობრივ მოსახლეობასთან.

1261. კვაშილავა, ი. სამურზაყანოს ფორმირების საკითხისათვის // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . _ 2004 . _ ტ. 6 . _ გვ. 324 _ 337. რეზ. ინგლ. ენაზე.

მე-17 ს-ის დასაწყისში რამდენიმე წვრილ ფეოდალურ ერთეულად დაშლილი აფხაზეთის შეკავშირება და ოდიშისგან გამოცალკევება; ბრძოლა ლევან II დადიანთან; მე-17 ს-ის 60 _ 70-იან წლებში ოდიშის დასავლეთ ნაწილის დაპყრობა და აფხაზეთის სამთავროს საზღვრის მდინარე ენგურთან გადატანა; მე-18 ს-ის დასაწყისში აფხაზეთის სამთავროს ცალკეულ სამფლობელოებად დაშლა და ღალიძგასა და ენგურს შორის ტერიტორიაზე სამურზაყანოს ცალკე პოლიტიკურ ერთეულად ჩამოყალიბება.

1262. კუტალია, გ. გივი ჟორდანიას // შუა საუკუნეების ისტორიის საკითხები . _ 2002 . _ №4 . _ გვ. 5 _ 6. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორის, პროფესორ გ. ჟორდანიას გახსენება.

1263. კუხალაშვილი, დ. უცხო ქვეყნების მტრული საქმიანობა საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის წინააღმდეგ 1918 _ 1921 წლებში // საისტორიო ვერტიკალები . _ 2005 . _ №7 . _ გვ. 35 _ 43. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

მსოფლიო წესრიგის მოკარნახე სახელმწიფოთა (გერმანია, ინგლისი, ოსმალეთი, აშშ, საფრანგეთი და სხვ.) ინტერესების გადაკვეთა და მათი მტრული დამოკიდებულება საქართველოს მიმართ. მეზობელი სახელმწიფოების (აზრებაიჯანი, რუსეთი, სომხეთი, ოსმალეთი) მიერ საქართველოს წინააღმდეგ წარმოებული ძირგამომთხრელი საქმიანობა.

1264. ლომაშვილი, ფ. ისტორიის ფილოსოფიის ისტორია . _ ტ. 1 . _ თბ. , 2003 . _ 520 გვ.

რეც. : ბალანჩივაძე, რევაზ // მწიგნობარი . _ 2005 . _ გვ. 201 _ 208.

1265. ლომთაძე, ი. დამოუკიდებელი საქართველო და 1921 წლის 25 თებერვლის მკაცრი განაჩენი // საისტორიო ვერტიკალები . _ 2003 . _ №4 . _ გვ. 116 _ 119.

საქართველოს ისტორიისათვის საბედისწერო თარიღის შეფასება.

1266. მათე ალექსიშვილი // ძველი ისტორია . _ 2002 . _ №2 . _ გვ. 146 _ 152.

ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორის მ. ალექსიშვილის დაბადებიდან 90 წლისთავისადმი მიძღვნილი სხდომა ი. ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტში. პროფ. გრანი ქავთარიას მიერ წაკითხული მოხსენება.

1267. მაისურაძე, ნ. დარიალის ხეობის როლი და წანართა ლოკალიზაციის საკითხი // ისტორია-ფილოლოგია . _ 2004 . _ ტ. 3 . _ გვ. 423 _ 431. რეზ. ინგლ. ენაზე.

დარიალის სტრატეგიული მნიშვნელობა; წანართა ტომის პოლიტიკური გაძლიერება VIII _ IX სს-ში; სახელწოდება «ხევის» მომდინარეობა «წანარეთის» ხევიდან.

1268. მარუაშვილი, ა. ერთიანი ცენტალიზებული სახელმწიფოს შექმნის ისტორიულ _ პოლიტიკური ასპექტები X საუკუნის მეორე ნახევრის საქართველოში // ისტორიულ _ ეთნოგრაფიული შტუდიები . _ 2003 . _ ტ. 7 . _ გვ. 34 _ 53. რეზ. ინგლ. ენაზე.

«მატიანე ქართლისაჲში» მოხენიებული ივანე მარუშისძის წვლილი ქართული სახელმწიფოებრიობის ისტორიის განვითარების საქმეში. მისი, როგორც პოლიტიკურ-დიპლომატიური მოღვაწის, დამსახურება ერისა და ქვეყნის წინაშე.

1269. მელაძე, ო. ვაინახებისა და ქართველების კულტურულ-ისტორიული ურთიერთობის ისტორიიდან // შუა საუკუნეების ისტორიის საკითხები . _ 2002 . _ №4 . _ გვ. 128 _ 141. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართველები და ვაინახები _ ჩრდილოეთ და სამხრეთ კავკასიის ძირძველ მკვიდრთა შორის მრავალმხივი ურთიერთობების ისტორიული მესაძირკვლები (ლეონტი მროველის და ვახუშტი ბაგრატიონის ცნობები). ქართველ მთიელთა და ვაინახთა ეთნოლინგვისტური და ეთნოკულტურული სიახლოვის დამადასტურებელი ფაქტები.

1270. მესხია, ე. 1921 წლის თებერვალ-მარტის ომი ბოლშევიკურ რუსეთთან და სამხრეთ-დასავლეთი საქართველო // საისტორიო ვერტიკალები . _ 2003 . _ № 4 . _ გვ. 24 _ 29. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საქართველოს გარშემო შექმნილი პოლიტიკური მდგომარეობა, ბოლშევიკური რუსეთის შემოტევა, ოსმალეთის პრეტენზია სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს ტერიტორიებზე.

1271. მესხიშვილი, მ. სამცხე-საათაბაგოს პოლიტიკური ისტორია (XIII _ XVI საუკუნეები) // ისტორია _ ფილოლოგია . _ 2000 . _ ტ. 2 . _ გვ. 48 _ 59. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სამცხის ათაბაგთა სწრაფვა სამცხე _ საათაბაგოს საქართველოს ცენტრალური ხელისუფლებისაგან ჩამოსაშორებლად, თავდაცვითი ბრძოლების წარმოება შემოსეულ გარეშე მტრებთან და საქართველოს მეფე-მთავრებთან. სამცხის საათაბაგოს დამოუკიდებელ ერთეულად გამოყოფა.

1272. მიხეიანი, თ. მეცნიერული უმეცრება აფხაზმცოდნეობაში // აფხაზეთის მოამბე . _ 2001 . _ №5 . _ გვ. 32 _ 37. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ავტორის აზრით, ქართველ ისტორიკოსთა გარკვეული ნაწილი დღემდე იცავს დოგმად ქცეულ ორაბორიგენობის ცრუ თეორიას და ეს კეთდება პოლიტიკური მოსაზრებებიდან გამომდინარე. მათ რიცხვს ეკუთვნის პროფესორი ედიშერ ხოშტარია _ ბროსე, რომელიც ემხრობა ისტორიულ აფხაზთა ადიღური წარმომავლობის ვერსიას.

1273. მიქაძე, გ. ისტორიულ-ფილოლოგიური ძიებანი : ახალი მასალები იმერეთის 1810 წ. აჯანყებაზე // მწიგნობარი . _ 2004 . _ გვ. 131 _ 138.

საიდუმლო ანბანით (კრიპტოგრაფიულად) დაწერილი ბარათი იმერეთის სახლთუხუცეს ზურაბ წერეთლისადმი. წერილი ეკუთვნის ზ. წერეთლის შვილს გრიგოლს. აქვეა დიმიტრი ბაქრაძის მიერ გაშიფრული ბარათის ტექსტი.

1274. მიქაძე, გ. ისტორიულ-ფილოლოგიური ძიებანი : 2. «ქართლის ცხოვრების” ერთი ადგილის წაკითხისათვის // მწიგნობარი . _ 2004 . _ გვ. 134 _ 135.

ეპიზოდი ეხება ქართლის მეფე სიმონ I-ის (1537 – 1612) გამცემ კახაბერ ყორღანაშვილის დაღუპვის ფაქტს. ჯამუშობის შედეგად დატყვევებული მეფე მიჰგვარეს სპარსეთის მეფეს, შაჰ-თამაზს.

1275. მიქაძე, გ. ქართულ სიძველეთა კვალდაკვალ // მწიგნობარი . _ 2003 . _ გვ. 81 _ 95.

სტატია მოიცავს რამდენიმე განსხვავებულ თემას: 1. მღვიმევის მონასტრის უცნობი ხელნაწერის ერთადერთი გადარჩენილი გვერდის პუბლიკაცია, რომელიც ხელნაწერის შემწირველის ანდერძს წარმოადგენს. 2. ვარშავის სამხედრო მუზეუმში დაცული ბაგრატიონთა სამეფო გერბის უცნობი ნიმუშის აღწერილობა. 3. დიმიტრი ყიფიანის ცხედრის ფოტოსურათის ისტორია, გადაღებული დამკრძავალვი კომისიის მიერ 1914 წ. 8 ნოემბერს. 4. პუბლიცისტისა და პედაგოგის სილოვან ხუნდაძის ლექსი – ეპიტაფია – «ელენე დიმიტრი ყიფიანის ასულის, საფლავზე» – რომელიც მიწერილია ალექსანდრე როინაშვილის მიერ გადაღებული ორი უცნობი პიროვნების ფოტოზე.

1276. მიქაძე, მ. 1917 წლის თებერვლის რევოლუცია და სამცხე – ჯავახეთი // ცის-კარი . – 20020 . – №10 . – გვ. 123 – 124.

თებერვლის ბურჟუაზიული რევოლუცია, თურქეთის ტერიტორიული ინტერესები საქართველოში, ამიერკავკასიის კომისარიატის და თურქეთის მთავრობის ურთიერთობები.

1277. მიქაძე, მ. საქართველო-სომხეთის კონფლიქტი და მისი შედეგები // ცისკარი . – 2003 . – №11 . – გვ. 151 – 152.

სომხეთის დაშნაკთა პარტიის მიერ 1918 წელს პროვოცირებული ომი საქართველოსთან მისი ძირძველი ტერიტორიების სამცხე – ჯავახეთისა და ბორჩალოს მაზრის ჩამოცილების მიზნით.

1278. მოსიძე, ს. , რუხაძე, რ. ფარნავაზ მეფის სამხედრო პოლიტიკა // საისტორიო ვერტიკალები . – 2005 . – №9 . – გვ. 29 – 40.

ფარნავაზ I, როგორც ერთიანი თავდაცვითი სისტემის შემქმნელი და ქართლის სამეფოს გამაერთიანებელი.

1279. ნადირაძე, გ. ნარკვევები XIX საუკუნის ქართული ისტორიოგრაფიიდან. – თბ., 2000 . – 488 გვ.

რეც. : გურული, ვ. დიდი ღვაწლის ღირსეულად დაფასება // ცისკარი . – 2001 . – №3 . – გვ. 131.

1280. ნაზლაიძე, ა. ქართული გვარის ისტორიულ – ეთნოლოგიური გამოკვლევა : (ჭონიშვილთა გვარის მაგალითზე) // ისტორიულ – ეთნოგრაფიული ძიებანი . – 2005 . – ტ. 7 . – გვ. 374 – 392. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ჭონიშვილთა განსახლების არეალი საქართველოში. გადმოცემა მათ წინაპართა ჯავახეთიდან ქართლში გადმოსვლის შესახებ.

1281. ნანობაშვილი, ბ. იოანე ბატონიშვილის (ბაგრატიონის) «ისტორია ქართლისას» ზოგიერთი წყაროს შესახებ // საზრისი . – 2001 . – №6 . – გვ. 150 – 157. რეზ. ინგლ. ენაზე.

იოანე გიორგის ძე ბაგრატიონის (1768 – 1830) ნაშრომის და ვახუშტის შრომების შედარების შედეგად გამოვლენილი ისტორიულ – ეთნოგრაფიული მასალა, სადაც სამეფო კარის ამა თუ იმ ზნეჩვეულებაზეა საუბარი.

1282. ნონეიშვილი, ა. ჩივიტას ლომანა და იბერიის ნობილიტეტი // საისტორიო ვერტიკალები . _ 2005 . _ №7 . _ გვ. 69 _ 73. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საპატიო ჯილდოს _ რომის მოქალაქეობის მინიჭება იბერიის სამეფოს არისტოკრატიის (ნობილიტეტის) წარმომადგენლებისათვის, რათა გაეძლიერებინათ რომის გავლენა და სამხედრო დასაყრდენი ჰყოლოდათ მეზობელ სახელმწიფოებში.

1283. ორჯონიკიძე, ე. 1832 წლის შეთქმულების გამოძიების რამდენიმე დეტალის შესახებ // საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები . _ 2003 . _ ტ. 6 . _ გვ. 99 _ 110. რეზ. რუს. ენაზე.

თავადაზნაურთა ფართო ფენების მონაწილეობა 1832 წ. შეთქმულებაში და ნიკოლოზ I-ის დამოკიდებულება შეთქმულებისადმი.

1284. ოსეფაშვილი, დ. ვის ეკუთვნის ქაშქები? // აფხაზეთის მოამბე . _ 2002 _ 2003 . _ №6 _ 7 . _ გვ. 41 _ 44. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ისტორიკოს გრიგოლ გიორგაძის ჰიპოთეზა ერთ-ერთი ხეთური ტომის ქაშქების (ქაშქების) ეთნიკური წარმომავლობის შესახებ: ქაშქები არიან არა აფხაზურ-ადიღეური მოდგმის, არამედ კოლხური (მეგრულ-ჭანურ-სვანური) წარმოშობის ტომები. მეცნიერთა გამომხმარებელი აღნიშნულ საკითხზე: ნათელა ქუთელია, კარლო თოფურია, ოთარ ლორთქიფანიძე, ედიშერ ხომტარია-ბროსე.

1285. პაპავა, ნ. უცნობი ეპიზოდი სოლომონ II-ისა და რუსული ხელისუფლების ურთიერთობის ისტორიიდან // საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები . _ 2001 . _ ტ. 5 . _ გვ. 5 _ 37. რეზ. რუს. ენაზე.

სოლომონის რუსეთთან ურთიერთობის ამსახველი მიწერ-მოწერა. საარქივო მასალებში აღმოჩენილი სოლომონ II-ისა და მისი თანამებრძოლების პასუხი მთავარმართებლების _ ტორმასოვისა და პაულუჩის წერილებზე (1811 წ.).

1286. პაპაშვილი, მ. დონ კრისტოფორო დე კასტელი ქართული დიპლომატიის სამსახურში // საისტორიო ვერტიკალები . _ 2005 . _ №7 . _ გვ. 83 _ 87. რეზ. ინგლ. ენაზე.

თეატინელი მისიონერის დონ კრისტოფორო დე კასტელის მოღვაწეობა საქართველოში XVII ს-ის I ნახევარში. მისი ვიზიტი ტოსკანის დიდ ჰერცოგ ფერდინანდ II დე მედიჩთან იმერეთის მეფის ალექსანდრე III-ის ელჩის სტატუსით.

1287. პაპაშვილი, მ. თეატინელ მისიონერთა ერთგულების გამოცდა მათი მსახური ქალების მეშვეობით // საისტორიო ვერტიკალები . _ 2004 . _ №6 . _ გვ. 83 _ 90. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქრისტეფორე დე კასტელის ცნობები იმის შესახებ, თუ როგორ გამოსცადეს მისიონერების ერთგულება თავიანთი მოწოდებისადმი ულამაზესი მსახური ქალების მეშვეობით გურიასა და სამეგრელოში (XVII ს.).

1288. პაპუაშვილი, თ. ქართული კულტურის ისტორიისათვის დავით აღმაშენებლის ეპოქაში // საისტორიო ვერტიკალები . _ 2003 . _ №4 . _ გვ. 81 _ 85. რეზ. ინგლ. ენაზე.

დავით აღმაშენებლის ზრუნვა ეროვნული კულტურის განვითარებისთვის. VII _ VIII სს-ის ბიზანტიელი ჰიმნოგრაფის ანდრეა კრეტელის «დიდი კანონის» თარგმნა არსენ ბერის (რუის-ურბნისის კრების განჩინების ავტორი) მიერ 1104 _ 1118 წწ-ში.

1289. სადრაძე, ვ. დიმიტრი ბაქრაძე, გურიის წარსულის დაუცხრომელი მკვლევარი : (1826 _ 1890) // გურია . _ 2001 . _ ტ. 3 . _ გვ. 289 _ 297. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

1290. სურგულაძე, კ. აფხაზეთის თავადური გვარები ქართულია // რიწა . _ 2002 . _ №1 _ 2 . _ გვ. 96 _ 98.

აფხაზურად მიჩნეული გვარების _ შარვაშიძე, ანჩაბაძე, მარშანია, ინალიშვილი, ემუხვარი, ჩქოტუა, ძიაფშიფა, ჩაბალურხვა წარმოშობის ისტორია.

1291. ტარდი, ლ. XVI _ XIX საუკუნეების ქართულ-უნგრულ ისტორიულ-ლიტერატურულ ურთიერთობათა ამსახველი მასალები // ცისკარი . _ 2003 . _ №5 _ 6 . _ გვ. 149 _ 152 / თარგმნა ვანო იმერლიშვილმა.

უგრელი ფაშების მოღვაწეობა საქართველოში და ქართველი ფაშების მოღვაწეობა უნგრეთში.

1292. ურუშაძე, ლ. აკადემიკოს ექვთიმე თაყაიშვილის ემიგრაციის პერიოდის კულტურულ _ საგამომცემლო მოღვაწეობის ზოგიერთი საკითხი // საისტორიო ვერტიკალები . _ 2005 . _ №9 . _ გვ. 9 _ 14. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ექვთიმე თაყაიშვილის მოღვაწეობა პარიზში (1937 _ 1939 წწ.) მის მიერ დაფუძნებულ «ქართული საარქეოლოგიო და საკულტურო მასალების გამოცემის ფონდში» და პუბლიკაციები გაზეთ «დამოუკიდებელ საქართველოში», ჟურნალებში _ «კავკასიონი», «ქართლოსი» და სხვ.

1293. ურუშაძე, ლ. რუსეთ-საქართველოს XVIII _ XIX საუკუნეებისა და XX საუკუნის I მეოთხედის ურთიერთობათა ისტორიის ზოგიერთი საკითხი ქართულ ემიგრანტულ და დასავლეთის სამართლისმცოდნეობით ლიტერატურაში // საისტორიო ვერტიკალები . _ 2005 . _ №7 . _ გვ. 9 _ 22. რეზ. ინგლ. ენაზე.

რუსეთ-საქართველოს 1783 და 1920 წლების ხელშეკრულებათა სამართლებრივი მხარე, მათი დარღვევა, საქართველოს ორგზის ანექსია-ოკუპაცია და ქართველი ერის გენოციდის დამადასტურებელი ნაკლებად ცნობილი მონაცემები.

1294. ურუშაძე, ლ. ქართველი ერის ბრძოლა სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენისათვის 1900 _ 1917 წლებში // საისტორიო ვერტიკალები . _ 2005 . _ №7 . _ გვ. 44 _ 58. რეზ. ინგლ. ენაზე.

1900 _ 1917 წწ. საქართველოში არსებული შიდაპოლიტიკური მდგომარეობა, საზოგადოებრივი აზრი და გზა საქართველოს სახელმწიფოებრიობის აღდგენისაკენ.

1295. ფერაძე, ვ. ერეკლე II-ის დამოკიდებულება კათოლიკობის მიმართ // საისტორიო ვერტიკალები. _ 2005 . _ №9 . _ გვ. 47 _ 51. რეზ. რუს. ენაზე.

ერეკლე II-ის დაახლოება კათოლიკე მისიონერებთან, მისი მცდელობა კავშირი დაემყარებინა ევროპის სახელმწიფოებთან, რისი მიზეზიც გეორგიევსკის ტრაქტატით იმედგაცრუება იყო.

1296. ფიფია, კ. რომაული კოლონიზაცია და ლაზეთის «სამეფო» // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . _ 2003 . _ ტ. 6 . _ გვ. 11 _ 23. რეზ. ინგლ. ენაზე.

რომის საგარეო პოლიტიკა, რომანიზაციის პროცესი შავი ზღვის აღმოსავლეთ სანაპიროზე, რომაული დასახლების ხასიათი ლაზეთში.

1297. ფიფია, კ. სებასტოპოლისში რომაული გარნიზონის ჩადგომის დროის საკითხისათვის // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . _ 2004 . _ ტ. 8 . _ გვ. 25 _ 35. რეზ. ინგლ. ენაზე.

რომაული გარნიზონის პირველი გამოჩენა კოლხეთის სანაპიროზე (ძვ. წ. 65 წ.). მათი დისლოცირება აღმოსავლეთ შავიზღვისპირეთში ავგუსტუსის დროიდან (ძვ. წ. 27 _ ახ. წ. 14 წწ.).

1298. ფსუტური, ნ. არჩილ მეფის (1647 _ 1713 წწ.) ბიოგრაფიიდან : (მისი აღმსარებლობის საკითხისათვის) // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . _ 2003 . _ ტ. 6 . _ გვ. 53 _ 70. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ირანის პოლიტიკა XVII ს-ის II ნახ-ში აღმოსავლეთ საქართველოსთან დაკავშირებით. საინტერესო ცნობები არჩილ II-ის სარწმუნოების შეცვლის შესახებ, მისი მოჩვენებითი გამაჰმადიანება ქვეყნის ინტერესებიდან გამომდინარე და ხელსაყრელი მომენტის დადგომისთანავე კვლავ გაქრისტიანება (1676_1678წწ.).

1299. ქავთარია, მ. ექვთიმე თაყაიშვილის არქეოგრაფიული მოღვაწეობა // მწიგნობარი . _ 2004 . _ გვ. 42 _ 62.

მეცნიერის ღვაწლი ხელნაწერთა კატალოგიზაციისა და აღწერის საქმეში.

1300. ქართველ თავად _ აზნაურთა გვარები // საისტორიო ვერტიკალები . _ 2003 . _ №4 . _ გვ. 120 _ 131.

სია მოამზადა გვარების ისტორიის მკვლევარმა იაკობ ახუაშვილმა.

1301. ქართველიშვილი, თ. სოლომონ I-ის საეკლესიო პოლიტიკა და გურიის სამთავრო // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . _ 2002 . _ ტ. 5 . _ გვ. 76 _ 82. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სამეფო ხელისუფლების ცენტალიზაციის პროცესის დაწყება, მსხვილ ფეოდალთა ინტერესების შეზღუდვა, გურიის სამთავროს იმერეთის სამეფოს გავლენის ქვეშ მოქცევა და დასავლეთ საქართველოს საეკლესიო ერთობის განმტკიცება იმერეთის მეფის სოლომონ I-ის მეფობის პერიოდში.

1302. ქველიაშვილი, თ. იოანე მეფე-ხუცესი ევროპულ წყაროებსა და ქართულ სინამდვილეში // შუა საუკუნეების ისტორიის საკითხები . _ 2002 . _ №4 . _ გვ. 153 _ 163. რეზ. ინგლ. ენაზე.

იოანე პრესვიტერის ლეგენდალური ტიპის გაჩენა XII _ XIII სს-ის ისტორიოგრაფიაში. ჯვაროსნების პერმანენტული კავშირები საქართველოსთან და მოსაზრებები იოანე მეფე-ხუცესის ისტორიული პიროვნების დასადგენად.

1303. ქირია, ზ. სოფელ ყულევის ისტორიიდან// ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . _ 2004 . _ ტ. 6 . _ გვ. 379 _ 394. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ხობის რაიონში მდებარე სოფლის ბუნებრივი პირობები და რესურსები, უძველესი კავშირი ფოთთან, არქეოლოგიური გათხრების შედეგად აღმოჩენილი ნამოსახლარები, რუსეთთან სამეგრელოს ძალდატანებითი შეერთების შემდეგ რედუტ-კალედ წოდებული ყულევის ისტორია.

1304. ქოქრაშვილი, ხ. პარიზის საზავო კონფერენცია და საქართველო // საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები . _ 2003 . _ ტ. 6 . _ გვ. 223 _ 240. რეზ. რუს. ენაზე.

საერთაშორისო ვითარება I მსოფლიო ომის შემდეგ, პარიზის 1919 _ 1920 წწ-ის საზავო კონფერენცია, რომელზეც საქართველოსთვის აგრერიგად საჭირო დე-იურედ ცნობის საკითხი არ განხილულა.

1305. ქურდაძე, ლ. მცირე განმარტებითი «მეფენი ჰრომთანის» და მათი მცდელობის საქართველოსთან დამოყვრების შესახებ // შუა საუკუნეების ისტორიის საკითხები . _ 2001 . _ №3 . _ გვ. 161 _ 169. რეზ. რუს. ენაზე.

ტერმინ «ჰრომთა მეფის» განმარტება. ფრიდრიხ ბარბაროსას (1152_1190 წწ.) დესპანი საქართველოს სამეფო კარზე, თამარის ხელის თხოვნითა და დინასტიური ქორწინებით ანტიმუსლიმანური და ანტიბიზანტიური კავშირის შექმნის მცდელობა.

1306. ქურდაძე, ლ. პირველ ჯვაროსნულ ლაშქრობაში საქართველოს მონაწილეობის ზოგიერთი საკითხისათვის // შუა საუკუნეების ისტორიის საკითხები . _ 2002 . _ №4 . _ გვ. 164 _ 173. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართული და ევროპული საისტორიო წყაროები ჯვაროსნებისა და საქართველოს ურთიერთობების შესახებ. 1099 წ. იერუსალიმის აღება ჯვაროსნების მიერ და მოსაზრებები ამ ბრძოლაში ქართველების შესაძლო მონაწილეობის შესახებ.

1307. ღამბაშიძე, ნ. შორს წასული ახლობლის გახსენება // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი . _ 2004 . _ ტ. 6 . _ გვ. 28 _ 29.

ტრაგიკულად დაღუპული ისტორიკოსის ვახტანგ ითონიშვილის მოგონება.

1308. ყვავაძე, მ. იმერეთის სამეფოს გაუქმების საკითხისათვის // ისტორია-ფილოლოგია . _ 2004 . _ ტ. 3 . _ გვ. 324 _ 336. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სტამბოლის მინისტრთა საბჭოს არქივში დაცული ქართველ თავადთა და პოლიტიკურ მოღვაწეთა წერილები სოლომონ II-ისა და ოსმალეთის ხელისუფლებისადმი (XIX ს-ის I ნახ.).

1309. შალიბაშვილი, გ. ქალაქ ყარაღაჯის ისტორია // ისტორია _ ფილოლოგია . _ 2004 . _ ტ. 3 . _ გვ. 337 _ 343. რეზ. ინგლ. ენაზე.

XVII ს-ის ბოლოსა და XVIII ს-ის დასაწყისში კახეთში მაჰმადიანი ხანების რეზიდენციად ქალაქ ყარაღაჯის არჩევა. 1734 წ. თეიმურაზ II თავდასხმა ყარაღაჯზე, ქალაქის დაქვეითება.

1310. შამილიშვილი, მ. «ლაზისტანის ირედენტას» თანამედროვე მკვლევართათვის // ჟურნალისტური ძიებანი . _ 2005 . _ ტ. 7 . _ გვ. 176 _ 186.

მსჯელობა ქართული ირედენტაციის პრობლემატიკაზე (Irredenta _ გაუნთავისუფლებელი ტერიტორია) ოსმალეთის მიერ მიტაცებული მიწების დაბრუნების შესახებ 1917 _ 1921 წლებში გამოქვეყნებული სტატიების მიხედვით («ბათომის ცხოვრება», «მთლიანი საქართველო», «საქართველო», «კლდე», «ერთობა»).

1311. შენგელია, ნ. «შუა ქვეყანა» პავლე ინგოროყვას «გიორგი მერჩულეს» მიხედვით // რიწა . _ 2002 . _ №3 _ 4 . _ გვ. 128 _ 130.

პავლე ინგოროყვას მოსაზრება აფხაზთა ქართული წარმომავლობის შესახებ. «შუა ქვეყანად» წოდებული უძველესი ტერიტორიის ადგილმდებარეობის განსაზღვრა _ კერძოდ, იგი ოდიშის ნაწილს წარმოადგენს.

1312. ჩარკვიანი, მ. ექვთიმე თაყაიშვილი (1863 _ 1853) // ძიებანი . _ 2000 . _ №6 . _ გვ. 105 _ 107.

მეცნიერი და საზოგადო მოღვაწე. ბიოგრაფია.

1313. ჩიქოვანი, გ. ნასყიდობის აქტები ზემო იმერეთის ოსების საოჯახო არქივიდან // ისტორიულ _ ეთნოგრაფიული ძიებანი . _ 2004 . _ ტ. 6 . _ გვ. 230 _ 238. რეზ. ინგლ. ენაზე.

დოკუმენტი განეკუთვნება 1909 _ 1916 წლებს. ეხება ოსების ჩამოსახლების შედეგად ოსური და შერეული ქართულ-ოსური სოფლების დაარსებას მდ. ყვირილას ზემო წელის ტერიტორიებზე.

1314. ჩოჩიშვილი, დ. ქართლის სოციალური სტრუქტურა სტრაბონის მიხედვით და მასში ებრაელთა ადგილი // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . _ 2002 . _ ტ. 6 . _ გვ. 301 _ 307. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ბერძენი გეოგრაფის სტრაბონის ცნობები ანტიკური იბერიის სოციალური სტრუქტურის ოთხი ფენის (გენეს) შესახებ და ებრაელთა სტატუსი ამ სტრუქტურაში.

1315. ჩოჩიშვილი, დ. საქართველოში ებრაელთა მოსვლის საკითხისათვის // საზრისი . _ 2000 . _ №4 . _ გვ. 147 _ 154. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ქართველ მეცნიერთა (ზ. ჭიჭინაძე, გ. მელიქიშვილი, ე. მამისთვალიშვილი, ო. ლორთქიფანიძე) მოსაზრებები.

1316. ცერცვაძე, კ. საქართველო საერთო – კავკასიურ პროცესებში // ისტორია – ფილოლოგია . – 2000 ტ. 9 . – გვ. 101 – 106. რეზ. ინგლ. ენაზე.

საქართველოს, როგორც კავკასიის რეგიონის წინამძღოლის ფაქტორის შეფასება ადრინდელი და ახლანდელი ამიერ და იმიერკავკასიის ქვეყნებისა და ხალხების კავშირურთიერთობებში. განხილულია ამ ურთიერთობების ისტორია.

1317. ცინცაძე, ზ. აფხაზეთის ტერიტორიულ – ადმინისტრაციული დაყოფა XIX საუკუნესა და XX საუკუნის დასაწყისში // აფხაზეთის მოამბე . – 2001 . – №5 . – გვ. 28 – 31. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

XIX ს-ის პირველ ათეულში აფხაზეთის სამთავროში შემავალი ფეოდალურ-ტერიტორიული ერთეულების ჩამონათვალი და მათი დახასიათება: ბზიფის აფხაზეთი, გუმა, აბჟუა, სამურზაყანო, წებელდა, ზღვისპირა ჯიქეთი (სამები), ფსხუსა და ანჩიფსხუს თემები; აფხაზეთის ტერიტორიაზე რუსული მმართველობის შემოღების შემდეგ, 1837 წლიდან, რუსული საპრისტავოების შექმნა. სამურზაყანოს ისტორია XVII ს-ის II ნახევრიდან 1856 წლამდე; აფხაზეთის სამთავროს გაუქმება და სოხუმის «ოტდელის» ჩამოყალიბება. 1864 – 1867 წწ.

1318. ცინცაძე, ზ. აფხაზეთის ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული დაყოფა XIX საუკუნესა და XX საუკუნის დასაწყისში // აფხაზეთის მოამბე . – 2002 – 2003 . – №6 – 7 . – გვ. 24 – 38. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ისტორიული ვითარება აფხაზეთში 1867 – 1910 წლებში: საგლეხო რეფორმა, ანტიკოლონიალური სახალხო აჯანყებები, მოსახლეობის მასიური ემიგრაცია, აფხაზეთ-სამურზაყანოს ქუთაისის გუბერნიაში შესვლა, ცარიზმის რეაქციონერი მოხელეების მუდმივი მცდელობა შეეყვანათ აფხაზეთი შავიზღვისპირეთის გუბერნიაში საქართველოდან ჩამოშორების მიზნით.

1319. წურწუმია, ზ. აფხაზეთი თანამედროვე თურქ ისტორიკოსთა ნაშრომებში // ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2004 . – ტ. 8 . – გვ. 145 – 160. რეზ. ინგლ. ენაზე.

თანამედროვე თურქ ისტორიკოსთა ფაჰრეტინ კირზიოღლუს, ჯემალ გოკჩეს, ენვერ ზია კარალის და სხვათა ნაშრომები, რომლებშიც მოყვანილი ოსმალეთის იმპერიის ოფიციალური დოკუმენტები შეიცავენ მნიშვნელოვან მასალას აფხაზეთის შესახებ.

1320. ჭითანავა, დ. პატრონიმია და გვარი სამეგრელოში: (სოფელ ყულიშ-კარის მასალების მიხედვით) // ისტორიულ – ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2002 . – ტ. 5 . – გვ. 322 – 341. რეზ. ინგლ. ენაზე.

გვარის სტრუქტურისა და პატრონიმიული ორგანიზაციის იერსახის კვლევა ყულიშკარის თემის ეთნოგრაფიული მასალების ანალიზის საფუძველზე.

1321. ჭინჭარაული – ჯაბადარი, ლ. ქართლის ერისმთავართა ქრონოლოგიური რიგი // ისტორია – ფილოლოგია . – 2000 . – ტ. 2 . – გვ. 24 – 35. რეზ. ინგლ. ენაზე.

VI – IX სს-ის ქართლის ერისმთავართა ქრონოლოგიური რიგისა და ერისმთავრობის წლების დადგენა ქართული საისტორიო წყაროების (ჯუანშერი, “მოქცევაჲ ქართლისაჲ”, სუმბატ დავითის ძე) და უცხოური წყაროების მიხედვით.

1322. ჭინჭარაული-ჯაბადარი, ლ. ქართლის საერისთავოს წარმოქმნა // ისტორია-ფილოლოგია . – 2000 . – ტ. 2 . – გვ. 36 – 39. რეზ. ინგლ. ენაზე.

VI ს-ის 30-იან წლებში ირანელების მიერ ქართლში მეფობის გაუქმების შემდეგ აღმოცენებული ინსტიტუტი. ქვეყნის მმართველად ერისთავთა – მთავრის დასმა. ისტორიულ წყაროებში ხელისუფლების ეს წარმომადგენელი სხვადასხვა ტერმინით მოიხსენიება.

1323. ჭუმბურიძე, დ. აზერბაიჯანის გასაბჭოება და საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის მთავრობა // საქართველოს ახალის ისტორიის საკითხები . – 2001 . – ტ. 5 . – გვ. 357 – 383.

1920 წლის დასაწყისში რუსეთ-საქართველოს შორის არსებული პოლიტიკური ვითარების, რუსეთის მიერ ამიერკავკასიის გასაბჭოების, აზერბაიჯანში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარების და მისი საქართველოს დასაპყრობ პლაცდარმად გადაქცევის საკითხების განხილვა.

1324. ჭუმბურიძე, დ. სვანეთი 1918 – 1921 წლებში // საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები . – 2001 . – ტ. 5 . – გვ. 345 – 356. რეზ. ინგლ. ენაზე.

ამ რეგიონში სახელისუფლო სტრუქტურის შექმნის, სვანეთის მოსახლეობაში წესრიგის დამყარების, სახელმწიფოებრივ-კულტურულ ცხოვრებასთან დაკავშირების გზებისა და კონკრეტული პროგრამების დაყენება მთავრობის წინაშე სვანეთიდან გამოსული ქართველი ინტელიგენციის წარმომადგენლების მიერ.

1325. ჭყონია, ბ. მეტათეზისი და აფხაზოლოგია // ცისკარი . – 2002 . – №1 . – გვ. 113 – 119.

ქართველ და უცხოელ მეცნიერთა მოსაზრებანი ისტორიულ აფხაზეთში მესხთა ქართული ტომის ბინადრობის საკითხზე აფხაზთა და მესხთა ეთნოგენეზისა და ეთნიკური გვარსახელების გათვალისწინებით.

1326. ხომერიკი, მ. ელიზბარ ერისთავის უდანაშაულობა დადასტურდა // საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები . – 2003 . – ტ. 6 . – გვ. 184 – 186. რეზ. რუს. ენაზე.

1832 წ. შეთქმულების ერთ-ერთი ხელმძღვანელის ელიზბარ ერისთავისთვის მამის მკვლელობის ბრალდების წაყენება. ელიზბარ ერისთავის უდანაშაულობის დამტკიცება.

1327. ხომერიკი, მ. თამარ მეფის საფლავის საიდუმლოების შესახებ // ბაგრატიონი . – 2000 . – №1 . – გვ. 20 – 23.

თამარ მეფის საფლავის ადგილმდებარეობის შესახებ არსებული განსხვავებული მოსაზრებების მოკლე მიმოხილვა.

1328. ჯავახაძე, ნ. ბახვა გამყრელიძე : (1934 – 2001 წ.წ.) // ნ. ჯავახაძე, ლ. ჯანიაშვილი // კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული . – 2003 . – ტ. 8 . – გვ. 244 – 247.

ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორის ბ. გამყრელიძის ბიოგრაფია და სამეცნიერო-პედაგოგიური მოღვაწეობა.

1329. ჯავახიშვილი, ლ. საქართველო-სომხეთის სამხედრო-პოლიტიკური კონფლიქტის ასახვა ქართულ პრესაში (1918 – 1919 წ.წ.) // ჟურნალისტური ძიებანი . – 2004 . – ტ. 6 . – გვ. 185 – 192.

საქართველოსა და სომხეთს შორის არსებული სადავო ტერიტორიების საკითხისა და სომხეთის მიერ წარმოებული სამხედრო აგრესიის შესახებ გამოქვეყნებული პუბლიკაციები იმდროინდელ სოციალ-დემოკრატიული, სოციალ-ფედერალისტული და ეროვნულ-დემოკრატიული პარტიების ბეჭდვით ორგანოებში.

1330. ჯანაშია, ც. არაგვის საერისთავო XVI – XVII საუკუნეთა მიჯნაზე // ისტორიულ – ეთნოგრაფიული შტუდიები . – 2002 . – ტ. 5 . – გვ. 157 – 165. რეზ. ინგლ. ენაზე.

სათავადოთა სისტემის ჩამოყალიბება საქართველოში, ქართლის სათავადოს ზოგადი დახასიათება და განმსაზღვრელი ნიშნები. არაგვის საერისთავოს პოლიტიკური მდგომარეობა XVI – XVII საუკუნეთა მიჯნაზე, მისი კახეთის მეფის მფლობელობაში მოქცევისა და კვლავ ქართლის შემადგენლობაში დაბრუნების მიზეზები.

1331. ჯახუა, თ. პარტია – რომის ურთიერთობა და იბერია (ახ. წ. II საუკუნის 20-იანი წლები) // ძველი ისტორია . – 2002 . – №2 . – გვ. 135 – 145. რეზ. ინგლ. ენაზე.

იბერიის როლი რომის აღმოსავლურ პოლიტიკაში. ცნობები რომის იმპერატორ ადრიანესა და იბერიის მეფე ფარსმან II-ს შორის წარმოქმნილ უთანხმოებაზე. პართელთა ჩარევის ფაქტები იბერიის საშინაო საქმეებში.

1332. ჯიქია, ნ. დასავლეთ საქართველო (ავხაზეთი) მე-14 საუკუნეში // ავხაზეთის მოამბე . – 2002 – 2003 . – №6 – 7 . – გვ. 14 – 19.

მე-14 ს-ის დასავლეთ საქართველოში შექმნილი ვითარება და მასთან დაკავშირებული მოვლენები: დავით ნარინის სიკვდილის შემდეგ ლიხთიმერეთში მისი ვაჟის კონსტანტინე I-ის გამეფება, მის წინააღმდეგ უმცროსი ძმის – მიქაელის აჯანყება, შექმნილი მდგომარეობის გამოყენება გიორგი დადიანის მიერ თავისი სამფლობელოს გასაფართოებლად, გიორგი ბრწყინვალის წარმატებული პოლიტიკა და დასავლეთ საქართველოს შემოერთება.

1333. ჯიქია, ნ. ქუთაისის და «ქუთაისის ქვეყანა» მე-13 ს-ში // ავხაზეთის მოამბე . – 2001 . – №5 . – გვ. 15 – 17. რეზ. რუს. და ინგლ. ენებზე.

ქუთაისის როლი და ადგილი საქართველოს პოლიტიკურ ცხოვრებაში რუსუდანისა და დავით VI ნარინის მეფობის დროს.

პირთა ანბანური საძიებელი

ა

აბაშელი ალ. (მასზე) 921
აბაშია რ. 659
აბაშიძე ი. (მასზე) 950
აბაშიძე ნ. 124
აბაშიძე რ. 369, 376, 377
აბდალაძე გ. 518, 594, 1041
აბესაძე ნ. 195, 196
აბზიანიძე თ. 125, 805
აბლოთია რ. (მასზე) 1204
აბრამიშვილი ვ. 1164
აბრამიშვილი ლევან 1164
აბრამიშვილი ლილი 13
აბრამიშვილი რ. (მასზე) 1124
აბუ ბაქრი, არაბთა პირველი ხალიფა (მასზე) 186
აბუ ბექრი იხ. : აბუ ბაქრი
აბულაშვილი ა. 952
აბულაშვილი თემურ (მასზე) 622
აბულაშვილი თინა 1088, 1089
აბულაძე ილია (მასზე) 643, 762
აბულაძე ქ. 861
აგიაშვილი ნ. (მასზე) 996
აგლაძე გ. 527
ადრიანე, რომის იმპერატორი (მასზე) 1331
ავაზაშვილი-მაცხოვნაშვილი ე. 600
ავალიანი ლ. 921
ავალიშვილი კ. (მასზე) 509
ავალიშვილი ლ. (მასზე) 424
ავალიშვილი ნ. (მასზე) 894
აზიკური ნ. 441
აზო, მეფე (მასზე) 1234
აკობია შ. (მასზე) 984
აკუნინი ბ. (მასზე) 936
ალანია ე. 522
ალანია ვლ. (მასზე) 522

ალასანია გ. 1206
ალასანიები (მათზე) 1250
ალექსანდრე მაკედონელი, მეფე (მასზე) 1234
ალექსანდრე II, მეფე (მასზე) 1253
ალექსანდრე II, რუსეთის იმპერატორი (მასზე) 1230
ალექსანდრე III, მეფე (მასზე) 1286
ალექსანდრე, მღვდელ-მონაზონი 395
ალექსიშვილი მ. (მასზე) 1266
ალექსიძე ზ. 1
ალექსიძე ზ. (მასზე) 103
ალექსიძე ზ. (რედ.) 643
ალექსიძე მ. 660
ალიმონაკი ლ. 575
ალხაზიშვილი გ. 953
ამაღლობელი ხ. 106, 107
ამაშუკელი ვ. (მასზე) 603
ამბროსი ნეკრესელი 115
ამბროსი ნეკრესელი (მასზე) 183
ამილახვარი ალ. (მასზე)
ამირანაშვილი ნ. 661
ამირგულაშვილი მ. 1207, 1208
ამირეჯიბი ე. 508
ამირეჯიბი მ. 923
ამირეჯიბი ჭ. (მასზე) 1004, 1029
ამირხანაშვილი ი. 229, 787
ანასტას ვარდაპეტი (მასზე) 158
ანდრეა კრეტელი (მასზე) 1288
ანდრიაძე დ. 576, 577
ანდრონიკაშვილი ი. (მასზე) 352
ანდრონიკაშვილი ლ. 91
ანდლულაძე რ. 528
ანთიმოზ ივერიელი (მასზე) 537
არსენიშვილი ი. (მასზე)
არჩვაძე თ. (მასზე) 619
ასათიანი ლ. (მასზე) 600
ანტონ I, კათოლიკოსი (მასზე) 176
ანჩაბაძეები (მათზე) 1290
ანჯაფარიძე ზ. (მასზე) 1190
არაბიძე ი. 126
არაბული ა. 662
არაბული ბ. 924, 1003
არაბული თ. 663

არავიაშვილი მ. 14
არბოლიშვილი ლ. 1209, 1210
არდაშელია ც. 64, 442
არეშიძე გრ. 1211
არონია ი. 664, 665
არსენ ბერი (მასზე) 1288
არსენ იყალთოელი (მასზე) 835, 837
არჩვაძე ი. (რედ.) 194
არჩილ II, მეფე (მასზე) 1298
არძინა ვლ. (მასზე) 247
ასათიანები (მათზე) 1189
ასათიანი გ. (მასზე) 797, 1016-1018
ასათიანი ვ. 862
ასათიანი ლადო (მასზე) 420, 937-939, 1039
ასათიანი ლევან 925
ასათიანი ლუკა (მასზე) 353
ასათიანი ნ. (მასზე) 1059
აფაქიძე ჯ. 1091
აფრიდონიძე შ. (შემდგ.) 645
აფშინაშვილი გრ. (მასზე) 1083
აქუბარდია ე. 378, 926
აქუბარდია ე. (მასზე) 959
აღნიაშვილი ვლ. (ლადო) (მასზე) 11
ახალაია გ. 6
ახალაია ზ. 562
ახალაია თ. 216, 217
ახალაია-დიოსკურელი ტ. (მასზე) 927
ახალაშვილი ლ. 15
ახალაძე ვ. 127
ახვლედიანი გ. 1059
ახვლედიანი მათა 379
ახვლედიანი მაკა 601, 619
ახვლედიანი ნ. 666
ახმეტელი ს. (მასზე) 627
ახობაძე ა. (მასზე) 928
ახუაშვილი ი. 1300

ბ

ბაბუნაშვილი ე. 667
ბაბუციძე მ. 1212

ბაგათი ჩ. (მასზე) 251
ბაგრატ III, მეფე (მასზე) 138, 346, 542, 566, 1222
ბაგრატ IV, მეფე (მასზე) 1195
ბაგრატ VI, მეფე (მასზე) 1227, 1228
ბაგრატიონ-დავითაშვილი ალ. (მასზე) 1257
ბაგრატიონ-დავითაშვილი გ. 443, 444, 445
ბაგრატიონ-მუხრანელი რ. 1213
ბაგრატიონები (მათზე) 174, 1166, 1188, 1221, 1230, 1275
ბაგრატიონი ალ. ივანეს-ძე (მასზე) 1225
ბაგრატიონი ალ. ერეკლე II-ის ძე (მასზე) 1226
ბაგრატიონი დ. (მასზე) 709
ბაგრატიონი ვ. (მასზე) 102, 531, 1281, 1269
ბაგრატიონი ი. (მასზე) 1281
ბაზაძე ი. (მასზე) 990, 993
ბაზღაძე მ. 806, 807
ბაინდურაშვილი პ. 128
ბაინდურაშვილი ხ. 129, 130
ბაკურიძე მ. 929, 1060
ბალანჩივაძე რ. 1264
ბალზაკი ო. (მასზე) 863
ბალმონტი კ. (მასზე) 808
ბანცაძე მ. 1214
ბარათაშვილი ნ. (მასზე) 616, 858, 880
ბარამიძე ლ. 638
ბარამიძე მ. 668
ბარამიძე რ. 999
ბარბაქაძე თ. 131, 808
ბარბაქაძე ც. 669
ბარდაველიძე ვ. 434
ბარქაია ვლ. (მასზე) 634
ბასილაია კ. 304
ბასილი დიდი (მასზე) 546, 547
ბასილია ნ. (მასზე) 930
ბატიაშვილი ე. 218
ბაქანიძე ო. 999
ბაქრაძე ა. 794, 909, 979, 1017
ბაქრაძე დ. (მასზე) 555, 1273, 1289
ბაქრაძე ნ. 990
ბაღათურია ნ. 670
ბაღაშვილი ზ. 380
ბაჩანა (მასზე) 1083
ბაძაღუა ე. 62

ბახია-ოქრუაშვილი ს. 446
ბახსოლიანი ნ. 1215, 1216
ბახტაძე ნ. 132, 563
ბაჯელიძე ს. 191, 585
ბედიანიშვილი ალ. 1217
ბედიანიძე დ. 863, 1061
ბედიანიშვილი მ. 559
ბეზარაშვილი ქ. 809
ბეთხოშვილი დ. 133, 810, 811
ბენაშვილი გ. 812
ბენაშვილი გ. (მასზე) 931, 952
ბენდელიანი ც. 813
ბენდიანიშვილი ალ. 108, 305
ბენედიქტ XIV, რომის პაპი (მასზე) 166
ბენიძე ვ. (მასზე) 1242, 1243
ბეჟუაშვილი დ. 1171
ბერაია გ. 959, 962, 966
ბერაძე თ. 1157, 1167
ბერეკაშვილი მ. 340
ბერეჟიანი ს. (მასზე) 997
ბერია ლ. 219
ბერია ლ. (მასზე) 205, 210, 627, 1192
ბერიშვილი გ. 447, 1093
ბერიშვილი ალ. 610
ბერიძე თ. 134
ბერიძე ნ. 364
ბერიძე ც. (მასზე) 11
ბერულავა ნ. 1161, 1218, 1219
ბერულავა რ. 671
ბერძენიშვილი-ამირეჯიბი ლ. 305
ბერძენიშვილი ლ. (მასზე) 1023
ბერძენიშვილი ნ. 1220
ბერძენიშვილი ნ. (მასზე) 220
ბესელია ა. 932
ბეჟიშვილი თ. (მასზე) 1003, 1035
ბეწუკელი ვ. (მასზე) 995
ბზეჟინსკი ზ. (მასზე) 218
ბიბილური თ. (მასზე) 787, 986
ბიჭიკაშვილი ი. 1221
ბლიაძე მ. 933
ბლუაშვილი უ. 205
ბლუმი ბ. (მასზე) 426

ბობოხიძე კ. 934
ბობოხიძე მ. 934
ბობლიაშვილი ა. (მასზე) 996
ბოგვერაძე გრ. 365, 1168
ბოდენშტედტი ფრ. (მასზე) 563
ბოდლერი შ. (მასზე) 1024
ბოედერი ვ. (მასზე) 657
ბოკუჩავა თ. 864, 935
ბოლქვაძე თ. 672
ბოშიშვილი ალ. 1222
ბჟალავა თ. 16
ბჟალავა ჯ. 578
ბრეგაძე ნ. 448
ბურკაძე ვ. (მასზე) 302
ბრიერი მ. (მასზე) 702
ბროსე ვ. (მასზე) 53
ბროსე მ. (მასზე) 702, 1218
ბუაჩიძე ი. (მასზე) 515
ბუბულაშვილი ე. 92, 135, 136
ბუბუტეიშვილი რ. 1204
ბუკია ლ. 1223
ბუკია მ. 673
ბულია მ. (გამომც.) 481
ბულისკერია მ. 394
ბურდიაშვილი მ. 579
ბურდილაძე გ. 191
ბურდული ნ. 564
ბურდული-ტალიაშვილი ნ. (მთარგმნ.) 246, 366, 508, 534
ბურჭულაძე გ. 641, 715
ბულაძე გ. (მასზე) 580
ბუში ჯ. (მასზე) 235
ბუხრაშვილი ე. 370

ბ

გაბაშვილი ბ. (მასზე) 802
გაბაშვილი ვ. (მასზე) 10, 1173
გაბაშვილი ზ. (მასზე) 176
გაბისონია პ. 137-139
გაბრიელ ბერი (მასზე) 116
გაბრიელი, იმერეთის ეპისკოპოსი (მასზე) 177, 898

გაბულდანი ნ. 674
გაბუნია ლ. 449, 675
გაბუნია მანანა 1094
გაბუნია მარინე 450
გაგოშიძე გიორგი 560
გაგოშიძე გურამ (მასზე) 575
გაგოშიძე ი. 1224
გაგუა კლ. 676
გაგულაშვილი ა. (შემდგ.) 911
გაგულაშვილი ი. 1057
გაგულაშვილი ი. (მასზე) 911
გადილია ი. 937-939
გავაშელიშვილი ი. 1225
გალჩინსკა ნ. (მასზე) 509
გალჩინსკი კონსტანტი ილდეფონს (მასზე) 509
გამეზარდაშვილი ზ. 853-855
გამსახურდია ზ. (მასზე) 230, 233, 1190, 1021, 1027
გამსახურდია კ. (მასზე) 902, 912, 977, 1012, 1022, 1031
გამყრელიძე ბ. 451
გამყრელიძე ბ. (მასზე) 1328
გამყრელიძე გ. 1095
გამყრელიძე თ. 642
გარაყანიძე დ. 941
გარაყანიძეები (მათზე) 1080
გასვიანი ა. (მასზე) 520
გასვიანი გასავ იხ. : გასვიანი აკაკი
გაფრინდაშვილი ნ. 814, 815
გაფრინდაშვილი ჯ. 372
გაჩეჩილაძე გ. 220
გაჩეჩილაძე დ. 65
გაჩეჩილაძე ი. 140
გაჩეჩილაძე კ. (მასზე) 410, 411
გაჩეჩილაძე მ. 536, 581
გახოკიძე ჯ. 354
გახარია ლ. (მასზე) 953, 963
გაჯიევა ჯ. 17
გეგეშიძე გ. (მასზე) 945
გეგეშიძე დ. 141
გეგეშიძე თ. 141
გეგეშიძე მ. (მასზე) 942
გეგეჭკორი ა. 518
გეგეჭკორი გ. 452, 453

გეგეჭკორი გ. (მასზე) 456
გელანტია რ. 221
გელაშვილი ა. 1169, 1226
გელაშვილი ვ. (მასზე) 72
გელაშვილი ნ. (მასზე) 787
გელაძე-ჯულაშვილი ე. 507
გელდიაშვილი ნ. 677
გელენავა ი. 373, 381
გელოვანი ა. (მასზე) 995
გელოვანი ა. 1170
გელოვანი დ. (მასზე) 524
გელოვანი ნ. 109
გენგიური ნ. 541, 565
გერანტია ა. 635
გერანტია ა. (მთარგმნ.) 247
გერო რ. 582
გერსამია მ. (მასზე) 66
გერსამია ქ. 943
გეწაძე ა. 944
გვანცელაძე თ. 222, 678, 679
გვარამაძე ი. (მასზე) 413
გვარამია მ. 18
გვარჯალაძე თ. (შემდგ.) 59
გვარჯალაძე ი. (შემდგ.) 59
გვახარია ალ. 816
გვახარია ალ. (მასზე) 922
გვენეტაძე ედიშერ 142
გვენეტაძე ეპიფანე 1227, 1228
გვერდწითელი გ. 1017
გვეტაძე ჯ. 1229
გიგაური გ. (მასზე) 924
გიგაური ზ. 1171
გიგაშვილი მ. 945
გიგინაშვილი ნ. 1230
გიგოლაშვილი ე. 1096
გიორგაძე გრ. (მასზე) 1284
გიორგაძე გ. 19
გიორგაძე დ. 454
გიორგაძე ე. 105
გიორგაძე თამარ 608
გიორგაძე თეა 865
გიორგი დადიანი (მასზე) 1332

გიორგი მერჩულე (მასზე) 821, 827, 829, 832, 841, 1311
გიორგი II, მეფე (მასზე) 1182
გიორგი III, მეფე (მასზე) 1211
გიორგი V, ბრწყინვალე (მასზე) 1332
გიორგი მთაწმინდელი (მასზე) 835
გიორგიშვილი მ. 946
გიუნაშვილი ჯ. 749
გობეჯიშვილი გ. 1126
გობეჯიშვილი გ. (მასზე) 1085
გოგატიშვილი მ. 566
გოგებაშვილი ი. (მასზე) 9, 393, 415, 416, 421
გოგია ხ. 455
გოგიაშვილი ე. 1062
გოგიაშვილი ნ. 947
გოგიაშვილი ო. (რედ.) 632
გოგიაშვილი შალვა იხ : კარმელი შალვა
გოგოლაშვილი გ. 680, 903
გოგოლაძე თ. 866, 948
გოგოლაძე მაია (მასზე) 949
გოგოლაძე მედეა 1232 - 1234
გოგორიშვილი ი. 950, 1076
გოგოხია რ. 962
გოგუაძე ე. 143
გოდუაძე ე. 681
გოეთე ი. ვ. (მასზე) 995
გოერცი ლ. 817, 818
გოზალიშვილი გ. (მასზე) 1231
გოთუა ლ. (მასზე) 996
გოილაძე ვ. 144, 1235
გოკჩე ჯ. (მასზე) 1319
გონიტაშვილი თ. 867
გორგაძე ი. 9
გორგაძე ვ. (მასზე) 808
გორგიშელი გ. 68
გორგოძე გ. 631
გორდეზიანი ბ. (მასზე) 536
გოროზიანი ხ. (მასზე) 995
გოცირიძე ლ. 583
გოცირიძე რ. 910
გოცირიძე ფრ. 583
გრანელი ტ. (მასზე) 934, 943
გრიგალაშვილი ი. 145

გრიგოლ ნაზიანზელი (მასზე) 809, 834
გრიგოლ ღვთისმეტყველი იხ. : გრიგოლ ნაზიანზელი
გრიგოლ ხანძთელი (მასზე) 812
გრიგოლ დიაკონი (მასზე) 1235
გრიგოლია თ. 223, 306
გრიგოლია ლ. 146, 147
გუგუშვილი გ. 148, 149
გულბანი ნ. 150
გულდამაშვილი ე. 382
გულისაშვილი ლ. (მასზე) 787
გულუა ნ. 682
გუნთაიშვილი ე. 580
გუნია კ. (მასზე) 997
გურაბანიძე ნ. 622
გურამიშვილი დ. (მასზე) 787, 838, 1080
გურამიშვილი მ. (მასზე) 819
გურასპაშვილი ი. 954, 955
გურგენიძე დ. (მასზე) 124
გურგენიძე ნიკოლოზ 1236
გურგენიძე ნოდარ 9
გურგენიძე ტ. 683
გურული ვ. 1279
გურული ვ. (რედ.) 1186
გურჯიევი გ. (მასზე) 106, 107
გუჯაბიძე ნ. (მასზე) 36
გუჯეჯიანი რ. 151, 383, 457 – 460

დ

დადიანები (მათზე) 90
დადიანი-შარვაშიძე ა. (მასზე) 424
დადიშქელიანი კ. (მასზე) 1184
დავით აღმაშენებელი, მეფე (მასზე) 797, 839, 840, 1187, 1211, 1288
დავით ტბელი (მასზე) 834
დავით VI ნარინი, მეფე (მასზე) 544, 1332, 1333
დავითაია ვ. 480, 552
დავითაია ნ. 956
დავითაია პ. 355
დავითაშვილი ი. (მასზე) 789
დავითაშვილი შ. (მასზე) 808
დავითი, ალექსანდრე II-ის ძე (მასზე) 1253

დავითი, ეპისკოპოსი (მასზე) 1208
დავლიანიძე რ. 1090, 1097, 1098
დათეშიძე რ. (მასზე) 371
დათუკიშვილი მ. 69
დანელია დ. 152
დარბაისელი ნ. (მასზე) 1025
დარჩია ბ. 819, 957, 958
დაუშვილი რ. 820, 1237
დგებუაძე გ. 684
დევდარიანი რ. 821
დეკანოზიშვილი ა. (მასზე) 1028
დეკასონიძე მ. 529
დემეტრე I, მეფე (მასზე) 818, 1211
დემნა ბატონიშვილი (მასზე) 1211
დიაჩკოვ-ტარასოვი ა. 1155
დიუბუა დე მონპერე ფრედერიკ (მასზე) 1163
დიუმა ალ. (მასზე) 1195
დოდაშვილი კ. (მასზე) 808
დოდაშვილი ს. (მასზე) 109
დოლიძე ლ. 360
დოლიძე ს. 602
დოლონაძე შ. 224, 1238
დოჩანაშვილი გ. (მასზე) 994, 998
დუმბაძე ნ. (მასზე) 941, 996
დუნდუა გ. 572, 1099
დუღაშვილი ე. 822

ე

ებანოიძე ზ. 940
ევგენიძე ბ. 603
ევგენიძე ი. 795, 868
ევგენიძე ი. (შემდგ.) 857
ევგენიძე ი. (რედ.) 852
ევგენიძე ნ. 823
ეკალაძე ი. (მასზე) 83
ელერდაშვილი ა. 619
ელიავა ნ. (მასზე) 56
ელიოზიშვილი მ. (მასზე) 1010
ემუხვარები (მათზე) 1290
ენდელაძე თ. 1239, 1240

ერაძე ე. 614
ერეკლე II, მეფე (მასზე) 197, 802, 1195, 1212, 1295
ერისთავი გ. (მასზე) 623, 1063
ერისთავი დავით (მასზე) 623, 893
ერისთავი დიმიტრი (მასზე) 890
ერისთავი ე. (მასზე) 1326
ერისთავი ზ. (მასზე) 557
ერისთავი რ. (მასზე) 789
ერისთავი ს. (მასზე) 577
ერქომაიშვილი ა. 611
ესაკია ლ. (მასზე) 603
ესაკია ქ. 1100
ეფემეროვი მ. (მასზე) 365
ეფთვიმე მთაწმინდელი (მასზე) 98, 668, 835
ემგვერაძე – ოდიშვილი ლ. 225

3

ვადაჭკორია ა. (გამომც.) 194
ვადაჭკორია შ. 206, 1241
ვალე პიეტრო დელა (მასზე) 146
ვალშივესკი ს. (მასზე) 596
ვაჟა-ფშაველა (მასზე) 161, 162, 402, 480, 589, 788, 789, 853, 856, 857, 861, 863, 866, 867, 874, 878, 895, 897, 899, 1083
ვარაზაშვილი ლ. 515
ვარდოსანიძე ს. 153 – 157
ვარდოშვილი ხ. (მასზე) 995
ვარდუკაძე შ. 341
ვაშაკიძე თ. 685
ვახანია ვ. (მასზე) 1011
ვახანია ნანული 686
ვახანია ნინო 869
ვახტანგ II, მეფე (მასზე) 544
ვახტანგ VI, მეფე (მასზე) 537
ვახტანგიშვილი თ. 356
ვახუშტი ბატონიშვილი იხ. : ბაგრატიონი ვახუშტი
ვეკუა ვლ. (ვოვა) (მასზე) 240
ვეკუა ნ. 1244
ველიკანოვი მ. (მასზე) 365
ვინოგრადოვ-ნიკიტინი პ. (მასზე) 93
ვოჟნიაკი ა. 1245

ზანაძე მ. 687
ზანდუკელი მ. (მასზე) 1190

ზ

ზანევსკი ი. (მასზე) 596
ზარდიაშვილი ელზა 896
ზარდიაშვილი ელისაბედ 870, 871
ზარიძე ი. 21
ზარიძე ხ. 688
ზაქარაია ი. 1063
ზაქარაია პ. 553, 584
ზდანევიჩი ი. (მასზე) 596
ზდანევიჩი კ. (მასზე) 596
ზეკტზერი ლ. 515
ზვიადაძე თ. 689
ზიჩი, მ. (მასზე) 883
ზოიძე ზ. 961
ზოსიმე (მასზე) 668
ზოსიმე დიაკვანი (მასზე) 99
ზრინი მ. (მასზე) 863
ზურაშვილი მ. 461, 1064
ზუტნერი ბ. (მასზე) 883
ზუხბაია ვ. 519, 567, 824

თ

თავაძე თ. (მასზე) 587
თავდიშვილი მ. 825, 826, 963, 964
თათარაშვილი კ. იხ.: უიარაღო
თაკალანძე ნ. 1246
თალაკვაძე ნ. (მასზე) 181
თამარაშვილი მ. (მასზე) 1195
თამარი, მეფე (მასზე) 1222, 1327
თაქთაქიშვილი დ. 633
თაყაიშვილი ე. (მასზე) 121, 898, 1195, 1214, 1233, 1292, 1299, 1312
თაყნიაშვილი გ. 22, 23, 968
თედორაძე დ. (მასზე) 961
თევდორაძე გ. 1247
თევზაძე ვ. 827, 1248

თევზაძე მ. 690
თეზელიშვილი ს. 436
თეთვაძე შ. 1038
თეთრუაშვილი ლ. 952
თეიმურაზ I, მეფე (მასზე) 811
თეოფილე ხუცესმონაზონი (მასზე) 668
თეიმურაზ II, მეფე (მასზე) 1309
თექთუმანიძეები (მათზე) 1251
თვალავაძე ვ. 307, 357, 523, 530
თვაური მ. 93
თოდუა ვ. 969, 970
თოდუა თ. 1106, 1238, 1249
თოდუა კ. 828
თოიძე გ. 585
თოლორდავა გ. 525
თოლორდავა ვ. (მასზე) 1101
თოფურია ალ. 962
თოფურია კარლო 691, 692, 1250
თოფურია კარლო (მასზე) 1284
თოფურია კოკა 1157
თოფჩიშვილი რ. 1174
თუმანიშვილი მ. (მასზე) 620, 624
თურმანაული ო. (მასზე) 787
თურმანიძე თ. 971
თხილავა ე. 226

ო

იაკაშვილი პ. 207
იაკობ ცურტაველი (მასზე) 841
იაშვილი ნ. 533
იაშვილი პ. (მასზე) 399, 403
იგნატოვი კ. 586
ივანელაშვილი ნ. 693
ივანიაძე ი. 462
ითონიშვილი ვალერიან 463, 464
ითონიშვილი ვახტანგ 117, 1251, 1252
ითონიშვილი ვახტანგ (მასზე) 1254, 1307
ილია II, კათოლიკოს-პატრიარქი (მასზე) 127
ილურიძე მ. 465, 466
იმნაიშვილი გრ. 694

იმნაძე ე. 695
ინალიშვილები (მათზე) 1290
ინანიშვილი გ. 1102
ინანიშვილი რ. (მასზე) 981
ინაშვილი რ. 389
ინასარიძე ნ. (მასზე) 73
ინგოროყვა პ. (მასზე) 1233, 1311
ინდო ინასარი იხ. : ინასარიძე ნიკოლოზ
ინწკირველი ე. 1065
ინწკირველი შ. (მასზე) 637
ინჯია თ. 696 – 698
იოანე ზოსიმე (მასზე) 817
იოანე მეფე-ხუცესი (მასზე) 1302
იოანე მინჩხი, მასზე 818, 843
იოანე პეტრიწი (მასზე) 835, 837
იოანე საბანისძე (მასზე) 841
იოანე – კამენიატი (მასზე) 851
იოსებ სამეხელი (მასზე) 140
იოსელიანი ი. (მასზე) 1183
იოსელიანი ო. (მასზე) 607
იოსელიანი ხ. 342, 1162, 1253, 1254
ირემაშვილი ნ. 227, 228
იუსტინიანე I, (მასზე) იმპერატორი 1256
იუსტინსკაია პ. 596
იშტვანოვიჩი მ. (მასზე) 537

კ

კადიროვი ს. (მასზე) 243
კაკაბაძე ზ. (მასზე) 1233
კაკაბაძე პ. (მასზე) 400
კაკაბაძე ს. 1175
კაკიტაძე კ. 699
კალანდაძე ალ. (მასზე) 1151
კალანდაძე ანა (მასზე) 946, 1026
კალანდაძე კ. 1151
კალანდია გენო 229, 953, 966, 967, 999, 1045
კალანდია გენო (მასზე) 923, 926, 948
კალანდია გიორგი 90, 1255
კალანდია ზ. 953, 1004
კალანდია ზ. (მასზე) 923

კალანდია რ. 972
კალანდია რ. (მასზე) 923
კალატოზიშვილი მ. (მასზე) 604
კალაძე კ. (მასზე) 996
კანდელაკი დ. 1176
კანკავა გ. 796, 872, 873
კაპანაძე გ. 343, 344
კაპანაძე იოსებ 25, 520
კაპანაძე ირმა 568
კაპანაძე კ. 524
კაპანაძე ნ. 700
კაპანაძე ო. 700
კაპანაძე ს. 874, 875, 1019
კაპანელი კ. (მასზე) 105
კარაბინი რ. 366, 367
კარალი ენვერ ზია (მასზე) 1319
კარლ V, გერმანიის იმპერატორი (მასზე) 1207
კარმელი შ. (მასზე) 947
კარტოზია გ. 701
კარხილაური ს. 473
კასტელი ქრ. (მასზე) 1218, 1286, 1287
კაფკა ფ. (მასზე) 1028
კაშია ჯ. (მასზე) 861
კაციტაძე დავით 10
კაციტაძე დარეჯან 6
კახაშვილი ნ. 385
კახიანი კ. 1090, 1097
კახიძე ე. 1256
კახიძე რ. 1257
კახიძე ჯ. (მასზე) 613
კედია ს. (მასზე) 89
კეკელია ვლ. 158
კეკელიძე კ. (მასზე) 808, 810, 823, 1190, 1233
კელაპტრიშვილი ზ. 1258, 1259
კემულარია მ. (შემდგ.) 645
კვანტალიანი ლ. 702
კვანტალიანი შ. 467, 1066
კვანტალიანი ც. 703
კვარაცხელია ჯ. (მასზე) 368
კვასხვაძე მ. 704
კვატაშიძე მ. 876, 989
კვაშილავა ი. 159, 468, 554, 705, 1260, 1261

კვაჭაძე ლ. 706
კვაჭაძე ლ. (მასზე) 733
კვერენჩილაძე ზ. 620
კვესელავა ი. 230 – 233, 345
კვესელავა ქ. 473
კვინიხიძე ნ. (მასზე) 534
კვირკველია გ. 1103
კვირკვია მ. 974
კვიტაიშვილი ე. 975, 976
კვიტაიშვილი ე. (მასზე) 787
კვიციანი ზ. 1104
კვიციანი ი. 437
კვიციანი ტ. 1105
კიკაბიძე ნ. 877
კიკაღიშვილი-დომუხოვსკი რ. (მთარგმნ.) 367
კიკაჩიშვილი თ. (რედ.) 852
კიკვიძე ზ. 748
კიკნაძე გრ. 788
კიკნაძე გრ. (მასზე) 789, 873
კიკნაზე ვასილ 621
კიკნაძე ვაჟა 118
კიკნაძე ზ. 642
კიკნაძე ნანა 374
კიკნაძე ნუგზარ 1156
კილანავა ც. 797
კილასონია ა. 346
კილასონია გ. 962
კილაძე რ. (შემდგ.) 513
კირვალიძე ს. 623
კირზიოღლი ფ. (მასზე) 1319
კირთაძე დ. 829
კირილე ალექსანდრიელი (მასზე) 850
კირიონ II, ეპისკოპოსი (მასზე) 173, 169
კიღურაძე ნ. 1106
კლდიაშვილი დ. (მასზე) 689, 876
კლდიაშვილი ს. (მასზე) 876, 912
კნორინგი კ. (მასზე) 1230
კობახიძე თ. 26
კობერიძე მ. 707
კობიაშვილი ლ. 708, 709
კოკოჩაშვილი მ. (მასზე) 607
კომახიძე თ. 352, 353

კონსტანტინე I, მეფე (მასზე) 1332
კონსტანტინე I დიდი, იმპერატორი (მასზე) 1256
კონჭოშვილი პ. (მასზე) 118
კოპალეიშვილი ვ. 800
კოპალიანი ჯ. (რედ.) 1084
კოპაძე ხ. 70
კოსტავა მ. (მასზე) 217
კოტეტიშვილი დ. 27
კოტეტიშვილი ვ. (მასზე) 932, 1032
კოტეტიშვილი ტ. (მასზე) 606
კოჭლამაზაშვილი ე. 98, 155, 156
კოხრეიძე ა. 234
კუიბიშვილი ნ. (მასზე) 365
კუპრაშვილი პ. 710
კუპრაშვილი პ. (მასზე) 632
კურტანიძე ლ. 386
კუტალია გ. 1262
კუტივაძე ნ. 979
კუტუბიძე-ზუბაშვილი ლ. 235
კუფტინი ბ. (მასზე) 1088, 1089
კუცია ნ. 980, 981
კუჭავა ნ. 878
კუჭუხიძე გ. 1067
კუხალაშვილი დ. 1177, 1178, 1263

ლ

ლალაშვილი ნ. 1068
ლამბერტი არქანჯელო (მასზე) 1218
ლანგი დ. (მთარგმნ.) 803
ლაშა-გიორგი, მეფე (მასზე) 1208
ლალიძე მ. (მასზე) 371
ლაშხია თ. 469, 470
ლაცაბიძე გ. 160
ლაცაბიძე ვ. 1179
ლაცუზბაია დ. 236
ლეზანიძე მ. (მასზე) 985, 1008
ლევან II დადიანი (მასზე) 1219, 1261
ლევანდოვსკი კ. (მასზე) 365
ლევანიძე მ. 71, 604
ლევანოვ-თუმანიშვილი გ. (მასზე) 606

ლევინი ლ. 471, 472
ლეიშვილი ნ. 387
ლევბორაშვილი მ. 605
ლელაშვილი მ. 531
ლემონჯავა ბ. 711
ლემონჯავა ნ. 712
ლეონიძე გ. (მასზე) 385, 390, 391, 912, 929, 971, 996, 1013
ლეონტი მროველი (მასზე) 511, 833, 1269
ლეჟავა ვ. 533
ლეჟავა ს. 587
ლერმონტოვი მ. (მასზე) 881
ლიონიძე ს. (მასზე) 1212
ლოლაშვილი ი. (მასზე) 957
ლოლაძე დ. 634
ლომაშვილი ფ. (მასზე) 1264
ლომაშვილი ჯ. 161, 856, 1180
ლომაძე ა. 830, 831
ლომაძე ს. 609
ლომთათიძე გ. (მასზე) 1152
ლომთათიძე კ. 713, 714
ლომთაძე ე. 715
ლომთაძე ი. 1265
ლომიძე დ. 1220
ლომოური ნ. (მასზე) 884
ლონგიშვილი ი. (მასზე) 1046
ლონდარიძე ე. 612
ლორთქიფანიძე ა. (მასზე) 379
ლორთქიფანიძე ე. (მასზე) 379
ლორთქიფანიძე კ. (მასზე) 88
ლორთქიფანიძე ლ. 982
ლორთქიფანიძე ნ. (მასზე) 27, 901, 1012, 1031
ლორთქიფანიძე ო. (მასზე) 1284, 1315
ლორია ალ. 32, 112, 716
ლორია დ. 388, 389
ლუარსაბ I, მეფე (მასზე) 1207
ლუაშვილი მ. 1069
ლუკა ოძრხელი, მოქვის ეპისკოპოსი (მასზე) 187
ლუკა ჯოვანი (მასზე) 1161, 1218
ლურსმანაშვილი ლ. 473
მაზმიშვილი ნ. 832
მაისურაძე ბ. 1107

მ

მაისურაძე ბ. 1126
მაისურაძე დ. 358
მაისურაძე მ. 983
მაისურაძე ნ. 1267
მაკარი ანტიოქელი (მასზე) 1218
მალაზონია დ. 94
მალაზონია მ. (მასზე) 576
მალასა, ეგრისის მეფე (მასზე) 1250
მალასიძეები (მათზე) 1250
მამაიაშვილი ი. 542
მამარდაშვილი მ. (მასზე) 113
მამარდაშვილი ნ. 879
მამისთვალიშვილი ე. 119
მამისთვალიშვილი ე. (მასზე) 1315
მამისაშვილი ა. (მასზე) 72
მამისეიშვილი ნ. 717
მამისთვალოვ-კეხერაშვილი თ. 959
მანია ქ. 163, 573, 833
მანსვეტაშვილი ი. (მასზე) 892
მანჯგალაძე ლ. 390, 391
მარგიანი გრ. (მასზე) 1172
მარგიანი ლ. 718
მარგიანი ქ. 719
მარი ნ. (მასზე) 702
მარი ნ. (მთარგმნ.) 803
მარიამ ბუკისციხელი (მასზე) 1195
მარკესი გ. (მასზე) 986
მარკოზაშვილი შ. 912
მარტიროსოვი ა. 720
მარუაშვილი ალ. 1268
მარუაშვილი გ. (მასზე) 110
მარუშისძე ივანე იხ.: მარუშისძე იოანე
მარუშისძე იოანე (მასზე) 1268
მარშანიები (მათზე) 1290
მარშანია ლ. 237
მარშევი ი. (მასზე) 61
მარჯანიშვილი კ. (მასზე) 624
მაღალაძე // მაღალაშვილი ნ. (მასზე) 102
მაღრაძე დ. 913

მალრაძე დ. (მასზე) 787
მალრაძე ვ. 721
მალრაძე ლ. 1163
მაცაშვილი-საათაშვილი დ. 28
მაჩაბელი ი. (მასზე) 842, 889
მაცევეიძი ა. (მასზე) 176
მაჭავარიანი გ. 880
მაჭავარიანი მ. 834
მაჭარაშვილი გ. 543, 835
მაჭარაშვილი კ. 29, 881, 882
მახარაძე გ. 30, 31
მახარაძე ზ. 1113
მახარაძე კ. 635
მახარაძე ნელი 578
მახარაძე ნინო 76
მახარაძე ჯ. 528
მაჰმადი, ისლამის დამაარსებელი (მასზე) 186
მგელაძე ნ. 555, 1108
მგელაძე ს. (მასზე) 602, 1036
მელიქიშვილი გ. 1181
მელიქიშვილი გ. (მასზე) 1315
მელიქიშვილი გრ. (მასზე) 516
მელიქიშვილი ე. (მასზე) 516
მელიქიშვილი ი. (მასზე) 516
მელიქიშვილი ლ. 238, 474, 556
მელიქიშვილი პ. (მასზე) 516
მელიქიშვილი ს. (მასზე) 516
მენძიბლოცკი ა. (მასზე) 596
მესხია ე. 1270
მესხიშვილი მ. 1271
მეტრეველი ვ. 532
მდინარაძე თ. 801
მელაძე ლ. 914
მელქაძე ნ. 32
მენაბდე დ. 883
მენაბდე ლ. 999
მერმანიშვილი თ. (მასზე) 29
მესხი ა. 722
მესხი კ. (მასზე) 69
მესხია ე. 164
მესხია ც. 927, 984
მეტრეველი ე. 940, 990

მეტრეველი ვ. 191
მეტრეველი რ. 1182
მეტრეველი რ. (რედ.) 209
მეტრეველი ფ. 836
მეუნარგია ი. (მასზე) 883
მთიბელაშვილი თ. 113
მიბჭუანი თ. 521, 1183, 1184, 1272
მინას მესვეტე, (მასზე) 837
მინაშვილი ლ. 789, 795, 798
მინაშვილი ლ. (რედ.) 852
მინაშვილი ლ. (შემდგ.) 857
მინდიაშვილი გ. 1123
მინდიაშვილი ი. 1109
მინდიაშვილი ნ. 985
მინდორაშვილი დ. 1110, 1111
მირესაშვილი მ. 986
მირიანაშვილი მ. 308
მირნელი მ. (მასზე) 976
მიტზნერი პ. 509
მიქაელი (მასზე) 1332
მიქაუტაძე ა. 959
მიქაუტაძე მ. 723, 724
მიქაძე გ. 99, 987, 1273 – 1275
მიქაძე გ. (მასზე) 958
მიქაძე მანანა 392
მიქაძე მიხეილ 1276, 1277
მიქელაძე ლ. 371
მიქელაძე მ. 725 – 727
მიქელაძე პლ. (მასზე) 366
მიქელაძე ქ. 544
მიქიაშვილი ო. 728, 729, 988, 1015
მიშველაძე რ. (მასზე) 989
მონიავა პ. 339
მორგოშია ი. 730
მორჩილაძე ა. 802
მოსია ბ. 1070, 1071
მოსიძე ს. 1278
მოსულიშვილი მ. 552, 583, 595, 936, 972
მოსულიშვილი მ. (მასზე) 1034
მუმლაძე მ. 12, 95
მუნცი ე. (მასზე) 1028
მურადაშვილი ხ. 884

მურვანიძე ბ. 1090, 1097, 1112
მურიე ჟან (მასზე) 555
მურიე ჟიულ (მასზე) 883
მუსხელიშვილი დ. (მასზე) 1165
მუჰამედი იხ. : მაჰმადი
მღებრიშვილი ალ. 8, 72
მღებრიშვილი ლ. 165
მღებრიშვილი თ. 885
მღვიმელი შ. (მასზე) 1083
მშვენიერაძე დ. (შემდგ.) 116
მჭედლიშვილი ნ. 588
მჭედლიძე ბ. (მასზე) 424
მჭედლური დ. 991, 992
მხარგრძელი ი. (მასზე) 1208
მხეიძე ნ. 606, 607
მხითარ სევასტიელი (მასზე) 99

ნ

ნადარეიშვილი თ. 239, 1045
ნადარეიშვილი ლ. 629
ნადირაძე გ. (მასზე) 1279
ნადირაძე ე. 475
ნაზლაიზე ალ. 197, 1280
ნათიძე თ. 96
ნაკაშიძე ნ. (მასზე) 968
ნაკაშიძე ქ. 476, 477
ნამიჭეიშვილი ბ. 993
ნამორაძე ალ. (მასზე) 49
ნანობაშვილი ბ. 1072, 1281
ნანობაშვილი ნ. 994
ნანუაშვილი ნ. 995
ნარიმანიშვილი გ. 1113
ნარიმანიძე ს. 996
ნარმანია ზ. (მასზე) 956
ნატროშვილი თ. 1017
ნაყოფია ზ. (მასზე) 962
ნაცვლიშვილი დ. (მასზე) 606
ნაჭყებია შ. (რედ.) 515
ნებიერიძე გ. 644
ნებიერიძე ლ. 1114 – 1116

ნებიერიძე ნ. 886
ნეკრასოვი ნ. (მასზე) 885
ნემსიწვერიძე მ. 404
ნიკოლაძე ი. (მასზე) 584
ნიკოლაძე ნიკო (მასზე) 311
ნიკოლაძე ნონა 1073
ნიკოლეიშვილი ა. 73, 887
ნიკოლეიშვილი მ. 1185
ნიკოლოზ I, რუსეთის იმპერატორი (მასზე) 510, 1283
ნიკრაი ნ. (მასზე) 104
ნიჟარაძე ი. (მასზე) 25
ნიჟარაძე რ. 347
ნიშნიანიძე რ. 997
ნოდია გ. 1017
ნოზაძე ნ. 998
ნოზაძე ვ. (მასზე) 964
ნოზაძე ლ. 731
ნონეიშვილი ალ. 1282
ნუცუბიძე თ. 393

ო

ოდიკაძე რ. 74
ოდიშარია ბ. 240
ოდიშარია გ. (მასზე) 953
ოდიშარია თ. (მასზე) 384
ოთარაშვილი ვ. (მასზე) 1000
ოთარაშვილი მ. 1001
ოკუჯავა კ. 478
ომარ I იხ. : უმარ I
ომარაშვილი ა. 732
ომაძე ი. 589
ონიანი ალ. 733, 734
ორბელიანი ალ. (მასზე) 869
ორბელიანი გრ. (მასზე) 868
ორბელიანი მაიკო (მასზე) 510
ორბელიანი მანანა (მასზე) 512
ორბელიანი მარიამ იხ. : ორბელიანი მაიკო
ორბელიანი ს.-ს. (მასზე) 845 – 847
ორბელიანი ქრ. (მასზე) 166
ოჩიაური გ. 592

ორჯონიკიძე ალ. 1117
ორჯონიკიძე ე. 309, 1283
ორჯონიკიძე ს. (მასზე) 210
ოსაძე ო. (მასზე) 43, 46
ოსეფაშვილი დ. (მასზე) 75 – 77, 1284
ოსეფაშვილი ლ. 545 – 548
ოქროპირიძე ალექსანდრე 395
ოქროპირიძე უ. (მასზე) 1241
ოქრუაშვილი თ. 33
ოჩიაური ლ. 1074
ოძელაშვილი ა. (მასზე) 1072

პ

პაევსკი ი. (მასზე) 596
პავლე ალექსოელი (მასზე) 1218
პავლე I, რუსეთის იმპერატორი (მასზე) 1230
პავლე III, რომის პაპი (მასზე) 1207
პავლიაშვილი გ. (მასზე) 251
პაპავა ა. (მასზე) 62
პაპავა ნ. 78, 1285
პაპასქირი მ. 1155
პაპაშვილი მ. 166, 1286, 1287
პაპუაშვილი თ. 1288
პაპუაშვილი ნ. 1118
პაპუაშვილი რ. 1092, 1118
პარკაძე ვ. (მასზე) 517
პატარაია მ. 236
პაულუჩი (მასზე) 1285
პახარი გ. (მასზე) 93
პელაგიოსი, კარდინალი (მასზე) 1208
პეტრე გელათელი (მასზე) 837
პეტრე დიდი, მეფე (მასზე) 882
პეტრიაშვილი ნ. 241
პიპინაშვილი კ. (მასზე) 603
პლასმანი ჰ. (მასზე) 16
პლიუნის უფროსი (მასზე) 1209, 1210
პეტრე იბერი (მასზე) 114
პოპიაშვილი ა. (მასზე) 590
პუგაჩოვი ს. (მასზე) 365
პუშკინი ალ. (მასზე) 882, 890

ქ

ქვანია ი. (მასზე) 72
ქორდანია გ. (მასზე) 1262
ქორდანია ნ. (მასზე) 181, 210, 848, 973
ქორდანია ო. 394, 404
ქლენტი ბ. (მასზე) 954, 955
ქლენტი თ. (მასზე) 259

რ

რაზმაძე მ. 34
რაზმაძე ს. (მასზე) 234
რამიშვილი ალ. 1119
რამიშვილი ნ. (მასზე) 210
რამიშვილი რ. (რედ.) 1086
რამიშვილი ქეთევან ილიას ას. 1120
რამიშვილი ქეთევან რამინის ას. 1121, 1122
რასპონი (მასზე) 1218
რაფაგა მ. 837
რეხვიაშვილი ალ. (მასზე) 606
რობაქიძე ალ. (მასზე) 1205
რობაქიძე გრ. 951, 973
რობაქიძე გრ. (მასზე) 62, 696, 698, 874, 909, 935, 982, 997
რობაქიძე ი. 977
როგავა გ. 395
როინაშვილი ალ. (მასზე) 1275
რომანოვი მიხეილ ნიკოლოზის ძე, დიდი მთავარი (მასზე) 93
რომანოვსკი ბ. (მასზე) 596
რურუა პ. 479
რუსთაველი შ. 401, 616, 688, 772, 800, 801, 808, 810, 825, 826, 830, 831, 842, 844, 848, 849, 856, 858, 883, 964
რუსიშვილი ნ. 1100
რუსუდან დედოფალი (მასზე) 1208, 1333
რუხაძე ლ. 170
რუხაძე რ. 393, 1278
რუხაძე ჯ. 735, 736
რცხილაძე ვ. 167, 613

ს

საადი შირაზელი (მასზე) 816
საკაშვილი მ. (მასზე) 257
საბაშვილი მ. (მასზე) 533
სადრაძე ვ. 1085, 1090, 1097, 1152, 1289
საითიძე გ. 242
სალაყაია თ. 36, 37
სალია კ. 973
სალია კ. (მასზე) 62
სალია ნ. (მასზე) 62
სალუქვაძე გ. (შემდგ.) 513
სამადაშვილი ზ. (მასზე) 787
სამადაშვილი მარი (მასზე) 524
სამადაშვილი მზია 1002
სამადაშვილი ნ. (მასზე) 1002
სამსონიშვილი თ. 168
სამუშია ჯ. 1182
სამხარაძე ზ. (რედ.) 374
სამხარაძე-ჯღამაძე ე. (მასზე) 960
სანაია გ. (მასზე) 67
სანაძე მ. 1157, 1167
სანიკიძე ლ. 169
სარაჯიშვილი გ. 38, 888
სარაჯიშვილი დ. (მასზე) 308, 371
სართანია დ. 1004
სარია ზ. 1005, 1006
სარჯველაძე ზ. 737
სამაგლიშვილი კ. იხ. : კირიონ II
სახაროვა ლ. 1124
სახაროვა ლ. (მასზე) 1139
სახლთხუციშვილი უ. 646
სახოკია თ. (მასზე) 555
საჯაია მ. 9
სვანიძე თ. 990
სიგუა ალ. (მასზე) 978
სიდამონიძე ა. 1007
სილოგავა ვ. 1187, 1188
სიმეონ პლინძაჰანეცი (მასზე) 837
სიმონ I, მეფე (მასზე) 1274
სირაძე ნ. 396

სირამე რ. 838
სირბილაშვილი-ყიფშიძე მ. 480
სიჭინავა ა. 142
სიჭინავა ქრ. 1009
სიჭინავა შ. 526
სიხარულიძე ი. 557
სიხარულიძე ლეილა (რედ.) 116
სიხარულიძე ლია 100
სიხარულიძე მ. 1010
სიხარულიძე ფ. 60
სიხარულიძე ქ. 1075
სკლიფოსოვსკი ნ. (მასზე) 596
სლავიციკი ი. (მასზე) 563
სოლომონ I, მეფე (მასზე) 1301
სოლომონ II, მეფე (მასზე) 1285, 1308
სოლოლაშვილი მზ. 40
სომხიშვილი ვ. 738, 739
სონლულაშვილი ჯ. (მასზე) 531
სორდია ი. 740, 741
სორდია ლ. 1011
სოსელია მ. 397 – 403, 1012
სოსელია ო. 1189
სოტკილავა ზ. 614
სტავინსკი ი. (მასზე) 508
სტალინი ი. (მასზე) 210, 219, 220, 256, 507, 1180, 1192, 1220
სტახოვსკი ვლ. (მასზე) 596
სტეფანე მტბევარი (მასზე) 145
სტეფანე საბაწმინდელი (მასზე) 822
სტეფანეშვილი მ. იხ. : იშტვანოვიჩი მიხაილ
სტეფანო ჯაკომო (მასზე) 146
სტეფნაძე ჯ. 3
სტრაბონი (მასზე) 1314
სტურუა გ. 41
სულავა ნესტან 839
სულავა ნესტან (მასზე) 170
სულავა ნინო 1125
სულაკაური ა. (მასზე) 787
სულაქველიძე ქ. 61
სულაშვილი დ. 590, 591
სულხანიშვილი მ. 1013
სუმბატ დავითის ძე (მასზე) 1221, 1321
სურგულაძე გ. 243

სურგულაძე ი. 438
სურგულაძე კ. 1290
სურმანიძე რ. 516
სუხიშვილი მ. 742, 743
სხირტლაძე თ. 481
სხულუხია თ. (მასზე) 591

ტ

ტაბიძე გ. (მასზე) 382, 789, 874, 910, 912, 916, 980, 996, 1005, 1006, 1009, 1014, 1024, 1042
ტაბიძე მ. 744
ტაბიძე ნაირა 405, 406, 569
ტაბიძე ნოდარ 79 – 82, 1014, 1190
ტაბიძე ტ. (მასზე) 80
ტალახაძე გ. 114
ტარდი ლ. 1291
ტარსაიძე ნ. (მასზე) 38
ტორაძე მ. 348
ტორმასოვი (მასზე) 1285
ტუნაძე თ. 555
ტურავა მ. (მასზე) 1015
ტორიჩელი ი. (მასზე) 1218
ტოტოჩავა კ. (მასზე) 258
ტურაშვილი დ. 1191
ტურქო გაეთანო (მასზე) 1218
ტყავაშვილი მზ. 198
ტყემალაძე გ. 840
ტყემალაძე გ. (მასზე) 839

უ

უზნაძე დ. (მასზე) 112
უთურგაიძე თ. 745, 749
უიარაღო (მასზე) 879
უიკლიფი ჯ. (მასზე) 172
უკლება თ. 746
უმარ I, ხალიფა (მასზე) 186
ურუშაძე თ. 533
ურუშაძე ლ. 1292 – 1294

ფ

ფალიაშვილი ზ. (მასზე) 615, 616
ფანასკერტელ-ციციშვილი ზ. (მასზე) 100, 709
ფანჩულიძე ს. 1094
ფანცხავა ლ. 1126
ფანჯიკიძე გ. (მასზე) 1007, 1020, 1043
ფართლაძე მ. 407
ფარნავაზ I, მეფე (მასზე) 1234, 1278
ფარსმან II, მეფე (მასზე) 1331
ფარულავა გრ. 841
ფარჯიანი ი. 593
ფაფია ვ. 244
ფაღავა რ. 42
ფაჩულია თ. 1016 – 1018
ფაჩულია ლ. 747, 748
ფერაძე გრ. 101
ფერაძე გრ. (მასზე) 188
ფერაძე ვ. 1295
ფერაძე ლ. 889
ფერაძე-აბაშიძე თ. 408
ფერდინანდ II დე მედიჩი (მასზე) 1286
ფილაური ი. 43
ფიროსმანაშვილი ნ. (მასზე) 582, 589
ფირცხალავა ნ. 44
ფიფია დ. (მასზე) 378
ფიფია დ. (მასზე) 988
ფიფია კ. 1092, 1296, 1297
ფიფია რ. 843
ფოგტი ჰ. (მასზე) 702
ფოფხაძე მ. 510
ფრიდრიხ ბარბაროსა (მასზე) 1305
ფსუტური ნ. 1298
ფურიერი ა. 534
ფურცელაძე ა. 85
ფურცელაძე ა. (მასზე) 312, 313, 852, 894
ფუტკარაძე ტ. 750, 751, 753
ფხაკაძე გ. 1127
ფხალაძე თ. 409
ფხოველი ჯ. 1003

ქ

ქადაგიძე მ. 410, 411
ქავთარაძე ნ. 517
ქავთარაძე შ. 1003
ქავთარია გრ. 1231, 1266
ქავთარია მ. 102, 1299
ქავშაია ე. (მასზე) 579, 591
ქალდანი ა. 556
ქალდანი მ. 752
ქანანელი (მასზე) 709
ქარდავა ნ. (მასზე) 1019
ქანთარია რ. 120
ქართველიშვილი გ. (მასზე) 842
ქართველიშვილი თ. 171, 1301
ქარქაშაძე ნ. 245
ქარჩავა თ. 172
ქაშაკაშვილი გ. 1020
ქაჯაია ე. 1021, 1022
ქებულაძე ნ. 1128
ქველიაშვილი თ. 1302
ქვლივიძე მ. (მასზე) 974, 983
ქვრივიშვილი ო. 1058
ქიაჩელი ლ. (მასზე) 970
ქირია ზ. 2, 1303
ქირია ჭ. 754
ქისტაური შ. 301
ქიქოძე გერასიმე იხ. : გაბრიელი, იმერეთის ეპისკოპოსი
ქიქოძე გერონტი 210, 1192
ქიქოძე გერონტი (მასზე) 874, 914
ქიქოძე შ. (მასზე) 1028
ქობალიანი გრ. 83
ქობულაშვილი იოსებ იხ. : იოსებ სამებელი
ქორქია ლ. 1129
ქორქია რ. (მასზე) 978
ქორჩილავა ნ. 1023
ქორჩილავა ჯ. 890
ქოქრაშვილი ხ. 173, 1304
ქუთათელაძე ქ. 174
ქუთელია ნ. 755
ქუთელია ნ. (მასზე) 1284

ქურდაძე ლ. 1305, 1306
ქურდიანი მ. 1024
ქურთიშვილი შ. 1025

ღ

ღამბაშიძე ნ. 175, 482, 483, 1307
ღარიბაშვილი ი. 45
ღალანიძე მ. 844
ღელეყვა პ. 537
ღვანია გ. 1026
ღვინიანიძე ც. 1193
ღვინჯილია გ. 615, 616
ღვინჯილია მ. 636
ღვინჯილია ჯ. 790
ღვინჯილია ჯ. (მასზე) 940
ღლონტი ალ. (მასზე) 716
ღლონტი ვ. 990
ღლონტი მ. 845 – 847
ღლონტი ს. 1027
ღუდუშაური გ. 310, 484

ყ

ყავლაშვილი ვ. (რედ.) 911
ყაზბეგი ალ. (მასზე) 789, 853, 865, 904
ყაზბეგი გ. (მასზე) 555
ყაზბეგი ი. (მასზე) 366
ყანდარელი გ. 594
ყანდარელი თ. 47
ყაულაშვილი ლ. 48
ყენია ნ. 412
ყვავაძე მ. 1308
ყიფიანი გ. (მასზე) 997
ყიფიანი დავითი (მასზე) 631
ყიფიანი დიმიტრი (მასზე) 379, 891, 1077, 1164, 1275
ყიფიანი ე. (მასზე) 1275
ყიფშიძე გრ. (მასზე) 808
ყიფშიძე თ. (რედ.) 599

ციფშიძე შ. (მთარგმნ.) 599
ყორღანაშვილი კ. (მასზე) 1274
ყრუაშვილი ნ. 413
ყუბანიშვილი ს. 891
ყულოშვილი ნ. 84
ყურულიშვილი ს. 246
ყურულიშვილი ს. (მასზე) 246

შ

შადური ი. 642
შავგულიძე ე. 414
შავგულიძე თ. 1028
შავგულიძე ნ. 1029 – 1033
შიშმელაშვილი თ. 1034
შაკიაშვილი თ. 176, 177
შალიბაშვილი გ. 1309
შამდავლე დადიანი, გურიის მთავარი (მასზე) 1227
შამილიშვილი მ. 66, 1310
შანიძე ნ. 1000
შანშიაშვილი ს. (მასზე) 70
შაორშაძე მ. 178
შარაბიძე თ. 485 – 487, 511
შარაშენიძე ნ. 756
შარაშიძე გ. 439
შარდენი ჟ. (მასზე) 1218
შარვაშიძე გ. (მასზე) 887, 898
შარვაშიძე მ. (მასზე) 1246
შარვაშიძეები (მათზე) 1290
შატაიძე ნ. (მასზე) 1001
შაჰთამაზი, სპარსეთის მეფე (მასზე) 1274
შევარდნაძე ე. (მასზე) 230
შენგელაია გ. (მასზე) 604
შენგელაია ე. (მასზე) 606
შენგელაია დ. (მასზე) 902, 1031
შენგელაია ნ. 642
შენგელია ნანა 525, 1311
შენგელია ნიკა 928
შენგელია ნოდარ 1194
შენგელია რ. 757
შეროზია ლ. 415

შეროზია რ. 758, 759
შეყილაძე ვ. 50
შიოლაშვილი ნ. 179, 598
შიოშვილი თ. 1078, 1079
შმიტი მ. 51
შოთაშვილი ო. 52
შოშიაშვილი ქ. 180, 488
შუბითიძე ვ. 181, 848

ჩ

ჩაბალუხვეები (მათზე) 1290
ჩაგანავა გ. 760
ჩაგელიშვილი ე. 416
ჩანტლაძე-ბაქრაძე გ. 761
ჩანტლაძე შ. (მასზე) 996, 1040
ჩართოლანი ნ. 647
ჩართოლანი შ. 1130
ჩარკვიანი მ. 1312
ჩარკვიანი ჯ. (მასზე) 1037, 1045
ჩაფიჩაძე ხ. 248
ჩახრუხაძე (მასზე) 584
ჩეფიკი შ. 417
ჩიკვაძე ბ. 53
ჩიკოძე ც. 1131
ჩილაჩავა ე. 892
ჩიტაია დ. 249, 418
ჩიტიშვილი მ. 1035
ჩიქავა ი. 250
ჩიქოზავა არ. (მასზე) 789
ჩიქოვანი ა. (რედ.) 514
ჩიქოვანი ბ. (მასზე) 424
ჩიქოვანი გულდამ 199, 1313
ჩიქოვანი გურამ 1132
ჩიქოვანი თ. 1133, 1134
ჩიქოვანი ლ. 311, 893
ჩიქოვანი რ. (შემდგ.) 514
ჩიქოვანი ს. (მასზე) 991
ჩიხლაძე ვ. 1135, 1136
ჩიხრაძე ბ. 617
ჩოლოყაშვილი ბ. 803

როჩიშვილი დ. 1314, 1315
როხელი გ. (მასზე) 933
ჩუბინაშვილი გ. (მასზე) 564
ჩუბინიშვილი ტ. (მასზე) 1127
ჩუხუა მ. 648
ჩქოტუები (მათზე) 1290
ჩხაიძე თ. 489
ჩხარტიშვილი გრ. იხ. : აკუნინი ბორის
ჩხარტიშვილი ი. 1036
ჩხარტიშვილი ც. 4, 182
ჩხეიძე ო. (მასზე) 787
ჩხეტიძე ე. (მასზე) 542
ჩხიკვაძე ვ. (მასზე) 787
ჩხიკვაძე მ. 85, 312, 313, 894
ჩხიკვიშვილი ნ. 930
ჩხიტუნძე თ. 419
ჩხუბიანიშვილი დ. 749

ც

ცაგარეიშვილი ე. 762
ცაგარეიშვილი თ. (რედ.) 435
ცაიშვილი სარგის (მასზე) 925
ცაიშვილი სოლიკო 849
ცაიშვილი სოლომონ (მასზე) 987
ცერცვაძე ვ. 54
ცერცვაძე კ. 1316
ცერცვაძე ჯ. 895
ცეცხლაძე გ. 490, 491
ცინარიძე ო. 55
ცინდელიანი მ. 1130
ცინდელიანი უ. 763
ცინცაძე ა. 951
ცინცაძე დიტო (მასზე) 607
ცინცაძე დურმიშხან 1195
ცინცაძე ზ. 1317, 1318
ცინცაძე იაკობ იხ. : ეკალაძე ია
ცინცაძე კ. (მასზე) 1190
ცინცაძე ნათელა 492
ცინცაძე ნანა 595
ციციშვილი ა. 1196

ციციშვილი გ. 211
ციციშვილი გ. (მასზე) 1038
ციციშვილი დ. (მასზე) 581
ციციშვილი ე. (მასზე) 558
ციციშვილი ი. 558
ციციშვილი ი. (მასზე) 553
ციცხვაია ლ. 549, 550
ცოტნიაშვილი ზ. 251, 252
ცოტნიაშვილი მ. 253
ცოფურიშვილი თ. 850
ცოცანიძე გ. 764
ცუცუნაშვილი-ფავლენიშვილი ს. 1080
ცქიტიშვილი გ. 1137
ცქიტიშვილი თ. 349
ცხადაია პ. 649
ცხადაია პ. (რედ.) 645
ცხადაძე ბ. 765 – 769
ცხადაძე ე. 931
ცხვედიანი ნაირა 1039
ცხვედიანი ნორა 420
ცხოვრებაძე ვ. 1040

ძ

ძაძამია მ. 650
ძაძამია ც. 650
ძიაფშიფები (მათზე) 1290
ძიძიგური ლ. 535, 1138
ძნელაძე მანანა 770
ძნელაძე მერაბ 637
ძუცოვა ი. 596

წ

წერეთელი ა. 896
წერეთელი ა. (მასზე) 311, 603, 623, 789, 852, 870, 871, 877, 891, 904, 1073
წერეთელი ბ. 25
წერეთელი გიორგი ექვთიმეს ძე 852, 894
წერეთელი გიორგი ილიას ძე 997
წერეთელი გრ. (მასზე) 1273

წერეთელი ზურაბ, იმერეთის სახლთუხუცესი (მასზე) 1273
წერეთელი ი. (მასზე) 242
წერეთელი მ. (მასზე) 62
წერეთელი ნ. (მასზე) 424
წიბახაშვილი გ. (მასზე) 599
წივწივაძე თ. 254
წივწივაძე თ. (მასზე) 965, 966
წითლანაძე ლ. 1139
წიკლაური მ. 493, 494
წიფურია ბ. 949
წიქარიშვილი გ. 212
წმ. აბო თბილელი (მასზე) 121
წმ. ექვთიმე ღვთისკაცი იხ. : თაყაიშვილი ექვთიმე
წმ. იოანე ოქროპირი (მასზე) 548
წმ. ნინო (მასზე) 121, 163, 833
წმ. ფოტი დიდი (მასზე) 835
წმ. ქეთევან დედოფალი (მასზე) 133
წოწერია ნ. 1081
წოწკოლაური დ. 897
წურწუმია ზ. 1319
წურწუმია კ. 858

ჭ

ჭაბაშვილი ა. (რედ.) 208
ჭაბაშვილი მ. 183
ჭაბაშვილი მ. (გამომც.) 115
ჭაბუკიანი რ. (მასზე) 222
ჭავჭავაძე ალ. (მასზე) 91, 789, 886
ჭავჭავაძე ი. 859
ჭავჭავაძე ი. (მასზე) 108, 380, 388, 425 – 428, 789, 852, 854, 862, 864, 872, 873, 885, 888, 898, 899, 901 – 903
ჭამპურიძე ნ. 421, 618
ჭანიშვილი თ. 1090, 1097
ჭანიშვილი რ. 630
ჭანტურია ე. 422
ჭანტურია კონსტანტინე იხ. : კაპანელი კონსტანტინე
ჭანტურია ნ. 368
ჭანტურია ტ. (მასზე) 787
ჭანუყვაძე ვლ. (მასზე) 111
ჭანჭალეიშვილი ლ. 184

ჭეიშვილი თ. 597
ჭეიშვილი ლ. 423
ჭითანავა დ. 495 – 498
ჭითანავა დ. 771, 1320
ჭითანავა ნ. 314
ჭითანავა ნ. (მასზე) 303
ჭილაია რ. 791
ჭილაძე თ. 255, 1041
ჭილაძე თ. (მასზე) 967
ჭილაძე თ. 915
ჭინჭარაული ალ. 772
ჭინჭარაული-ჯაბადარი ლ. 1321, 1322
ჭიჭინაძე დ. (მასზე) 601
ჭიჭინაძე ზ. (მასზე) 81, 1315
ჭიჭინაძე კ. (მასზე) 808
ჭიჭინაძე ნ. 551
ჭკადუა გ. 86
ჭკადუა მ. 87
ჭონიშვილები (მათზე) 1280
ჭოხონელიძე ნ. 773
ჭრელაშვილი ნ. 624
ჭუმბურიძე დ. 1323, 1324
ჭუმბურიძე დ. 88
ჭუმბურიძე ზაზა 103
ჭუმბურიძე ზურაბ 185, 651
ჭუმბურიძე ი. 625
ჭუმბურიძე ჯ. (შემდგ.) 857
ჭურდულია თ. (მასზე) 404, 424, 898, 959, 962, 999
ჭყოიძე ე. 851
ჭყონია ა. 1143
ჭყონია ბ. 1325

ბ

ხალვაში მ. 1140
ხარაბაძე ს. 1141
ხარატიშვილი მ. 626
ხარაძე კ. 561, 1159
ხარეშავა ჯ. 899, 900
ხარჩილავა ნ. 499, 500, 501
ხაჩიძე ლ. 155, 156

ხაჩიძე მ. 901, 902
ხაჭაპურიძე რ. 1082
ხელაია ნ. 1042
ხეცურიანი ნ. 192, 200, 570
ხვისტანი რ. 1092, 1130
ხინთიბიძე ა. 792, 916
ხმაღაძე თ. 903
ხმაღაძე მ. 774, 775
ხომერიკი მ. 512, 1326, 1327
ხორავა ბ. 1155
ხორავა ი. 425 – 428
ხორავა ც. 56
ხორგუაშვილი თ. 301
ხორნაული გ. 652
ხოშტარია ა. (მასზე) 371
ხოშტარია დ. 571
ხოშტარია – ბროსე ე. (მასზე) 1233, 1272, 1284
ხოჯაყოფილი (მასზე) 709
ხრუშჩოვი ნ. 256
ხუბუა ალ. (მასზე) 591
ხუნდაძე სილოვან (მასზე) 1275
ხუნდაძე სიმონ (მასზე) 234
ხურცილავა ბ. (მასზე) 3
ხუსკივაძე ი. 539

ჯ

ჯაბადარი ი. (მასზე) 225
ჯავახაძე ვ. 1043
ჯავახაძე ნ. 502, 776, 1328
ჯავახიშვილი გ. 1083
ჯავახიშვილი ი. (მასზე) 531, 1180, 1195, 1233
ჯავახიშვილი ლ. 1329
ჯავახიშვილი მ. 942
ჯავახიშვილი მ. (მასზე) 211, 387, 955, 969, 1030, 1031, 1033, 1038
ჯავახიშვილი ქ. 1142
ჯალაღანია ი. 1143
ჯალაღანია ი. (მასზე) 1099
ჯანაშვილი დ. (მასზე) 732
ჯანაშვილი მ. (მასზე) 84, 732, 1066
ჯანაშია ნ. 470

ჯანაშია ს. (მასზე) 1205, 1220
ჯანაშია ც. 1330
ჯანგველაძე ლ. 57
ჯანგულაშვილი თ. (მასზე) 944
ჯანდიერი ვ. (მასზე) 787
ჯანელიძე ნ. (მასზე) 992
ჯანელიძე ო. 89
ჯანელიძე ჯ. 962
ჯანელიძე ჯ. (მასზე) 1044
ჯანიაშვილი ლ. 504, 1328
ჯანჯალია მ. (გამომც.) 481
ჯარიაშვილი ნ. 58
ჯაფარიძე ა. 122
ჯაფარიძე ვ. 1144
ჯაფარიძე ლ. 904
ჯაფარიძე მ. 193, 315, 316
ჯაფარიძე ნ. 526
ჯაფარიძე ო. (მასზე) 1107
ჯაფარიძე პ. (მასზე) 526
ჯაფიაშვილი ვ. (რედ.) 513
ჯაყელი ნ. (მასზე) 371
ჯაჭვაძე ი. 1046
ჯაჭვლიანი შ. (მასზე) 1034
ჯახუა თ. 1331
ჯეფრი ე. 809
ჯეფრი ი. 599
ჯვებენავა ს. 257
ჯიბლაძე ლ. 1092, 1145 – 1148
ჯიქია ნ. 1332, 1333
ჯიჯეიშვილი ქ. 258
ჯოლბორდი მ. 186
ჯოლია ნ. (მასზე) 592
ჯოლოგუა თ. 798
ჯომიდავა ნ. 1197
ჯორბენაძე ბესარიონ ალექსანდრეს ძე (მასზე) 1135, 1149 – 1152
ჯორბენაძე ბესარიონ არკადის ძე (მასზე) 639, 640
ჯორბენაძე ხ. 1143
ჯორჯაძე არ. (მასზე) 108, 210, 873
ჯორჯაძე გ. (მასზე) 20
ჯორჯაძე ნ. (მასზე) 607
ჯორჯიკია ნ. 219, 259, 260, 627
ჯოხაძე მ. (მასზე) 1034

ჯოჯუა ვ. 649
ჯოჯუა ვ. (შემდგ.) 645
ჯოჯუა თ. 104, 187, 188
ჯუანშერი (მასზე) 186, 1321
ჯუდიჩე ჯ. (მასზე) 1218
ჯუკაშვილი ი. 189, 190
ჯუკაშვილი ი. (მასზე) 474
ჯულიანო ჯ. (მასზე) 1161
ჯულაშვილები (მათზე) 1180

ჰ

ჰეკერი ა. (მასზე) 365
ჰერაკლე, ბიზანტიის იმპერატორი (მასზე) 186
ჰომეროსი (მასზე) 1244
ჰორონიუს III, რომის პაპი (მასზე) 1208
ჰრინევსკი ჰ. (მასზე) 596

ა

Авалиани Т. 777
Авалишвили Г. 272
Авидзба Л. 778
Адеишвили И. (сост.) 918
Аисаев В. 918
Акаба Н. 261
Алексидзе М. 779
Ананишвили Н. 63
Андгуладзе Л. 917
Антокольский П. (о нем) 793
Антоновская А. 918
Анчабадзе Г. 202
Араз Б. 263
Ардзинба Вл. 264

ბ

Бабель И. 918
Багратиони Ал. (о нем) 1198
Бадурашвили И. 2016 202

Баканидзе О. (о нем) 906
Балакирев М. (о нем) 860
Бальмонт К. (о нем) 917
Барбасов М. 317
Белый А. (о нем) 1048
Бердзенишвили Д. 265, 270
Бериа С. 780
Битов А. (о нем) 799
Богомолов И. 793, 860
Богомолов И. (о нем) 906
Буачидзе Т. (о нем) 906, 1049
Бубенок О. 266

В

Ватеишвили Дж. 1198
Верховский А. 123

Г

Гамджашвили Ш. 905
Гварамиа Р. (сост.) 97
Геленава И. 429
Геловани М. 781 6 782
Герман Ю. 918
Гильденштедт И. 1160
Гиоргобиани Т. 297
Гогиберидзе Н. 1087
Гоголь Н. (о нем) 907
Голубов С. 918
Гомартели А. 1047
Гомартели Н. 430
Гомиашвили М. (о нем) 628
Гончар М. 318
Гончаренко Ал. 359
Гончаров И. (о нем) 907, 908
Горовой В. 319
Гоциридзе Р. 320
Грибоедов Ал. (о нем) 793
Гусляров Е. 213

Д

Данелиа С. (о нем) 433
Дарчиашвили Д. 203, 267
Джавахишвили Н. 361, 1200
Джанашиа Р. 431
Джапава Х. 282
Джин Н. 214
Джинчарадзе П. 268
Джорбенадзе В. 1153
Дзебисашвили К. 269
Дидебулидзе Ал. 322
Димаксян Р. 1048
Достоевский Ф. (о нем) 628
Дюма Ал. (о нем) 799

Е

Есенин В. (о нем) 793
Есенин С. (о нем) 1053

З

Заболоцкий Н. (о нем) 1053
Зоидзе О. 270
Зыцарь Ю. 783

И

Иаков Цуртавели (о нем) 804
Искандарян Ал. 271

К

Какабадзе Д. (о нем) 574
Каландаришвили М. 1049

Канделаки О. 320
Канчавели Н. (сост.) 97
Капанадзе Е. 201
Капанадзе И. 784
Кескюль-Кочарова И. (о ней) 1050
Квициани З. 1154
Кинцурашвили К. 574
Клдиашвили Л. 272
Комаров В. 323
Комиссина И. 273, 350
Кордзаиа-Самадашвили А. 123
Коэн А. 274, 275
Крылов Ал. 276, 277
Кулиев Г. 278

Л

Ладариа Н. 123
Лермонтов М. (о нем) 793, 860

М

Малышева Д. 279
Мамулиа Г. 280, 362
Мамулиа Л. (сост.) 97
Мартиросян А. 324
Мацнев Д. 325
Ментешашвили Ал. 5
Маяковский Вл. (о нем) 1053
Мештерхази Л. (о нем) 1051
Миминошвили О. 440
Миресашвили М. 1051
Миронов Л. 264
Михротина Н. 123
Москалец Ал. 318
Мурадян И. 326

Н

Надареишвили Т. 282
Наумкин В. 283
Нижарадзе Г. 284
Никольская Т. 919
Нисимура М. 285
Нуриев Э. 286

О

Омельянчик Н. 319

П

Папаскири З. 1201
Папуашвили Т. 287, 351
Парахонский Б. 327, 328
Парцвания В. (сост.) 1199
Пастернак Б. (о нем) 1053, 1054
Патарая Т. 267
Пашаева Г. 288
Пашаева Л. 505
Перепелица И. 329
Пирожков С. 330
Пирцхалаишвили Ал. 1202
Полонский Я. (о нем) 793
Поракишвили Т. 906, 1052
Пушкин Ал. (о нем) 793, 860, 905, 906, 1052

Р

Радзинский Э. 215
Расизаде А. 331
Рахимова З. 332
Ростиашвили К. 333

С

Саитидзе Г. 375

Сакварелидзе Ф. 265
Самкурашвили Л. (сост.) 97
Серебряков С. 804
Скаков Ал. 289
Соколов Б. 363
Сопромадзе К. 785, 786
Сталин В. (о нем) 363
Сталин И. (о нем) 213 – 215
Султанов Ш. 290
Сулухия И. 1053

Т

Табидзе Н. 1053, 1054
Табидзе Т. (о нем) 1053, 1054
Тания Л. 291
Таргамадзе Г. 292
Терентьев И. (о нем) 793
Тимофеева С. 123
Тихонов Н. (о нем) 1053
Тольстой Л. (о нем) 799
Топилин А. 204, 335
Торадзе Г. 920
Туркадзе И. (о нем) 1055

Х

Хаиндрава И. 293, 294
Хаиндрава Л. (о нем) 920
Хачатрян А. 336
Хихадзе Л. 907
Хоштария-Броссе Э. 295

Ц

Церетели А. (о нем) 860
Церетели В. 296
Церетели Э. 908
Циклаури Г. 297

Цицишвили Г. (о нем) 906
Цуладзе Г. 202

Ш

Шадури В. (о нем) 433, 906
Шеварднадзе Э. (о нем) 262, 306
Шевцова Я. 433
Шенгелаиа И. 299
Шугарян Р. 300
Шульга В. 204

Ч

Чавчавадзе И. 859
Чавчавадзе И. (о нем) 907, 908
Чеишвили Р. 201
Чернявский Ст. 298
Чиаберашвили З. 337
Чиладзе О. (о нем) 1051
Чубинашвили Г. 540
Чубинашвили Н. (сост.) 540
Чхаидзе Е. 1047, 1056
Чхаидзе Е. 799
Чхеидзе А. О нем 1052
Чхеидзе Т. (о нем) 628
Чхиквадзе М. 432

Э

Эдишеров И. 433
Эристава Е. (о нем) 431

B

Boeder W. 657

Butskhrikidze M. 653

F

Fдhnrich H. 654, 655

G

Gabashvili V. 10

J

Jordania A. 656

M

Mьllfried Fl. 506

R

Rieger U. 658

S

Stopikowski R. (red.) 1203

V

Varazashvili L. 515

W

Walewandr E. (red.) 1203

Z

Zektser L. 515

აღწერილი ჟურნალებისა და კრებულების სია

1. აფხაზეთის მოამბე
2001 . - №5
2002_03 . - №6-7
2. ახალი პოლონეთი
2001, 2004
3. ბაგრატოვანნი
2001 . - №1
4. გურია
2001 . – ტ. 3
5. თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიური უნივერსიტეტის ქართული ენის კათედრის
შრომები
2000 . – ტ. 5
6. თეატრმცოდნეობითი და კინომცოდნეობითი ძიებანი
2004 . - №1 (20), №2 (21)
7. იბერიულ-კავკასიური ენათმეცნიერება
2000 . – ტ. 34
8. ისტორია-ფილოლოგია
2000 . – ტ. 2

2004 . – ტ. 3

9. ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები

2002 . – ტ. 5

2003 . – ტ. 6, 7

2004 . – ტ. 8

10. ისტორიულ-ეთნოგრაფიული ძიებანი

2004 . – ტ. 6

2005 . – ტ. 7

11. კავკასიის ეთნოლოგიური კრებული

2003 . – ტ. 8

12. ლიტერატურა და ხელოვნება

2001 . - №1

2002 . - №1

13. მწიგნობარი

2003, 2004, 2005

14. ჟურნალისტური ძიებანი

2004 . – ტ. 6

2005 . – ტ. 7, 8

15. რელიგია

2000 . - №7-8-9

2001 . - №1-2-3, 4-5-6, 7-8-9, 10-11-12

2002 . - №1-2-3, 4-5-6, 7-8-9, 10-11-12

2003 . - №1-2-3, 4-5-6, 7-8-9, 10-11-12

16. რიწა

2001 . - №1-2, 3-4

2002 . - №1-2, 3-4

2003 . - №1-2, 3-4

17. საენათმეცნიერო ძიებანი

2000 . – ტ. 10

2001 . – ტ. 11

18. საზრისი

2000 . - №4

2001 . - №5, 6

2002 . - №7, 8

2003 . - №9

19. საისტორიო ვერტიკალები

2003 . - №4, 5

2004 . - №6

2005 . - №7, 8, 9

20. საქართველოს ახალი ისტორიის საკითხები

2001 . - ტ. 5

2003 . - ტ. 6

21. საქართველოს ბიბლიოთეკა

2002 . - №1, 2, 3, 4

22. საქართველოს სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა აკადემიის მოამბე

2000 . - №7

2001 . - №8

23. ქართველური მემკვიდრეობა

2003 . - ტ. 7

24. ქუთაისის სამეცნიერო ცენტრის შრომები

2000 . - №5, 6

25. შუა საუკუნეების ისტორიის საკითხები

2000 . - №2

2001 . - №3

2002 . - №4

26. ცისკარი

2001 . - №1, 2, 3, 4, 5-6, 7, 8, 9-10, 11-12

2002 . - №1, 2, 3, 4, 5, 6-7, 8-9, 10, 11-12

2003 . - №1-2, 3-4, 5-6, 7-8, 9-10, 11-12

27. ძეგლის მეგობარი

2001 . - №1 (112), №2 (113)

28. ძველი ისტორია

2001 . - №1

2002 . - №2

29. ძიებანი

2000 . - №6
2001 . - №7, 8

30. Лик

2000 . - № 1
2001 . - № 2
2003 . - №3

31. Славистика в Грузии

2002 . - № 3
2003 . - № 4

32. Центральная Азия и Кавказ

2000 . - № 1, 2, 3, 4, 5, 6
2001 . - № 1, 2, 3, 4, 5, 6

შინაარსი

დამწერლობა;

მეცნიერება;

წიგნი. კოლექციონერები;

კულტურა;

ბიბლიოგრაფია. ბიბლიოგრაფიული მაჩვენებლები;

საბიბლიოთეკო საქმე;

ენციკლოპედიები. ლექსიკონები;

ჟურნალისტიკა. პრესა;

მუზეუმები;

ხელნაწერები;

ფილოსოფია. ფსიქოლოგია;

რელიგია;

სოციოლოგია. სოციოგრაფია;

დემოგრაფია;

პოლიტიკა. პოლიტიკური პარტიები. ეროვნული საკითხი;

ეკონომიკა. მრეწველობა;

სახელმწიფო და სამართალი;

ადმინისტრაციული მმართველობა;

სამხედრო საქმე;

ქველმოქმედება. სოციალური უზრუნველყოფა;
განათლება. პედაგოგიკა;
ეთნოგრაფია;
ქალები;
მათემატიკა. საბუნებისმეტყველო მეცნიერებები;
ტექნიკური ლიტერატურა;
სამედიცინო ლიტერატურა;
სოფლის მეურნეობა;
ბეჭდვის ისტორია;
ხელოვნება;
არქიტექტურა;
მატერიალური კულტურის ძეგლები;
ნუმისმატიკა;
სახვითი ხელოვნება;
სფრაგისტიკა;
ფოტოხელოვნება;
კინო;
მუსიკა;
თეატრი;
ბალეტი. ქორეოგრაფია;
სპორტი. ტურიზმი;
ენათმეცნიერება;
ლიტერატურათმცოდნეობა;
ძველი ქართული მწერლობა;
XIX ს-ის ქართული მწერლობა;
XX ს-ის ქართული მწერლობა;
ფოლკლორი;
არქეოლოგია;
გეოგრაფია. მოგზაურები. რუკები;
ისტორია;
პირთა ანბანური სამიებელი;
აღწერილი ჟურნალებისა და კრებულების სია.

დაიბეჭდა გამომცემლობა «ეროვნული მწერლობის»
სტამბაში. მხატვრის ქ. №4

T - 31-70-47 32-73-62
litandart@yahoo.com
vaja.otarashvili@yahoo.com